PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, SOBOTA, 11. AVGUSTA 1962 ● LETO IV., ŠTEVILKA 219 ● CENA 20 DIN

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 6. OKTOBRA 1944 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JANEZ VIPOTNIK
ODGOVORNI UREDNIK MARJAN JAVORNIK

PRVA IZDAJA

»Izvestija«: Izum zgoščenih žarkov je strašno orožje

Vžarišèeni elektromagnetski žarki dobijo ogromno jakost – »ZDA se že oborožujejo z novim orožjem«

MOSKVA, 10. avg. (TASS.) Profesor V. Jemeljanov piše v »Izvestijah«, da je napačno misliti, da »vojne ne samo da ne zavirajo napredka znanosti, marveč da ga nasprotno pospešujejo. Vojna ali vzdušje vojne z vsemi atributi tajnosti in poostrenim sumničenjem, svojstvenim temu vzdušju, ovira ali povsem prekine mednarodne stike znanstvenikov, to pa zavira proces znanstvene ustvarjalnosti,« piše Jemeljanov.

Jemeljanov navaja vrsto primerov, kako so obstala znanstvena dela, ki niso bila povezana z nalogami vojne tehnike. Med drugim opozarja na to, da v ZDA še vedno niso dogradili parnika na atomski pogon »Savana«, ki so ga začeli graditi leta 1958, ter poudarja: »Atomska energija v ZDA je mobilizirana za graditev vojnega ladjevja na atomski pogon.«

Jemeljanov obtožuje ZDA, da si prizadevajo ustvariti »žarke smrti« kot novo vojaško sredstvo, ki lahko pomeni »neposredno smrtno nevarnost za vse človeštvo«. Gre za izkoriščanje najnovejšega znanstvenega odkritja o možnosti žariščenja elektromagnetnega sevanja z napravami »lazerji«, v katerih nastaja na ta način ogromna jakost.

Kakor piše Jemeljanov, zdaj še delajo poskuse s temi napravami. To si razlagajo kot napoved, da so sovjetski znanstveniki prvi prišli do tega znanstvenega odkritja, Jemeljanov je tudi prvi javno spregovoril o tem odkritju. Sklicujoč se na ameriške vire piše, da so ZDA že »začele izvajati program oboroževanja z lazerji« in da bo to orožje izkoriščalo snope elektromagnetnega sevanja izredno visoke energije, ki jo ustvarjajo v lazerjih, da dobe »žarke smrti«.

PRIHOD SLOVENSKIH BRIGAD Z AVTOCESTE — Včeraj popoldne se je vrnilo z avtoceste pet slovenskih brigad, in sicer MDB Dane Šumenjak-Miran iz Murske Sobote, MDB Karel Destovnik Kajuh iz Maribora, brigada Rdečega križa Slovenije Mravljak Božo-Mrož ter dve študentski brigadi, in sicer Franc Rozman-Stane ter Pohorski heroji. Zlasti uspešna je bila Pohorski heroji; bila je najboljša v naselju Majevica, ki je bilo najboljše na vsej trasi v četrti izmeni. Brigada je osvojila zlato plaketo, postala dvakrat udarna in bila dvakrat posebej pohvaljena. Ostali dve brigadi sta prejeli srebrno plaketo, bili pa sta tudi dvakrat udarni in dvakrat posebej pohvaljeni. Foto: Z. Denša

Izvozne možnosti gradbeništva

Naša gradbena podjetja se doslej niso v večji meri vključila v izvozna prizadevanja. Izjema so le nekatera večja podjetja v Srbiji in Hrvatski, ki so v zadnjih letih zgradila nekaj pomembnejših objektov v Afriki ter na Srednjem in Bližnjem Vzhodu. Seveda pa so ti objekti le drobtinica v primerjavi z razsežnostjo gradbenih tržišč, ki bi bila v tujini zanimiva tudi za naša podjetja. Šele v zadnjem času se pred celotnim jugoslovanskim gradbeništvom vedno resneje pojavlja vprašanje izvoza oziroma uveljavljanja z gradbenimi storitvami na tujih tržiščih.

Če pogledamo, katero tržišče bi bilo zanimivo za naša gradbena podjetja, vidimo, da je to skoraj celotno področje Bližnjega in Srednjega Vzhoda, velik del Afrike in še nekatere azijske države. Nedvomno so to ogromna, razsežna področja, saj so tu nekatere države nekajkrat večje od Jugoslavije. Skoraj vse države na tem razsežnem področju so šele pred kratkim stresle s pleč kolonialni jarem in se zdaj naglo razvijajo. Mnoge dežele na tem področju so bogate in skrivajo še neodkrita prirodna bogastva. Velika večina teh držav, ki so se šele začele razvijati, pa nima lastnega gradbeništva, zato na teh tržiščih nastopajo gradbena podjetja iz ZDA, Nemčije in Anglije, v zadnjem času tudi iz Sovjetske zveze, Bolgarije in še nekaterih vzhodnih držav.

Prva prednost za naša gradbena podjetja je torej v tem, da se nam tu ponujajo velika tržišča, skoraj še neobdelan trg, ki skriva v sebi znatne potencialne možnosti. Druga prednost za nas pa je v tem, da je Jugoslavija na večini teh tržišč zaradi svoje dosledne politike aktivne koeksistence cenjena in upoštevana in uživa veliko zaupanje. Pokazalo se je, da so bili objekti, ki so jih naša podjetja zgradila v teh deželah, za nas najboljša reklama in obenem jamstvo tujim investitorjem pri pogajanjih za prevzem novih gradbenih del.

Čeprav imamo v razsežnosti in nerazvitosti teh dežel ter v politični afirmaciji naše države velike prednosti, pa so doslej naša gradbena podjetja, kot že rečeno, v tujini naredila le prve, skromne korake. Vzroke za to je treba iskati zlasti v velikih potrebah doma, kar je večino podjetij uspavalo, saj so na domačem trgu vse do nedavnega zlahka uspevala. Zdaj, ko pa mora tudi gradbeništvo vedno resneje misliti na plasma gradbenih storitev v tujino, pa opažamo, da se podjetja boje kaj več tvegati in premalo povezujejo svoje sile. Dejstvo je tudi, da podjetja — če izvzamemo nekaj redkih posameznikov, ki so delali v tujini — zelo slabo poznajo potrebe in specifičnosti inozemskih tržišč.

Zadnje čase opažamo tudi v Sloveniji razveseljiv pojav, da so nekatera podjetja — čeprav še precej skromno — vendarle že začela prodirati na tuji trg. Podjetje »Tehnogradnje« iz Maribora se že pripravlja za gradnjo dveh velikih mostov v Siriji in še na nekatere druge gradnje, »Gradis« ponuja nekatera dela v Zahodno Nemčijo. Podjetja »Gradis«, »Slovenija - ceste« in »Tehnogradnje« so se skupaj ponudila, da zgradijo pri Damasku veliko letališče.

Seveda pa so to šele prvi skromni koraki, če pomislimo na velike možnosti prej omenjenih področij in na naš politični kapital v teh državah. Zato bi morala večja gradbena in sorodna podjetja (projektivni biroji, podjetja za geološka dela itd.) — po vzoru industrije — čimprej povezati svoje sile, da bodo s skupnimi napori lahko hitreje in uspešneje prodrla na inozemski trg. Morda bi se lahko nekatera večja podjetja, ki so si že doma ustvarila sloves s kvalitetnim delom, povezala v primerni obliki poslovnega združenja. Takšno sodelovanje bi podjetjem predvsem omogočilo načrtno proučevanje inozemskega trga, podjetja pa bi si lahko stroške za naše »menažerje« v inozemstvu razdelila. Doslej smo se v tujini uveljavili le pri gradnji nekaterih hidroelektrarn in tovarn, odpirajo pa se nam še možnosti pri gradnji cest, mostov, železnic, letališč, vodovodov in vodnjakov, hotelov, bolnišnic, osuševalnih in namakalnih naprav in drugih objektov. Predvsem pa bi se podjetja morala truditi, da bi izvažali kompletne industrijske naprave po sistemu inženiring.

Nedvomno imamo danes pri nas več podjetij, ki so kvalitetno že na takšni ravni, da lahko enakopravno konkurirajo inozemskim. Prav tako naši gradbeni strokovnjaki v povprečju prav nič ne zaostajajo za inozemskimi. Nekatera gradbena podjetja, ki so že nastopila ali pa se pripravljajo za nastop na tujem tržišču, se včasih pritožujejo nad nekaterimi birokratskimi ovirami v našem bančništvu. Nedvomno se bo proti takšnim oviram treba boriti in jih čim prej odstranjevati. Vsekakor bi vodilna gradbena in sorodna podjetja, ki so dosegla nesporno kvaliteto, že danes lahko začela z izvozom projektov, kar naj bi bila prva faza v izvoznih prizadevanjih gradbeništva. Pozneje bodo prišla na vrsto še druga dela, končni cilj in najvišja oblika izvoza pa je seveda plasma kompletnih inženiringov. Če hočemo doseči te cilje, pa je potrebno v gradbenih podjetjih predvsem mnogo več poguma in iniciative, pa tudi odločnosti in vztrajnosti, da ne bomo še ob prvih morebitnih težavah in neuspehih vrgli puške v koruzo.

Igor Prešeren

UGOTOVITVE S POSVETOVANJA O PŠENICI V OSIJEKU

Z vztrajno borbo za večje donose lahko zagotovimo dovolj pšenice

Že prihodnje leto bi lahko pridelali v naši državi pet milijonov ton krušnega žita, s čimer bi zadovoljili domače potrebe in zagotovili tudi potrebne rezerve

OSIJEK, 10. avg. (Tanjug). Imamo vse pogoje in realne možnosti, da bi že prihodnje leto v naši državi pridelali 5 milijonov ton krušnega žita, s čimer bi zadovoljili vse domače potrebe in zagotovili potrebne rezerve. Toliko žita bi lahko pridelali, če bi povečali na družbenem sektorju s pšenico zasejane površine, če bi se vztrajno borili za večje donose, če bi širše uporabljali zakon o izkoriščanju zemljišč ter vse druge ugodne možnosti in rezerve v pridelovanju pšenice.

To so ugotovili danes na posvetovanju o pšenici v Osijeku, ki se ga je udeležil tudi član IS in sekretar za kmetijstvo in gozdarstvo dr. Slavko Komar. Uvodna referata o pridelovanju pšenice v letošnjem in o nalogah v prihodnjem gospodarskem letu sta na posvetovanju podala direktor jugoslovanskega posvetovalnega centra za kmetijstvo in gozdarstvo Ante Golušić ter sekretar sekcije za kmetijstvo in gozdarstvo Zvezne gospodarske zbornice Jordan Blaževski.

Po načrtu naj bi jeseni posejali s pšenico 2 milijona 100.000 ha, od teh z visokorodnimi vrstami približno 1,150.00 ha. Program pridelovanja za prihodnje gospodarsko leto predvideva, da bodo družbena gospodarstva in kmetovalci v kooperaciji pridelali 3 milijone 500.000 ton pšenice in skoraj v celoti zagotovili potreben tržni presežek. Na posvetovanju je bilo rečeno, da letošnji pridelek pšenice ni zadovoljil pričakovanj in da ni bilo samo neugodno vreme krivo, da je bil pridelek manjši. Manjši letošnji pridelek je posledica cele vrste razlogov, med katerimi so tudi pomanjkljivosti v izvajanju proizvodnega procesa, napačna strokovna gledišča, pomanjkanje ustrezne opreme itd. To je najbolje videti iz primera, da so nekatera kmetijska gospodarstva na velikih površinah dosegla povprečen pridelek tudi nad 50 metrskih stotov na hektar, druga pa v enakih klimatičnih pogojih dvakrat ali celo trikrat manj.

Kmetijsko posestvo »Klečovci« pri Kumanovu je na primer letos pridelalo povprečno 40 metrskih stotov na hektar, druga kmetijska posestva na območju tega okraja pa samo kakih 20 metrskih stotov. Kmetijsko posestvo »Pelagonija« je pridelalo 47 metrskih stotov, druga sosedna posestva pa dvakrat manj. Letošnje izkušnje so pokazale, da je učinek neugodnega vremena mogoče v veliki meri omejiti, če je pridelovanje časovno vskladeno in kvalitetno. Prav tako se je pokazalo, da lahko pridelamo ob pravilni uporabi umetnih gnojil na zemljišču, katerega naravna pridelovalna zmogljivost znaša 25 metrskih stotov pšenice na hektar, tudi dvakrat toliko. Mnoga gospodarstva bi ob malenkostnih novih vlaganjih, toda z večjim strokovnim znanjem v obdelavi zemlje lahko pridelala mnogo več pšenice.

Nevzdržna je praksa tistih gospodarstev, ki varčujejo na račun zadostne količine umetnih gnojil, semena in dobre obdelave zemlje za setev. Varčevati je treba predvsem v organizaciji dela in znižanju upravnih stroškov, nikakor pa ne bi smeli znižati tistih izdatkov, od katerih je odvisna višina donosa. Po analizi na več kmetijskih posestvih v Slavoniji so gospodarstva, ki so porabila letos na hektar kakih 17.5 metrskih stotov umetnih gnojil, pridelala približno 13 metrskih stotov pšenice več na hektar. Čeprav razlike v pridelku niso samo posledica uporabe umetnih gnojil, je jasno, da so posestva, ki so varčevala z umetnimi gnojili imela v resnici večje izdatke na kilogram pridelane pšenice.

Na posvetovanju so ugotovili, da je naloga proizvodnih organizacij, pridelati povprečno nad 50 metrskih stotov na hektar. Realne možnosti za to imamo, treba pa se je takoj dobro pripraviti na setev, če jih hočemo izkoristiti. Gospodarstva, ki so pridelala letos 50 metrskih stotov na hektar, naj planirajo za prihodnje leto 60 metrskih stotov, in po njih naj se ravnajo tudi drugi pridelovalci.

Imamo velike možnosti, da povečamo pridelek pšenice tudi na posestvih zasebnih kmetovalcev, ki imajo za setev skupaj 1 milijon 100.000 ha. Če upoštevamo, da so lani, zlasti pa letos, nekateri pridelovalci z večjimi vlaganji in boljšo agrotehniko pridelali 30 do 40 metrskih stotov pšenice na hektar, lahko ugotovimo, da bi zasebni kmetovalci z uporabo boljše agrotehnike lahko brez večjih težav povečali povprečni pridelek na 16 metrskih stotov, medtem ko so pridelali 8 do 12 metrskih stotov.

POLOŽAJ V ALŽIRIJI

Incident s Tujsko legijo

Protest francoskega veleposlaništva – Ben Bela zahteva sklicanje vodstva Arabske lige – Zaporno povelje za Bidaulta

ALŽIR, 10. avg. (AFP, MEN, Tanjug.) V spopadu z alžirsko vojsko so bili včeraj ubiti štirje pripadniki Tujske legije. V Rocher Noiru je začasna izvršna oblast sprejela odstop svojega člana Mostefaja. Podpredsednik začasne alžirske vlade Belkasem Krim je prispel v Pariz.

Urad za tisk vrhovnega poveljnika francoskih sil v Alžiriji je objavil danes sporočilo, v katerem je rečeno, da so bili včeraj v spopadu z alžirsko osvobodilno armado pri Laguati v južni Alžiriji ubiti štirje pripadniki tujske legije. Sporočilo označuje ta incident kot »zelo hud« in poudarja, da so ga povzročili, kakor je videti, vojaki alžirske armade, ki so s tem prekršili evianski sporazum. Na koncu sporočila je rečeno, da so sklicali glavno mešano komisijo, ki naj razišče incident, in da je francosko veleposlaništvo protestiralo pri začasni izvršni oblasti.

Agencija France Presse poroča, da so na včerajšnji seji začasne izvršne oblasti Alžirije sprejeli odstop člana izvršne oblasti Mostefaja. V sporočilu, ki so ga objavili po seji, je rečeno, da je začasna izvršna oblast poverila predsedniku Abderahmanu Faresu upravljanje s splošnimi zadevami. Na seji so tudi sprejeli poročilo gospodarske delegacije izvršne oblasti o misiji, ki jo je opravila v Bruslju. Rezultat te misije je pomoč v znesku 10 milijard starih francoskih frankov, ki jo je evropski sklad za razvoj dodelil Alžiriji.

Dopisnik Tanjuga poroča iz Pariza, da je podpredsednik začasne alžirske vlade Belkasem Krim prispel danes na krajši obisk v Pariz. »Moj obisk je popolnoma zasebne narave,« je izjavil in pripomnil, da se bo kmalu vrnil v Alžirijo. V krogih, ki so blizu podpredsedniku začasne alžirske vlade, pa poudarjajo, da bo Belkasem Krim verjetno imel priložnost, sestati se z voditelji vplivne federacije FLN za Francijo.

Član političnega biroja FLN Ben Bela se je davi sestal v tunizijskem odpravništvom poslov v Alžiriji Salimom ben Gazinom in se z njim pogovarjal o nadaljnji okrepitvi odnosov med obema državama.

Pomočnik generalnega sekretarja Arabske lige dr. Nofal je danes izjavil, da je liga prejela osebno poslanico podpredsednika začasne alžirske vlade in člana političnega biroja FLN Ben Bele, v kateri zahteva nujno sklicanje sestanka, na katerem bi obravnavali sprejem Alžirije kot polnopravne članice Arabske lige. Po vesteh iz krogov arabske lige bodo ta sestanek sklicali verjetno še ta teden.

Kakor poroča Reuter, je pariška policija sporočila, da so izdali zaporno povelje za aretacijo bivšega francoskega premiera Bidaulta. Bidault je osumljen protidržavne dejavnosti kot šef tako imenovanega »nacionalnega sveta za odpor«, desničarske teroristične organizacije. Parlament je odvzel Bidaultu poslansko imuniteto že julija.

Po izjavi, ki jo je Bidault dal dopisniku »New York Timesa« ima »nacionalni svet za odpor« nalogo, »obnoviti temeljne pravice, ki so v Franciji uničene, in zveze z Alžirijo, ki so bile pretrgane«.

Srečanje Fanfani Kraigher

Rim, 10. avg. (Tanjug). — Predsednik italijanske vlade Amintore Fanfani je danes sprejel jugoslovanskega državnega sekretarja za zunanjo trgovino Sergeja Kraigherja in se z njim prisrčno razgovarjal. Državnega sekretarja je spremljal veleposlanik Javorski.

Sergej Kraigher je danes obiskal tudi podpredsednika italijanske vlade in zunanjega ministra Piccionia.

Stane Kavčič sprejel čilskega gosta

Ljubljana, 10. avg. — Danes zvečer je član IO SZDL Slovenije Stane Kavčič sprejel direktorja Jugoslovansko-čilskega instituta v Santiagu de Chile in direktorja Prensa Latina Americana gospoda Federica Godoya in njegovo soprogo ter jima priredil večerjo v hotelu Bellevue.

Federico Godoy je gost Zveznega odbora SZDLJ. Med svojim trodnevnim obiskom v Sloveniji si je ogledal Velenje, Kranj in nekatere druge kraje.

OB U TANTOVIH NAPORIH ZA UREDITEV KATANŠKE KRIZE

ZDA bodo podprle Adulo

»Union Miniere« izjavlja, da bo še naprej finančno podpirala Čombeja – Leopoldville: Belgija se še vedno vmešuje

WASHINGTON, 10. avg. (USIS). Predstavnik Bele hiše je povedal, da je ameriška vlada obvestila vršilca dolžnosti generalnega sekretarja OZN U Tanta o ukrepih, ki jih je pripravljena storiti za likvidacijo katanškega secesionizma. Washington je s tem odgovoril na pismo začasnega generalnega sekretarja vladam članic OZN, v katerem zahteva, naj proučijo ukrepe, ki bi pripomogli k ureditvi kongoškega problema.

Kakor je objavila Bela hiša, je v pismu izražena pripravljenost Washingtona, da podpre osrednjo vlado in misijo OZN v Katangi z namenom, da bi čimprej dosegli reintegracijo Katange, kot tudi pripravljenost ZDA, da pomagajo pri redukciji sil OZN v Kongu, kar bi takšna reintegracija omogočila.

Reuter poroča iz Leopoldvilla, da je kongoška vlada označila zadnjo izjavo pomočnika belgijskega zunanjega ministra Hendricka Fayata kot poskus vmešavanja v notranje zadeve Konga in zahtevala od belgijske vlade, da spoštuje svoja lastna stališča glede potrebe po tem, da preneha katanška secesija.

Kongoška vlada pravi v svojem sporočilu, da je Fayat zahteval, naj kongoška vlada prekliče ukrepe, naperjene proti secesionizmu Katange, ne glede na to, da so to secesijo obsodile vse vlade, vštevši belgijska. »Belgija še nadalje ignorira sklepe centralne kongoške vlade, zlasti tiste, ki se nanašajo na prepoved komunikacij med južno Katango in tujimi državami,« je rečeno v sporočilu. »Telekomunikacije med Elisabethvillom in Evropo preko Bruslja še vedno funkcionirajo. Bruselj s tem ne samo izigrava sklepe centralne vlade, ampak tudi vsiljuje svojo voljo.« Sporočilo pravi, da je kongoški vladi jasno, da so njeni ukrepi glede Katange razjezili in razočarali nekatere finančne in politične kroge v Bruslju.

Kongoško ministrstvo za informacije je včeraj objavilo, da je vlada sklenila postaviti pred sodišče petorico plačancev, ki so zdaj v zaporu sil OZN v Leopoldvillu. Kakor poroča AFP, gre menda za tri Belgijce, nekega Švicarja in nekega ameriškega črnca, ki so bili v Čombejevi službi in so sodelovali v incidentih v lanskem decembru ali so jih ujeli pri transportiranju orožja v Katango.

Osrednja kongoška vlada je tokrat prvič uradno sporočila, da so postavili pred sodišče zapornike, ki so v rokah sil OZN.

Po vesteh AP je družba »Union Miniere« danes potrdila, da bo še naprej plačevala »takse in davke« katanškim secesionističnim oblastem, ne glede na prizadevanja osrednje vlade in vršilca dolžnosti generalnega sekretarja OZN U Tanta, da bi odpravili finančno podlago secesionizma v tej državi. Lani so na račun teh taks izplačali Čombejevim oblastem 40 milijonov dolarjev.

V pismu, ki ga je direktor družbe poslal »New York Timesu«, je rečeno, da se »Union Miniere« noče vmešavati v politični položaj v Kongu in da »sodi, da je največji prispevek, ki ga lahko priloži v dobro Konga«, v tem, da »še nadalje kopije rudo, jo predeluje in prodaja«.

Takšno svoje »nevmešavanje v politiko Konga« pojasnjuje družba z dejstvom, da so Čombejeve oblasti zagrozile, da bodo razdejale naprave družbe, če se ne bo uklonila zahtevam oblasti v Elisabethvillu.

Pred berlinsko pobudo SZ?

Niso še izčrpane vse možnosti za mirno poravnavo – Laoški sporazum kot zgled – Priložnost za novo pobudo skupščine OZN

MOSKVA, 10. avg. (Tanjug.) Med tujimi opazovalci v Moskvi zadnje dni čedalje bolj prevladuje prepričanje, da je v bližnji prihodnosti, brškone septembra, pričakovati, da bo Sovjetska zveza sprožila novo pobudo glede nemškega vprašanja.

Značilno je, da današnja »Pravda« piše, da bo Sovjetska zveza sklenila mirovno pogodbo z DR Nemčijo, »ko bodo izčrpane vse možnosti za sporazum z Zahodom«. Takšna formulacija kot tudi nadaljnji stiki med Moskvo in Washingtonom napovedujejo, da navzlic velikim težavam še niso izčrpane vse možnosti za mirno poravnavo. Po mnenju nekaterih bi zato lahko bil namen nove sovjetske pobude, ugotoviti te možnosti.

Težko je za zdaj reči, kakšna bo konkretno nova sovjetska pobuda. Nekateri sodijo, da bi Sovjetska zveza, ne da bi pozabila na evakuacijo zahodnih čet, lahko ponovno skušala doseči z ZDA soglasje o drugih plateh nemškega vprašanja, kjer je trenutno več možnosti, z upanjem, da bo takšen razvoj olajšal tudi ureditev zahodnoberlinskega problema.

Drugi pa sodijo, da ni nemogoče, da bi v splošnih okvirih tudi za ta problem sprejeli metodo, s katero so uredili laoško vprašanje in na katero so tu v zadnjem času pogosto opozarjali kot na zgled, kako je treba poravnati najbolj zapletene spore. Ker je dunajski sestanek med Hruščevom in Kennedyjem pomenil prelomnico v reševanju laoškega vprašanja, nakar so pod okriljem OZN sklicali mednarodno konferenco ob sodelovanju neangažiranih držav in na njej sklenili sporazum, se opazovalci v Moskvi zdaj vprašujejo, ali ne bodo morda tudi takrat uporabili podobno metodo za zahodnoberlinski problem.

Priložnost za pobudo v tej smeri bi lahko pomenilo letošnje zasedanje Generalne skupščine OZN v drugi polovici septembra. To je eden izmed razlogov posebnega zanimanja, ki vlada v Moskvi za bližnji obisk vršilca dolžnosti generalnega sekretarja OZN U Tanta.

Zorin zavrnil ameriški predlog

»Metoda za špioniranje v ZSSR«

Ženeva, 10. avg. (AP.) Sovjetska zveza je na današnji seji razorožitvene konference v Ženevi zavrnila ameriški predlog o inšpekciji razorožitve po conah.

Kakor je bilo že prej objavljeno, vsebuje ta predlog ameriški načrt o razorožitvi v treh fazah in naj bi po izjavah iz zahodnih virov upošteval sovjetske pripombe proti neomejeni inšpekciji na sovjetskem območju.

Zahodni predlog je obrazložil ameriški delegat Arthur Dean na današnji 68. plenarni seji konference. Dean je predlagal, naj bi območja velesil razdelili na devet con. V prvem delu razorožitve bi imeli mednarodni inšpektorji pravico vstopiti v prvo cono, ne bi jim pa bilo dovoljeno karkoli raziskovati v drugih conah. Inšpektorji bi postopno, z napredovanjem razorožitve, prihajali sapovrstjo v druge cone.

Zorin je te predloge odklonil. Med drugim je ponovil, da je zahodni načrt o inšpekciji po conah samo ena izmed metod, da bi špionirali v Sovjetski zvezi. Inšpekcija ene sesse cone bi omogočila zahodni obveščevalni službi, da bi si ustvarila približno sliko o sovjetskih obrambnih napravah po vsej državi. Zorin je poudaril, da so ameriški predlogi dober načrt za tiste, ki hočejo dobiti vojaške informacije za agresivne namene in da ne bi bil učinkovit, ker bi v drugih conah, v katerih ne bi opravljali inšpekcije, lahko odkrito kršili sporazum.

● DŽAKARTA

Indonezijski minister za zunanje zadeve dr. Subandrio je odpotoval iz Džakarte v ZDA na indonezijsko-ameriško pogajanje o Zahodnem Irijanu. Pred odhodom je Subandrio v kratki izjavi na letališču izrazil upanje, da bodo »to pot dosegli sporazum« o dolgoletnem sporu med Nizozemsko in Indonezijo. Pričakujejo, da bodo pogajanja na sedežu OZN in da bodo formalni sporazum podpisali do 17. avgusta.

● SALZBURG

Generalni direktor Mednarodne agencije za atomsko energijo Sigvald Eklund je zahteval — v govoru na mednarodnem seminarju za diplomate — naj bi vse zalege orožja in atomske reaktorje postavili pod nadzorstvo OZN in njenih organizacij. Fondarii je, da bomo dosegli zadovoljive rešitev samo takrat, ko bo sparat združenih narodov prevzel to nadzorstvo, ker druge metode danes ne zadovoljujejo več.

● NEW YORK

Velika Britanija se ne strinja z zahtevo 11 držav, da bi uporabili sankcije proti Portugalski, če takoj ne prizna nedvisnosti Mozambika. V odberu za dekolonizacijo je indijski delegat izrazil začudenje nad britanskim stališčem in opozoril britanskega delegata, da odbor obravnava to vprašanje v letu 1962 in ne v letu 1919 niti v letu 1946. Sankcije naj bi bile oblika pritiska na Portugalsko.

● NEW DELHI

Indijski premier Nehru je izjavil v parlamentu, da so v zvezni državi Gudžarati odkrili uran, ki bi ga lahko ekonomično izkoriščali. Pripomnil je, da bo vlada na sedanjem zasedanju parlamenta predlagala načrt novih predpisov o izkoriščanju atomske energije. Novi predlogi bodo vsklajeni s predlogi o izkoriščanju atomske energije v razvitih državah in prilagojeni indijskim razmeram in potrebam.

GOULARTOV GOVOR

Moč „kmečkih lig“

Brazilska agrarna struktura je zasnovana na fevdalizmu

RIO DE JANEIRO, 10. avg. (Tanjug). Brazilski predsednik Goulart se je zavzel za agrarno reformo, rekoč, da sedanja agrarna struktura »izraža sredi 20. stoletja kolonialno družbo, zasnovano na fevdalizmu, ki je ustrezala potrebam nekdanje portugalske metropole«.

Goulart je dejal, da je treba v ta namen spremeniti ustavo, katere posebna določba veleva, da je treba za vsako razlastitev zemlje in drugega imetja takoj izplačati odškodnino v denarju.

Brazilski predsednik je to izjavil v govoru na zaostalem severovzhodu, v državi Paraibi, kjer so se zadnja leta zlasti okrepile »kmečke lige« kmetovalcem brez zemlje, ki se čedalje pogosteje spopadajo z veleposestniki.

Agrarno reformo — je poudaril Goulart — je treba uresničiti ne samo zato, da bi pospešili industrializacijo in gospodarski razvoj, ampak tudi zaradi družbenih interesov države, v okviru katerih je treba odpraviti neurejen položaj zlasti na vasi.

Goulart je zavrnil trditev veleposestnikov, da so »kmečke lige« subverzivne organizacije, rekoč, da so nastale zato, ker sedanji zakoni ne dovoljujejo kmetom in tistim, ki nimajo zemlje. da ustanavljajo druge organizacije, ki bi ščitile njihove koristi. Zavzel se je za to, da bi dali kmetovalcem pravico, da se sindikalno organizirajo, ter je zahteval, naj se »kmečke lige« spremene v sindikate.

U Tant 24. avgusta v Moskvi

New York, 10. avg. (AP). Vršilec dolžnosti generalnega sekretarja OZN U Tant bo 24. avgusta prispel na tridnevni obisk v Moskvo. Potem pa bo obiskal še Varšavo, Prago in Dunaj.

Zahodnonemški vojaški izdatki

Bonn, 10. avg. (Reuter). Po vesteh iz krogov zahodnonemškega obrambnega ministrstva bodo zahodnonemški vojaški izdatki prihodnje leto za 3 milijarde mark večji kot letos. V načrtu imajo, da bodo znašali prihodnje leto ti izdatki 18 milijard. V okviru tega proračuna se bo povečalo številčno stanje Bundeswehra od 375.000 mož na pol milijona.

Nova sovjetska atomska eksplozija

Upsala, **10. avg. (Reuter)** Seizmografski inštitut v Upsali je objavil, da so danes ob 10. uri registrirali novo sovjetsko atomsko eksplozijo v atmosferi. Sporočilo pove, da je bila eksplozija nad Novo zemljo, na področju Arktike, njena rušilna moč pa je znašala tri megatone.

Združevanje zunanjetrgovinskih podjetij v Črni gori

Titograd, 10. avg. (Tanjug). V Titogradu proučujejo možnost, da bi se združila nekatera sorodna zunanjetrgovinska podjetja. V Črni gori deluje sdaj devet zunanjetrgovinskih podjetij. Nekatera se ukvarjajo s prometom istorodnih proizvodov, kar povzroča nezdravo konkurenco. Tu prevladuje mnenje, da bi v Črni gori zadostovala tri ali štiri zunanjetrgovinska podjetja. Zato je pričakovati, da bodo na pristojnem mestu v kratkem v tem smislu sprejeli tudi dokončne sklepe.

Novi čilski veleposlanik v FLRJ

Beograd, 10. avg. (Tanjug). Pomočnik državnega sekretarja za zunanje zadeve Josip Djerdja, ki zastopa odsotnega državnega sekretarja za zunanje zadeve, je sprejel danes novega čilskega veleposlanika v Jugoslaviji Miguela Serana Fernandeza, ki mu je izročil kopijo akreditivnih pisem.

V OKTOBRU »MESEC VARNOSTI V PROMETU«

Prizadevanja za varnejšo vožnjo po naših cestah

Uvedli naj bi kontrolne tečaje za šoferje, ki že dalj časa vozijo

BEOGRAD, 10. avg. (Tanjug). V mesecu oktobru bomo imeli tradicionalno akcijo »Mesec varnosti v prometu«. — Njen cilj je v oktobru — mesecu, ko se pripeti največ prometnih nesreč v letu, povečati varnost na cestah ob nadaljnjem razvijanju dela za prometno vzgojo otrok in mladine ter mobilizirati vse organe, družbene in gospodarske organizacije za odstranjevanje vzrokov prometnih nesreč.

Razen Avtomoto zveze, ki bo letos nosilec akcije, se bo tudi Združenje šoferjev in avtomehanikov zavzelo za čimvečji uspeh »Meseca varnosti v prometu«. Združenje šoferjev in avtomehanikov pravzaprav vse leto skuša zatirati vse tisto, kar v določenih pogojih lahko povzroči prometne nesreče. Toda pogoji dela poklicnih šoferjev, zlasti v transportnih gospodarskih organizacijah, kjer dostikrat spričo pomanjkanja šoferskega kadra šoferji vozijo tudi po 16 ur dnevno, objektivno povzročajo preveliko utrujenost šoferjev, katere najpogostnejša posledica so prometne nesreče.

Zvezni organi že precej dolgo pripravljajo odlok o delovnem času in počitku šoferjev, ki predvideva, da šofer ne sme voziti nad pet ur nepretrgoma in da je treba za prevoz na daljših progah določiti za avto dva šoferja. Ta predpis, katerega pomanjkanje čutimo že več let, bi bil zelo važen za povečanje varnosti prometa in zato bi ga bilo treba čimprej sprejeti.

V Zvezi združenj šoferjev in avtomehanikov Jugoslavije poudarjajo, da bi bilo treba v »Mesecu varnosti prometa« šoferje motornih vozil opozoriti na nekatere najpogostnejše vzroke nesreč, ki jih povzročijo šoferji. Ti vzroki so: omalovaževanje predpisov, prevelika hitrost, omalovaževanje pravice prednosti, raztresenost in malomarnost, nepravilno prehitevanje in alkohol.

Vzporedno s prizadevanjem, da bi odstranili te vzroke, bi morali po mnenju predstavnikov Zveze združenj šoferjev in avtomehanikov bolj celotno proučevati okoliščine, v katerih se dogajajo nesreče oziroma ne valiti krivde samo na šoferje, kajti če odpovedo zavore, je v enaki meri kriv tudi mehanik, ki je zavore popravljal.

K povečanju varnosti v prometu bi prispevala tudi uvedba psihotestov za šoferje, ki opravljajo izpit, ker je to edini način, da bi vsestransko preverili lastnosti človeka, ki je odgovoren za svoje in tuje življenje.

Zveza šoferjev in avtomehanikov namerava kontrolo nad prometom zaupati [illegible] rejšim, izkušenim šoferjem, ki bi vse [illegible] krivce [illegible] prijavljali [illegible] prometne milice. Te kontrole nad prometom [illegible] uspešno uporabljajo v [illegible] evropskih deželah.

V septembru naj bi se začeli tudi [illegible] kontrolni tečaji za [illegible] šoferje. Program teh tečajev naj bi zajel spoznavanje prometnih predpisov in vedenje šoferjev na cesti. Uvedene bodo tudi posebne nagrade za marljive in vestne šoferje, ki v določenem času niso storili nobenega prekrška.

Razen tega se Zveza šoferjev in avtomehanikov zavzema za uvedbo prometne vzgoje v šolah, ker statistika kaže, da so šolski otroci najbolj [illegible].

Sprejel mladince tržaške »Mladinske iniciative«

Beograd, 10. avg. (Tanjug). Član predsedstva CK LM Jugoslavije [illegible] je sprejel danes skupino mladincev, ki pripadajo naprednemu mladinskemu gibanju slovenske narodnostne manjšine v Trstu »Mladinska iniciativa«. S to skupino 21 fantov in deklet se je precej dolgo prisrčno in prijateljsko pogovarjal.

Pripadniki naprednega mladinskega gibanja iz Trsta so se v minulih 15 dneh mudili v mladinskem naselju »Kruševska republika« v Laništu na odseku Avto ceste bratstva in enotnosti. Na cesti so delali v študentovski brigadi »Franc Rozman-Stane« iz Ljubljane. Ko se bodo vračali v Trst, bodo pripadniki »Mladinske iniciative« obiskali Avalo in tovarno kmetijskih strojev »Zmaj« v Beogradu, potem pa Novi Sad, Zagreb in Ljubljano.

Po Miklošičevi cesti bo spet stekel promet

Ljubljana, 10. avg. — Popravila na križišču Miklošičeve ceste in Trga OF so končana, zato bodo jutri Miklošičevo cesto ponovno odprli za ves promet. Na Trgu OF pa se bo odvijal promet spet v obeh smereh. Tudi mestni avtobus Ljubljana Transporta, ki vozi na progi Moste—Ajdovščina—Moste, bo vozil že z jutrišnjim dnem spet po redni progi po Miklošičevi cesti in Trgu OF.

I. C.

ZBOR PROIZVAJALCEV OLO KOPER JE ZASEDAL

V ostrejšo bitko za plan

Industrijska proizvodnja v koprskem okraju je bila v prvem polletju celo manjša kot lani v istem obdobju – Zbor proizvajalcev je sprejel vrsto sklepov, da bi nadoknadili zamujeno

KOPER, 10. avg. — Zbor proizvajalcev OLO Koper budno spremlja gibanje proizvodnje. V začetku junija je obravnaval rezultate prvih štirih mesecev, danes pa so razpravljali o polletnih rezultatih. Zasedanja so se udeležili tudi predstavniki večjih gospodarskih organizacij. O gibanju gospodarstva v prvem polletju v okraju je poročal predsednik OLO Daverin Ferligoj, s čimer so še posebej poudarili pomembnost tega zasedanja zbora proizvajalcev.

Bolje je, da zdaj zvonimo, kot pa novembra, ko ne bi mogli več pomagati, je dejal eden izmed diskutantov na današnjem zasedanju. Položaj glede industrijske proizvodnje res ni rožnat, saj ji je ob koncu polletja manjkalo skoraj 11 odstotkov do plana. Obseg proizvodnje je celo za 3 odstotke manjši kot v lanskem prvem polletju. Ugotavljajo, da je nekaj krivo slabo vreme v prvem tromesečju, največ pa pomanjkanje reprodukcijskega materiala; zlasti iz uvoza. Pri tem je tovarna Tomos najbolj občutljiva postavka, ki z deležem 28.3 odstotka v letnem planu kaži celotno podobo v okraju. Med objektivnimi vzroki za tako dinamiko proizvodnje navajajo tudi slabo prodajo opeke, pohištva in trikotaže, kar pa sodi pravzaprav bolj med subjektivne vzroke. V istem obdobju je bilo za okoli 3 odstotke več zaposlenih, osebni dohodki so bili v gospodarstvu pa za 33 odstotkov večji kot lani ta čas. Počatki o osebnih dohodkih najbrž niso povsem točni in bodo natančnejše podatke dali polletni obračuni, o katerih bo tudi razpravljal zbor proizvajalcev, kakor so se dogovorili na današnjem zasedanju.

Vzrokov za zaskrbljenost zbora proizvajalcev torej ni manjkalo in so vestno razpravljali o problematiki kljub dopustniškemu času. Zbor proizvajalcev kljub takemu položaju sodi, da ni razlogov za malodušje, oziroma da ne bi mogli nadoknaditi zamujeno, toda le, če kolektivi takoj odpravijo vse tisto, kar zavira proizvodnjo in ne čakajo na zadnje mesece v letu, ko ponavadi zavihajo rokave, da bi spravili plan pod streho. Posebej so poudarili, naj v kolektivih nikar ne prepuščajo skrbi za izpolnitev plana in povečanje storilnosti le tehničnemu in upravnemu vodstvu podjetja, ker so za to odgovorni organi delavskega samoupravljanja, pa tudi politična vodstva. Prav te zavzetosti manjka, tega vzdušja v kolektivih, da bi se vsak čutil odgovornega za to, kako uresničiti planske naloge, so ugotavljali v razpravi. To pa pomeni, da bi morali pogumneje graditi neposredno delavsko samoupravljanje in preko tako samouprave ter delitve po delu oblikovati zavzetost delavcev za skupne probleme podjetja.

Na zasedanju so obširno razpravljali še o združevanju v gospodarstvu, o izvozu, ki je večji kot lani, priporočili so tudi, naj bi okrajno gospodarsko zbornico kadrovsko oblikovali, da bi mogla čimprej vplivati na gospodarsko dogajanje v okraju. Zbor proizvajalcev je tudi znova opozoril na svojo resolucijo glede gospodarjenja, ki jo je sprejel junija.

V. J.

Nova številka »Naših razgledov«

Danes je izšla 254. številka. Na uvodnem mestu je razmišljanje **D. Dolinarja** o kairski konferenci. Med glosami in dokumentacijo iz mednarodnega življenja je: odlomek iz uvoda v najnovejši knjigi o Kitajski, ki jo je spisal **Tibor Mende**; »Norstadova skrivnost« je naslov odlomka iz pariškega L'Espressa o razmerah v glavnem štabu NATO za Evropo. Sledi daljši izvleček iz razprave **Petra Kapice** o bodočnosti znanosti. Objavljen je prvi del referata o socialno-ekonomskih vidikih gibanja za načrtovanje družine, ki sta ga za posvetovanje v Varšavi pripravila **dr. Lidija Aldošek** in **prof. dr. F. Novak**. **Drago Ulaga** razpravlja o sodobnih koncepcijah v telesni kulturi. **J. Messner** glosira petletnico gimnazije za Slovence v Celovcu. **I. Voje** je napisal razmišljanje ob izdaji zgodovine Bizanca, G. A. Ostrogorskega. **Branko Rudolf** pa o knjigi Williama Howellsa Nastanek človeštva.

Na bralni strani je objavljen odlomek iz knjige **Pavleta Zidarja** »Soha z oltarja domovine« pod naslovom Obisk pri starčkih. Ob 80-letnici Alojza Gradnika piše **B. Peternu**. V gledališki anketi sodelujejo **B. Hartman, M. Javornik, J. Kislinger** in **D. Tomše**. Polemika o alienaciji in eksperimentalizmu v književnosti se v tej številki zaključuje. **F. Kalan** odgovarja S. Batušiću na njegovo oceno Kalanovih gledaliških esejev. **F. Stele** poroča o prvem bienalu tapiserije. **I. Petrič** portretira C. Debussyja. **L. M. Škerjanc** pa je prispeval »Zakasnelo praško pismo«. O puljskem filmskem festivalu razmišlja **F. Brenk. M. Jurak** ocenjuje roman J. G. Kozzensa. **B. Rudolf** pa španske romance. Na arhitekturni strani je objavljena razpravica o urbanizmu in vrednosti zemljišča **T. Klemenčiča**, zapisek o razstavi turističnega plakata in daljši povzetek o urbanistični podobi današnje Moskve. Slede običajne informativne rubrike.

Likovna oprema: reprodukcije grafikov **V. Makuca**, tapiserije in vinjete.

ARGENTINSKA KRIZA ŠE VEDNO TRAJA

Samo oficirska razprtija?

Boj za oblast med »zmernimi« in »radikalnimi antiperonisti«

BUENOS AIRES, 10. avg. (AFP). Argentinska kriza, ki se je začela z uporom generala Montera, še vedno traja. Do sestanka voditeljev oboroženih sil, ki naj bi se sinoči sestali v Buenos Airesu in imenovali novega poveljnika vojske namesto Battista Loze, ni prišlo »zaradi vremenskih neprilik«.

Že sinoči so vladni krogi napovedali, da bo »težko uresničiti« sestanek zaradi »nezanesljivega prometa in zaprtih letališč v pokrajinah«.

Nova v krizi je samo vest, da je obrambni minister Cantilo, ki je po odstopu Loze sprejel tudi dolžnost komandanta in ministra za vojsko, obiskal predsednika Guida. Obvestil ga je o novem položaju v državi in o razgovorih, ki jih je imel s tistimi generali, ki so v Buenos Airesu.

Novo v položaju je tudi to, da so sinoči ukinili vse dopuste policije v glavnem mestu, vendar pa je bila s tem samo potrjena kriza, ki naj bi jo do sinoči uredili z izvolitvijo novega poveljnika vojske.

Kakor piše današnji »New York Times«, je »spor med argentinskimi oficirji notranja razprtija«. List opozarja na »pomanjkanje državljanske odgovornosti in razumevanja«.

Po splošnem prepričanju se zdaj bije boj za oblast med tako imenovanimi »zmernimi« oficirji, ki so bili bolj strpni do najnovejših manifestacij peronističnih tendenc v državi, in tistimi, ki se imajo za »radikalne antiperoniste«, med katere prištevajo tudi upornega komandanta četrtega korpusa generala Montera.

Abud za »afriški vrh«

Kartum, 10. avg. (MEN). Predsednik Vrhovnega vojaškega sveta Sudana Ibrahim Abud je prevzel pobudo za sklicanje konference šefov držav, na kateri bi razpravljali o odstranitvi ovir za sodelovanje med državami monrovijske in casablanške skupine. Predstavnik sudanskega zunanjega ministrstva je izjavil, da je predsednik Abud zdaj v stikih z voditelji afriških držav.

Huda suša v Dalmaciji

Suša je najbolj prizadela živino

SPLIT, 10. avg. (Tanjug). V Dalmaciji že od aprila ni deževalo. Silna suša je napravila veliko škodo, ki čedalje bolj narašča. Samo v splitskem okraju je ostalo brez vode kakih 50 krajev, tako da je problem preskrbe z vodo trenutno najbolj pereč.

Okrajni ljudski odbor, ki ima za te potrebe dva cisternska kamiona po en vagon, in ki je od obalne plovbe najel 300 tonsko ladjo »Ušće«, je moral storiti izredne ukrepe, da bi prebivalstvu priskrbel vodo. Odbor je dobil za prevoz vode še tri cisternske kamione in še tri ladje »Svilajo«, »Sušac« in »Vez«. Cisternski kamioni vozijo vodo v kraje v zagorskem delu in obalnem pasu, ladje pa v kraje na otokih. Razen tega nekatere kraje na Jadranu preskrbujejo z vodo ladje JVM in železniški cisterski vagoni.

V okrajnem ljudskem odboru pa poudarjajo, da krajevne oblasti na otokih niso najbolje organizirale sprejemanje vode, da jo neracionalno trošijo in da se za to dogajajo primeri, da neupravičeno zahtevajo nove količine vode.

Suša je v Dalmaciji najbolj prizadela živino. Na pašnikih je sonce kar požgalo travo, živinska napajališča so usahnila. Zadružne organizacije kupujejo seno v Slavoniji in v Gorskem Kotaru. Toda vse to je še premalo in ljudje množično prodajajo živino za zakol. Če pristojne oblasti ne bodo storile odločnejših ukrepov za nakup živinske krme, preti nevarnost, da bo živina uničena.

Obisk ministra za finance Tanganjike

Beograd, 10. avg. (Tanjug). Minister za finance Tanganjike Paul Bomani, ki se mudi pri nas kot gost ZIS, je obiskal danes pomočnika državnega sekretarja za zunanje zadeve Josipa Djerdjo in viceguvernerja Narodne banke FLRJ Isaka Siona.

Minister Bomani in Josip Djerdja sta govorila o raznih vidikih odnosov med Jugoslavijo in Tanganjiko in o drugih vprašanjih, ki zanimajo obe deželi. Na teh razgovorih je sodeloval tudi opolnomočeni minister v državnem sekretariatu za zunanje zadeve Sava Obradović, ki odpotuje v kratkem na položaj odpravnika poslov jugoslovanskega veleposlaništva v Tanganjiki.

Isak Sion je v daljšem razgovoru seznanil ministra Bomanija z bančnim in kreditnim sistemom v Jugoslaviji.

Izvoz tuzlanskega premoga v Italijo

Tuzla, 10. avg. (Tanjug). Večje število rudarjev je v rudnikih lignita »Kreka« preložilo svoje dopuste in dela tudi v nedeljah, da bi lahko pravočasno izročili velike količine premoga, za katere so se pogodbeno obvezali. V zadnjem času je povpraševanje za lignitom precej naraslo; podjetje se je v pogodbah zavezalo, da bo izročilo 4 milijone ton premoga. Del teh količin bodo izvozili, tudi v severno Italijo, sedaj pa se dogovarjajo, da bi povečali količine za izvoz.

ZDA zmanjšujejo uvoz iz Mehike

Havana, 10. avg. (Tanjug). Dobro poučeni »Novedades« piše, da so mehiški poslovni ljudje izrazili nezadovoljtsvo zaradi novega ameriškega zakona o sladkorju. Kakor je objavil ta list, bo lahko Mehika v prihodnjih dveh letih in pol izvozila v ZDA samo 190.000 sladkorja. Lanski izvoz je znašal 750.000 ton. V Mehiki sodijo, da bo to drastično zmanjšanje mehiškega izvoza sladkorja na tržišče severne sosede, ki je glavni zunanjetrgovinski partner Mehike, negativno vplival na celotno mehiško gospodarstvo in finance, ker je proizvodnja sladkorja ena treh poglavitnih proizvodnih panog za izvoz te latinskoameriške republike.

V zvezi s tem problemom je mehiški minister za kmetijstvo Julian Rodriguez Adame nedavno izjavil, da bo novi položaj zlasti prizadel posestva »Ejidos«, ustanovljena z agrarno reformo, ki pridelujejo 70 odst. sladkornega trsa v državi. Minister za kmetijstvo je razen tega obvestil novinarje, da so razen določene nizke kvote uvedli sistem uvoznih taks za sladkor iz Mehike, ki nalaga omejitve, ker so z njim zvišane cene.

ZDA so te sklepe sprejele mesec dni po obisku predsednika Kennedyja v Mehiki.

Portugalski ultraši v Angoli

Leopoldville, 10. avg. (Tanjug). Častni predsednik Ljudskega gibanja za osvoboditev Angole (MPLA) dr. Agostino Neto, ki se mu je nedavno posrečilo zbežati iz Portugalske, kjer je bil zaprt, se je danes na tiskovni konferenci zavzel za enotnost vseh angolskih gibanj za osvoboditev. Izjavil je, da se je skušal sestati z voditeljem protikolonialistične skupine UPA in predsednikom začasne vlade v tujini Robertom Holdenom, ki pa na njegov predlog ni odgovoril pozitivno.

Dr. Neto je izjavil, da je možno, da bi portugalski ultraši v Angoli izvedli nekakšen državni udar z namenom, da odstavijo sedanjega generalnega guvernerja in izvajajo še ostrejšo politiko represalij proti Angolcem. Poudaril je, da je potrebna večja pomoč v hrani, zdravilih in drugih potrebščinah za kakih 200.000 angolskih beguncev, ki so zdaj v Kongu.

Osrednja kongoška vlada je izrazila zadovoljstvo nad tem, da angolska gibanja ponovno skušajo koordinirati napore za osvoboditev dežele.

Veliko zanimanje turistov za letošnjo sinjsko alko

Split, 10. avg. (Tanjug). V Sinju, mestecu Dalmatinske zagore, prirede v nedeljo že 247-ič viteško igro alko, ki vzbuja iz leta v leto čedalje večje zanimanje turistov. Za letošnjo prireditev bo vozilo iz Splita več izletniških avtobusov in vlakov in prireditelji računajo, da se bo zbralo v tem mestecu, ki ima kakih 5000 prebivalcev, približno 20.000 gostov.

Organizatorji alke so razširili tribuno na prireditvenem prostoru in okrepili gostinske zmogljivosti. Igro si bo ogledalo tudi mnogo tujih turistov, med njimi več novinarjev in fotoreporterjev.

Viteška igra alka, po poreklu iz junaške borbe prebivalcev Sinja proti turškim osvajalcem, izvira že iz leta 1715, ko so bile na Sinjskem polju janičarske čete temeljito poražene. V igri z izbranimi urnimi konji sodelujejo najčvrstejši fantje cetinjske krajine. Njihova naloga je, da v polnem galopu z dolgimi kopji zadenejo majhno kovinsko alko. Zmagovalec z največ točkami dobi na posebni svečanosti prehoden srebrni ščit predsednika republike.

Pred igro priredc udeleženci, oblečeni v pestre narodne noše in oboroženi s srednjeveškim orožjem, zanimiv ceremonial.

ZDA bodo kupile za sto milijonov obveznic OZN

Washington, 9. avgusta (AFP). Odbor za zunanje zadeve ameriškega predstavniškega doma je danes sprejel predlog zakona, ki pooblašča ZDA, da lahko kupijo največ za 100 milijonov dolarjev obveznic OZN. Senat je načrt zakona že sprejel, prihodnji teden pa bo predložen v odobritev Kongresu.

Kakor poroča Associated Press, je finančni položaj OZN zdaj nekoliko boljši kakor je bil pred letom dni. Izdatki pa so še vedno zelo visoki, zlasti v Kongu in na Srednjem vzhodu, tako da je bil vršilec dolžnosti generalnega sekretarja OZN U Tant primoran izjaviti, da je svetovna organizacija še vedno v nevarnosti, da prihodnje leto finančno bankrotira.

OZN je doslej zbrala 57 milijonov dolarjev na račun letošnje članarine, kar je približno 68% obveznosti. Celoten prispevek so vplačale vlade 36 držav, medtem ko jih 26 ni plačalo nič, ostale pa so le delno poravnale svoje obveznosti.

IZ VČERAJŠNJE DRUGE IZDAJE

Zorin odklanja predloge ZDA

Ženeva, 9. avg. (AP). Na sestanku trojnega pododbora za prepoved jedrskih poskusov je sovjetski delegat Valerijan Zorin danes zavrnil nove predloge ZDA o sistemu inšpekcije in kontrole prepovedi opravljanja atomskih poskusov.

Ameriški predstavnik Arthur Dean je na začetku seje izjavil, da je ameriška delegacija spremenila svoje prejšnje stališče in je pozval Sovjetsko zvezo, naj stori enak korak, da bi prebrodili težave za dosego sporazuma. Rekel je, naj Sovjetska zveza »pristane na inšpekcijo, ki bi bila, kot je dejal, sorazmerno majhna glede na prostrano ozemlje Sovjetske zveze«.

Ko je zavrnil predloge ameriškega delegata, je Zorin rekel, da ne računajo z vsebino memoranduma osmih neangažiranih držav, ki se nanaša na sistem inšpekcije na kraju samem. Na koncu je Zorin rekel, naj bi debato o tem vprašanju nadaljevali na plenarni seji razorožitvene konference v začetku prihodnjega tedna.

Priprave na volitve v Alžiriji

Alžir, 9. avg. (Tanjug). Predvolilna kampanja v Alžiriji se bo začela 16. avgusta. Vse odredbe, ki se nanašajo na volitve in referendum, bodo jutri objavljene v uradnem listu začasne alžirske izvršne oblasti.

Na volitvah 2. septembra bodo izvolili 196 poslancev ustavodajne skupščine, med katerimi je predvidenih 16 mest za predstavnike evropskih priseljencev. Volivci bodo z referendumom odločili tudi o pooblastilih in trajanju mandata nove skupščine, ki naj bi imenovala novo začasno vlado ter sprejela ustavo. Skupščina se bo sestala 6. septembra in tedaj bo začasna izvršna oblast izročila svoje posle izvoljenim predstavnikom alžirskega naroda.

VREME

Stanje 10. avgusta: Področje visokega zračnega pritiska nad srednjo in jugovzhodno Evropo slabi. Frontalne motnje so zajele severno Francijo in Nemčijo ter se pomikajo proti vzhodu.

Napoved ja soboto: Sončno vreme, najnižje nočne temperature okoli 10, v Primorju 18, najvišje dnevne do 30 stopinj Celzija.

Telegrami

PODPREDSEDNIK LIBERIJE V PRAGI — MOSKVA. Podpredsednik republike Liberije William Richard Tolvert je odpotoval iz Moskve v Prago. Obiskal je ZSSR na povabilo namestnika predsednika prezidija Vrhovnega sovjeta Nikolaja Organová.

ZAHTEVA SIRSKEGA DRŽAVNEGA TOŽILCA. — BEJRUT. Kakor poroča Reuter, je sirski državni tožilec zahteval smrtno kazen za 178 oseb, ki so obtožene sodelovanja pri izjalovljenem državnem udaru decembra lani.

ROMUNIJA PREDLAGA GRADITEV RAFINERIJE V IRANU. — TEHERAN. Romunija je predlagala iranski vladi, da bi zgradila večjo rafinerijo nafte blizu Teherana. Zgraditev te rafinerije bi veljala kakih 110 milijonov dolarjev.

SPORAZUM MED INDONEZIJO IN FIRMO NSU. — DŽAKARTA. Indonezija je podpisala sporazum z zahodnonemško firmo NSU za zgraditev tovarne, ki bi v Indoneziji sestavljala malolitražne avtomobile »Prinz-4«. Računajo, da bodo tovarno gradili dve leti.

KONGRES AFRIŠKE IN SKANDINAVSKE MLADINE. — OSLO. V Oslu se je začel kongres mladine afriških in skandinavskih držav, ki se ga udeležuje kakih 250 delegatov. Kongres, ki ga je otvoril predsednik norveškega Stortinga Nils Langhelle, bo trajal tri tedne.

NESREČA AMERIŠKEGA LETALA. — ANNAPOLIS. Štirimotorno letalo ameriške mornarice je strmoglavilo blizu pomorskega oporišča Patuxent v zvezni državi Maryland. Poročajo, da so bile pri tej nesreči ubite tri osebe.

TAJFUN NA OTOKU HOKAIDA. — TOKIO. Japonski otok Hokaido je opustošil tajfun »Opal«. Ubiti sta bili dve osebi, ranjenih devet, medtem ko je več tisoč ljudi brez strehe. Nad 900 hiš je pod vodo.

Posvetovanje o organizaciji socialnega zavarovanja na Ravnah

Ravne na Koroškem, 10. avg. — Na razširjenem posvetovanju izvršnih odborov SZDL in sindikalnih organizacij občin Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec, Dravograd in Radlje ob Dravi so razpravljali o novem načinu upravljanja in financiranja socialnega zavarovanja. Po predlogu izvršnega odbora Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Mariboru naj bi ustanovili komunalne skupnosti zavarovancev zavoda na Ravnah na Koroškem za občine Radlje, Slovenj Gradec, Dravograd in Ravne. Na posvetovanju so poudarili, da je treba organizacije SZDL, sindikatov, ZK, delavske svete in upravne odbore podjetij vključiti v razprave za pospeševanje zdravstvene službe in službe socialnega zavarovanja ter državljanom pojasnjevati nove predpise s tega področja.

M. K.

Pristanišče v Sisku je doseglo velik promet

Sisak, 10. avg. (Tanjug). Prejšnji mesec je pristanišče Sisak doseglo nič-s 70.000 ton prometa raznega blaga in s tem postavilo svoj letošnji rekord.

Smrtna nesreča motorista

Celje, 10. avg. — Pri Podlogu blizu Žalca se je sinoči smrtno ponesrečil 36-letni motorist Alojz Vevčer. Vevčer je vozil proti Žalcu po sredini ceste in zaradi teme ni opazil konjske vprege Ferda Kunsta, ki mu je pripeljal nasproti. Ob srečanju se je zaletel v sprednje oje voza, ki mu je predrlo prsni koš. Vevčer je takoj umrl, 9-letni sin Alojz, ki ga je peljal na zadnjem sedežu motorja, pa je dobil pretres možganov in so ga prepeljali v celjsko bolnišnico. Organi TNZ so ugotovili, da je Vevčer vozil brez vozniškega izpita.

VOZIL JE VINJEN

Ljubljana, 10. avg. — Skozi vas Tomišelj je vozil včeraj dopoldne mopedist Stane Mavec s sopotnikom Silvom Pavleničem. Med vožnjo je nenadoma skrenil s ceste in se zaletel v leseno ograjo. Pri padcu se je Mavec hudo poškodoval. Do nesreče je prišlo, ker je vozil vinjen.

NESREČA NA KRIŽIŠČU

Ljubljana, 10. avg. — Včeraj dopoldne so vozili po Celovški cesti proti Šentvidu drug za drugim avtomobilista avstrijski državljan Franz Brunner in Janko Perot ter trolejbus, ki ga je vozil Milan Muhič. Ker jim je na križišču Celovške in Aleševčeve ulice semafor zaprl pot, sta prva dva voznika ustavila, Muhič pa zaradi okvare zavor na trolejbusu ni mogel ustaviti. Zaletel se je v Perotov avtomobil in ga odrinil v Brunnerjevega. Poškodoval se ni nihče, na obeh avtomobilih je za 160.000 din škode.

PREVRNILA SE JE IZ NEZNANEGA VZROKA

Trbovlje, 10. avg. — Včeraj dopoldne je vozila iz Podmeje proti Trbovljam avtomobilistka Jelka Odiažek. Na ovinku pri odcepu ceste za Hrastnik se je iz neznanega vzroka zaletela v obcestni breg in se prevrnila. Ostala je nepoškodovana, na avtomobilu pa je za 170.000 din škode.

NESREČA PRI USTAVLJANJU

Ljubljana, 10. avg. — Na Aškerčevi cesti v Ljubljani so vozili včeraj popoldne v koloni avtomobilist Vekoslav Živič, motorist Frančišek Cankar in avtomobilist Boris Trbežnik. Pri hiši št. 15 sta prva dva voznika ustavila, Trbežnik pa zaradi okvare na zavorah ni mogel takoj ustaviti vozila in se je zaletel v drugega voznika ter ga odrinil v prvega. Na vozilih je skupno za 160.000 din škode.

PETER MOZOLEC: TURISTIČNI PLAKAT

Zaloge še vedno problem

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 10. avgusta. Tudi v procesu proizvodnje in blagovnega prometa ljudje še vedno ostanejo — ljudje. Tako kot v zasebnem življenju reagirajo vsak po svoje, kadar se znajdejo pred težko rešljivimi problemi. Navedel bom samo en primer. Trgovsko podjetje je naročilo pri neki tovarni pohištva določeno število izdelkov, prejelo pa jih je skoraj še enkrat toliko. Proizvajalec se je skušal za vsako ceno znebiti rastočih zalog, trgovina pa je vse, kar ni vsebovala njena naročilnica — vrnila. Prevozne stroške je plačal proizvajalec, ki ima že tako ali tako težave zaradi pomanjkanja sredstev, vrnjeno blago pa je dodal svoji zalogi, ki mu bremeni obratna sredstva.

V industriji se zaloge pri nekaterih panogah se vedno večajo. V primeri z zalogami blaga pri proizvajalcih koncem prvega polletja leta 1961 so se do istega obdobja letos povečale za 28,6 odstotka, tako pri sredstvih za delo za 39,6 odstotka, pri potrošnem blagu za 31,9 odstotka in pri reprodukcijskem materialu za 22,8 odstotka. Zaloge so se po panogah povečale takole: premog za 158,9 odstotka, nafta za 165,6 odstotka, črna metalurgija za 36,3 odstotka, nekovine za 11,5 odstotka, kovinski izdelki za 39,3 odstotka, kemični izdelki za 2,8 odstotka, gradbeni material za 30,6 odstotka, lesna industrija za 29 odstotkov, papirna industrija za 63,9 odstotka, tekstil za 58,8 odstotka, usnje in obutev za 42 odstotkov, guma za 84,9 odstotka in grafična industrija za 53,7 odstotka. Zaloge so se zmanjšale pri prehranski industriji za 17 odstotkov in pri elektroindustriji za 5,6 odstotka.

Raven zalog industrijskega blaga pri nekaterih panogah še vedno kaže znake povečanja, kar je seveda posledica neskladnosti med ponudbo in povpraševanjem. Ne glede na nekatere objektivne vzroke pa je ob tendenci nadaljnjega povečanja zalog treba poudariti, da se nekateri proizvajalci še vedno niso obrnili z obrazom proti trgu in rinejo naprej — v slepo ulico. Na primer: podjetja »Rapid«, »Ikarus« in »Proleter« iz Kragujevca izdelujejo hladilnike za motorje in njihova skupna zmogljivost je 180.000 izdelkov. Domača industrija lahko porabi največ 40.000 hladilnikov, na tujem trgu pa se bodo mogli težko uveljaviti, ker kljub obsežni proizvodnji še niso dovolj konkurenčni.

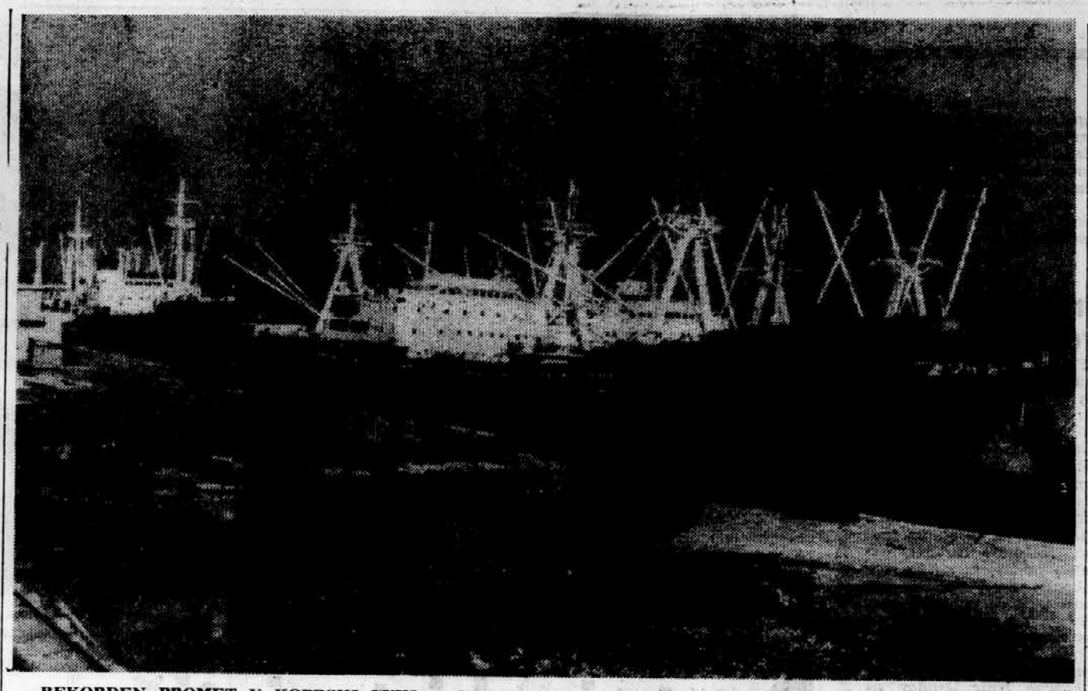
Industrija se le počasi preusmerja na proizvodnjo, ki jo trg potrebuje, razen tega pa nista ustaljeni ne kakovost izdelkov ne njihova cena. Podatki tudi kažejo, da se industrija le počasi nagiba k temu, da bi znižala cene.

Na začetku drugega polletja tega leta so se povečale zaloge tudi v trgovini, predvsem v trgovini z gradbenim materialom, kovinskimi izdelki, kurivom, tekstilom in obutvijo. Zaloge tega blaga pa so se povečale predvsem v trgovini na veliko, medtem ko se trgovina na malo upira, da bi bremenila svoja obratna sredstva z novimi naročili. Trgovina namreč kupuje predvsem blago, ki bo šlo takoj v promet. Na ta način hitreje obrača svoja sredstva, vendar pa hkrati pri nekaterih izdelkih v celoti za nekaj časa pretrga verigo proizvajalec — grosist — detajlist — potrošnik. Ob povečanih zalogah blaga široke potrošnje bi pričakovali, da bo to spremljal logičen pojav — neprimerno večja in boljša reklama ter raziskave trga, da bi ugotovili, katero blago samo trenutno ne gre v promet in zakaj (previsoke cene, slaba kakovost, majhna izbira itd.). Skratka, ob povečanih zalogah industrijskih izdelkov bi pričakovali tesnejše stike med proizvajalci in trgovino. Tako pa je videti, da se predvsem proizvajalci (v večini primerov) trudijo, da bi zmanjšali zaloge.

Dejstvo je namreč, da ni prišlo do zastoja v blagovnem prometu zgolj zaradi neskladnosti med ponudbo in povpraševanjem, pač pa se trgovina v veliki meri omejuje predvsem na najbolj iskano blago. Proizvajalcem je ponudila tesnejše sodelovanje pri reševanju njihovih problemov v zvezi z zalogami najpogosteje samo v primerih, ko so ji prodali blago z daljšim odplačilnim rokom.

Zaradi določenih marž v trgovini na veliko in malo, zmanjšanega prometnega davka in bančnih uslug so se sicer cene v prodaji na malo znižale (Leskovac 2 do 5 odstotkov pri tekstilu in prehranskih izdelkih, 10 odstotkov pri kovinskih in tehničnih izdelkih, Nova Gorica za 2—4 odstotke, Sombor v povprečju za 5 odstotkov itd.), prav gotovo pa to še niso vse možnosti, ki bi jih morali izkoristiti, da bi čez nekaj mesecev lahko ugotovili: zaloge so se zmanjšale.

BOŽO KOVAČ

REKORDEN PROMET V KOPRSKI LUKI — V soboto, 4. avgusta, je bil v koprski luki rekorden dnevni promet. Hkrati je bilo privezanih pet velikih čezoceanskih tovornih ladij, in sicer: »SUMADIJA«, »BAŠKA«, »SLOVENIJA«, »BIOKOVO« in izraelska »PALYAM«, ki so raztovarjale oziroma natovarjale sojino sačmo in olje, limone, sladkor, les in generalni tovor. — Še ta mesec v Kopru pričakujejo nekaj deset prekmorskih ladij z velikim tovorom, ki bodo toliko poživile promet, da bo ta mesec prav gotovo rekorden.

UTEMELJENA ZAHTEVA PO PREPOVEDI CIANOVODIKOVIH AMPUL

Zavarujmo življenja naših otrok

Številne nesreče so več kot obtožba neodgovorne proizvodnje in uporabe smrtnonosnega sredstva

Samo kratka notica v enem naših listov je minuli teden zabeležila smrt 10-letnega dečka. V sobi se je igral, našel cianvodikovo ampulo, kakršno uporabljajo lovci, jo vzel v usta in obležal na mestu mrtev. Še prej so listi poročali o boju za življenje deklice, ki je našla podobno ampulo, pa so bila vsa prizadevanja za ohranitev mladega življenja zaman. In spomladi se je dogodilo nekaj podobnega, samo da je bil dveletni otrok takoj mrtev.

Smrtne nesreče otrok zaradi cianvodikovih ampul pa so bile tudi lani in prejšnja leta. Dogajale so se razmeroma pogostokrat, tako pogostokrat, da bo javnost nedvomno odločno podprla nekompromisno zahtevo po kar najbolj učinkovitih ukrepih, s katerimi naj bi brez odlašanja in izjem prepovedali izdelavo, razpečevanje in uporabo teh smrtonosnih ampul.

Svetle krhke steklene kroglice po velikosti in obliki podobne češnjam, ki vsebujejo najhujši strup, uporabljajo lovci za uničevanje škodljive zverjadi, volkov, lisic pa tudi kun. Nastavljajo jih v hrani, namenjeni za vabo. Toda žalostne izkušnje, ki so jih plačali predvsem otroci s svojimi življenji, so dokazale, da nosijo te ampule s seboj neubranljivo nevarnost. Dobijo jih na njivah in ozarah blizu zaselkov, ne da bi bile prvotno tja položene, temveč jih lahko iz gozdnih, skritih predelov z vabo vred razvlečejo zveri, katerim so namenjene. Zgodilo se je, da je taka ampula, katere varnostni ovoj lahko raznese že pri 26 stopinjah Celzija, ter pomeni nevarnost za človeka, tudi če je ne vzame v usta, krožila na Jesenicah med otroki dalj časa, preden so jo dostavili na postajo LM. Kasnejše ugotavljanje, odkod ampula, je odkrilo, da jo je imelo v rokah po domovih in v šoli večje število otrok, k sreči pa ni prišlo to pot do najhujšega.

Velika nevarnost, ki jo predstavljajo ampule, so spodbudile Lovsko zvezo, da je priporočila lovskim družinam, naj se odrečejo uporabi tega za ljudi tako nevarnega orožja. Vendar tudi stroge kontrole in omejitve ne zadostujejo. V obrambo naših otrok je nujno, da brez odlašanja in v časovno najkrajšem roku dobimo predpise, ki bi postavili te ampule izven zakona, z vsemi ustreznimi sankcijami. Z njimi moramo prepovedati tako izdelovanje kot razpečavanje in uporabo cianvodikovih ampul. Take predpise so sprejeli tudi v številnih drugih državah, kjer so imeli podobne smrtne nezgode.

V kolikor bi prizadeti — morda lovci, predvsem pa kmetovalci — zastavili vprašanje škode, ki jo povzroča zverjad, je odgovor glede uporabe ampul jasen: nevarnost teh ampul je nesorazmerno večja od koristi. Na eni strani ogrožena otroška življenja, na drugi nekaj odnesene perjadi, raztrganih ovac ipd. Razen tega imamo tudi brez ampul različne možnosti preprečiti pretirano razmnoževanje škodljive zverjadi. V skrajni sili, če bi to lokalne razmere zahtevale, lahko izvedejo lovsko akcijo, eventualno tudi z uporabo strupov, vendar samo enkratno in pod kontrolo ljudske milice. Pri nas na takšno izjemno razširitev divjadi skoraj ni računati in odločna zahteva, da naj bo zadnja smrt otroka v resnici zadnja nezgoda te vrste, je več kot utemeljena.

Zadevne predpise je treba sprejeti in uveljaviti čimprej.

Z vsakim dnem, ko še ni prepovedana uporaba ampul, so življenja v nevarnosti, vsaka nova ampula, ki jo še izdelajo in razpošljejo, predstavlja za ljudi smrtonosno orožje in na nas je, da preprečimo nadaljnje tragične primere.

Marija Namorš

PO REKONSTRUKCIJI V ILIRSKOBISTRIŠKE M PODJETJU »LESONIT«

Večja proizvodnost in izvoz

Delovni kolektiv tovarne lesonitnih plošč »LESONIT« v Ilirski Bistrici bo navzlic temu, da tovarna skoraj pet mesecev ni delala s polno kapaciteto zaradi rekonstrukcije obratov, izpolnil delni plan. Taka je bila ugotovitev delovnega kolektiva na enem izmed sestankov, kjer so po ekonomskih enotah razpravljali o realizaciji plana za prvo polletje 1962.

Podjetje »Lesonit« v Ilirski Bistrici je namreč rekonstruiralo nekatere obrate in uspelo modernizirati celoten proizvodni proces, s tem da je uvedlo tekoči trak. Poizkusna proizvodnja teče že od junija. Rezultati kažejo, da bodo v prihodnjih mesecih nadomestili vse, kar so zamudili med rekonstrukcijo — v katero so investirali 40,5 milijona dinarjev iz lastnih sredstev —, in s tem hkrati izpolnili letni proizvodni plan. Do 30. junija je delovni kolektiv podjetja izpolnil 33,5% letnega plana ali 61,3% lanskega plana za prvo polletje, zaposlenih pa je bilo 0,5% več kot lani ali za 1,6% manj, kot določa plan. Produktivnost dela v kolektivu pa se je zaradi modernizacije proizvodnega procesa močno približala evropski ravni.

V podjetju so prepričani, da se bo delovna produktivnost še večala in pripomogla k velikemu povečanju fizičnega obsega proizvodnje, zlasti pa k boljši kvaliteti, kar se bo nedvomno močno poznalo pri izpolnitvi izvoznega plana. Proizvajalci so čestokrat razpravljali tudi o notranji organizaciji in delu v podjetju. Sklenili so, da bodo po končani rekonstrukciji uvedli tri delovne izmene, kar so tudi izpolnili. Sedaj podjetje normalno obratuje s tremi delovnimi izmenami, tako da so kapacitete izkoriščene, kar se bo nedvomno poznalo pri formiranju lastne cene izdelkov in hkrati tudi pri prodaji teh izdelkov na domačem ni tujem tržišču, kjer je konkurenca izredno močna.

Po sedanjih ocenah bo delovni kolektiv »Lesonita« v Ilirski Bistrici proizvedel letno okrog 17.000 ton lesonitnih plošč, kar bo skoraj za 140% več kot je proizvajal pred rekonstrukcijo. Če jim bo uspelo modernizirati še koširnice, bodo to proizvodnjo še povečali. V načrtu imajo še nabavo italijanskih strojev za impregniranje domačega papirja za izdelavo ultrapasa, kar bi znatno zmanjšalo uvoz papirja te kvalitete, prihranili pa bi tudi precej deviz.

J. Kluč

Čolni iz plastične mase

Split, 8. avg. (Tanjug). Ladjedelnica »Grebe« iz Velike Luke na otoku Korčuli bo izdelovala lahke športne čolne iz plastičnih mas. Prototip takšnega čolna je že zgrajen; dolg je 4.75 m in prilagojen za jadranje, veslanje ali za majhne motorje. Takšni čolni so znatno lažji od klasičnih, ne zahtevajo pogostnega barvanja in odporni so proti kemikalijam in črvom. Prvi primerki teh plastičnih čolnov z otoka Korčule bodo razstavljeni na jesenskem zagrebškem velesejmu. Podobne čolne bo razstavilo tudi splitsko podjetje »Jugoplastika«, ki bo tudi začelo izdelovati takšne lahke športne čolne, kakršne vidimo zdaj na Jadranu samo z znaki tujih tvrdk.

Izvozni uspehi novomeškega podjetja »Kremen«

Znano je, da pridobivamo v Sloveniji najkvalitetnejši kremenčev pesek za steklarsko industrijo. Po količini odpade na Slovenijo približna polovica jugoslovanske proizvodnje kremenčevega peska. Nahajališča te važne surovine na Dolenjskem so tudi osnova za gradnjo tovarne okenskega stekla v Novem mestu. Podjetje »Kremen« v Novem mestu, ki združuje rudnike kremenčevega peska, je v svojem obratu Ravno postavilo sodobne flotacijske naprave, kjer zdaj pridobivajo najčistejši kremenčev pesek, očiščen raznih primesi, zlasti železovih in titanovih oksidov. Ta flotirani kremenčev pesek uporabljajo številne steklarne v Jugoslaviji. Zdaj pa je podjetje »Kremen« s to kvalitetno surovino prodrlo tudi na zunanji trg. Po dobavi poizkusne pošiljke 200 ton avstrijski tovarni laboratorijskega stekla v Kočlachu so pred kratkim dobili od te tovarne naročilo za 3000 ton flotiranega kremenčevega peska, ki ustreza tudi visoko postavljenim zahtevam te specializirane steklarne. To naročilo daje podjetju nove možnosti za razširjanje proizvodnje. Že lani je podjetje »Kremen« sklenilo tudi prve izvozne kupčije za kvarcit iz obrata v Mirni, kjer so odkrili velike zaloge kvarcita. Za letos so sklenili novo pogodbo za izvoz 3000 ton kvarcita v Zahodno Nemčijo, tako da bo obrat v Mirni do konca leta delal z vso zmogljivostjo.

Zaostajanje premogovnikov za planom

Po podatkih Sveta premogovne industrije pri Zvezni gospodarski zbornici so premogovniki letos v prvem polletju zaradi težav pri prodaji premoga zaostajali za planom. Proizvodnja lignita je bila lani le za 1,1 odstotka večja kakor lani v prvem polletju, medtem ko je proizvodnja rjavega in črnega premoga zaostajala za 5 oziroma 8 odstotkov v primerjavi z lanskim prvim polletjem. Tudi v juniju je bila prodaja premoga za 5 odstotkov manjša od proizvodnje, vendar je bilo ob koncu meseca opažati večje povpraševanje po kosovcu kvalitetnih vrst premoga. Pri večini premogovnikov imajo težave predvsem s prodajo drobnih vrst premoga, kar velja zlasti za rudnike rjavega in črnega premoga. V zadnjem času so tudi jugoslovanske železnice pokazale več pripravljenosti, da se založa s premogom in da svoje zaloge povečajo v tretjem četrtletju do višine predpisanih minimalnih zalog. V splošnem računajo, da se bo prodaja premoga v prihodnjih mesecih precej zboljšala.

Pri posamezhih rudnikih je položaj zelo različen. Tako je n. pr. velenjski rudnik, kljub slabemu povpraševanju in naraščanju zalog v prvih štirih mesecih, presegel polletni proizvodni plan za 1,6 odstotka. Nakopali so 1,2 milijona ton lignita, kar predstavlja 49 odstotkov letnega plana, pri čemer je treba upoštevati, da je plan za drugo polletje zaradi sezonskih nihanj vselej večji. V velenjskem rudniku se je stanje popravilo zlasti zadnje mesece. Ob povečanem povpraševanju so v juliju delali tudi ob nedeljah.

PRIZADEVANJA DELOVNEGA KOLEKTIVA V LJUBLJANSKI »TUBI«

Modernizacija delovnega procesa

Kadar stisnete tubo zobne kreme, paradižnikovega koncentrata, lepila ali majoneze, bržkone pomislite na vsebino. Redko pa pomislite na tubo, na sam izdelek, ki vsebino varuje in konzervira. Tudi tubo je treba izdelati, pri tem pa upoštevati, kakšno kovino bi glede na to, kaj bo tuba vsebovala, uporabili. In presenetilo vas bo, če odkrijemo, da je sredi Ljubljane podjetje, katerega poglavitna dejavnost je izdelovanje tub in sorodne embalaže iz kovin in plastičnih mas.

Malodane neznano podjetje

Začetki izdelovanja tub v Ljubljani segajo štirideset let nazaj. Na mestu, kjer danes teče proizvodnja podjetja »TUBA« — (Ljubljana, Kamniška 20), pa je tekla že skoraj pred 26 leti. Zato pa so prostori podjetja zastareli, za današnji čas nesmotrno zgrajeni, v njih pa so zvečine tudi zastareli stroji. Zato ne moremo govoriti o sodobnem proizvodnem procesu, čeprav delo teče uspešno in podjetje povečuje proizvodnjo ter dosegajo velike gospodarske uspehe. Posamezne faze dela so ločene. Tubo izdelajo v grobem na enem stroju, na drugem jo obrežejo, napravijo ji navoj za zapiralo itd. Od stroja do stroja je treba poliziti delek prevažati ali prenašati. Vsega tega ne bi bilo treba, če bi proizvodnjo modernizirali, saj sodobni stroji sprejmejo surovino, to je kovino, avtomatično opravijo vse faze dela in tubo izdelajo brez posebnega vmesnega prizadevanja delavca.

»TUBA« in nove potrebe trga

Podjetje »TUBA« v Ljubljani izdeluje tube v glavnem iz svinca in kositra. Iz te snovi pa jih izdelujejo po svetu le še za barve, maziva, lepila itd., ne pa za farmacijsko ali kozmetično industrijo, kot delamo pri nas. Vendar je povpraševanje po tubah veliko, iz dneva v dan večje. Druga težava pa je surovina, kovina, predvsem kositer, ki ga podjetje ne more dobiti vedno dovolj. Zato mora podjetje marsikatero naročilo tub iz kositra odkloniti, žal pa so naročniki farmacevtske tovarne, ki zdravil ne smejo pakirati v drugačni embalaži. Tu pa je že vzrok, zakaj teži »TUBA« k preusmeritvi proizvodnje, namreč, k izdelavi tub iz aluminija, ki nadomešča svinec in kositer.

Razumljivo je, da zato v »TUBI« nimajo izdelkov na zalogi. Ne izdelajo prav ničesar brez predhodnega utrjenega naročila, izdelke pa tudi takoj odpošljejo naročniku. Za zunanji trg podjetje torej nima razpoložljivih izdelkov, in v tej smeri ne bo delovalo, dokler si ne nabavi novih strojev, kajti tuje tržišče povprašuje že po aluminijastih tubah.

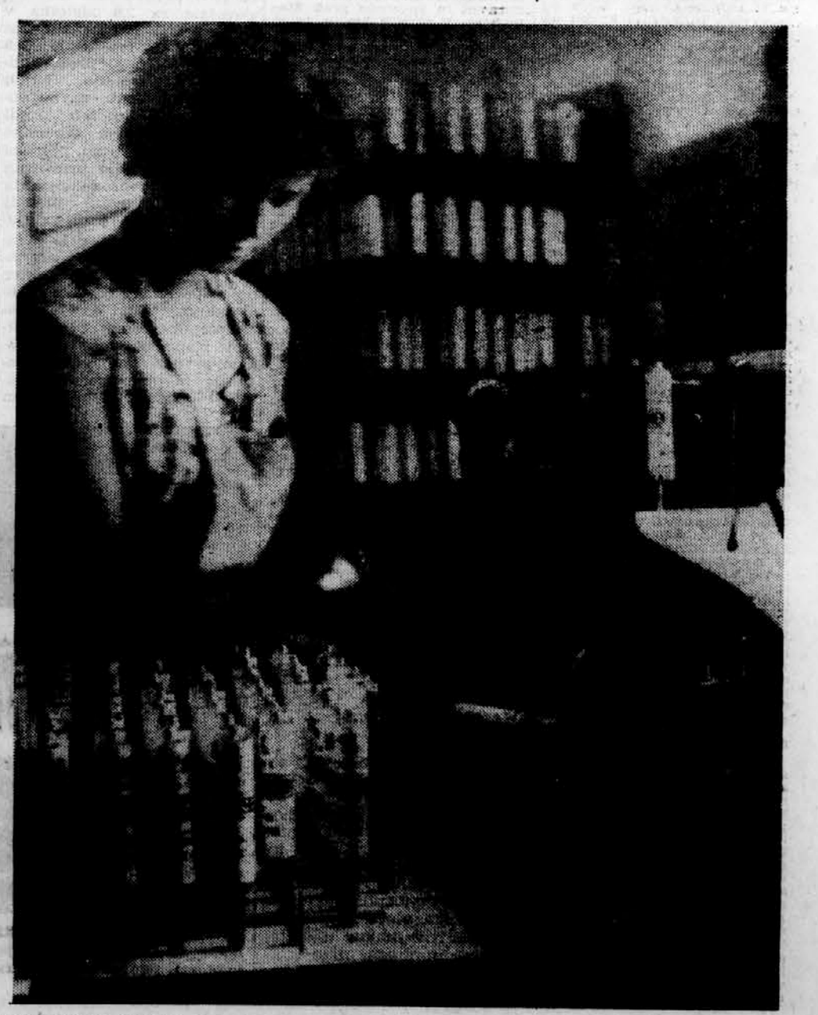
Pred novimi nalogami

Ugotovili smo, da proizvodnja »TUBE« danes ne more povsem zadostiti domačemu trgu, in kolektiv se je odločil za izboljšanje, za modernizacijo delovnega procesa. Doslej je že nabavil nekaj novih strojev, tri stiskalne avtomate in dva obrezovalna ter en izsekovalni stroj. Vendar preureditev prostorov, ki so že potrebni, in gradnja novih objektov s prostranim dvoriščem za ureditev notranjega transporta, nabava novih strojev itd. pomenita rekonstrukcijo. Elaborati za rekonstrukcijo so bili predloženi in odobreni lani. Celotna rekonstrukcija pa bi bila opravljena v dveh ali treh letih. Novi stroji, ki bi jih »TUBA« dobila iz inozemstva, so tako rekoč pripravljeni. Dosedanje nabave strojev pa je podjetje plačalo s svojimi sredstvi, nekaj strojev pa je delovni kolektiv izdelal sam.

Kolektiv je pripravljen

Delovni kolektiv je v dolgem razdobju do danes postal preizkušen in pripravljen na nove naloge. Ne le pripravljen, sam si je naložil nalogo rekonstrukcije in želi opraviti vsa dela čimprej in čimbolje, da bo zadostil vse večjim potrebam tržišča in prispeval k razmahu svo- ga delavca pri »TUBI« se suče okrog deset let. Zato nam bo tudi razumljiva pripravljenost kolektiva, ki fluktuacije sploh nima. Kolektiv ve, da bo z rekonstrukcijo ustvaril možnost za dotok večjih sredstev, da bo končno lahko začel graditi tudi stanovanja in izboljšal temelje za boljšo življenjsko raven svojih članov.

Kolektiv ima sedaj 188 članov, v »TUBI« so zvečine zaposlene ženske. — Proizvodnja teče v dveh izmenah. Kader je strokovno usposobljen, izšolan je v podjetju samem, saj je izdelovanje tub in podobne embalaže posebna zvrst naše industrije. Pri obnovi podjetja delovni kolektiv sodeluje s predlogi za izboljšanje delovnega procesa in s posameznimi deli, ki jih lahko opravi v domačih delavnicah. Zato smo prepričani, da bo uspešno opravil vse naloge, saj je zanj razen marljive dejavnosti značilna tudi skromnost, podoba našega delovnega človeka. B. Z.

IZDELOVANJE TUB V LJUBLJANSKI »TUBI«

ZAPISEK O GORENJSKEM SEJMU

Namesto blagovnice

Za gorenjski sejem pravijo, da je pomembna turistična pridobitev. Morda bi bilo bolje trditi, da je to predvsem trgovska pridobitev, saj v Kranju ni prave veletrgovine oziroma blagovnice, pa tudi po parkirnih prostorih pri sejmu je videti največ avtomobilov z oznako KR... Od petka do torka je obiskalo XII. Gorenjski sejem 36.000 ljudi. Dnevno sklenejo razstavljavci za blizu 35 milijonov dinarjev drobnih kupčij.

*

Sejem je — zaradi pomanjkanja ustreznega prostora — razdeljen na dva dela. V prvem bolj prikazujejo, v drugem bolj prodajajo. V prvem delu se potrošnik s predmeti lahko predvsem seznanja, v drugem delu pa laže kupuje — če izvzamemo gnečo, seveda. Dokaj slabe volje bi odpadlo, če bi prireditelji oboje bolje povezali.

*

Ko smo že pri prikazovanju in prodaji: vse priznanje nekaterim proizvajalcem, ki so to sami rešili. Tako je učinkovito izrabila prostor tovarna čokolade »Gorenjka« iz Lesec. Ob stenah njihovega prostora so lično razstavljeni proizvodi, kupiti pa jih je mogoče po tovarniških cenah pri prodajni mizi, ki je sredi prostora. Pravijo, da je treba kupce seznaniti s proizvodi in jih navezati nanje, da jih bodo kupovali tudi potem, ko bo sejma že davno konec. Ne bi bilo napak, da bi »Gorenjko« posnemali še drugi...

*

Če izvzamemo otvoritev, ko so godbeniki kranjske »Svobode«, vsak v svoji »uniformi« (le kape so imeli enotne) pokazali izredno klavrno podobo, ima XII. gorenjski sejem dvoje nepotrebnih napak. Kljub dogovorom so nekateri proizvajalci vseeno pripeljali tudi nekurantno blago. Sicer so postali kupci do blaga s sumljivo nizkimi cenami nezaupljivi, vseeno pa se je še kdo ujel...

Drugo je označevanje blaga s cenami. Na večini razstavljenih predmetov je označen proizvajalec, cena in mesto, kjer se na sejmu dobi. Motocamping, ki zbuja pri obiskovalcih nemajhno zanimanje, pa ni označen ne z enim ne z drugim. Bojda ga razstavlja Slovenija šport...

*

Tudi mojega prijatelja je v sejemskem vrvežu zajela nakupovalna mrzlica. Kupil je »Murino« srajco po ZNIŽANI CENI. Doma je odkril, da ima blago na hrbtni strani veliko napako. Sicer je bila škatlja označena z napisom DEFEKTNO, prodajalci pa so jo vseeno pomešali med prodajno blago. Srajco so mu sicer zamenjali, toda kaj pa kupci, ki pridejo iz drugih krajev...?

*

Gorenjski sejem je tudi razgibal sicer precej klavrno kranjsko zabavno življenje. Zvočniki obiskovalcem pa tudi drugim meščanom polnijo usesa z najmodernejšimi (kajpak uvoženimi) melodijami, reklamami in včasih tudi s skrajno neslanimi željami... Zvečer pa, ko postaja vonj čevapčičev, ražnjičev, kranjskih klobas in drugih zapeljivosti najbolj omamen, tekmujejo mladi pevci zabavne glasbe: nekako ob istem času je v avli OLO tudi modna revija, kjer velja geslo ZA VSAKOGAR NEKAJ... Sicer pa je ta naš sejem potrebna stvar. Morda bo koga spomnil na to, da potrebuje Kranj tudi stalni, miniaturni sejem, ki mu drugod pravijo kar veleblagovnica...

Boštjan Pirc

Visok devizni dohodek od inozemskih turistov

Poročali smo že, da je bil v juniju turistični promet inozemcev za 23 odst. večji kakor v lanskem juniju, tako da je bilo število prenočitev inozemcev v prvem polletju za 11 odst. večje kakor lani. Čeprav so velik del deviznega dohodka od junijskega prometa obračunali šele v juliju, je bil devizni dohodek od inozemskih turistov v prvem polletju za 56 odst. večji kakor lani. Dosegel je 1789 milijonov deviznih din ali blizu 6 milijonov dolarjev.

V avtobusu, na ladji, v vlaku, v letalu, NA ZEMLJI, NA VODI, V ZRAKU povsod »TOVARIŠ«

KOPRSKA LUKA TE DNI

V luki je dne 9. avgusta domača ladja »BIOKOVO« razkladala sladkor.

Dne 7. julija so iz luke izplule: domača ladja »SUMADIJA«, ki je razložila sojino sačmo; italijanska ladja »MARIA CHRISTINA BENELLI«, ki je naložila les — tranzit; izraelska ladja »NAKSHON«, ki je razložila sadni sok; nizozemska ladja »MEIKE«, ki je razložila banane in naložila les (furnir); italijanska ladja »IRMA«, ki je naložila les — izvoz.

V luki pričakujejo: nizozemsko ladjo »ECHO«, italijansko ladjo »GIOVANI TRICOLI«, domače ladje »ZORA«, »KRK«, »MATIJA IVANIČ«, »NOVIGRAD«, »VELEBIT« in »MARKO MARULIĆ« ter ameriško ladjo »EXPORT BAY«.

Pisma bralcev

Da bi bilo manj spraševanja

Tovariš urednik,

večkrat opažam, kako turisti, zlasti tujci, sprašujejo v Ljubljani za razne stvari; tega bi bilo manj, če bi se Ljubljančani bolje pripravili za turistično sezono. Ljubljana je že po svoji legi prehodno mesto, skozi katerega gre med sezono menda največ tujih turistov. Zato je težko razumeti, zakaj je v mestu tako malo napisov ali tabel, ki bi turistu oziroma tujcu jasno pokazale, kam naj se obrne, če želi dobiti prenočišče, iti na zabavišče, napraviti izlet itd.

Te pomanjkljivosti opažamo iz leta v leto, a nihče ničesar ne ukrene; vse ostane pri besedah. Ne samo tujci, tudi naši državljani, ki pridejo v Ljubljano — predvsem tisti iz drugih republik in s podeželja — se le težko znajdejo in največkrat ne gre brez spraševanja. Napisov namreč niti v domačem jeziku ni veliko. Nič čudnega ni torej, če begajo turisti po Ljubljani in sprašujejo celo, kje so hoteli Slon, Union, Turist itd. Nemalokrat jih iščejo, ko so že v neposredni bližini hotela ali gostišča. To prav gotovo ni prijetno, zapušča pa tudi slab vtis o naših gostinskih in turističnih podjetjih.

In naposled? Ali ne bi bil že čas, da bi izobesili na vidnem mestu, vsaj med turistično sezono, zemljevid mesta Ljubljane. Drugod v tujini pa tudi v drugih naših mestih so to že zdavnaj napravili.

Peter Kolar,
Ljubljana

Hvala, tovariš šofer!

Tovariš urednik,

dne 27. julija letos sva se s prijateljem peljala z motornim kolesom iz Kumrovca v Ljubljano. Do Celja nama je kar dvakrat spustila zračnica zadnjega kolesa. Oba defekta sva nekako popravila. Ko sva privozila v Celje, sva dolila bencina in se nato odpeljala naprej proti Ljubljani. Ko sva pustila za seboj Ložnico, pa naju je spet zaneslo, torej že tretji defekt oziroma tretja smola. V bližnjem zvoniku je odbila ura 12.

Kaj sedaj? Noč je, delavnice so zaprte, cesta že precej prazna. Ustavila sva sicer nekaj motoristov, toda vsak se je po svoje izgovarjal. Končno sva sklenila, da bova nesrečno motorno kolo pustila ob glavni cesti in se odpeljala, če bo le možno, v Ljubljano z avtobusom.

In res so se kmalu zasvetili na cesti žarometi avtobusa. Šofer, tovariš Kogoj, je takoj ustavil in seveda tudi takoj videl najine težave. Odprla so se vrata in s prijateljem sva stopila v avtobus in tako z njim prispela v Ljubljano. Toda smole še ni bilo konec. V avtobusu sem pozabil svojo motorsko čelado. Torej že četrta smola. Hitro sem stopil nazaj in že zagledal sprevodnika tov. Udvanca, ki gre s čelado proti meni. Zares lepa pozornost tako šoferja kot sprevodnika.

Ernest Janežič,
Ljubljana, Pugljeva 17.

O poklicu, ki ga moraš imeti rad

Tovariš urednik,

prebral sem članek Spoznal sem učiteljski poklic (Delo 3. 8. t. l.). Čutim potrebo, da o učiteljskem poklicu, ki ga moramo imeti zelo radi, napišem nekaj besed.

Tudi jaz sem bil začetnik, ni dolgo tega. Leta 1958 sem začel učiti na enooddelčni šoli, in priznati moram, da sem se marsikdaj lovil. Ker sem prišel na šolo sredi šolskega leta, sem upravičeno pričakoval pedagoškega svetovalca. Tisto šolsko leto ga ni bilo, dvakrat pa je prišel naslednje leto, no, in prišel je tudi tretjič, ko mi je zapisal oceno o mojem delu. Takrat sta prišla pravzaprav dva, ocena pa se je glasila: zadovoljuje. Moje delo sta spoznala v pol ure, jaz pa sem delal vse leto po ves dan, in to ne samo v šoli, delal sem tudi v organizacijah in se večkrat vračal šele ob pozni uri v svojo sobo.

Takrat se mi je zdela ocena krivična. Ko pa so mi pred dvema letoma dali najboljšo oceno, je pa spet nisem bil vesel. Če sem namreč primerjal tedanje delo z onim na enooddelčni šoli, se mi je zdelo, da take ocene nisem zaslužil.

Ko sem prebiral oceno mladega učiteljskega tovariša, sem imel občutek, da so mu napravili krivico. Večkrat dodelijo mladim učiteljskim štipendistom mesta, na katerih si v začetku ne morejo prav nič pomagati. Ker pa so štipendisti, morajo pač vse prevzeti — nikogar pa ni, ki bi se zanimal, kako bo tak učitelj delal, kako bo živel, kajti tudi na koščck osebnega življenja ima pravico. Na to pa vsi pozabijo: tu so le celodnevni pouk in še zahteve, da delaj v vrsti organizacij. Potem pa nekega dne ugotovijo, da nekaj ni prav in da ni pravega uspeha. Kritizirati ni tako težko, prej bi bilo treba pomagati in svetovati. Res imamo pedagoške svetovalce, ki pa večkrat zelo malo svetujejo, zares malo.

Še nekaj besed mlademu učiteljskemu tovarišu. Delal si v težkih razmerah v šoli in v organizacijah. Bil se zares prosvetni in družbeni delavec. Končno so prišle ne preveč pedagoške pripombe pedagoškega svetovalca. Najtežje, kar si doživel, je odnos staršev do šole. Starši morajo spoznati, da mora človek v današnjem času tudi za delo na kmetiji marsikaj vedeti. Svetujem ti, da na prihodnji sestanek povabiš pedagoškega svetovalca in še zastopnika občinskega odbora.

Všeč mi je, ko praviš, da si se navezal na svoje učence. To je v našem poklicu zelo važno. Gotovo imajo tudi učenci tebe radi! Skupno boste prebrodili težave in si ohranili vsaj nekaj idealizma, ki je za šolsko delo tako potreben.

Želim ti, da v prihodnjem šolskem letu spoznaš svoj poklic, ki ima tudi lepe strani. Kljub temu da sem tudi sam doživel marsikatero grenko in težko, imam še vedno veliko dobre volje in rad poklic učitelja, ki še ni povsod našel mesta, ki mu gre.

Miloš Djuzić,
Smartno pri Litiji.

Zakaj račun za že plačano delo?

Tovariš urednik,

Center za socialno delo Novo mesto je dobil 1. junija letos svoje prostore v Kandijski ulici 5. V teh prostorih je bil prej Zavod za urejanje gozdov. Ko smo se vselili, smo se z Zavodom dogovorili, naj ostane v prostorih telefonski aparat z vso napeljavo, nadaljnje stroške medkrajevnih pogovorov in redno naročnino pa bo prevzel naš Center. O tem sporazumu smo obvestili podjetje za PTT promet Novo mesto, kjer so napravili ustrezno spremembo.

Za junij je dostavilo podjetje račun za PTT storitve še bivšemu naročniku telefonskega aparata, račun za julij pa je prejel Center za socialno delo, kar je popolnoma pravilno.

Ne zdi pa se nam pravilno to, da nas je kot novega naročnika oziroma naslednika telefonske številke 211 obremenilo podjetje za PTT promet med drugim tudi za plačilo stroškov »vključitve telefonskega aparata«, in sicer kar za 38.000 din, saj je bila napeljava še stara in je nismo niti najmanj spreminjali ali popravljali. Ta obremenitev se nam zdi neutemeljena tudi zato, ker je bila napeljava telefonskega aparata že enkrat plačana.

Viktor Bartolj,
v. d. upravnika.

Prepovedane trate

Tovariš urednik,

kadarkoli grem v teh vročih dneh skozi Novo Veljnje — mimo stanovanjskih blokov, v katerih stanuje »naš rudar s svojo družinico« — mi je težko, ko gledam naše najmlajše, kako se igrajo na vročih pločnikih. Pri vsakem bloku jih naštejem deset, pa tudi več. Nekateri otročki, posebno fantki, ki so že vsaj nekoliko zrasli, pa zlezejo skozi plotove na gradbišča, kjer je zanje polno raznih nevarnosti. To mi ni več zaradi tega, ker so med temi velikimi hišami lepe pokošene trate, kamor pa ne smeš stopiti. Ko sem rekla pred hišo sedeči materi, naj vendar pusti v tej vročini bose otročke na pokošene trate, mi je odgovorila, da je to prepovedano.

Vprašam prizadete mame, ali res ni mogoče, da bi vsak stanovanjski blok primerno gojil in čuval travo za svoje najmlajše, ki še niso »godni« za razna igrišča. Ne zagovarjam seveda kakega nereda, toda to bi se prav lahko uredilo za zdravje najmlajših, saj bi zaradi tega Novo Velenje ne bilo prav nič manj lepo; le otrokom bi nudili nekaj več poletnega veselja in razvedrila, njihovim staršem pa zadovoljstva.

Darinka Štrbenk,
Velenje, Koroška 76.

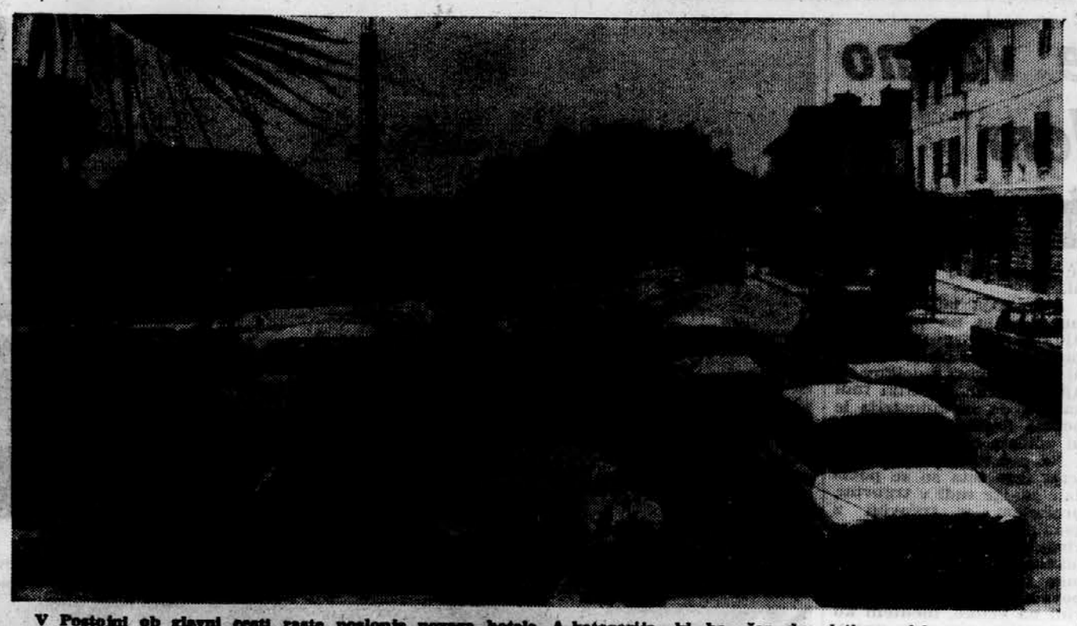
Odločbe še vedno ni

Tovariš urednik,

januarja letos sem vložil pri ObLO Cerknica prošnjo za lokacijo enostanovanjske hiše. Še isti mesec je bil ogled, za katerega sem plačal 4700 din. Po ogledu je bil sestavljen zapisnik, ki je določal točno lokacijo hiše in ostale gradbene pogoje. Do danes pa še nisem prejel odločbe o odobreni lokaciji.

Po zagotovilu občinskega organa, ki je napravil ogled, oziroma zapisnika, sestavljenega ob tej priložnosti, sem si nabavil material za gradnjo, za katerega sem porabil 250.000 din. Sedaj ne vem, kaj bi. Omenim naj še, da moj primer na območju obLO Cerknica ni osamljen.

Anton Pišek,
Podcerkev 24.

V Postojni ob glavni cesti raste poslopje novega hotela A kategorije, ki bo čez dve leti sprejel prve goste. V njem bo prostora za blizu 100 turistov, pod isto streho pa bosta tudi kavarna in restavracija. Foto: Šelhaus

Postojnski turistični paberki

Tuji gosti v postojnski restavraciji zadovoljno sedijo v senci in čakajo, da mine opoldanska vročina, ko bodo lahko krenili naprej, proti morju. Neka turistka zadovoljno ogleduje spominke, ki jih je nakupila v Postojni, njen mož pa se podpisuje na kopico razglednic, ki jih bosta poslala znancem, v dokaz, da sta obiskala Jugoslavijo. Oba sta dobre volje.

Tudi mali prometni miličnik, ki si je med šolskimi počitnicami poiskal honorarno zaposlitev in zdaj nasmejano pozdravlja avtomobiliste, ki se ustavljajo na parkirnem prostoru, ki ga čuva, je zadovoljen.

»Turistična pisarna je za vogalom,« takoj postreže z informacijami: »Samo nikar se ne zmotite in ne zavijte h Kompasu.«

Pa bi se res ne bilo težko zmotiti. Vrata Kompasove poslovalnice in nove pisarne postojnskega turističnega društva so tesno skupaj, le puščica je vmes, puščica, ki je usmerjena proti Kompasu.

»To puščico občutimo vsak dan,« pravijo v turističnem uradu. »Pri nas in pri njih je menjalnica, toda ker puščica kaže k njim, tudi tujci največkrat zavijejo tjakaj, mi pa jih le gledamo . . .«

Tujim turistom so kaj malo mar te skrbi. Postojna jih je očarala in zdaj premišljujejo, če bi še ostali. Sob je dovolj, so zvedeli. Preko 200 in nekaj celo praznih. Postregli pa so jim tudi z informacijami, da bodo čez dve leti lahko prenočili v novem hotelu A kategorije, v katerem bodo tudi restavracija, kavarna in morda celo kino.

Medtem ko se gosti živahno pomenkujejo, v turistični pisarni preštevajo letošnje goste. V prvem polletju jih je bilo več kot 96 tisoč. Precej več kot lani ob istem času.

Spomladansko vreme je res precej nagajalo. Zato pa so samo v juniju našteli več kot 50 tisoč obiskovalcev v jami. Največ seveda tujih, zakaj z domačimi tudi v Postojni letos nimajo sreče.

V nerodne reči je nerodno drezati. V Postojni neradi govorijo, kako je zdaj z načrtom, da bi uprava Postojnske jame prevzela upravo tudi nad Škocjanskimi jamami. Odgovorni so odšli na dopust in se čez poletje posvetili od turizma. Morda bo kaj več novic v jeseni . . .

A. Bibič

● ŠENTRUPERT NA DOLENJSKEM

UMRLA JE PARTIZANSKA MATI

Pred dnevi so v Šentrupertu na Dolenjskem pokopali Malko Prijatelj, znano partizansko mamico iz Ravnika pri Šentrupertu. Prijateljeva je vseh svojih šest otrok vzgojila v naprednem duhu. Dva sinova sta se borila v vrstah NOV, dve hčeri pa sta kot aktivistki delali v Ljubljani. Prijateljeva domačija na Ravniku je bila med drugo svetovno vojno vedno odprta partizanom in aktivistom, ne glede na okupatorjevo divjanje. Kako je bila pokojna priljubljena v vsej okolici, je pokazal pogreb, kakršnega v Šentrupertu ni bilo. Na zadnji poti jo je spremilo več kot tisoč ljudi, med njimi stari borci in aktivisti, ki partizanske matere niso pozabili. Njen grob so zasuli s cvetjem in venci.

(r)

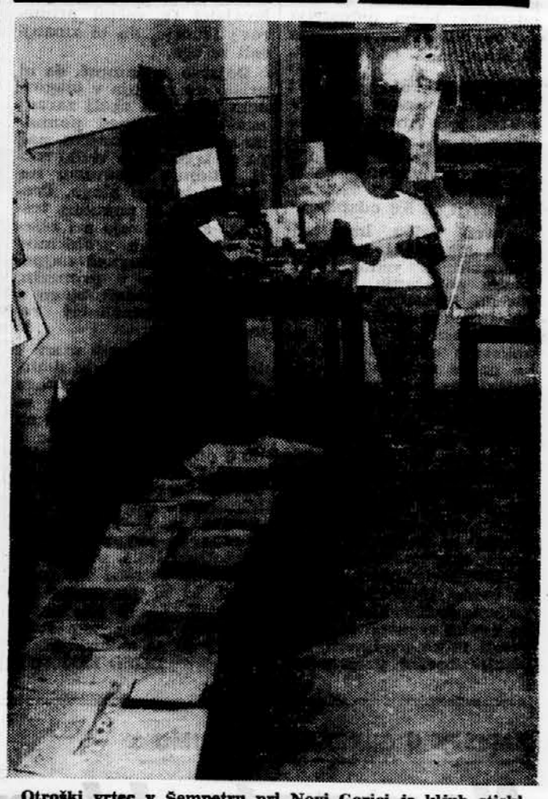
● TRBOVLJE

KONFERENCE OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZK

Sredi septembra se bodo začele v trboveljski občini letne konference osnovnih organizacij ZK, ki bodo končane v podjetjih, zavodih in na terenu do konca oktobra. Občinski komite ZKS Trbovlje je sprejel v zvezi s pripravami na te konference več sklepov, ki poudarjajo predvsem dobre in pravočasne vsebinske priprave osnovnih organizacij na konferenco, vprašanje idejne rasti komunistov ter njihovo vključevanje v družbeno in gospodarsko življenje komune. Občinska konferenca ZK bo v novembru.

-pb-

Naš fotozapisek

Otroški vrtec v Šempetru pri Novi Gorici je kljub stiski s prostori odprt skoraj vse leto. Zaradi pomanjkanja prostorov prirejajo razstave na domu svojih malih varovancev. Oblika teh razstav je vsekakor koristna, saj tesno povezuje družino z vrtcem. Naš posnetek kaže razstavo izdelkov enega najboljših risarjev, malega Bojana Klemenčiča. Talent so pokazali tudi drugi otroci, ki bodo šli letos prvikrat v šolo, in tisti malčki, ki so letos prvikrat obiskali vrtec. Foto: Perat

● ŠENTJANŽ NA DOLENJSKEM

Večja povezava z zadružniki

V kmetijski zadrugi Šentjanž-Tržišče so v zadnjem času uvedli nove oblike stikov z zadružniki. Namesto da bi kmetijski strokovnjaki obiskovali posamezne zadružnike, skličejo ob večerih sestanke zadružnikov za vso vas. Na takih sestankih odgovarjajo kmetijski strokovnjaki na vprašanja zadružnikov, hkrati pa se tudi dogovarjajo o kooperacijah. Največkrat tudi na sestankih podpišejo kooperacijske pogodbe. Kmetijska zadruga ima zaposlenih šest kmetijskih tehnikov, ki si prizadevajo, da so čimveč v neposrednem stiku z zadružniki, hkrati pa neposredno vodijo proizvodnjo.

Te dni sklepajo pogodbe za setev ozimnih žit. Lani so plan pogodbene setve visokorodnih sort pšenice dosegli s 93 odstotki. Letos mislijo zajeti v pogodbeno pridelovanje še večje površine. Zaradi neugodne zime je bil pridelek pšenice nekaterih italijanskih sort letos manjši kot so pričakovali. Dober pridelek pa je dala pšenica francoskih sort, zato bodo letos poskušali zasejati čimveč semena te sorte, ki je odpornejša proti mrazu.

Zadruga pa razen tega čedalje bolj razvija tudi lastno proizvodnjo. Sedaj ima blizu 100 hektarov lastne zemlje. Te površine stalno povečuje, vendar so pri tem težave zaradi razdrobljenosti parcel. Zadruga ima deset ha hmeljskih nasadov, 11 hektarov ribezlja, nekaj vinogradov in dva hleva živine. Pravkar pripravljajo načrte za gradnjo še dveh hlevov za govejo živino, vsakega za 130 glav. Medtem ko proizvodnja mleka doslej ni bila rentabilna, sodijo, da bo z novo določeno ceno oziroma premijo postala bolj rentabilna. Nove hleve pa bodo zgradili predvsem za pitanje mlade živine. Hkrati z gradnjo hlevov si prizadevajo zagotoviti tudi zadostne površine za proizvodnjo krme.

P. R.

● MIRNA NA DOLENJSKEM

ČEBULO BODO SUSILI

V novi sušilnici kmetijske zadruge Trebnje na Mirni so končali priprave za sušenje čebule. Pravzaprav bodo čebulo sušili in mleli v moko. Posušeno in zmleto čebulo potrebuje predvsem konservna industrija, zato je po njej veliko povpraševanje. Seveda je posušena čebula uporabna tudi v gospodinjstvu. Od kar je od lani v pogonu ta moderna sušilnica, so že posušili velike količine sadja, krompirja in zelenjave. Spomladi letos so posušili tudi mnogo uvožene čebule. Večji del posušenega sadja so prodali v tujino.

(r)

turistične informacije

Koprsko turistično območje:

V Portorožu, Kopru in Izoli bo 16., 17. in 18. avgusta revija popevk s pevko Lolo Novaković. V Kopru bo gostoval 20. avgusta Ukrajinski narodni zbor plesov in pesmi; isti zbor bo gostoval 21. avgusta v Portorožu. Temperatura vode v Portorožu je 23 stopinj Celzija. Sicer pa je v vseh turističnih krajih na koprskem območju v glavnem vse zasedeno. Nekaj prostih postelj je le v zasebnih sobah v Piranu, Portorožu in Kopru. V **Postojni** pričakujejo v nedeljo 12. avgusta 5 milijontega obiskovalca jame, ki bo dobil spominsko darilo. Istega dne bo na ploščadi pred jamsko restavracijo prireditev s plesom.

Goriško turistično območje:

V vseh krajih na goriškem turističnem območju je še nekaj prostih postelj. Izjema so le **Bovec, Log pod Mangartom, Soča in Trenta,** ki bodo zasedeni do 25. avgusta.

Gorenjsko turistično območje:

Na Bledu je v glavnem vse zasedeno, vendar pa je možno dobiti še nekaj postelj v zasebnih sobah in hotelu Triglav; priporočljiva pa je predhodna rezervacija. Nekaj prostora je še v **Kranjski gori,** prav tako pa tudi v planinskih kočah na **Vršiču** in v **Ratečah.** Zaseden je tudi Dom. pod Golico nad **Jesenicami. Na Jezerskem,** kjer so sicer vse kapacitete zasedene, bodo priredili v nedeljo, 19. avgusta, »Ovčarski bal«. Na sporedu je prihod pastirjev z ovcami s planin, sprejem pri gospodarju, ocenjevanje in striženje ovac. Nastopa tudi folklorna skupina z gorenjskimi in koroškimi plesi. Splošno rajanje bo pred Planinskim jezerom. Gostom bodo na razpolago originalne planšarske jedi. V **Kranju** je še nekaj prostih postelj, prav tako pa tudi v domu na **Joštu.** Dovolj prostora je tudi v **Tržiču,** v **Škofji Loki** in na **Kočah.** V **Bohinju** so zasedene vse turistične sobe in hoteli. Temperatura Bohinjskega jezera je 23 stopinj Celzija.

Celjsko turistično območje:

V **Velenju** bo od 12. do 18. avgusta »turistični teden« s številnimi kulturnimi, športnimi in gostinskimi prireditvami. Sicer pa je v Velenju še nekaj prostih postelj samo še v hotelu Paka, medtem ko je weekend naselje zasedeno. Osem postelj je za zdaj prostih tudi v **Rogaški Slatini,** kjer bo 23. avgusta mednarodni plesni turnir. Sicer pa so vsa zdravilišča na celjskem turističnem območju v glavnem zasedena; nekaj prostora je samo v zasebnih sobah v Rimskih Toplicah in v Laškem. Zasedena so vsa weekend naselja, prav tako pa tudi Logarska dolina. V ostalih krajih je na razpolago še nekaj postelj.

Mariborsko turistično območje:

Vsi domovi na **Mariborskem Pohorju** so zasedeni. Nekaj prostora je samo na skupnih ležiščih, v Zidanškovem domu in v Planinki. Zasedena je tudi Ribniška koča na **Zahodnem Pohorju** in letovišče grad **Statenberg.** V ostalih krajih, to je v **Lovrencu na Pohorju, Črni na Koroškem, Radljah ob Dravi** in na **Kozjaku** je še nekaj prostih postelj.

Pomursko turistično območje:

V **Slatini Radencih** je prostih 6 ležišč v treh weekend hišicah. Prostih je tudi nekaj zasebnih sob, vendar pa je priporočljiva predhodna rezervacija. Dovolj prostora je v hotelu Zvezda v **Murski Soboti** in v turistični postojanki **Goričko** v **Gornjih Petrovcih.** Temperatura vode v olimpijskem jezeru v Slatini Radencih je 25 do 27 stopinj Celzija.

Dolenjsko turistično območje:

V vseh krajih na dolenjskem turističnem območju je prostih še nekaj postelj. Prosto je tudi v kampingu in v motelu na Vinici. Temperatura Kolpe je 23 stopinj, medtem ko ima voda v odprtem bazenu v **Šmarjeških toplicah** 32 stopinj C.

Ljubljansko turistično območje:

V okviru Ljubljanskih letnih iger bo izvedlo gledališče »Ad hoc« dne 11. in 12. avgusta ob 20.30 v Križankah Girandouxovega **AMFITRIONA 38.**

V ostalih krajih na ljubljanskem turističnem območju, to je na **Kureščku, na Polževem, v Logatcu, na Rovtah** in na **Travni gori, v Polhovem Gradcu** in na **Raklini** je še nekaj prostih postelj. Deset prostih postelj je tudi v **Medijskih toplicah,** kjer ima voda v odprtem bazenu 27 stopinj Celzija.

● HRASTNIK

NAMESTO ŠTEVILK — ULICE

V hrastniški občini, ki so jo zadnja leta tudi precej urbanistično preuredili, se pripravljajo na poimenovanje 47 naselij z 405 hišnimi številkami v ulice in ceste. To poimenovanje pa ne bo tako preprosto, ker se razteznost samega Hrastnika vleče tudi do 5 kilometrov in ker naselja, predvsem stara, niso grajena po sistemu ulic.

-pb-

● KRANJ

Proizvodnja in izvoz v prvem polletju

Na ločenih sejah obeh zborov ObLO Kranj so med drugim razpravljali tudi o količinski proizvodnji in izvozu v I. polletju letošnjega leta.

Industrijska proizvodnja se je v prvih šestih mesecih povečala za 2,6 odstotka v primerjavi z istim obdobjem lani in tako realizirala 49.9 odstotka letnega plana količinske proizvodnje. Kljub temu pa je upati, da bo količinski plan dosežen zaradi vsakoletne večje dinamike proizvodnje v drugi polovici leta. Pomanjkanje primernih surovin in reprodukcijskega materiala iz uvoza najbolj pogosto zavira proizvodnjo.

Največji zaostanek je v industriji gradbenega materiala (Kranjske opekarne), kjer je slabo vreme oviralo proizvodnjo, tako da je bilo doseženih komaj 30 odstotkov plana. Znatno pod planom je tudi usnjarska (Standard) in obutvena (Planika, Aika) industrija predvsem zaradi pomanjkanja surovin oziroma sezonskega značaja proizvodnje. Tekstilna industrija (Tekstilindus, TBI) je presegla plan za nekaj več kot 1 odstotek, čeprav imajo težave z rekonstrukcijo, uvozom kemikalij in barvil ter slabim asortimanom bombaža.

Iskra je presegla polletno planirano proizvodnjo za 3,4 odstotka. Plan je bil presežen skoraj v vseh obratih tovarne enakomerno. Nekoliko manjša proizvodnja je bila le pri telefonskih centralah, ker so v maju izdelovali take, ki zahtevajo več dela v montaži kot ostale. Že v juniju pa se je proizvodnja central naglo povečala zaradi zahtev tržišča. K presežku plana je pripomogla tudi proizvodnja kontaktorjev v novih prostorih nekdanje tovarne pletenin Špik. Tovarna gumijevih izdelkov Sava je bila 3,6 odst. pod planom. Zaradi pomanjkanja deviz in nepravočasnega reševanja uvoznih dovoljenj so imeli težave z nabavo kavčuka, jeklene žice in saj.

V razpravi so odborniki poudarili, da je problematičnejša od proizvodnje same njena realizacija. Velike zaloge, ki se kopičijo po skladiščih, bodo morale biti že v bližnji prihodnosti predmet najvažnejših razprav po samoupravnih organih podjetij.

Plan izvoza v kranjski občini je kar za 82,5 odstotka višji od lanske realizacije in znaša 1.444 milijonov deviznih dinarjev. Kot vsako leto je tudi letos izvoz v 1. polletju precej nižji od 50 odstotkov predvidenega letnega plana (zaradi nedokončanih pogodb s kupci). Letošnja realizacija je le 31.9 odstotka, vendar za 14 odstotkov večja kot lani v istem razdobju.

Tekstilna industrija, ki je udeležena v celotnem izvoznem programu s skoraj polovico vrednosti, je izvozila za skoro 185 milijonov din, kar je nekaj več kot četrtina planiranega izvoza. Precej ugodnejša situacija je v Iskri, kjer so uspeli realizirati izvoz že z 42 odstotki. Tovarna pa ima že sedaj precej sklenjenih pogodb, zato upajo, da bodo do konca leta plan izvoza lahko dosegli. Edino večje podjetje, ki je v prvem polletju uspelo že 50 odstotno doseči izvozni plan, je Sava. V prvih šestih mesecih je izvozila za 126,7 milijona deviznih dinarjev svojih proizvodov, to je 50,2 odstotka.

L. S.

● ZAGORJE

TRGOVSKI PAVILJON

Ob Cesti zmage so pričeli z gradnjo trgovskega paviljona, v katerem bodo razen prodajnih prostorov »Mladinske knjige« uredili še tri prodajalne. Del sredstev za gradnjo tega paviljona bo prispeval ObLO Zagorje iz občinskega investicijskga sklada.

-pb-

NOVA OSEMLETKA V TRŽIČU — V Tržiču gradijo novo, sodobno osemletko, v kateri bodo začeli pouk prihodnje šolsko leto. Šola bo deset razredna, imela bo vse potrebne kabinete, telovadnico, plesirsko sobo, prostor za pomenke s starši in zimski plavalni bazen. Foto: Boštjan Piro

STROGA KAZEN ZA ZLORABO URADNEGA POLOŽAJA

Ljubljana, 10. avg. — Danes je »smledniška afera« dobila svoj epilog na ljubljanskem okrožnem sodišču. Bivši poslovodja poslovne enote KZ Medvode v Smledniku Stane Jerala in njegova žena Anica, ki je bila računovodkinja iste zadruge v Medvodah, sta bila obsojena: Stane Jerala na 4 leta, njegova žena pa na 3 leta in 6 mesecev strogega zapora, obema pa bo tudi zaplenjeno premoženje, (hiša, avto, garaža itd.). Po prestani kazni pa 5 let ne bosta smela opravljati podobnega poklica. Lesni manipulant S. L. je bil zaradi pomanjkljivih dokazov oproščen.

Razprava, ki jo je vodil sodnik Milan Jesenko, je pokazala, da sta si Jeralova na račun manipulacije z lesom, pridobila precejšnjo premoženjsko korist. Obtožena sta bila, da sta z zlorabo uradnega položaja od leta 1958 pa do aprila 1962 dvignila v blagajni KZ Medvode najmanj 1,152.000 dinarjev. Jeralova sta v začetku prejakave sicer dopuščala možnost, da sta si z viški lesa pridobila 3 do 4 milijone dinarjev. Za tolikšno vsoto ju je namreč obremenjevalo okrog 70 prič. Vendar ju je okrožni javni tožilec Edo Gregič obtožil, saradi nekaterih nezanesljivih izpovedi prič, le za tisto vsoto, ki je bila s listinami dokazana in sta jo Jeralova tudi priznavala. Stane Jerala je namreč izstavljal prevzemne liste za les (največ z domnevnimi prodajalci), njegova žena pa, ki je knjigovodsko ugotavljala viške, pa je izstavljala na podlagi teh prevzemnic listine, s katerimi je njen mož dvigoval denar pri blagajni zadruge. Viške pa je ustvarjal predvsem tako, da je prodajalcem lesa slabše meril, kupcem pa označeval večjo količino od dejanske. S takšnim delom si je seveda Jerala lahko kupil najprej 1957. leta eno hišo in avto BMW (za oboje je dal okrog 2 in pol milijona dinarjev), v začetku lanskega leta pa je še izplačal svojemu bivšemu delektu 800.000 dinarjev. Anica Jeralova pa je skupaj z možem 1960. leta kupila še hišo za 1,750.000 dinarjev in pohištvo za pol milijona dinarjev. Vse to pa sta si nabavila pri mesečnem zaslužku, ki je 1956. leta znašal 11 do 12.000 dinarjev, 1961. leta pa 28 do 29.000 dinarjev. Očitno je bilo, da so bili njuni izdatki v velikem razkoraku z dohodki. Ob tej zadevi pa se pokažejo v slabi luči zlasti revizijske komisije, ki so leto na leto ugotavljale, da je v KZ Medvode vse v najlepšem redu. Zato bi bilo prav, da bi tudi taki revizorji, ki pravočasno ne ugotavljajo pomanjkljivosti, bili klicani na odgovornost skupaj s povzročitelji gospodarskega kriminala. Poleg tega pa so v zadrugi očitno kršili zakon, saj so dopustili, da sta mož in žena bila na odgovornih položajih in sta ju tako zlahka izrabila.

-ra-

HITRO PRIPRAVLJENO KOSILO

SKUŠE V ZELENJAVI, KORUZNA POLENTA S PREKAJENO SLANINO, ČEŠNJEVO PECIVO.

Skuše (lahko tudi kake druge ribe): dve večji ali štiri manjše skuše, tri čebule, tri do štiri korenjčki, dva paradižnika, dve žlici margarine (olje), lovorjev list, štiri zrna celega popra, vršiček timijana, sol, ščička limoninega soka, zelen peteršilj.

Čebulo in korenjčke zrežemo na kocke, ki jih položimo v toplo maščobo, kjer se dušijo. Čez čas dodamo še na kocke zrezan paradižnik. Še dušimo. Potem zalijemo z litrom tople vode. Odišavimo z lovorjevim listom, poprom, timijanom in kockorn limonine lupinice. — Kuhamo toliko časa, da se korenjčki skoro zmehčajo. — Ribe očistimo, zrežemo na večje kose in položimo v juho, ki jo še solimo. Počasi kuhamo še deset do petnajst minut, da se ribe kuhajo. Juho odišavimo z limoninim sokom. Potresemo jo s sesekljanim zelenim peteršiljem. K juhi skuhamo polento.

Polenta: liter vrele in osoljene vode, pol litra koruznega zdroba, 6 dkg presnjene hamburške slanine.

V vrelo vodo zakuhamo koruzni zdrob. Slanino zrežemo na drobne kocke, jo zarumenimo in stresemo v kuhano polento.

Češnjevo pecivo: pripravimo ga najprej, da se medtem ko pripravljamo kosilo, peče. Rabimo: 10 dkg margarine (rastlinske masti), 15 dkg sladkorja, vanilin, eno jajce, ščepec soli, 50 dkg moke, zavojček pecilnega praška, osmnisko litra mleka, kilogram češenj, sladkor in cimet za posipanje.

Maščobo mešamo, da se speni. Postopoma dodajamo sol, sladkor, jajce, vanilin. Pecilni prašek zmešamo z moko in presejemo, da se poli porazdeli. Postopoma dodajamo mleko in moko. Mleka porabimo toliko, da dobimo gosto tekoče testo, ki pada v debelih kosmih od kuhalnice. Na pločevino, namazano z margarino, stresemo testo. V hladni vodi omočimo žlico, [illegible] Češnjam odstranimo peške in jih [illegible] vo [illegible] in [illegible] set minut, nakar potresemo s sladkorjem, med katerega smo zamešali malo mletega cimeta.

z analize Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije

Premalo družbenega priznanja delavskim univerzam

Zakon o financiranju šolstva je izenačil delavske univerze glede izvorov in oblik financiranja z drugimi izobraževalnimi ustanovami. Centralni svet zveze sindikatov Jugoslavije, področna skupina za izobraževanje, je izvedel anketo po poglavitnih vidikih pri uvajanju sistema dohodka na delavskih univerzah. Anketa je zajela v vseh republikah 59 delavskih univerz izmed 241, kolikor jih je zdaj v Jugoslaviji. Čeprav so upoštevane bolj razvite delavske univerze, pa se iz podatkov in analize vendarle razkriva položaj in kažejo razvojne težnje kolikor toliko v celoti.

Ne glede na to, da deluje pravzaprav vsaka delavska univerza v drugačnih lokalnih razmerah, je očitno, da se obseg in raznovrstnost dejavnosti v teh ustanovah povečujeta iz leta v leto. Močno opazna je težnja, da prevzemajo delavske univerze razen tega, da prirejajo tečaje in seminarje, tudi vse druge izobraževalne dejavnosti, za katere ni drugih možnosti ali drugih organizatorjev. Na 59 delavskih univerzah, ki jih je zajela anketa, je bilo v minulem šolskem letu 20 šol za splošno izobraževanje, 6 višjih delavskih šol, 4 kadrovske šole, 18 večernih ekonomskih šol, 1 mojstrska šola, 2 sindikalni šoli, 44 političnih šol, 3 oddelki višjih šol, 6 oddelkov raznih fakultet, 13 mladinskih političnih šol, 1 bolničarska šola, 2 tehniški šoli, 4 administrativne šole, 1 večerna gimnazija, 1 glasbena in 1 daktilografska šola ter ena šola za industrijsko risanje, skupno torej 128 šol, ki so imele 394 oddelkov in 10.434 obiskovalcev.

Taka usmeritev delavskih univerz naleti ponekod na oporekanje in kritiko pri prosvetnih organih in drugih institucijah. Sodijo namreč, da odpiranje šol in kakih fakultetnih oddelkov ne sodi v pristojnost delavskih univerz, da zavoljo tega zanemarjajo svojo osnovno dejavnost — dopolnilno in družbeno-ekonomsko izobraževanje — in da ne morejo zagotoviti potrebne ravni pouka, ker za to nimajo pogojev, in podobno. Čeprav odpiranje takih šol in oddelkov — je rečeno v analizi — ne pomeni v teh ustanovah samo »linije manjšega odpora« (so pa tudi taki primeri), marveč predvsem nujnost, ki izvira iz potrebe po izobraževanju odraslih v določenem okolju, bi bilo treba vendarle ta problem pretresti v celoti; nujno ga je obravnavati zaradi nadaljnje usmeritve delavskih univerz, še posebej pa z vidika boljše organizacije sedanjih ali novih šol za odrasle, pa še po vidiku enakih izobraževalnih pogojev v šolah in oddelkih za odrasle, ne glede na to, kdo izobraževanje odraslih organizira. Znano je, da ponekod hočejo zapreti šole za odrasle, obenem pa pogosto samo deklarativno govorimo, da bodo prevzele odgovornost za izobraževanje odraslih redne šole, čeprav načeloma še niso razjasnjeni pojmi o financiranju te dejavnosti, zlasti še, ko navadno mislijo, da bo to dopolnilna, ne pa osnovna dejavnost rednih šol.

Niti z zakonom o financiranju šolstva se ni dosledno uredilo financiranje delavskih univerz, čeprav so po zakonu formalno izenačene v pravicah do sredstev iz skladov za šolstvo. Kako zelo neenakopravne so te ustanove, ki izobražujejo delavce z najnižjimi, nižjimi in nekaj malega s srednjimi osebnimi dohodki, kaže podatek, da bodo sodelovali po planu družbeni skladi za šolstvo v financiranju dejavnosti delavskih univerz v letu 1962 samo z 21,6 odst. Prav tako po planu bodo sodelovali v l. 1962 proračuni ljudskih odborov s 14,6 odst. Tako imenovanih lastnih dohodkov je v skupnem dohodku delavskih univerz 58 odst. Ena plat tega je, da morajo tisti, ki se izobražujejo — kako je z njihovimi dohodki, smo že povedali — plačevati marsikatere »storitve« sami. In nadalje, najsi ta tako imenovana lastna sredstva še tako pomenijo v glavnem del dohodka podjetja oziroma če je taka tendenca v formiranju dohodka videti še tako pozitivna in najsi še tako kaže sposobnost tistih ustanov, ki so »se znašle«, pa vendarle vse to opozarja obenem še na nekaj drugega: delavske univerze so pogosto prisiljene, da se »znajdejo« na škodo načel oziroma z iskanjem konjunkturno-komercialnih dejavnosti, pravi analiza. Posledica take politike je praktično uvajanje šolnine celo za osnovno splošno izobraževanje.

Tako imenovana individualna participacija, kar pomeni plačevanje posameznikov, znaša v skupnem dohodku delavskih univerz 17,6 odst., seveda pri posameznih delavskih univerzah različno: v Zalcu na primer 1 odst., v Trbovljah 48,6 odst., v Titogradu 2 odst., v Nišu 64 odst. ipd. Ta podatek je zelo zgovoren po več vidikih. Kaže, da sta taka politika in praksa zelo razširjeni, obenem pa opozarja na veliko zanimanje posameznikov za izobraževanje. Tako visoka individualna participacija je hkrati po vsej verjetnosti največji prispevek posameznikov za financiranje izobraževanja v okviru našega celotnega izobraževalnega sistema. Nadalje nam ta podatek potrjuje, da je šla naša praksa ob pomanjkanju jasnih in natančnih meril glede individualne participacije za izobraževanje odraslih in ob tem, da delavskih univerz ne obravnavamo enakopravno, po taki poti, o kateri bi težko trdili, da je v celoti pravilna in v skladu s pravicami, položajem in standardom delovnih ljudi v naši državi.

Glede osamosvajanja oziroma uvajanja sistema dohodka in delitve so bile delavske univerze že tako pred drugimi vrstami izobraževalnih ustanov v našem šolstvu. Pravila ali statute ustanove je imelo že spomladi 49 izmed 59 anketiranih delavskih univerz, pravilnike o delitvi dohodka in razdeljevanju osebnih dohodkov 20, nekoliko počasneje pa sprejemajo pravilnike o notranji organizaciji, o delovnih odnosih, o uporabljanju skladov itd. Čeprav ima za zdaj manjše število delavskih univerz sklade, pa je vendarle zanimivo, da dosegajo že zdaj v strukturi delitve dohodka sorazmerno visoko raven, saj je razmerje med osebnimi dohodki in skladi 74,6 nasproti 25,4.

O teh in drugih problemih bodo razpravljali tudi na posvetovanju delavskih in ljudskih univerz, ki bo jeseni v okviru konference delavskih in ljudskih univerz Jugoslavije.

—k

»Ilirija oživljena« v električni razsvetljavi. Foto: Vlastja

Sveti za program pri kinematografih

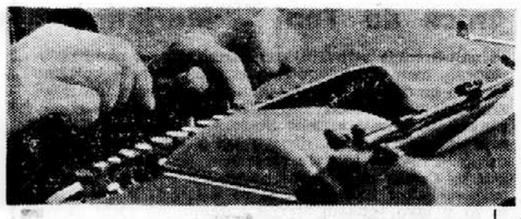
Konec julija je Uradni list FLRJ objavil Zakon o varstvu domačega filma in o organih družbene samouprave na področju filma. Ker so nekaj dni pred objavo novega zakona v zaključnih pogovorih koprskega seminarja za upravnike kinematografov (ki ga je organiziral Sosvet za film in TV Zveze Svobod in prosvetnih društev) soglasno podčrtali pomen družbenih organov za reproduktivno kinematografijo, bi radi še posebej opozorili na zelo tehtna določila novega zakona v zvezi s tako imenovanimi **sveti za program** pri kinematografih.

Bistvena razlika med določili starega in novega zakona je predvsem v dejstvu, da novi zakon svetov za program več samo ne priporoča, temveč jih uzakonja. Sveti, ki so pri občinskih ljudskih odborih pristojni za področje kulture, bodo morali imenovati nove svete za program »izmed državljanov, ki lahko pripomorejo k izpolnjevanju nalog« teh svetov »in izmed članov, ki jih iz svoje srede izvoli delovni kolektiv« kinematografa. Vsak svet za program bo moral šteti najmanj sedem članov in ena tretjina odpade na člane delovnega kolektiva. Zakonodajalec je torej želel povezati v skupna prizadevanja tiste, ki delajo v kinematografih, in državljane, ki lahko po svojih sposobnostih pripomorejo k izboljšanju naše reproduktivne kinematografije.

Zakon je tudi razčistil doslej marsikje problematično vprašanje o vlogi svetov za program. V smislu zakona so pooblastila in v zvezi z njimi **vloga teh svetov** zelo široka, saj »svet za program daje podjetju za predvajanje filmov mnenje o predlogu programa filmov, ki jih namerava podjetje predvajati, lahko pa tudi sam predlaga, naj se posamezni filmi vključijo v program«. Že to je zelo odgovorno delo, ki poleg drugega sproži problem izčrpnega in tekočega obveščanja članov svetov za program s filmi, ki so kinematografom pri formiranju repertoarja na voljo. Doslej je bilo to obveščanje z redkimi izjemami nezadostno. — Tudi nova slovenska revija »Ekran 62« ne bo mogla potreb v tej smeri popolnoma zadovoljiti. Sodelovanje pri oblikovanju tekočega repertoarja pa ni edina vloga svetov za program, kajti zakon pravi dalje, da »svet za program obravnava tudi druga vprašanja, ki so v zvezi z uresničevanjem programa podjetja za predvajanje filmov, in daje o njih mnenje in predloge organom delavske samouprave v podjetju«. Se pravi, da bodo morali sveti za program pomagati pri uresničevanju vseh ostalih oblik delovanja, ki pripadajo kinematografom v naši družbeni stvarnosti in v kulturnem življenju občine ozir. kraja (mladinske filmske predstave, premiere domačih filmov, filmski večeri, filmska gledališča šolske predstave, kinotečne predstave, diskusijski večeri, filmske razstave, propaganda, delo s starši mladih obiskovalcev kinematografov itd.).

V svetih za program dobiva torej dragocene sodelavce naša reproduktivna kinematografija, hkrati pa bodo ti sveti tisti družbeni organi, ki bodo problematiko teh ustanov prenašali neposredno občinskim ljudskim odborom.

Vitko Musek

PITTSBURGH: »Tamburica« je poslala pismo — Spoštovani prijatelji! Sporočamo vam, da smo se z naše turneje po Jugoslaviji in Italiji vrnili srečno v naš Pittsburgh.

Naše gostovanje v Jugoslaviji nam bo ostalo v spominu kot eno najlepših doživetij v življenju, saj smo dobili nove prijatelje in obnovili prijateljstva s starimi znanci. Imeli smo priložnost, da spoznamo domovino naših staršev; srečali smo rojake, ki so sprejeli nas, ki živimo tako daleč od njih, s toplino in iskreno naklonjenostjo. Srečanja so bila ginljiva; spominjali se jih bomo vse življenje.

Zahvaljujemo se organizacijam in posameznikom, ki so nam omogočili tako nepozabno bivanje v Jugoslaviji.

Zahvaljujemo se vam še enkrat in si želimo še nadalje ohraniti iskrene stike z vami in ostalimi organizacijami in posamezniki, ki so nam s toliko skrbjo omogočili vso udobnost na našem potovanju.

EDINBURGH: **jugoslovanska udeležba na letošnjem festivalu** — Jugoslavijo bo na edinburškem festivalu zastopalo Narodno pozorišče iz Beograda z baletnimi in opernimi predstavami. V okviru festivala pripravljajo dan jugoslovanskega filma; ob srečanju kulturnih delavcev iz 13 držav pa bodo sodelovali z referati tudi nekateri naši književniki.

ZAGREB: **nov lutkovni film »Pravica in krivica«** — V lutkovnem studiu »Zora filma« (ki spada zdaj v proizvodno skupnost »Globus filma«) pravkar končujejo lutkovni film »Pravica in krivica«. Zanj sta napisala scenarij Dušan Vukotić in Ivo Vrbanić, ki film tudi režira. Animator je Miljenko Kallay, scenograf pa Vladimir Tadej. Osnova za film je narodna pripovedka.

ZAGREB: **»Odprti partijski sestanek«** — Branko Bauer, Bogdan Jovanović in Krešo Golik pišejo scenarij za nov celovečerni umetniški igrani film »Odprti partijski sestanek«. Bauerjev film »Nadštevilna« so na letošnjem puljskem festivalu zelo dobro ocenili.

III. razpis Kajuhovih nagrad

Z namenom, da bo narodnoosvobodilna vojna slovenskega naroda dobila v slovenski književnosti in publicistiki še večji poudarek, in z namenom, da bi pisatelje, pesnike, glasbenike, likovne umetnike ter zgodovinarje, zlasti pa vse, ki so kakorkoli sodelovali v NOV, še bolj zainteresirali za ustvarjanje del s tematiko narodnoosvobodilne vojne, razpisuje Zveza združenj borcev NOV Slovenije Kajuhove nagrade za leto 1963, in sicer

I. nagrada v znesku 400.000 din
II. nagrada v znesku 300.000 din
III. nagrada v znesku 200.000 din

Kajuhove nagrade se podeljujejo za izvirna dela, ki še niso bila objavljena in sicer: a) za roman, povest, pesniško zbirko, zbirko novel, dramo; b) za likovno delo; c) za glasbo; d) za dokumentarno delo; e) za spomine; f) za ilustracije in opremo knjig.

Za Kajuhove nagrade pridejo v poštev le dela, ki obravnavajo predvojna napredna delavska gibanja in borbo KPJ, narodnoosvobodilno borbo, koncentracijska taborišča in zapore.

Avtorji, ki se potegujejo za Kajuhove nagrade, morajo svoja dela predložiti v dvojniku, označena s šifro, v zapečateni kuverti pa svoj točen naslov. Vsak avtor lahko predloži več del, vendar pa mora biti vsako posebej šifrirano. Prejeta dela bo ocenjevala komisija, ki jo bo imenovala Zveza združenj borcev NOV Slovenije.

Zadnji rok za oddajo del je 31. december 1962. Vsa nagrajena dela bo odkupil zavod »Borec«. Dela z oznako »Za Kajuhove nagrade« pošljite na naslov: Zavod »Borec«, Ljubljana, Titova c. 17. Nagrade bodo podeljene ob dnevu vstaje slovenskega naroda, 22. julija 1963.

ZVEZA ZDRUŽENJ BORCEV NOV SLOVENIJE

Lavrinova študija o Gogolju

Kot novi zvezek zbirke Collier Books je izšla v New Yorku 160 strani obsegajoča študija Janka Lavrina »Nikolaj Gogol«, nov člen v celi vrsti tehtnih prispevkov našega rojaka v zakladnico angloameriške slavistike. Prof. Lavrin, kakor sam navaja v kratki uvodni besedi, se je že prejšnja desetletja intenzivneje ukvarjal s proučevanjem Gogoljevega dela, o čemer pričajo njegovi uvodi v angleške izdaje posameznih spisov ali v šest zvezkov obsegajočo zbirko »The Works of Gogol«. Sintetičen plod Lavrinove široke razgledanosti po Gogoljevem delu in po literaturi o njem kakor tudi njegovih samostojnih pogledov na estetsko in psihološko problematiko Gogoljevega dela je prav ta knjiga, ki bo verjetno v doglednem času obogatila tudi slovensko prevodno književnost. Gogolj je nedvomno med tistimi ruskimi klasiki, katerih umetniški bliščni obledel niti v naših dneh. Zato nas mora zanimati ne le kot pripovednik in dramatik, marveč tudi kot človek. Lavrinova študija zajema v pregledno in trdno utemeljeno celoto vse značilnosti Gogoljevega življenja in dela. Razdeljena je v deset poglavij, katerih prvo z naslovom »Puškin in Gogolj« takoj vpelje bralca v živo središče ruske književnosti 19. stoletja, v njeno tipično atmosfero. V nadaljnjih poglavjih prikazuje prof. Lavrin posebnosti Gogoljevega osebnega literarnega razvoja, karakterizira njegov prvi triumf z zbirko »Večeri na pristavi pri Dikanjki«, prehaja v četrtem poglavju k »Mirgorodu« in nato k drugim velikim spisom, posebej še k njegovemu dramatskemu delu. Posebno obširno se pisec zaustavlja pri »Mrtvih dušah«. Zadnji dve poglavji (Poraz. Poslednje dejanje) pa prikazujeta dramo Gogoljevega človeškega in umetniškega zloma kot posledice tragičnega nasprotja med njegovim psihičnim svetom in življenjsko stvarnostjo.

Prof. Janko Lavrin, ki preživlja tudi letošnje poletje med nami (v Piranu), je nedavno izdal lepo študijo o Levu Tolstoju (v nemškem prevodu pri Rohwoltu), letos pa je dokončal za isto založbo in zbirko študijo o Dostojevskem, ki bo izšla v jesenskih mesecih. Če tema knjigama pridružimo še študijo o Gogolju, imamo značilno in nevsakdanje zanimivo trilogijo o treh predstavnikih ruske proze 19. stoletja. Ta bo pritegnila vsakogar, kdor išče globinskih pogledov v rusko klasiko.

B. B.

Kaj se dogaja v splitskem gledališču?

V časopisnih kioskih v Splitu so pred kratkim dobesedno razgrabili celotno število dnevnika »Slobodna Dalmacija«. Nekateri so kupovali celo po sedemsto izvodov, kar je mnoge navajalo na domneve, kdo je kupec.

Te dni pa je bil objavljen kritični članek o delu v tem gledališču pod naslovom »Načela in zlorabe«, v katerem trdi avtor, da vlada v tej kulturni instituciji vzdušje samovolje, da se zaradi ohranitve monopola posameznih vodilnih ljudi preprečujejo angažmaji mladih izcentriranih umetnikov. Za ilustracijo je naveden dogodek, ki se je pripetil nedavno: direktor Opere Silvio Bombardelli je oklofutal starejšega dirigenta. Toda po tem fizičnem obračunavanju niso v gledališču podvzeli ničesar.

RAZEN TELESNIH TUDI [illegible]

[illegible] tudi nekemu znanemu glasbenemu pedagogu, ki je redno prisostvoval vajam splitskega gledališkega ansambla. Ko je opazil nekaj napak in opozoril nanje, so mu na mestu prepovedali vstop na vaje.

Vsi taki (in samo taki) dogodki so postali predmet razgovora najširših slojev mesta. Da z gledališčem ni nekaj v redu, je postalo jasno že vsem. In ker stane mesto to gledališče letno 170 milijonov dinarjev, so postale razumljive vse pogostnejše zahteve, da se končno odnosi v njem raziščejo in uredo.

Vodstvu gledališča zamerjajo tudi razne postopke in sploh politiko, ki jo vodi. Upravičeno se postavlja vprašanje določenega števila oseb, ki so na plačnem spisku, od katerih pa nima gledališče nič. Zamerjajo tudi, da je v to gledališko hišo onemogočen vstop mladim in sodobnim umetnikom, Meščani prav tako ne morejo ostati ravnodušni ob načinu vodenja repertoarne politike. Splitska Opera se orientira v glavnem na italijanski klasični repertoar, domača in sodobna opera pa sta slabo zastopani. Podobno je tudi s pripravljanjem velikega števila različnih predstav, s katerimi naj bi, kakor se pojasnjuje, »osvežili« število abonentov. Teh je tako malo, da so dohodki od njihovih vstopnic neznatni.

Največ očitkov pa leti na »ustvarjanje slabih odnosov v sami hiši, na protežiranje enih članov kolektiva na račun drugih, na nestrokovno vodenje opernega ansambla, na prehitre priprave predstav (dogaja se, da dirigira orkestru dirigent brez predhodne vaje) itd.

VPRAŠANJA, KI ČAKAJO NA ODGOVOR

Že maja so meščani zahtevali na zboru volivcev pojasnila o teh čudnih situacijah v gledališču. Obljubljeno jim je bilo, da bo poročilo o gledališču na dnevnem redu prihodnjih zborov. Od takrat so minili že trije meseci. Zbori volivcev so bili ponovno te dni, toda — o gledališču zopet niti besede.

Medtem pa so pred nekaj dnevi nepričakovano govorili o gledališču in o njegovih problemih na seji občinskega ljudskega odbora. Takrat so volili nove člane gledališkega sveta, med katerimi je bil razen drugih tudi splitski odbornik Humbert Fabris, znan kot dober poznavalec gledaliških »arcanov«. Toda ta je svoje članstvo v svetu odklonil. Spomnil je odbornike, da je pred nekaj meseci bilo sklenjeno na seji odbora, da bo posebna komisija raziskala položaj v gledališču in o njem poročala. Do danes pa odborniki tega poročila niso dobili. Odgovori, ki so bili dani na to pripombo, — da je upravni odbor gledališča razpravljal o položaju v tišti in podvzel nekatere ukrepe — niso zadovoljili niti Fabrisa niti drugih odbornikov, ki vedo, da problemi tega gledališča niso niti novi niti neznani in da se tolerirajo že več let.

Ali je v takem položaju gledališki hiši v Splitu potrebna družbena kontrola in sveti ljudi, ki dobronamerno opozarjajo na napake in na stanje, ki je posledica teh napak, to je vprašanje ki po tako postavljenih pripombah dobiva vedno bolj določen odgovor.

A. TIRNANIĆ

Z razstave v ljubljanski Mali galeriji: Vladimir Makuc: Vol, 1961

Gostovanje rimske Opere v Kopru in Piranu

Zavod Primorske prireditve je že pred začetkom letošnjega festivala jugoslovanske folklore napovedal, da bo v okviru svojih prireditev pripravil domačinom ter mnogim in tudi tujim ljubiteljem perske umetnosti uvodi avgustin nastop gostov iz tujine. Z rimske Opere so je pogodil, da bo nastopila 11. avgusta v Kopru s »Tosco« Giacoma Puccinija, drugi [illegible] z Donizettijevo [illegible]

POPRAVEK

[illegible] prihodnosti.

Slovenije. **a. k.**

Obveščamo bralce

VROČI ASFALT EVROPE

Pod tem skupnim naslovom je Ivan Bratko združil trinajst novel in črtic. Izdala jih je Cankarjeva založba v opremi Alojza Gostiše. Avtor obravnava v tem proznem izboru revolucionarno tematiko iz predvojnih in vojnih let

SOHA Z OLTARJA DOMOVINE

Pavle Zidar, ki smo ga poznali predvsem kot pesnika, se je predstavil kot pripovednik s knjigo, v katero je uvrstil povesti Otrok, Na levem bregu Drave, Bog daj srečo ter Čez devet mesecev in vmes. V opremi Sava Sovreta je knjigo izdala Cankarjeva založba.

SILNI BIČ

Založba Obzorja v Mariboru je izdala mladinsko igro Danila Gorinška s snovjo iz kmečkih uporov. Knjižno izdajo igre, ki je zaživela že na več domačih odrih, je opremil Janez Vidic.

STANOVANJSKO GOSPODARSTVO

Priročnik o stanovanjskem gospodarstvu v luči novih predpisov sta napisala Tone Klemenčič in Vinko Mlakar. V njem sta prikazala načela upravljanja in uporabljanja, vzdrževanja ter zidave stanovanj. Knjigo je v opremi Grega Košaka izdala Cankarjeva založba.

RAČUNICA ZA KMETIJSKO STROKO

Za dijake kmetijskih šol obeh stopenj je Franček Vrlič zbral in priredil zbirko praktičnih vaj. Namenil jo je tudi vsem drugim, ki se ukvarjajo s kmetijstvom. Knjigo je izdala založba Obzorja.

ZATON BIZANCA

Z literarnim prijemom pisano zgodovinsko pripoved francoskega avtorja Gérarda Walterja o zaključnih poglavjih bizantinske zgodovine je izdala Cankarjeva založba v knjižni zbirki »Bios«. Delo je prevedel Niko Košir. Knjižno opremo je oskrbel Grega Košak.

V ZNAMENJU KLADIVA

V knjižni zbirki »Nova obzorja« je založba Obzorja izdala zgodovinski roman norveškega pripovednika Johana Falkbergeta s snovjo iz rudarskega življenja »Christianus Sextus«, ki je v slovenskem prevodu Janka Modra dobil naslov »V znamenju kladiva.« Knjigo je opremil Uroš Vagaja.

ODLOČITEV PRED ZORO

Nagrajeni roman ameriškega pisatelja Georgea Howa s snovjo iz druge svetovne vojne in močno idejo boja proti nacizmu je v knjižni zbirki »Skoljka« izdala Mladinska knjiga. Prevajalka tega dela je Gitica Jakopin.

XVII. PRVENSTVO SLOVENIJE V STRELJANJU

Celjani doslej najboljši

Ljubljana, 10. avg. Na strelskem prvenstvu Slovenije na strelišču ob Dolenjski cesti so včeraj zaključili tekmovanje člani z malokalibrsko pištolo proste izbire. Najvišji naslov je osvojil znani celjski reprezentant Mejavšek, ki je — brez najhujšega tekmeca Delorenza — zanesljivo zasedel najboljše mesto s precejšnjim naskokom. Omenimo naj še, da večkratnega prvaka Delorenza njegov občinski SO sploh ni obvestil, kdaj mora nastopiti. Na ostala najboljša mesta pa so prišli preizkušeni mojstri tega orožja Planinc, Peternel, Štrajher in ostali.

Že včeraj so Celjani — razen Mejavška — zasedli še dve prvi mesti z olimpijskim matchem, danes pa so še nadaljevali z zmagovitim pohodom pri mladincih z MK puško proste izbire in pri članih s pištolo Drulov v ekipni in posamični konkurenci. Tako so skupno na prvenstvu doslej zmagali že šestkrat, čeprav še niso pod streho vse discipline letošnjega republiškega šampionata.

Z malokalibrsko puško proste izbire je pri članih zmagal reprezentant Mikolić s 1092 krogi, pri mladincih Celjan Dečman z 808 krogi, med članicami Otronova z Jesenic (811), med tekmovalci s pištolo Drulov pa Celjan Jože Tržan z odličnim seštevkom 516, medtem ko je ekipa Celja z rezultatom 1528 pustila daleč za seboj vse ostale.

— Izidi, *MK pištola:* Mejavšek (C) 521, Planinc (V-R) 518, Peternel (K) 516, Štrajher 513, J. Tržan (C) 504 itd.; *MK puška proste izbire*, člani: Mikolič (V-R) 1092, P. Tržan (C) 1067, Lombar (K) 1060, Jeglič (Lj.-C) 1059, mladinci: Dečman (C) 808, Otrin (J) 799, Turnšek (C) 786, Gaber (V-R) 785, Cižman (Lj.-C) 777, članice: Otrin (J) 811, Kastelic (Lj.-C) 790, Rebolj (V-R) 788, Zelj (C) 780, *pištola Drulov* (člani): J. Tržan 516, Štrajher (oba C.) 509, Delorenzo (M-P) 504, Mejavšek (C) 503, Mlinarič (M-C) 486, ekipe: Celje 1528, Ljubljana-Moste 1408, Vič-Rudnik 1396 in Kamnik 1343.

Prvenstvo se bo nadaljevalo jutri s tekmovanjem s MK puško serijske izdelave (ob 8. uri).

-č

BOKSARJI PRED POMEMBNIM SREČANJEM

KANDIDATI ZA DVOBOJ Z JULIJSKO KRAJINO

LJUBLJANA, 10. avg. — Boksarska zveza Slovenije je na sinočnjem sestanku na predlog tehničnega referenta Zvoneta Podbevška določila kandidate za slovensko reprezentanco za bližnje mednarodno srečanje z izbrano vrsto Julijske krajine v Kopru. Izbrani boksarji se bodo do srečanja pripravljali v matičnih klubih pod vodstvom svojih trenerev.

Seznam izbranih kandidatov je takle: mušja kategorija Rožman (M), Klemen (Trb.), bantamska Prelič (M), Habiht (O), peresnolahka Cerne (O), Pečnik (M), lahka Hribar (Trb.). Zurman (M), polwelterska (2) Weiner, Zupančič, L. Slavič (vsi O), welterska Maver (O), Vadija (M), polsrednja Zen (O), Frešer (M), srednja Stilija (M), Prešeren (O), poltežka Božovič (O), Plut (Lj.) in težka Pivk (O), Vojnović (M).

Sekretariat BZS je nadalje sklenil, da morata biti prvenstvena dvoboja prvega kola ekipnega slovenskega prvenstva med ljubljanskim Odredom in »Mariborom« (za 1. mesto) in med »Ljubljano« ter TVD Partizanom iz Trbovelj (za 3. mesto) najpozneje do 15. septembra. Prvi dvoboj med slednjima 4. avgusta v Trbovljah je zveza registrirala samo kot prijateljsko srečanje spričo tega, da niti Ljubljančani niti Trboveljčani poprej niso izpolnili ustreznih obveznosti.

Zvezno modelarsko prvenstvo v Izoli

Plenum Brodarske zveze Jugoslavije je sklenil, da bo zvezno modelarsko prvenstvo 1962 od 16. do 19. t. m. v Izoli. Na prvenstvu bodo tekmovali naslednji modeli: jadrnice razreda »G«,» F 2« in »M«, motorni čolni razreda »I« z elektromotorjem »Mehanotehne«, modeli čolnov z radijsko teledirigiranimi napravami (prvič v Jugoslaviji sploh), modeli hidrogliserjev razreda »B 1« z zunanjim vijakom (prvič pri nas) in modeli čolnov na mehanični pogon.

Planinski vestnik št. 8 – 62

Pravkar je izšla 8. številka letošnjega glasila PZS »Planinski vestnik«, ki vsebuje naslednje vidnejše prispevke:

Tri noči (dr. ing. France Avčin); Karnijske Alpe — s šestim nadaljevanjem o Monte Biveri in Clapsavonu (dr. Viktor Vovk): Zgodovina alpinističnega kluba Skala (K obširni zgodovini, izišli v istem obzorniku izpod peresa dr. Vladimira Skerlaka); Na vrhu Stola (Uroš Zupančič); Prvi turni smučarski pohod od Sedmerih jezer v Krmo (France Zupan) itd. Gradivo je nasploh tehtnejše od nekaterega poprejšnjega.

Med društvenimi novicami je priobčeno načelno stališče Planinske zveze Slovenije, po katerem planinskim interesentom mnogo bolj ustreza projekt Triglavskih žičnic z dostopom iz Krme kakor pa projekt Velega polja z dostopi z Rudnega počja ali Voj. Ostali del vsebine sestavljajo standardne stalne rubrike v strože strokovnem žanru. Kakor že v nekaj zadnjih številkah, sta tudi v tem objavljena opisa (s slikama) dveh novih prvenstvenih vzponov.

BELA ŽOGICA ZA ZELENO MIZO

Po deset najboljših iz te sezone

Te dni je NTZS izdala letošnje jakostne lestvice za pravkar minulo sezono. Po deset najboljših v posameznih disciplinah je razvrščenih takole:

m o š k i A: Teran (Tr) 300 točk, Vecko (0) 141, Kern (L) 140, Tomc (Tr) 109, Frelih (Tr) 104, Godina (0) 83, Grintal (Il) 71, Kavčič (J) 66 in Tomažič (L) 56, Jamšek (F) 52 itd.

ž e n s k e: Pirc (0) 328, Plut (F) 176, Kraigher (F) 145, Knap (Tr) 275, Čadež (Tr) 194, Petrač (Tr) 141, Zrimec (O) 111, Vavče (F) 78, Mikec (Nm) 76, Kokalj (Il) 73 itd.,

m l a d i n c i: Vecko (O) 276, Frelih (Tr) 214, Kavčič (J) 178, Rebolj (J) 154, Strojnik (O) 133, Trupej (O) 104, Usenik (O) 61, Smid (J) 50, Sazanov (Il) 40, Markun (Tr) 28 itd.,

m l a d i n k e: Zrimec (O) 260, Krajger (F) 222, Mikec (N. m.) 108, Kokalj (Il) 103, Omladič 86, Škerij 73, Virant 54, Šramel (vse O) 43, Kričej (F) 42, Kaisersberger (Il) 41,

p i o n i r j i: Markun (Tr) 144, Klevičar (Tr) 86, Krnc (O) 84, Kastelic (O) 78, Buh (J) 69, Vidmar (J) 60, Varoga (O) 47, Kralj (O) 41, Babič (J) 21, Milovančevič (Trb) 20.

p i o n i r k e: Juvanc (O) 108, Kralj (O) 93, Krajzelj (J) 80, Pavlič in Peternelj (J) 50, Žun (Ml) 47, Svajger (Mrb) 35, Žirovnik (Tr) in Gutenberger (F) 34, Sedej (J) 26 itd.,

m o š k i B: Janškovec (Tr) 34, Marušič (Tr) in Kovačič (Tr) 33, Grintal (Il) 30, Sazonov (Il) 26, Bevk (Ml) in Petročnik (Il) 20, Brenk (Ml) in Kostanjšek (I.) 18, Trupej (O) 10 itd.

Pri NTZS so tudi letos vodili posebno točkovanje za nagrado najboljšega kluba v Sloveniji. Kakor lani, je tudi letos ljubljanski Odred prepričljivo zasedel najvišje mesto ter bo do prihodnje sezone imel naziv »najboljšega namiznoteniškega kolektiva v Sloveniji. Lestvica ponazoruje naslednji vrstni red:

1. Odred 4412 točk, 2. Triglav 305, 3. Jesenice 1549, 4. Fužinar 1383, 5. Ilirija 1024,5, 6. Novo mesto 526,5, 7. Mladost 432, 8. Ljubljana 406,9, Maribor 352, 10. Slov. Konjice 35, itd.

PADALCI ŽE V ZDA

Boston, 10. avg. — Jugoslovanska padalska reprezentanca, ki se bo udeležila VI. svetovnega prvenstva v Orangeu (ZDA), je sinoči pripotovaia v Boston. Z istim letalom so prispeli še zastopniki 16 drugih držav, med drugimi tudi padalci SZ, Bolgarije, Romunije, ČSSR in Avstrije.

PRAGA — Na mednarodnem odbojkarskem turnirju železničarskih ekip, ki bo od 9. do 15. avgusta, sodeluje deset evropskih držav med njimi tudi Jugoslavija.

Drevi ob 17.00 bo na igrišču na Rakovniku nogometna tekma za pokal maršala Tita med NK Ljubljano in Odred — Krimom

TENIS ŠIROM PO SLOVENIJI

Prizadevni Kamničani . . .

Tenis ima v Kamniku čedalje več privržencev. Nič čudnega, saj je TK Kamniku ob podpori domačih činiteljev uspelo v neposredni bližini kopališča urediti štiri zelo lepa igrišča. Ali si je sploh mogoče zamisliti prijetnejšo rekreacijo kakor teniško igro z razgledom na vabljive gore in — kopanjem po stisku roke nasprotniku. Toda tudi na tekmovalni tenis mislijo v klubu. Peščica prizadevnih klubskih delavcev z ing. Reboljem in Bojanom Šieglom na čelu je navdušila za to igro več desetin pionirjev in pionirk, čedalje več uspehov pa dosegajo tudi že člani. Najboljši med vsemi je nedvomno Lavrič, ki je letos postal tudi prvak Slovenije v B kategoriji. Klubska ekipa v tej sezoni z uspehom sodeluje v ligaškem moštvenem prvenstvu Slovenije (tretja v zahodni skupini z zmago nad Jesenicami 2:1), množijo pa se tudi prijateljski dvoboji. Tako je v Kamniku že dvakrat gostovala najboljša ekipa ljubljanske Olimpije (v tednu mladosti ~ za občinski praznik), v zadnjih dneh pa so se Kamničani pomerili tudi s kranjskim Triglavom in Ljubljanskim Novinarjem. V srečanju s Triglavom so Kamničani med člani dobili s 3:0, med pionirji pa izgubili 0:3, tako da je bil končni izid dvoboja neodločen, izenačen — 2:2 — pa je bil tudi rezultat tekme z Novinarjem. Jeseni se bodo Komničani lotili tudi organizacije kakega večjega tekmovanja — morda medrepubliškega srečanja Vojvodina — Slovenija (saj so že lani odlično organizirali dvoboj Grčija — Slovenija!) ali pa celo tradicionalnega tekmovanja za Tedyjev memorial.

. . in Kranjčani

Drugače kakor v Kamniku pa teniški igralci kranjskega Triglava še čakajo na dograditev novih igrišč. Pri tem pa se v kompleksu kranjskega športnega parka že otipljivo rišejo obrisi novih terenov in dolgega zidu za trneing, ki bodo za kranjski tenis nedvomno pomenili veliko spodbudo. Sedaj je klubsko življenje na dveh, med seboj ločenih igriščih (čeprav zelo dobro urejenih!) seveda zelo oteźkočeno. Če se lahko Triglav že sedaj pastavlja z velikimi uspehi, je to samo dokaz več za izjemne obete tenisa v tem industrijskem središču. Gonilna sila kluba je Artur Žnidar, ki je že vzgojil celo vrsto igralcev, takih, da uspešno posegajo v boje za republiške, pa tudi že zvezne lovorike. Temelj je po njegovem močna pionirska ekipa — in to je že ustvaril. Plasma Sokličeve (3.) na državnem prvenstvu, zmage kranjske vrste nad jeseniškimi in kamniškimi vrstniki to potrjujejo. — Sedaj se Kranjčani pripravljajo na dvoboj z mariborskim Branikom, tradicionalno trdnjavo slovenskega pionirskega tenisa. Triglav ima na izbiro tudi močne igralke, borbenost pa je največja odlika članske ekipe, ki je v zadnjih srečanjih premagala Novinarja (liga) 2:1 in izgubila 1:2 z Jesenicami in 0:3 s Kamnikom. In organizacija večjih prireditev? Brž ko bodo dograjena nova igrišča, pravijo v klubu, bo Kranj domačin tudi za najpomembnejša tekmovanja z belo žogo . . .

-eb

TENISKI TURNIR V VARAŽDINU

Vodeb dvakrat prvi, Grmovšek drugi

V Varaždinu je bil zaključen teniški turnir za VII. odprto prvenstveno mesto, na katerem so igrali mnogi znani igralci iz vse Jugoslavije. Člani mariborskega Branika so na tem turnirju zabeležili vrsto lepih uspehov. Tako je Vodeb v finalu mladincev premagal Apostolova (Skopje) 6:8, 8:3, 6:1, skupaj z Zagrebčanom Slavičkom pa je zmagal tudi v moških parih. Mladinca sta v finalu premagala zagrebško dvojico Tomijanović—Cvek 6:4, 6:3, 6:0. Med člani posamezno je po pričakovanju zasedel prvo mesto Tomijanović (JLA). V odločilni partiji je premagal lanskega prvaka Slovenije Grmovška (Branik) 6:4, 6:3, 6:3. Najuspešnejša članica je bila Dudukovićeva (Medveščak).

Komu in kdaj kolajne PEA 1962 BEOGRAD ?

Smo že sredi tretjega tekmovalnega dne VII. evropskega atletskega prvenstva v Beogradu. Dopoldne je na sporedu nekaj predtekmovanj, popoldne petka, 14. septembra, pa je namenjen tudi vrsti finalov. Že dolgo pred ostalimi se morajo zbrati na startu tekmovalci v samosvoji maratonski disciplini . . .

13,30 – HOJA NA 50 KILOMETROV

Druga panoga hitre hoje na PEA bo privabila na start verjetno precej manj tekmovalcev kot več kot za polovico krajša proga. Na prvenstvu v Stockholmu je le 11 atletov prispelo na cilj, skupaj pa jih je nastopilo 14. Več jih je bilo na olimpijskih igrah v Rimu, kjer je bilo med skupno 39 hodeči mi 26 Evropejcev. Pogled v rezultate pove, da je bil stockholmski zmagovalec Mašinskov precej hitrejši (4:17:15.4) od rimskega Thompsona (4:25:30.0). Na to je vplivala težja proga, še bolj pa neugodne razmere (večja vročina) v Rimu. Z upoštevanjem enakih okoliščin tudi za PEA (beograjska proga je ocenjena kot težka, temperatura pa tudi v septembru najbrž ne bo mnogo nižja kot sedaj), menimo, **da bi bilo treba hoditi za zmago približno 4:22:00.0, za uvrstitev med prvih šest pa okrog 4:28:00.0.**

Tudi v hoji na 50 km IAAF ni predpisala norme za udeležbo, medtem ko se morajo Jugoslovani pred nastopom spoprijeti z domačo normo 4:27:00.0. Vidimo, da je ta norma po naših računih taka, da bi celo zadostovala za uvrstitev med prvih šest. **Torej je postavljena preveč strogo,** posebno če vemo, da naj bi jo tekmovalci dosegli to nedeljo, se pravi v največji vročini, ker bodo startali že ob 14. uri, le da bo proga proti Kamniku lažja od one v Beogradu.

Če hočemo spregovoriti še nekaj besed o favoritih, moramo najprej povedati, da ni skoraj nobenih stvarnih možnosti za primerjavo po letošnjih rezultatih, ker se tekmovalni pogoji od ene prireditve do druge tako različni, da nastajajo razlike tudi do 15 minut in več. Že na krajši progi smo napovedali hudo borbo med tekmovalci Sovjetske zveze, Velike Britanije, Švedske in Italije. Tokrat bodo šli z največ upi na uspeh na dolgo pot najbrž zopet Klimov (SZ), Lavrov (SZ), Mamich (It.), Ljunggren (Švedska), Thompson (VB), Misson (VB). Zmaga pa je v hoji včasih odvisna tudi od dovolj dobrih živcev, ker mora tekmovalec ostati pri čisti hoji tudi v kritičnih trenutkih in ne tvega opomina in za tem diskvalifikacije.

Če bomo sploh zastopani v tej panogi, ne bo mnogo možnosti za kak visok plasman, kot led uspeh pa bi smeli šteti uvrstitev Jugoslovana v prvo polovico tekmovalcev. Kot zanimivost velja še omeniti, da se bodo maratonci in tekmovalci v hoji na 50 km pomerili na isti progi, le da poteka proga za hojo nekaj kilometrov dalje po smederevski cesti.

Zmeraj presenečenja

Hoja je vsekakor samosvoja disciplina in zatorej ni čudno, če tudi o tekmovalcih, ki se merijo v njej, pripovedujejo najrazličnejše dogodivščine. Zanimivo pa je, da na dosedanjih EP kljub temu niso zabeležili posebnih dogodkov. Zato pa na zadnjih olimpijskih preizkušnjah. V Melbournu 1956 je na primer dobil zlato kolajno zastopnik Nove Zelandije Norman Reed, ki z njim ni nihče računal. Še Novozelandci sami ne, saj si je moral sam plačati pot v Melbourne in stroške v olimpijski vasi. Domača zveza ga je samo prijavila in tako pospravila zlato kolajno. Če bi AZJ uspelo kaj takega!

15,10 – SKOK V VIŠINO (ženske)

Naposled smo vendarle prišli do panoge, ki v njej lahko s precej možnosti izrečemo pravilno napoved. **Zmagovalka bo dosegla najmanj 185 cm, med šestorico pa bodo najbrž atletinje s 170 cm.**

Ker je kvalifikacijska norma na PEA 167 cm, ni pričakovati, da bodo prišle v Beograd tekmovalke, ki nimajo v letošnji bilanci vsaj rezultata 165 cm. Takih pa beležimo v pogojih PEA letos v Evropi samo 12. Maksimum udeležbe bo po našem 15 tekmovalk, kar pomeni, da se bodo v glavno tekmovanje uvrstile skoraj vse, kajti če ne bo dovolj takih s 167 cm, tedaj jih gre v glavno tekmovanje najboljših 12. Lestvico pa bodo dvigali takole: 150, 155, 158, 161, 164, 167, 170, 173, 176, 179, 182, 185, 188 itd.

Organizatorji bi kar lahko vzeli zlato kolajno, jo zavili in poslali na naslov: **Jolanda Balas**, Bukarešta (Romunija). Ni tekmovalca, ki bi prišel v naše glavno mesto kot tak favorit kakor 26-letna romunska študentka, ki že približno 6 let ni bila premagana in čaka v Beogradu že na tretjo kolajno na evropskih prvenstvih (1954 srebrna, 1958 zlata). Svetovna rekorderka je toliko boljša od svojih nasprotnic, da skoraj šele prične tekmovati, ko ostale že nehujejo.

Za nas je pravo zadovoljstvo, ker smemo zapisati tudi Jugoslovanko med tiste, ki bi lahko odnesle eno od preostalih dveh kolajn. Naša Olga Gere bo resno posegla po visokih mestih, če bo le ponovila svojih 173 cm. Prav nič ne pretiravamo, če pravimo, da ne kaže, da bi zmogle 176 cm še druge tekmovalke razen Balasove, Gerejeve, vseh treh zastopnic Sovjetske zveze (Čenčih, Kostenko, Dolja), Angležinj **Slaap** in **Hopkins** ter Nizozemke **Zwier.** Seveda pa vse ne bodo tako uspešne v pravem trenutku. 170 cm bi lahko že zadostovalo za kolajno, 173 cm pa bo skoraj zanesljivo, ker ni mnogo verjetnosti, da bi za Balasovo še katera preskočila 176 cm.

Bojni načrt za jugoslovansko rekorderko je torej: premagati v prvem skoku višine do vključno 167 cm, preskočiti čimprej 170 cm in po možnosti še 173 cm. **Pričakujemo, da bo Gerejeva boljša kot v Stockholmu, kjer je zasedla 5. mesto in Rimu, kjer je delila 9. do 13. mesto. Najbrž se Atletska zveza Jugoslavije** ne bo odločila, da prijavi še katero tekmovalko, saj je kot normo odredila 164 cm, kar je precej bolje od letošnjih rezultatov pri vseh ostalih naših skakalkah.

Olga je talent, toda...

Kadar je govor o ženskem skoku v višino, se zmeraj vrača v spomin razgovor s svetovno rekorderko Jolando Balas. Zlasti tisti del, ki je v njem govorila o naši šampionki Olgi Gere. Tako približno je dejala: »Vaša Gerejeva je nedvomno izreden talent. Zdi se mi, da se z rezultati še ni približala svojim pravim možnostim. A mislim tudi, da pri treningu ni kdove kako prizadevna. Brez potokov znoja pa seveda ni uspehov oziroma so vsaj manjši kakor pa bi lahko bili!« K temu je treba le pripomniti, da Balasova ni samo odlična športnica, marveč ima tudi tanek opazovalni čut . . .

mr, eb

BREZ KONKURENCE NA SVETU: JOLANDA BALAS

LENINGRAD. — Nogometna enajstorica Zenit iz Leningrada je sinoči zmagala nad francosko ekipo Nimesa 2:1 (2:1).

OSLO. — Ameriški atlet Beatty je dosegel nov državni rekord na 1500 m: 3:39,4.

ŽENSKO ŠAHOVSKO PRVENSTVO JUGOSLAVIJE

Piberlova pred prvim porazom

JESENICE, 10. avg. — Po osmem kolu XVI. ženskega šahovskega prvenstva Jugoslavije sta se slednjič prebili na prvi mesti dve zares najboljši jugoslovanski igralki: Milunka Lazarevič in inž. Vera Nedeljković, ker je Mira Piberl prekinila partijo s Katarino Jovanović v popolnoma brezupnem položaju.

Rezultati VIII. kola: Ljiljak : Mileusnić (ruska, 41) 1:0. Ljiljakova dolgo ni izkoristila pozicijske prednosti in Mileusnićeva je prišla do nasprotne igre. Mlada slovenska zastopnica je nato zaigrala na vse ali nič: v zapletih v peti uri igre je Mileusnićeva spregledala figuro in pred neobranljivim matom podpisala vdajo. **Štadler : Žana Nedeljković (Benoni, 54) remi. Kitonić : Jocić (karokan, 39) remi.** V obeh partijah je ostala na šahovnici ob enakem številu kmetov po ena trdnjava na vsaki strani. **Miličić : Lakčević (angleška, 27) 1:0.** Miličićeva je popolnoma »patirala« vse črne figure in Lakčevićeva je pred materialnimi izgubami podpisala poraz. **Inž. Nedeljković : Pongrac (španska, 46) prekinjeno v boljšem položaju za inž. Nedeljkovićevo.** Pongračeva je zamudila remijski razplet in tako se ob prekinitvi s kmetom manj bori za remi. **Lazarević : Nagy (Birdova, 48) prekinjeno v nejasnem položaju.** — Nagyjeva je prišla že nekako po tradiciji do aktivnejše pozicije, toda v zapletih zadnje ure je Lazarevićeva prišla do nasprotne igre. Partija je bila prekinjena in šele izčrpne analize bodo pokazale, kdo ima več možnosti za igro na zmago. **Jovanović : Piberl (karo-kan, 51) prekinjeno v dobljenem položaju za Jovanovićevo.** Piberlova v karo-kanu ni našla pravega načrta za igro in Jovanovićeva je izkoristila njeno pasivnost. V nezadržnem napadu na kraljevem krilu je osvojila figuro. **Kureš : Canji (sicilijanka, 18), remi.** Miren remi brez zapletov.

Stanje po VIII. kolu: Lazarević 6,5 (1), Piberl 5,5 (1), inž. Nedeljković 5 (1), Canji, Jocić, Kureš 5, Jovanović 4,5 (1), Ljiljak, Miličić, Štadler 4,5, Kitonoć 4, Pongrac 3 (1), Nagy 2,5 (1), Žana Nedeljković 1, Lakčević, Mileusnič 0.

NA PRVEM SVETOVNEM PRVENSTVU V VESLANJU V LUZERNU

Osmerec Mornarja ali Bleda?

Bled, 10. avg. — Tukaj so se danes začele izbirne tekme za sestavo jugoslovanske veslaške reprezentance, ki bo od 6. do 9. septembra letos tekmovala na svetovnem prvenstvu v Luzernu v Švici. Kot je znano, je VZJ določila stroge norme za udeležbo na tem — prvem — svetovnem šampionatu. Za izbirno tekmovanje so se do danes prijavile ekipe: četverec s krmarjem Krke in Mladosti, četverec brez krmarja Mornarja in dvojec s krmarjem Arga iz Izole.

Dopoldne je najprej tekmoval četverec Mornarja in v res idealnih tekmovalnih pogojih celo presegel normo za to disciplino, saj je 2000 m dolgo progo preveslal v času 6:36,4 (norma: 6:38,0). Srečo je poskusil tudi dvojec Arga, vendar je s časom 7:46,8 zaostal samo za 1,8 sekunde za normo. Ta posadka bo jutri znova poskusila doseči normo, krati pa bosta startala tudi četverca s krmarjem Krke in Mladosti, ob 18. uri pa še osmerca Mornarja in Bleda. Ta dva čolna sta že izpolnila normo, vendar bo šele njuna jutrišnja medsebojna tekma odločila, kateri od njiju bo zastopal Jugoslavijo na prvem svetovnem prvenstvu v Švici.

P O D O M A Č I H K R A J I H

REPUBLIŠKO PRVENSTVO V DRESURI KONJ

VSA PRVA MESTA ZA DEKLETA

Na letošnjem slovenskem prvenstvu v dresuri konj, ki je bilo te dni v Mariboru, Celju, Ljubljani in Lipici z udeležbo zastopnikov iz štirih klubov, so vsa prva mesta zasedle članice konjeniškega kluba Ljubljana.

Izidi, kategorija »S«: Helena Oset z Mladičem, Ivan Kramer z Olimpom, Matija Korenčan z Rozinanto; kategorija »L«: Helena Oset z Mladičem, Ivan Kramer z Mladičem, Igor oren s Sojko: kategorija »P«: 1.–2. Zvezda Kržič z Mladičem in Tamara Koprivnik z Rozinanto, 3. Tamara Koprivnik (vsi Ljubljana) z Olimpom.

Zelo razveseljivo je, da ima ljubljanski klub tako številen in obetajoč naraščaj, med katerim vrh vsega presenetljivo prevladujejo dekleta. Med njimi se je tudi to pot najbolj izkazala lanska državna prvakinja Helena Oset, ki bo tako še letos na bližnjem državnem prvenstvu (7. oktobra) v Lipici branila naslov državne prvakinje v kategoriji »L«.

H.

Rijeka : Rudar (Trb) 3:0 (3:0)

Trbovlje, 10. avg. Pred približno 1000 gledalci sta včeraj Rijeka in Rudar v prijateljskem srečanju prikazala lepo nogometno igro. Kljub temu, da je domači vratar v prvem delu prejel tri gole, je bil najboljši med domačini. Rudar je imel štiri zelo ugodne priložnosti, toda Mišić je pozredoval vedno pravočasno in uspešno. Moštvi sta nastopili takole:

Rijeka: Mišić, Jantoljak, Vranković, Lulić, Radaković, Brnčić, Mugoša, Blažević (Zadel), Lukarić, Vukoje, Medle.

Rudar: Leskovšek, Kos I, Dažeiak, Kos II, Zalokar, Breznikar, Jović, Halilagić, Bostić (Majcen), Pajer, Kastelic.

Lukarič je bil uspešen dvakrat, enkrat pa Vukoje.

Predtekma — mladinci: Rudar (Trb.) : Rudar (Hr.) 2:4.

LOTERIJA JUGOSLOVANSKA

Poročilo o žrebanju srečk, ki je bilo dne 10. avgusta 1962 v Nikšiču

srečke s končnicami	so zadele dobitek
70	600
80	800
90	1.000
05330	80.000
13720	80.000
19670	40.600
051740	400.000
1	400
59151	80.400
74681	80.400
77201	60.400
02	600
12	600
22	800
92	1.000
932	10.000
20522	100.800
47542	60.000
83272	40.000
98012	60.600
305952	400.000
595862	400.000
33	600
63	600
14823	80.000
19533	40.600
92613	40.000
97003	80.000
94	800
514	8.000
08304	40.000
26404	80.000
43274	60.000
43854	40.000
67124	80.000
73954	80.000
89914	40.000
45	600
29885	60.000
38385	60.000
057725	1,000.000
503645	600.600
6	400
0616	20.400
3406	20.400
15236	40.400
50116	60.400
91276	80.400
592776	2,000.400
37	1.000
697	4.000
59537	41.000
97537	61.000
030807	400.000
049057	600.000
408	4.000
32498	100.000
42708	40.000
98318	200.000
19	2.000
39	800
25719	62.000
63179	60.000
242279	5,000.000

Nekaj večjih dobitkov v Sloveniji:

400.000 din v Murski Soboti na štev. 595862. — 100.000 din v Ljubljani na štev. 132498 in v Mariboru na štev. 120522.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih mest pri Zdravstvenem domu Ljubljana-Center razpisuje delovno mesto

ZOBNE ASISTENTKE

Osebni prejemki po pravilniku o osebnih dohodkih Zdravstvenega doma Center. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Pravilno kolkovane prošnje z življenjepisom pošljite Upravi Zdravstvenega doma Ljubljana-Center, Miklošičeva c. 24. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. 6350

ZAHVALA

Vsem, ki ste našega očeta

MIHAELA FUNKLA

spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetja in vencev, prisrčna hvala. Iskreno se zahvaljujemo tudi vsem organizacijam in društvom za pomoč, ter vsem, ki ste mu lajšali trpljenje med njegovo težko boleznijo.

Vsem prisrčna hvala.

Družini Funkl - Vorina

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega dragega očeta, starega očeta in moža

ANDREJA KEBETA

upokojenca iz Cerknice

izrekamo iskreno zahvalo tov. Alojzu Obrezi za požrtvovalnost pri organizaciji pogreba, govornikoma tov. Brencetu in tov. Vidrihu za poslovilne besede, organizacijam ZB, ZVVI, SZDL, upokojencem, godbi iz Cerknice, darovalcem cvetja in vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili ter počastili njegov spomin.

Kebetovi

ZAHVALA

Ob izgubi našega nadvse dragega moža, očeta, starega očeta, svaka, strica in tasta

JERNEJA KUMPA

izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem znancem in prijateljem, ki ste ga spremili na njegovi poslednji poti in za številne vence in cvetje. Veliko zahvalo dolgujemo tov. dr. Miroslavu Kajzelju, ki je zadnja leta požrtvovalno skrbel za našega dragega pokojnika. Iskrena zahvala dr. Andreju Župančiču in dr. Adolfu Lukanoviču za njuno požrtvovalno prijateljsko pomoč, sindikalnemu pevskemu zboru Tovarne dekorativnih tkanin iz Šentvida pa za prelepe pesmi ob slovesu.

Družina Kumpova

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega nadvse ljubljenega očka

VIKTORJA MAKINCA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste z nami sočustvovali, izrazili sožalje, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala kolektivu »Odpad«, UROJ Medvode, godbi LM in pevcem.

Žalujoča žena Minka v imenu sorodstva.

Z A H V A L A

VSEM, KI SO KAKORKOLI POČASTILI SPOMIN NAŠEGA OČETA

KAROLA DOLENCA

SE NAJPRISRČNEJE ZAHVALJUJEMO

RODBINA DOLENC

JESENOVEC, ŽELEZNIKI, 9. AVGUSTA 1962

Ob prerani izgubi naše jube mamice

Anice de Toni – Marjance

se najiskreneje zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, nam v najtežjih trenutkih lajšali našo bolečino in nam izrazili sožalje. Posebno zahvalo izrekamo Zvezi Združenj borcev NOV »Milan Majcen«, SZDL in Stanovanjski skupnosti »Hinko Smrekar«, soborcem Tomšičeve brigade in XIV. divizije ter Zavodu LRS za statistiko. Prisrčno zahvalo tovarišem Braškarju, Gabrovšku in Cvetki za ganljive poslovilne besede, godbi in pevcem kakor tudi vsem, ki so zasuli grob s cvetjem in jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Globoko hvaležnost čutimo do dr. Desanke Šuput in medicinskega osebja Zdravstvenega doma Kranj, ki so ji lajšali trpljenje v zadnjih dneh bolezni. Zahvala tudi Onkološkemu inštitutu v Ljubljani.

Žalujoči otroci Vinko, Zvonka in Marta

Z A H V A L A

Ob nenadni smrti našega dragega ata

JAKOBA KREGARJA

mizarskega mojstra

se zahvaljujemo vsem za sočustvovanje, za darovano cvetje, sosedom za vsestransko pomoč in vsem za številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Duhovnikom za pogrebno svečanost, pevcem za petje, g. Albinu Komanu za iskrene besede še posebna zahvala.

Žalujoči domači

Vižmarje, Ljubljana, Medvode, Ohio, 9. avg. 1962.

Po zavratni bolezni je prenehalo biti izmučeno srce ljubljenega moža, očeta, brata, strica in svaka

MARTINA ORAŽMA

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, 12. t. m. ob 17.30, izpred hiše žalosti, Robičeva 10, na pokopališče v Stožicah.

Žalujoči: žena **Mici**, sin **Miro**, brat **Boronislav** z družino in ostalo sorodstvo.

Ljubljana, Trnjava, Lavrovec, 10. avg. 1962.

Z A H V A L A

Ob nenadni izgubi moje drage mame, sestre, tete in svakinje

Pavle Špindler, roj. Tešar

se prav iskreno zahvaljujem vsem prijateljem in znancem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje. Zahvaljujem se tudi delovnemu kolektivu tovarne »Volnenka« in njenim sodelavcem za številno udeležbo ter govornici za ganljive besede ob odprtem grobu. — Še enkrat prav lepa hvala vsem.

Žalujoči: sin Rajko, sestra Angela in ostalo sorodstvo

Po daljši bolezni je preminul naš dolgoletni sodelavec

MARTIN ORAŽEM

poslovodja

Na zadnji poti ga bomo spremili v nedeljo, 12. avgusta 1962, ob 17.30 iz Robičeve ulice 10 na pokopališče v Stožicah.

Dragega pokojnika bomo ohranili v lepem spominu!

Kolektiv trg. podj. »Kurivoprodaja« Ljubljana

Z A H V A L A

Ob bridki nenadomestljivi izgubi naše nepozabne žene, mamice, tašče in sestre

MARTE BELLENZIER

roj. PRAVDIČ

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jo v tako lepem številu spremili na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje, ter vsem, ki so nam ustno ali pismeno izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo zdravnikom in ostalemu medicinskemu osebju bolnišnice Trbovlje za vso požrtvovalno pomoč.

Globoko užaloščeni: mož Pavel, hči Tanja z možem, sestri in brat

Trbovlje, 7. avgusta 1962.

Sporočamo žalostno vest, da je tragično preminil

ALOJZ VEVČER

skladiščnik

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 11. avgusta 1962, ob 16. uri na pokopališču v Žalcu.

Vestnega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu!

KOLEKTIV TOVARNE OPEKE, ŽALEC

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage sestre in tete

ANE PIRC

se zahvaljujemo sorodnikom, hišnemu svetu ter vsem ostalim za izrečeno sožalje in vence.

Žalujoči

ZAHVALA

Vsem, ki ste našega ljubega moža, očeta, starega očeta, strica, brata, svaka in tasta

JANEZA DIMNIKA

spremili v tako lepem številu na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami, iskrena hvala. Posebna zahvala Zaplotnikovim in Klešu in Jakopičevim iz Zaloga za nesebično pomoč ter tov. Kukovici za ganljive besede ob grobu.

Žalujoči: žena, sinovi, in hčerke z družinami

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE PRI OPRAVLJANJU SLUŽBENE DOLŽNOSTI V PROMETNI NESREČI PREMINIL NAŠ USLUŽBENEC

PETER DRNOVŠEK

VODJA SERVISNO MONTAŽNE SLUŽBE IN ČLAN DELAVSKEGA SVETA

POGREB BO V NEDELJO, 12. AVGUSTA POPOLDNE V ZAGORJU OB SAVI.

DELAVSKI SVET – UPRAVA PODJETJA – OSNOVNA ORGANIZACIJA ZKS IN SINDIKALNA PODRUŽNICA

I T A S – K O Č E V J E

Fakultetni svet fakultete za elektrotehniko v Ljubljani

RAZPISUJE

A. Na Oddelku za splošno elektrotehniko:

1. Mesto **fakultetnega učitelja** za predmet: »Visokonapetostna merilna tehnika«.
2. mesto **fakultetnega učitelja** za predmet: »Merjenje neelektriških veličin.«,
3. mesto **fakultetnega učitelja** za predmeta: »Laboratorijski izvori energije« in »Elektronski merilni instrumenti«,
4. mesto **rednega asistenta** za predmet: »Osnove elektrotehnike«,
5. mesto **rednega ali honorarnega fakultetnega učitelja** za predmet: »Matematika I do V«,
6. mesto **rednega ali honorarnega fakultetnega učitelja** za predmet: »Eksperimentalna fizika«.

B. Na Oddelku za jaki tok:

1. Mesto **rednega asistenta** za predmet: »Prenos elektriške energije«,
2. mesto **rednega asistenta** za predmet: »Elektrarne, stikalnice, elektrogospodarstvo«,
3. mesto **šefa** delavnic in referenta za študentske prakse
Pogoj: diplomiran inženir ali tehnik ali visokokvalificirani delavec strojne stroke.

C. Na oddelku za šibki tok:

1. Mesto **rednega ali honorarnega fakultetnega učitelja** za predmete:«
a) »Mikrovalovne naprave«
b) »Teorija mikrovalov«
c) »Teorija mikrovalovnih oscilatorjev«
2. Mesto **rednega ali honorarnega fakultetnega učitelja** za predmete:
a) »Meritve na vodih in prenosnih sistemih«
b) »Gradnja telekomunikacijskih vodov in naprav«
3. Mesto **rednega ali honorarnega fakultetnega učitelja** za predmeta:
a) »Sprejemne in ojačevalne naprave«
b) »Teorija sprejemnikov in ojačevalnikov«
4. Mesto **rednega ali honorarnega** učitelja za predmet: »Regulacijske naprave«.
5. Mesto **rednega ali honorarnega fakultetnega učitelja** za predmete:
a) »Osnove impulzne elektronike«
b) »Impulzna elektronika«
c) »Digitalni sistemi«.
6. Mesto **rednega ali honorarnega fakultetnega učitelja** za predmet: »Elektronika«.
7. Mesto **honorarnega fakultetnega** učitelja za predmeta:
a) »Telefonska prenosna tehnika«
b) »Telefonska posredovalna tehnika«
8. Mesto **honorarnega fakultetnega učitelja** za predmete:
a) »Ojačevalne in napajalne naprave«
b) »Napajalne naprave«
c) »Industrijski ojačevalniki«
9. Mesto **rednega ali honorarnega fakultetnega učitelja** za predmet: »Analogni računalniki«.
10. Mesto **honorarnega predavatelja** za predmet: »Mikrovalovne naprave I«.
11. Mesto **višjega honorarnega predavatelja** za predmet: »Sprejemniki, gradnja elektronskih naprav, ojačevalne in napajalne naprave«.
12. Mesto **rednega asistenta** za predmeta.
a) »Elektromagnetna nihanja«
b) »Teorija elektromagnetnih valovanj«.
12 a. Mesto **hon. fakultetnega učitelja** za predmet: »Elektronske naprave v fiziki«.
13. Mesto **rednega ali honorarnega asistenta** za predmeta:
a) »Sprejemne in ojačevalne naprave«
b) »Teorija sprejemnikov in ojačevalnikov«
14. Mesto **rednega ali honorarnega asistenta** za predmeta:
a) »Avtomatska regulacija«
b) »Regulacijske naprave«
15. Mesto **rednega ali honorarnega asistenta** za predmeta:
a) »Servomehanizmi«
b) »Elektromehanski sistemi«
16. Mesto **rednega ali honorarnega asistenta** za predmeta:
a) »Teorija preklopnih vezi«
b) »Osnove elektronskih relejev«
17. Mesto **rednega ali honorarnega asistenta** za predmeta:
a) »Osnove impulzne elektronike«
b) »Impulzna elektronika«
c) »Digitalni sistemi«
18. Mesto **rednega ali honorarnega asistenta** za predmet: »Teorija elektronike«.
19. Mesto **honorarnega asistenta** za predmet: »Antene I, II«.
20. Mesto **honorarnega asistenta** za predmete:
a) »Ojačevalne in napajalne naprave«
b) »Napajalne naprave«
c) »Industrijski ojačevalniki«
21. Mesto **honorarnega asistenta** za predmeta:
a) »Segrevalna tehnika«
b) »Segrevalne naprave«
22. Mesto **fakultetnega učitelja** za predmeta:
a) »Teorija vezij«
b) »Teorija informacij in statistične metode«
23. Mesto **rednega asistenta** za predmet: »Teorija informacij in statistične metode«
24. Mesto **honorarnega asistenta** za predmet: »Električni stroji in transformatorji«
25. Mesta **petih laborantov.**
Pogoj: srednja tehnična šola elektro-stroke.
26. Mesto mehanika, za mehanično delavnico.
Pogoj: visokokvalificirani mehanik.
27. Mesto **ekonoma.**
Pogoj: srednja ekonomska šola in po možnosti praksa v elektro-stroki.

D. V okviru izrednega študija v učnem centru Kranj pa se razpisuje delovno mesto:

honorarnega predavatelja za ciklus predavanj iz predmeta »Eksperimentalna fizika II«;

Vloge kolkovane z din 50 z življenjepisi in event. ostalimi prilogami, kolkovanimi z din 30 naj kandidati vložijo v 30 dneh od dneva objave na tajništvo fakultete za elektrotehniko, Ljubljana, — Aškerčeva 9.
Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 6305

Komisija za odpovedovanje in sklepanje delovnih razmerij pri **Kmetijski zadrugi Velike Lašče** razpisuje delovno mesto

VODJA KMETIJSKEGA OBRATA – KARLOVICA

Pogoj: kmetijski tehnik s 5-letno prakso ali živinorejski delovodja z 10-letno prakso. — Plača po pravilniku o nagrajevanju delavcev pri KZ Velike Lašče.

Nastop službe s 1. septembrom 1962.

Stanovanje zagotovljeno. Ponudbe z izčrpnim življenjepisom o dosedanjem službovanju in strokovni izobrazbi pošljite na kmetijsko zadrugo Velike Lašče do 25. VIII. 1962. 6338

Šolski odbor osnovne šole v Sodražici razpisuje za šolsko leto 1962-63 mesto

predmetnega učitelja ali profesorja

za angleški in nemški oz. samo angleški jezik.

Plača po pravilniku šole, brezplačno kurivo in stanovanje. Na razpolago je samsko stanovanje.

Kandidati naj vložijo prošnje najkasneje do 25. avgusta na upravo šole. 6300

Zavarovalnica Kranj v Kranju razpisuje delovno mesto

VODJE TEHNIČNEGA SEKTORJA — POMOČNIKA DIREKTORJA

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe z navedbo življenjepisnih in ostalih podatkov o dosedanjem službovanju Zavarovalnici v Kranju, Cesta JLA. — Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. 6298

UPRAVNI ODBOR

Doma gluhih vajencev in vajenk v Ljubljani,

razpisuje delovni mesti:

honorarnega VZGOJITELJA in honorarne VZGOJITELJICE

Pogoji: srednja ali višja izobrazba, po možnosti prosvetni delavec upokojenec(-ka). — Za vzgojiteljico stanovanje zagotovljeno. — Vloge s kratkim življenjepisom pošljite najkasneje do 25. avgusta t. l. na **Upravo doma, Ljubljana, Zaloška cesta št. 5.** 6335

BLAGAJNIČARKO,

obratno, kvalificirano — s prakso v gostinstvu —

sprejmemo

v stalno zaposlitev. — Ponudbe do 20. avgusta 1962 na — **upravo Gostinskega podjetja »FIGOVEC« — Ljubljana, Gosposvetska 1.**

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij

podjetja JUGOREKLAM

Ljubljana, Kidričeva št. 5,

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. **ARANŽERJA**
2. **2 KNJIGOVEŠKIH DELAVK**

Pogoji: pod 1. šola za umetno obrt, izučen v aranžerski stroki z najmanj petletno prakso; pod 2. polkvalificirana knjigoveška delavka z najmanj 2 letoma prakse. — Prošnje z življenjepisom pošljite tajništvu podjetja do 29. avgusta 1962. — Nastop službe 1. septembra 1. 1962. 6333

Splošno gradbeno podjetje Grosuplje, telefon 13, sprejme takoj:

KVALIFICIRANEGA DELAVCA KOVINSKE STROKE

ki ima veselje za priučitev na gradbenem žerjavu v Ljubljani. Plača po dogovoru, samsko stanovanje na razpolago. 6302

Komisija za sprejem in odpovedi delavcev

JELOVICA, lesna industrija, Škofja Loka

razpisuje prosta delovna mesta

TEHNIKOV

v pripravi dela v tehničnem oddelku

POGOJI:

lesni ali gradbeni tehnik.

Plača po pravilniku. — Stanovanje ni na razpolago.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Prijave pošljite do 20. t. m. v kadrovsko-socialni oddelek podjetja. 6301

MONTAŽNO PODJETJE »INSTALACIJA«. — LJUBLJANA — KAMNIŠKA ULICA 48a

razpisuje naslednja prosta delovna mesta za:

STAVBNE KLJUČAVNIČARJE
pogoj: kvalifikacija

IZOLATERJE

DELAVCE za skladišče
pogoj: dovršena osemletka

VAJENCE
za centralno kurjavo, vodovodno instalacijo, stavbno ključavničarstvo in kleparstvo

Prijave sprejema tajništvo podjetja pismeno ali ustno. Za sprejete vajence izven Ljubljane je za stanovanje in hrano preskrbljeno. 6304

SGP »SLOVENIJA CESTE« — LJUBLJANA, Titova 44

razpisuje naslednji delovni mesti:

INDUSTRIJSKEGA TEHNIKA
s prakso v opekarski stroki

INDUSTRIJSKEGA ali GRADBENEGA TEHNIKA
s prakso v kamnolomih

Prošnje z življenjepisom pošljite na naslov: **SGP »Slovenija ceste«, Ljubljana, Titova 44.** 6352

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij

INDUSTRIJE KOVINSKIH IZDELKOV

»METAL«

BOSANSKA GRADIŠKA

razpisuje natečaj

za izpopolnitev naslednjih delovnih mest:

1. **STROJNEGA INŽENIRJA –**
za delovno mesto tehničnega vodje podjetja
2. **VEČ STROJNIH TEHNIKOV –**
za delo v konstrukcijskem biroju in tehnični pripravi dela
3. **VEČ visokokvalificiranih in kvalificiranih KOVINOSTRUGARJEV**
KLJUČAVNIČARJEV in REZKALCEV

Pogoji: pod 1. strojni inženir z 10-letno prakso v strojegradnji; pod 2. strojni tehniki z več kot 3-letno prakso; pod 3. visokokvalificirani in kvalificirani delavci z več kot 6-letno prakso.

Plača po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov podjetja in po sporazumu.

Za delovna mesta pod 1. in 2. so zagotovljena stanovanja ob koncu tega in v začetku prihodnjega leta, pod 3. v prihodnjem letu; zagotovljen kredit za individualno gradnjo stanovanj.

Prošnje s podatki o dosedanjem delu pošljite na naslov podjetja.

Natečaj bo odprt do izpopolnitve delovnih mest. 6342

OKRAJNI ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE, Ljubljana

Miklošičeva cesta 24

razpisuje delovna mesta:

— **STATISTIKA — ANALITIKA,** pogoj: višja strokovna izobrazba ali srednja s petletno prakso na delovnem mestu statistika-analitika;
— **PISARNIŠKEGA REFERENTA** z znanjem strojepisja pri zdravniških komisijah;
— **STROJEPISKE I a razreda ali I b razreda;**
— **2 PRIPRAVNIKOV** s srednjo strokovno izobrazbo;
— **KURIRJA** v glavni pisarni.

Osebni dohodek se določi po pravilniku o delitvi osebnega dohodka. — Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Razpis velja do izpopolnitve prostih mest. — Pismene ponudbe, kolkovane z din 50.— ter opisom strokovne izobrazbe in prakse pošljite na naslov: Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani, Miklošičeva c. 24. 6349

RAZPIS

za vpis študentov v I. letnik

VIŠJE EKONOMSKO KOMERCIALNE ŠOLE v Mariboru

Kandidate, ki se želijo vpisati v letu 1962 v VEKŠ v Mariboru v oddelek za:

zunanjo trgovino,
splošno komercialo,
turizem in gostinstvo,
bančništvo,
transport in zavarovanje,
knjigovodstvo in finance

obveščamo, da rok za priglasitev poteče 20. avgusta 1962.

Za opravljanje komercialnih poslov in za opravljanje devizno-finančnih poslov v gospodarskih organizacijah, ki opravljajo zunanjetrgovinske posle, je s pravilnikom o strokovni izobrazbi vodilnih in drugih uslužbencev gospodarskih organizacij, ki opravljajo zunanjetrgovinske posle (Ur. l. FLRJ, št. 453-31-62, z dne 1. 8. 1962) predpisana ustrezna šolska izobrazba, ki je med drugimi pogoj za opravljanje teh poslov.

Šteje se, da ima ustrezno šolsko izobrazbo za opravljanje komercialnih poslov (5. člen pravilnika) uslužbenec, ki ima VEKŠ Maribor, oddelek za zunanjo trgovino; za opravljanje devizno-finančnih poslov (6. člen pravilnika) pa tisti uslužbenec, ki ima VEKŠ Maribor.

Razpis, oziroma podrobni pogoji za vpis so bili objavljeni v časniku »Večer« štev. 117 z dne 17. V. 1962, v »Delu« z dne 19. V. 1962, v Uradnem listu LRS št. 10, stran 175 z dne 29. 3. 1962 in so razvidni na oglasni deski.

Višja ekonomsko komercialna šola
Maribor, Razlagova ul. 14
telefon 39-19 6361

ŠOLSKI ODBOR

gimnazije Jesenice

razpisuje

za šolsko leto 1962-63

MESTO PROFESORJA za fiziko-matematiko

Plača po pravilniku o delitvi osebnega dohodka. — Družinskega stanovanja ni. Prošnje pošljite na **ŠO gimnazije Jesenice** do dne 25. avgusta 1962. 6317

Tovarna kovčkov in usnjenih izdelkov

»TOKO« – Domžale

sprejme takoj

kvalificiranega VODOVODNEGA INŠTALATERJA

za samostojna dela. 6320

KUHARICO,

MLAJSO — SPREJME

gostilna v Ljubljani

Nudimo stanovanje, plača po dogovoru. — Ponudbe pod »TAKOJ« v oglasni oddelek »Dela«.

PODJETJE

AGROSTROJ LJUBLJANA

sprejme takoj ali po dogovoru

samostojne AVTOMEHANIKE, KLJUČAVNIČARJE in honorarnega ŠOFERJA »D« kategorije za avtobus

Ponudbe sprejema **tajništvo podjetja.** — Prednost pri sprejemu imajo kandidati iz Ljubljane. 6336

Mestna klavnica – Metlika,

sprejme

v delovno razmerje

KNJIGOVODJO

z večletno prakso. Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Osebni dohodek po pravilniku o osebnih dohodkih. Ponudbe pošljite **upravi Mestne klavnice, Metlika.** 6337

Komisija za uslužbenske zadeve

občinskega ljudskega odbora Grosuplje,

razpisuje

dve delovni mesti

STROJEPISK

v upravi občinskega ljudskega odbora Grosuplje

Pogoj: dveletna administrativna šola. — Prošnji kandidatk z nižjimi šolskimi kvalifikacijami komisija ne bo sprejela. — Kolkovane ponudbe s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev pošljite **občinskemu ljudskemu odboru Grosuplje** v 15 dneh po objavi razpisa. 6315

Republiški odbor **Zveze gluhih Slovenije** v Ljubljani razpisuje delovno mesto

TAJNIKA (-CE)
za okrajni odbor Zveze gluhih v Ljubljani

Pogoji za razpisano delovno mesto: diplomirani socialni delavec, lahko je tudi absolvent ali slušatelj šole za socialne delavce. Prošnje naj kandidati pošljejo Republiškemu odboru Zveze gluhih Slovenije, Ljubljana, Gornji trg 20, najpozneje do 20. VIII. 1962. 6339

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA, direkcija za LRS,

Ljubljana, Titova c. 1-I. nad.

razpisuje delovni mesti:

BLAGAJNIKA
PRIPRAVNIKA III. vrste

Pogoj: pod 1. srednja ekonomska šola ali enakovredna druga šola z večletno prakso;
pod 2. srednja ekonomska šola.

Plača po začasnem pravilniku o plačah uslužbencev Jugoslovanske loterije.
Pismene ponudbe z opisom dosedanjih službovanj in kolkovane s 50 din pošljite na gornji naslov do 28. avgusta 1962.
Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 6334

KOMISIJA ZA SPREJEM IN ODPUST DELAVCEV PRI SPLOŠNI BOLNIŠNICI SLOVENJ GRADEC

razpisuje

naslednja delovna mesta:

Ginekološko-porodniški oddelek:

1. **ZDRAVNIKA SPECIALIZANTA iz ginekologije in porodništva**

Interni oddelek:

2. **ZDRAVNIKA RENTGENOLOGA**
3. **ZDRAVNIKA SPECIALIZANTA iz interne medicine**
4. **KEMIKA ali FARMACEVTA za laboratorij**
5. **MEDICINSKEGA LABORANTA klinično biokemične stroke**

Otroški oddelek:

6. **UČITELJICO**
7. **OTROŠKO NEGOVALKO**

Uprava:

8. **ADMINISTRATORKO v ordinacijski upravi**

POGOJI: pod 1., 2., 3. in 4. visoka strokovna izobrazba, zdravnik z opravljenim stažem in strokovnim izpitom oz. pod točko 4. kemik ali farmacevt z opravljenim strokovnim izpitom.

Pod točko 5. srednja tehnična šola — kemijska smer.
Pod 6. opravljeno učiteljišče s strokovnim izpitom. Pod 7. šola za otroške negovalke in pod točko 8. srednja strokovna izobrazba z odgovarjajoče administrativno šolo. Za zdravnika specializanta iz ginekologije in porodništva družinsko stanovanje na razpolago.

Kandidati, vložite kolkovane prošnje s 30 din DT pri ustavi bolnišnice. Razpis traja 30 dni od dneva objave. V primeru, da posamezna delovna mesta ostanejo nepopolnjena, ostane razpis odprt do zasedbe delovnih mest. 6339

Objava sodbe

Okrožno gospodarsko sodišče v Ljubljani objavlja v smislu člena 26. Zakona o gospodarskih prestopkih v izvlečku naslednjo

sodbo

v imenu ljudstva!

Okrožno gospodarsko sodišče v Ljubljani je v gospodarsko kazenski zadevi proti obdolženemu »Mesarskemu podjetju« Jesenicah in proti obdolženemu Muleju Slavku, mesarskemu mojstru in poslovodji pri obd. podjetju v njegovi poslovalnici št. 9 na Javorniku, zaradi kršitve predpisov Temeljnega zakona o zdravstvenem nadzorstvu nad živili, po opravljeni glavni javni obravnavi, v navzočnosti zastopnika Okrožnega javnega tožilca v Ljubljani, predstavnika obd. podjetja in obd. Muleja Slavka,

razsodilo:

I. Obd. »MESARSKO PODJETJE« NA JESENICAH

je prekršilo

predpise čl. 9. in. 10. v zvezi s členom 59-I-1 Temeljnega zakona o zdravstvenem nadzorstvu nad živili s tem, da je v svoji poslovalnici št. 9 na Javorniku:

1. prodalo dne 19. 4. 1961 menzi SGP »Projekt« na Javorniku 15 kg svinjskega mesa, za katerega je Veterinarski zavod LRS v Ljubljani ugotovil, da je pokvarjeno zaradi mikrobnega razvoja,

2. imelo dne 20. 11. 1961 pripravljeno za promet v kadi 16,5 kg telečjega mesa in 46 kg govejega in svinjskega mesa, ki po ugotovitvah Veterinarske inšpekcije ObLO Jesenice, zaradi organoleptičnih lastnosti ni bilo primerno za ljudsko prehrano.

II. Obd. MULEJ SLAVKO.

roj. 19. 7. 1912, stanujoč na Jesenicah, Cesta v Rovte št. 1, mesarski mojster in poslovodja pri »Mesarskem podjetju« na Jesenicah, v njegovi poslovalnici št. 9 na Javorniku,

je odgovoren

za zgoraj pod I. opisana primera prekršitve citiranega zakona. Zaradi tega

se kaznujeta:

I. Obd. »MESARSKO PODJETJE« NA JESENICAH, po čl. 59-I-1 Temeljnega zakona o zdravstvenem nadzorstvu nad živili, za dejanje, navedeno spredaj pod I. — 1, z denarno kaznijo 60.000 din, za dejanje, navedeno spredaj pod I-2, z den. kaznijo 100.000 din, skupaj z denarno kaznijo 160.000 din.

II. Obd. MULEJ SLAVKO, po čl. 59-III istega zakona, za dejanje, navedeno spredaj pod I-1, z den. kaznijo 12.000 din, za dejanje, navedeno spredaj pod I-2, z den. kaznijo 20.000 din, skupaj z denarno kaznijo 32.000 din.

Oba obdolženca sta dolžna nerazdelno povrniti stroške postopka.

OBRAZLOŽITEV:

Sanitarna inšpekcija pri ObLO Jesenice je dne 19. 4. 1961 ugotovila, da je obd. podjetje v svoji poslovalnici št. 9 na Javorniku prodalo menzi SGP »Projekt« na Javorniku 15 kg svinjskega mesa, ki je bilo pokvarjeno. Pokvarjenost mesa je bila ugotovljena tudi z analizo, ki jo je opravil Veterinarski zavod v Ljubljani.

Dne 20. 11. 1961 je bila v navedeni poslovalnici napravljena izredna kontrolna inventura. Ob tej priliki so kontrolni organi našli 62,5 kg soljenega mesa, katero je pregledal veterinarski inšpektor ObLO Jesenice in ugotovil, da meso ni sposobno za ljudsko prehrano ker je pokvarjeno ter da se mora zato uničiti, kar je bilo tudi storjeno. Na osnovi navedenih ugotovitev je Oddelek za gospodarstvo in komunalne zadeve pri ObLO Jesenice inkriminirani kršitvi prijavil Okrožnemu javnemu tožilstvu v Ljubljani, ki je obtožilo Mesarsko podjetje na Jesenicah in Muleja Slavka, zaradi kršitve v izreku sodbe citiranega zakona.

Predstavnik obd. podjetja je priznal pravilnost ugotovitev Sanitarne inšpekcije. Prav tako pa tudi pravilnost ugotovitev Veterinarske inšpekcije ObLO Jesenice. Glede gospodarskega prestopka, navedenega v dispozitivu sodbe pod I-1 je predstavnik obd. podjetja povedal, da je obd. Mulej Slavko prevzel inkrim. meso iz hladilnice obd. podjetja že cca 4 do 5 dni pred izvršenim pregledom po sanitarni inšpekciji. Ob času prevzema iz hladilnice je bilo meso zdravo in kvalitetno. Po mnenju predstavnika obd. podjetja je prišlo do pokvarjenosti mesa, zaradi tega, ker je obd. Mulej, potem ko je meso prevzel iz centralne hladilnice podjetja predolgo hranil meso v svojem hladilniku.. Obd. Mulej bi vsekakor moral inkrim. meso preje prodati ali pa ga vrniti podjetju.

Glede gospodarskega prestopka pod I-2 dispozitiva sodbe pove predstavnik obd. podjetja, da inkrim. meso v količini 62,5 kg ni bilo več primerno za prodajo kot sveže meso. Obd. Mulej bi moral kot poslovodja preostale količine mesa, katerega ni mogel prodati vsakodnevno vrniti podjetju in bi ga podjetje za vrnjeno količino mesa razbremenilo; seveda mora biti vrnjeno meso še v zdravem in uporabnem stanju. Obd. podjetje namreč v nobenem primeru ne sprejme od svojih poslovalnic nazaj pokvarjenega mesa. Poslovodje poslovalnic so dolžni vrniti v glavnem sveže meso in ne soljeno. Le izjemoma kot npr. ob sobotah, ko poslovodja nima možnosti vrniti neprodane količine mesa, ga lahko po zaključeni prodaji nasoli in nato takoj v ponedeljek zjutraj vrne podjetju, ki tako meso uporabi za predelavo v mesne izdelke. V inkrim. primeru obd. Mulej Slavko naloga svojega podjetja ni izvršil, ker preostalih količin mesa, ki jih vsakodnevno ni mogel prodati ni sproti vračal. Veterinarska inšpekcija pri ObLO Jesenice je inkrim. meso spoznala za pokvarjeno in odredila, da se ga mora uničiti, kar je bilo tudi storjeno. Na osnovi navedenih ugotovitev je Oddelek za gospodarstvo in komunalne zadeve pri ObLO Jesenice inkriminirani kršitvi prijavil Okrožnemu javnemu tožilstvu v Ljubljani, ki je obtožilo Mesarsko podjetje na Jesenicah in Muleja Slavka, zaradi kršitve v izreku sodbe citiranega zakona.

Predstavnik obd. podjetja je priznal pravilnost ugotovitev Sanitarne inšpekcije. Prav tako pa tudi pravilnost ugotovitev Veterinarske inšpekcije ObLO Jesenice. Glede gospodarskega prestopka, navedenega v dispozitivu sodbe pod I-1 je predstavnik obd. podjetja povedal, da je obd. Mulej Slavko prevzel inkrim. meso iz hladilnice obd. podjetja že cca 4 do 5 dni pred izvršenim pregledom po sanitarni inšpekciji. Ob času prevzema iz hladilnice je bilo meso zdravo in kvalitetno. Po mnenju predstavnika obd. podjetja je prišlo do pokvarjenosti mesa, zaradi tega, ker je obd. Mulej, potem ko je meso prevzel iz centralne hladilnice podjetja predolgo hranil meso v svojem hladilniku.. Obd. Mulej bi vsekakor moral inkrim. meso preje prodati ali pa ga vrniti podjetju.

Glede gospodarskega prestopka pod I-2 dispozitiva sodbe pove predstavnik obd. podjetja, da inkrim. meso v količini 62,5 kg ni bilo več primerno za prodajo kot sveže meso. Obd. Mulej bi moral kot poslovodja preostale količine mesa, katerega ni mogel prodati vsakodnevno vrniti podjetju in bi ga podjetje za vrnjeno količino mesa razbremenilo; seveda mora biti vrnjeno meso še v zdravem in uporabnem stanju. Obd. podjetje namreč v nobenem primeru ne sprejme od svojih poslovalnic nazaj pokvarjenega mesa. Poslovodje poslovalnic so dolžni vrniti v glavnem sveže meso in ne soljeno. Le izjemoma kot npr. ob sobotah, ko poslovodja nima možnosti vrniti neprodane količine mesa, ga lahko po zaključeni prodaji nasoli in nato takoj v ponedeljek zjutraj vrne podjetju, ki tako meso uporabi za predelavo v mesne izdelke. V inkrim. primeru obd. Mulej Slavko naloga svojega podjetja ni izvršil, ker preostalih količin mesa, ki jih vsakodnevno ni mogel prodati ni sproti vračal. Veterinarska inšpekcija pri ObLO Jesenice je inkrim. meso spoznala za pokvarjeno in odredila, da se ga mora uničiti, kar je bilo tudi storjeno. Podjetje je za nastalo škodo obremenilo obd. Muleja. Obd. Mulej priznava v obeh primerih ugotovljenih gospodarskih prestopkov pravilnost ugotovitev sanitarne odnosno veterinarske inšpekcije ObLO Jesenice. V svoj zagovor glede gospodarskega prestopka pod I-1 dispozitiva sodbe pove, da je inkrim. meso res dvignil že v četrtek to je 12. 4. 1961 v centralni hladilnici podjetja. Meso je bilo takrat že dva do 3 dni v hladilnici. Prepeljal ga je v svojo hladilnico in nameraval prodati v soboto dne 15. 4. 1961 menzi SGP »Projektna Javorniku, ker je bilo s strani uprave menze tako naročeno. Kasneje je menza svoj jedilnik spremenila in je ostalo meso neprodano. Hranil ga je do srede 19. 4. 1961, ko ga je menza končno prevzela. Ker ga je tega dne predal uslužbenki menze SGP »Projekt« njegov vajenec, in ne obd. Mulej sam osebno, le-ta ni mogel opaziti, da je meso že pokvarjeno. V kolikor bi bil on sam navzoč pri prodaji inkrim. mesa, ga prav gotovo ne bi predal. Obd. Mulej Slavko priznava v celoti svojo odgovornost za inkrim. kršitev; ve, da ne bi smel toliko časa hraniti mesa v hladilniku, ampak, da bi ga moral, kolikor ga menza ni prevzela takoj, prodati komu drugemu, ali pa vrniti centralnemu skladišču podjetja.

Glede gospodarskega prestopka pod I-2 dispozitiva sodbe priznava obd. Mulej Slavko, da je res meso, ki ga tekom dneva ni prodal naslednjega dne nasolil in skladal v za to pripravljeni čeber. Neprodano meso je tako nakladal v čeber že cca 3 tedne. Pregledano meso je Veterinarska inšpekcija ObLO Jesenice ocenila za pokvarjeno in odredila, da se ga mora uničiti.

Zagovorov, kakor sta jih podala predstavnik obd. podjetja in obd. Mulej Slavko sodišče ni moglo upoštevati kot opravičila za storjeni kršitvi. Dejanski stan ugotovljenih kršitev je namreč zadostno ugotovljen in izkazan, tako po ugotovitvah Sanitarne odnosno Veterinarske inšpekcije ObLO Jesenice, kakor tudi po priznanju predstavnika obd. podjetja in obd. Muleja Slavka. V obeh primerih gre za težki kršitvi Temeljnega zakona o zdravstvenem nadzorstvu nad živili in za veliko stopnjo malomarnosti v poslovanju obd. Muleja Slavka. V prvem primeru je obd. Mulej po svoji malomarnosti predolgo hranil inkriminirano meso tako, da je prišlo do pokvarjenosti le-tega, in je potem pokvarjeno meso prodal potrošniku. Pokvarjenost tega mesa je ugotovil tudi direktor obd. podjetja, kateremu je bilo meso še istega dne predloženo na vpogled. Prav tako pa je tudi Veterinarski zavod Slovenije, kateremu je bilo meso dano v analizo, ugotovil, da je bilo meso pokvarjeno, zaradi mikrobnega razvoja. V drugem primeru pa je obd. Mulej Slavko v nasprotju z navodili, ki so jih dobili poslovodje od svojega podjetja shranjeval neprodane količine mesa v posebnem čebru, tako da je prišlo do okvare 62,5 kg mesa. To meso je bilo po nalogu Veterinarske inšpekcije ObLO Jesenice, ki je ugotovila, da je meso v začetnem procesu razpadanja ter kot tako nesposobno za ljudsko prehrano, kakor tudi za kakršnokoli predelavo, uničeno.

V obeh primerih je bilo po malomarnosti obd. Muleja v nevarnosti zdravje potrošnikov. Prišlo pa je tudi do znatnejše materialne škode. Obd. podjetje ni v dovoljni meri kontrolirala poslovanja svojih poslovalnic. V konkretnem primeru podjetje sploh ni vedelo, da ima obd. Mulej na zalogi večjo količino nasoljenega mesa, starega že do 3 tedne. Obd. podjetje sploh nima kontrolnega organa, ki bi nadziral delo poslovalnic, ampak to kontrolo opravlja od časa do časa direktor podjetja. Ako bi podjetje vodilo točno občasno kontrolo nad svojimi poslovalnicami, bi lahko obd. Muleju preprečilo nedovoljeno pridrževanje neprodanega mesa in bi tako preprečilo inkrim. kršitev.

Glede na to je za obe inkrim. kršitvi podana odgovornost tako na strani obd. podjetja, v čigar poslovalnici sta bili inkrim. kršitvi storjeni, kakor tudi na strani obd. Muleja Slavka, ki je kot poslovodja poslovalnice na Javorniku, torej kot odgovorna oseba v podjetju inkrim. kršitvi dopustil.

Kazen za obd. podjetje je bilo treba odmeriti po Temeljnem zakonu o zdravstvenem nadzorstvu nad živili, z den. kaznijo v višini do 5 milijonov din, za odgovorno osebo pa v višini do 100.000 din. Pri odmeri višine den. kazni obd. podjetju in obd. Muleju Slavku je sodišče upoštevalo kot obtežilno okoliščino stopnjo malomarnosti pri vršenju poslovodskih poslov.

Okrožno gospodarsko sodišče v Ljubljani, dne 10. 4. 1962. 6359

UPRAVNI ODBOR

Zdravstvenega doma Ljubljana-Polje

razpisuje delovno mesto

ZOBOZDRAVNIKA – šefa zobne ambulante

z najmanj petletno prakso in opravljenim strokovnim izpitom. Komfortno družinsko stanovanje priskrbljeno. — Ponudbe z opisom dosedanje zaposlitve pošljite na: **Zdravstveni dom Ljubljana-Polje do 25. avgusta 1. 1962.** 6326

UPRAVNI ODBOR KMETIJSKE ZADRUGE DOL. TOPLICE

razpisuje naslednja delovna mesta za:

1. **ŠEFA poslovnega obrata**
2. **ŠEFA kmetijske službe**
3. **OBRATOVODJO kmetijskega obrata**
4. **ŠEFA strojnega parka**
5. **PREDELOVALCA v gozdu (logarja) na logarski okolišu Podturn**

Kandidati za razpisana delovna mesta morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

pod 1. inženir gozdarstva z najmanj 3-letno prakso
pod 2. inženir agronomije z odsluženim vojaškim rokom
pod 3. kmetijski tehnik, zaželena 5-letna praksa v živinoreji
pod 4. kmetijski strojnik, tehnik ali mehanik s prakso na delovnem mestu v kmetijskem strojništvu
pod 5. logar ali logarski nadzornik ali gozdni delavec s kvalifikacijo

Kandidati naj prijave s podatki o svoji strokovni izobrazbi in o svojem dosedanjem službovanju pošljejo upravnemu odboru KZ Dolenjske Toplice.

Osebni prejemki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Natečaj velja do zasedbe delovnih mest. 6338

Upravni odbor

tovarne lesenih plošč »BOSANKA« – Blažuj,

razpisuje natečaj za izpopolnitev delovnega mesta

UPRAVNIKA

prodajalne in skladišča v Ljubljani

Pogoji: ekonomska fakulteta z 8 leti skupnega staža in 2 letoma prakse v stroki ali dolgoletni izkušen poznavalec lesne industrije z 10 leti staža in 5 leti na vodilnih mestih.

Ponudbe z opisom dosedanjega dela pošljite na naslov »BOSANKA«, tovarna lesenih plošč, Blažuj pri Sarajevu. Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov delavcev v podjetju. 6296

KOMUNALNO PODJETJE »TRGOHLAD« — Ljubljana, Poljanska cesta 46a

razpisuje naslednja delovna mesta:

STROJNIKA v hladilnici
pogoj: strojni tehnik s prakso;
EKONOMA –
pogoj: najmanj 5 let prakse;
ČUVAJA –
v rednem delovnem razmerju;
VEČ DELAVCEV in DELAVK
za skladiščna dela.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Interesenti naj se osebno oglasijo na upravi podjetja. 6331

Gradbeno podjetje »MEGRAD« — LJUBLJANA, Kotnikova 10

razpisuje delovno mesto

ŠEFA GRADBIŠČA

Pogoj: dovršena gradbena fakulteta in najmanj tri leta operativne prakse. — Nastop službe takoj. — Ponudbe z navedbo strokovne izobrazbe in dosedanjih zaposlitev sprejema uprava podjetja do izpopolnitve delovnega mesta. 6353

Dobili smo... PITRALON

OBVESTILA — SPOREDI — MALI OGLASI

Izdaja in tiska Časopisno podjetje »DELO«, Ljubljana, Tomšičeva 1—3. Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva 3. Uprava: Tomšičeva 1; telefoni 23-522 do 23-526. — Oglasni oddelek: Ljubljana, Titova 1, tel. 21-896. — Prodajni oddelek: Ljubljana, Titova 3, telefon za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje naročnike 21-832. — Poštni predal — 29. — Brzojavni naslov »DELO« Ljubljana. — Žiro račun pri Narodni banki, Ljubljana 600-11-167. Mesečna naročnina 650 din. Rokopisov ne vračamo.

RTV Ljubljana

SPORED ZA SOBOTO

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored), vmes ob 6.30 do 6.35 Napotki za turiste; 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji; 8.35 Med pesmimi Antona Lajovca; 8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani — Vera Panova: Serjoža — V. odlomek; 9.10 Zabavni kaleidoskop; 9.40 Pesmi in priredbe Emila Adamiča poje LKZ p. v. Milka Škoberneta; 10.10 Od tod in ondod; 11.00 Arije iz »Kneza Igorja« 11.30 Zabavna ruleta; 12.05 Trio Slavka Avsenika; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Tone Zorc: Problematika pitanja govedi v organiziranih pitališčih; 12.25 Melodije ob 12.25 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Nekaj popularnih melodij z orkestrom »Philharmonia« — dirigira Herbert von Karajan; 14.00 Glasbeni omnibus: 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.20 Malo instrumentov — veliko glasbe; 15.40 Miniaturni portret Ubalda Vrabca; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 17.50 Vedri napevi; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Pesmi raznih narodov poje Komorni zbor Univerze iz Valparaisa; 18.20 Božidar Širola: Koncert za klavir in orkester; 18.45 Naši popotniki na tujem — Jovan Aleksić: Čez Sudan v Etiopijo; 19.00 Obvestila; 19.05 Glasbene razglednice; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Za prijeten konec tedna; 22.15 Oddaja za naše izseljence; 23.00 Poročila; 23.05 Želimo vam prijetno zabavo; 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

DRUGI PROGRAM

20.00 Za konec tedna: najlepše operne melodije; 21.15 Jazz na koncertnem odru — »Jazz-Messengerski v Parizu«; 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda II. programa za naslednji dan; 22.15 Ples ob radijskem sprejemniku; 23.00—23.05 Poročila.

TELEVIZIJA

Krvavec s priključenimi oddajniki in pretvorniki
Ljubljana: 19.30 TV film iz serije Veter — »Suša«
Krvavec s priključenimi oddajniki in pretvorniki, Sljeme
Beograd: 20.00 TV dnevnik
20.20 Propagandna oddaja
20.30 S kamero po svetu in domovini
20.50 Dokumentarni film
Italija: 21.05 »Jaguarjev prijatelj« — glasbena revija
Krvavec s priključenimi oddajniki in pretvorniki
Ljubljana: 22.20 TV film iz serije Poštna kočija — »Začarana dolina«
Sljeme
Beograd: 22.20 TV film iz serije Tretji človek.

KRIŽANKE

DREVI ob 20.30 Jeana Girau-douxa »AMFITRION 38« v predkiverju Križank v izvedbi gledališča »Ad hoc«. Duhovita antična zgodbica o vojskovodjevi zvesti ženi Alkmeni, ki je olimpski gospodar Jupiter lahko osvoji le v podobi njenega moža Amfitriona. »Amfitrion 38« je osemintrideseta obdelava te teme. Režiser: Draga Ahačičeva. — Vstopnice po 200, 150 in 100 din danes od 10. do 13 in od 17. ure dalje pri blagajni v Križankah. V primeru neugodnega vremena bo predstava jutri, v nedeljo; v primeru slabega vremena v nedeljo bo predstava preložena na termin, ki bo objavljen v listih in radiu.

Kino

SPORED ZA SOBOTO

KINO UNION: franc. barvni CS film MEČ MAŠČEVANJA. Zabavna filmska zgodba iz junakovitih viteških časov. — Filmske novice. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri. Filmske novice predvajamo samo ob 19 in 21. uri.

KINO KOMUNA: francoski barvni VV film DVOJNI PREOBRAT. Film je bil nagrajen za najboljšo žensko vlogo na festivalu v Benetkah leta 1959. Ljubezenska zgodba. V glavni vlogi: Antonella Lualdi, Madeleine Robinson, Bernardette Lafont in Jacques Dacumine ter Jean Paul Belmondo. Kratek film »Murogoš« in filmske novosti. Predstave ob 15, 17.30 in 20.

KINO VIČ: prem. amer. krim. filma GROBA SILA. Pretresljiva filmska zgodba o življenju kaznjencev in njihovega upora v kaznilnici. — Kratek film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri.

KINO SLOGA: francoski film GREH MLADOSTI. Film je ljubezenska zgodba. Kratek film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri.

KINO SISKA: franc. CS film ČEZ NOČ MILIJONAR. Zabavna filmska komedija. Kratek film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri.

Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 14. ure dalje.

LETNI KINO BEŽIGRAD: ob 20.30; revija »MORAVINIH FILMOV« — predpremiera franc. filma RACIJA — LOVNA MAMILA. Filmska zgodba o tihotapcih mamil in njihovi brezkompromisni borbi s policijo. Kratek film. — Prodaja vstopnic od 19. ure dalje.

MLADINSKI KINO: ameriški barvni film OBRAČUN PRI O. K. CORRALU, ob 10, 15 in 17. uri. Film za mladino od 15. leta starosti dalje.

KINO TRIGLAV, LJUBLJANA: mehiški barvni CS film PESEM UPORNIKA, ob 18 in 20. uri.

KINO »SVOBODA«, D. MOST: amer. CS film AVTOBUSNA POSTAJA, b 20. uri.

KINO »SVOBODA«, ŠENTVID: amer barvni CS film NEKATERI SO PRITEKLI, ob 18 in 20.30. Zaradi dolžine filma so cene zvišane za 10 din.

KINO SAVLJE: amer. barv. CS film 20.000 MILJ POD MORJEM, ob 20. uri.

KINO GUNCLJE: angl. barvni pustolovski film NEPRICAKOVANA LJUBEZEN — ob 17.30 in 19.30.

KINO ZADOBROVA: ameriški barvni film VRTOGLAVICA, ob 20. uri.

KINO ZALOG: franc. film ZAKAJ PRIHAJAŠ TAKO POZNO, ob 20. uri.

KINO DRAVLJE: amer. barvni CS film VOZOVI NA ZAHOD, ob 20. uri.

KINO VEVČE: angl. film LIGA GENTLEMANOV, ob 20. uri.

KINO CERKNICA: indijski barvni film KRALJICA JANSIJA, ob 20.30.

KINO SVOBODA — ČRNUČE: ital. film SLADKO ŽIVLJENJE, ob 20. uri.

KINO DOMŽALE: franc. film TAKSI IN NJENA PRIKOLICA, ob 18 in 20. uri.

KINO MENGEŠ: jugosl. barv. film KOCIJA SANJ, ob 20. uri.

KINO »DOM« — KAMNIK: amer. barvni CS film PLAVI ANGEL, ob 20. uri.

KINO DUPLICA: ital. barvni CS film NOČ VELIKEGA NAPADA, ob 20. uri.

KINO BLED: ital. barvni CS film NOČ VELIKEGA NAPADA, ob 18 in 20.30.

KINO »SORA« ŠKOFJA LOKA: ital. barvni CS film TEROR BARBAROV, ob 18.30 in 20.30.

KINO RADOVLJICA: mehiški barvni glasbeni film SERENADA V MEHIKI, ob 20. uri.

KINO »CENTER« — KRANJ: franc. film DANIELA, ob 18 in 20. uri. Premiera angl. filma SMRT PREŽI, ob 22. uri.

KINO »STORŽIČ« — KRANJ: amer. barvni film TONKA, ob 10, 18 in 20.15. Premiera špan. CS filma NAVIHANEC IZ TORMESA, ob 22.15.

KINO »SVOBODA« — KRANJ: amer. film V STAREM KOLORADU, ob 20. uri.

KINO NAKLO: amer. barv. VV film TRI URE DO ODLOČITVE, ob 20. uri.

KINO CERKLJE — KRVAVEC: amer. barvni CS film KARNEVAL V NEW ORLEANSU, ob 20.30.

KINO »RADIO« — JESENICE: franc. barvni CS film VOHUN SORGE, ob 18 in 20. uri.

KINO »PLAVŽ« — JESENICE: amer. barvni film PALČEK TOM, ob 18 in 20. uri.

KINO ŽIROVNICA: madžarski barvni film GABOR IN LEILA.

KINO DOVJE: ruski barv. CS film DEKLIŠKA POMLAD.

KINO »KRKA«, NOVO MESTO: špan.-argent. film ŽEJA.

KINO »SVOBODA« — VIDEM-KRŠKO: amer. barv. CS film POT OKOLI SVETA V 80 DNEH, ob 20. uri.

KINO »UNION« — CELJE: zah.-nem. barvni film GROFICA MARICA, ob 16, 18 in 20. uri.

KINO »METROPOL« — CELJE: amer. barvni CS film PLOČEVINASTA ZVEZDA, ob 16, 18 in 20. uri.

LETNI KINO — CELJE: Jugosl. film DOBRI STARI PIANINO, ob 20.15.

KINO DELAVSKI DOM — TRBOVLJE: amer. film GROBA SILA, ob 18 in 20. uri.

KINO SVOBODA TRBOVLJE II: ital. zab. CS film TV X (MINA V RITMU), ob 17.30 in 19.30.

KINO SVOBODA — ZASAVJE, TRBOVLJE: amer. barvni CS film VICHITA, ob 17 in 19.15.

KINO »SVOBODA« II, HRASTNIK: slov. film BALADA O TROBENTI IN OBLAKU, ob 18 in 20. uri.

KINO ROGAŠKA SLATINA: amer. barvni CS film VITEZ GRBAVEC, ob 20. uri.

KINO »PARK« — M. SOBOTA: amer. barvni VV film KONJENIKI, ob 20. uri.

KINO ŽALEC: švedski film V KREMPLJIH VOHUNOV, ob 20. uri.

KINO POLZELA: amer. barvni VV film MOBY DICK, ob 20. uri.

ŠOFERJI!

DESTILIRANO VODO DOBITE v vseh DROGERIJAH! — Nabavite si tudi OČALA za vožnjo v MEGLI!

6218

Komisija za službena razmerja pri **podjetju Splošno ključavničarstvo** — Ljubljana, Kolezijska 33, razpisuje delovno mesto

SNAŽILKE KURIRKE

Ponudbe pošljite na gornji naslov. 6275

Komisija za delovne odnose **podjetja »KAMIN« — LJUBLJANA,** Ježica, Mala vas štev. 50, razpisuje naslednja prosta delovna mesta za:

1. pečarskega delovodjo,
2. skladiščnika
3. pečarje za zunanja dela

Pogoji: pod točko 1. visokokvalificiran, lahko začetnik, ki ga to delo veseli; pod točko 2. zaželena praksa. — Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Prijave, pismene ali ustne, pošljite na — Upravo podjetja. 6243

DOM TITOVE MLADINE Ljubljana-Moste v likvidaciji prodaja dne 13. in 14. avgusta 1962 ob 16. uri v prostorih doma, Pokopališka ulica 33, osnovna sredstva, in sicer: postelje, omare, vložke, žimnice, tehtnice, stole, skrinje za žita, pisalne mize in razni drugi inventar. 10603-4

KURIRJA MLAJŠEGA sprejme takoj **»SAVA-FILM«** Ljubljana, Grošljeva št. 4. Telefon 30-412. 6292

KOMBINAT VELEBIT, RIJEKA
tel. Rijeka 25-079

OBVEŠČA cenjene potrošnike, da ima v zalogi **VARNOSTNE TRIKOTNIKE,** odobrene od Zveznega državnega sekretariata za notranje zadeve (po uredbi v Uradnem listu št. 31-62), ki jih promptno nudi vele- in maloprodajnim organizacijam v vsaki količini.

6265

Jadran turist

Avtobusni izleti v **Avstrijo — na Slovensko Koroško,** namenjeni kolektivom
Eno- in dvodnevni izleti v **Gorice in Benetke**
5-dnevno avtobusno potovanje v **Milano, Genovo in Piso** v **septembru**
6-dnevno potovanje z vlakom v **Rim, Napoli in Amalfi,** v oktobru
Z osebnimi avtomobili v **Dolomite in Švico**

ŠOLSTVO

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR METLIKA razpisuje naslednje štipendije:
2 štipendiji za študij angleškega jezika (in event. še slovenskega jezika ali kak drugi predmet) na filozofski fakulteti ali VPŠ
štipendijo za študij matematike (in fizike)
štipendijo na višji šoli za socialne delavce
štipendijo na učiteljišču (od 3. let. dalje — tuji jezik angl.)
štipendijo na srednji glasbeni šoli
štipendijo na ekonomski srednji šoli
štipendijo na administrativni šoli
Istočasno razpisujemo tudi **2 učiteljski mesti** za absolvente gimnazije ali drugih srednjih šol z opravljeno maturo.
Plače od 23.000 do 30.000 din mesečno.
Prednost imajo oni, ki so se učili 8 let angleščino.
Prošnje za štipendije in učiteljsko službo je treba predložiti čimprej, najpozneje pa do 25. avg. 1962 tukajšnjemu občinskemu ljudskemu odboru Metlika, kjer dobite še podrobnejše informacije. Prijavi je treba priložiti je treba prepis spričevala in življenjepis. 8

OBVESTILA

ŽELODČNI KATAR, čir na želodcu in dvanajsterniku ter katar debelega črevesa zdravite z uspehom s prirodnim zdravilom rogaškim »DONAT« vrelcem. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe v Ljubljani pri »Prehrani« in »Merkatorju«.

ZA SLEPO MLADINO je bilo poklonjeno:
Namesto cvetja pok. Ani DETONI — Olga Vidmar 1000 din. Preostanek od zbirke za venec za pok. Jakoba BREMŠAK — Ivana Bremšak 2500 din.
V spomin pok. Janeza DIMNIK — družina Urbanc 2000 din.
V spomin pok. očeta kolegice Zlate Križ — kolektiv 1. osn. šole Vič 3000 din.
Ravnateljstvo Zavoda za slepo mladino se za poklonjene zneske najlepše zahvaljuje!

AVTO-MOTO DRUŠTVO MOSTE prireja dne 15. 8. 1962 ob 18. uri redni tečaj za vozrike amaterje A in B kategorije. Cena teorije znaša 4500 din, ura praktične vožnje z društvenim vozilom 1380 din, z lastnim 580 din. Prijave sprejema društvena pisarna AMD Moste vsak dan od 8. do 12. ure, v sredah od 15. do 19. ure Ob Ljubljanici 36, poleg kina Triglav — tel. 32-89. 9

KOMPAS obvešča

PO JUGOSLAVIJI — odhod 15. in 20. avgusta, na razpolago še nekaj mest, ugodne cene. DJERDAP — odhod dne 18. avgusta.

V nedeljo, dne 12. avgusta izredna vožnja po ugodni ceni KOPER — ANKARAN — LJUBLJANA, odhod iz Kopra ob 18. uri. Na to ugodnost opozarjamo predvsem turiste, ki se vračajo v Ljubljano.
PO DOLOMITIH — potovanje v septembru.
GROSSGLOCKNER — potovanje v septembru
Obveščamo vse cenj. stranke, da redna avtobusna proga LJUBLJANA — ZAGREB — PLITVIČKA JEZERA, ki je obratovala sedaj samo ob delavnikih, obratuje tudi ob nedeljah in praznikih. Opozarjamo na izredno nizko po... 1000 din.

Kupite pri vseh prodajalcih časopisov strip »MISTERIJ ZELENIH MOČVARA«

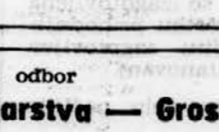
6235

Koli-vafle

ČOKOLADNE, MOCCA IN LIMONINE — DOBITE DNEVNO SVEŽE IN KRHKE V TRGOVINAH ŽIVILSKIH IZDELKOV

Koli-vafle

DOBAVLJAMO IZ TOVARNE V TRGOVINO V PLOČEVINASTIH — LITOGRAFIRANIH ŠKATLAH.

Upravni odbor **Kmetijskega gospodarstva — Grosuplje** razpisuje naslednja delovna mesta:

1. **RAČUNOVODJE**
2. **OBRATOVODJE za obrat Šentvid**
3. **OBRATOVODJE za obrat Brvace**

Pogoji: ad 1. višja ali srednja šolska izobrazba, od 3—5 let prakse; ad 2. in 3. potrebna višja strokovna izobrazba s 3-letno prakso samostojnega vodenja obrata ali srednja strokovna izobrazba z 10-letno prakso samostojnega vodenja obrata s predloženo potrebno dokumentacijo. Na razpolago 2-sobna komfortna stanovanja. Plača po dogovoru. Reflektanti naj svoje ponudbe pošljejo do 20. t. m. Nastop 1. oktobra 1962. 6268

MARIBOR

DEŽURNA LEKARNA

Sobota, 11. avgusta 1962: lekarna »Pri gradu«, Partizanska 1

KINO

UNION: jugosl. film IGRE NA GRADBIŠČU.
Ob 20. uri: POBALINI.
Ob 22. uri prem. jugoslov. filma LOV ZA ZMAJEM.
PARTIZAN: jugosl. film SREČALA SE BOVA NOCOJ.
Prem. ob 22. uri amer. filma GOLO MESTO.
UDARNIK: nem. barvni film FREDY POD TUJIMI ZVEZDAMI.
Prem. ob 22. uri ital. filma MLADOLETNICE.

Mali oglasi

...sprejmeta samostojno gospodinjsko pomočnico. Ponudbe pod »8-urna zaposlitev«. 10774-1

ŽIMO prodam. Kebetova 13-II, Šiška. Ogled od 14. do 16. ure. 10770-4

VRTNO ZEMLJO zastonj oddam. Bevčar, Smrekarjeva 7a, Šiška. 10762-4

SPALNICO, pisarniško opremo, bojler 165 l in krilno črpalko, prodam. Bevčar, Smrekarjeva 7a. 10761-4

ODDAM SOBO dijakom. Predjamska 9, Rožna dolina. 10764-6

HMW MOPED, brezhiben, prodam. Šmajdek, Zrinjskega 6. 10635-3

PRODAM globok otroški voziček in košaro za otroka. Pavlin, Vodovodna 76. 10754-4

OPEL REKORD, zelo dober — prodam. Rimska 19-I, desno. 10753-3

IZGUBLJENA URA Cortebert dne 8. 8. 1962 živilski trg — Vrtača. Pošten najditelj javi za nagrado tel. 20-917. 10749-8

ZELEN PAPAGAJČEK ušel — sliši na ime Jaka. Vrniti Brecelj, Veselova 10-III. 10748-8

PSE — škotske ovčarje (Lassi), mladiče 2 meseca stare in psa 2 leti starega, proda Devetak, Smrekarjeva 37, Ljubljana-Šiška. 10746-4

V SREDO izgubljeno damsko uro Titova — Dvořakova, vrnite proti nagradi v Državni založbi, Titova 25. 10729-8

UPOKOJENEC, situiran, želi spoznati mlajšo simpatično damo. — Ponudbe na »Delo« Kranj pod »Prijateljstvo«. 10587-8

UŠEL JE moder papagajček — prosim oddati Podgornik, Bežigrad 18. 10721-8

KUPIM enostanovanjsko hišo v okolici Ljubljane do 10 km. Ponudbe pod »Gotovina«. 10705-7

TAKOJ KUPIM vseljivo enosobno stanovanje s prostorno kuhinjo in pritiklinami v starejši hiši, okolica Ljubljane, posebno Ježica, Črnuče. Plačam takoj. Ponudbe »Stric z dežele«. 10662-7

DEKLE išče stanovanje. Pomaga v dopoldanskih urah, lahko plača. — Ponudbe pod »Skromna«. 10711-6

SOBO išče absolvent tehnike. Plača leto vnaprej, inštruira matematiko, jezike. Ponudbe pod »Od septembra ali oktobra«. 10743-6

IŠČEM SOBO, plačam dobro, lahko leto naprej. Za uslugo pomagam. Ponudbe pod »Natakarica«. 10712-6

SOSTANOVALCA sprejmem. — Pretnar, Cernetova 12, Ljubljana. 10717-6

IŠČEMO ŽENSKO za varstvo otroka dopoldne, event. nudimo tudi stanovanje. Klemenčič, Martina Krpana bl. 17, Šiška. 10669-6

ZA ENOSOBNO stanovanje nudim zelo visoko posojilo. Ponudbe pod »Čimprej«. 10668-6

OPREMLJENO SOBO išče mirna študentka — najraje v Mostah. Ponudbe pod »Plačam dobro — tudi vnaprej«. 10672-6

IŠČEM LOKAL ali sobico za mirno obrt. Ponudbe pod »Ugodnost«. 10671-6

SOBO oddam do oktobra. Ponudbe pod »Center«. 10679-6

KOMFORTNO enosobno stanovanje zamenjam za enoinpolsobno ali dvosobno stanovanje. Ponudbe pod »Ideal«. 10680-6

SKROMNI PRIJATELJICI nujno iščeta sobico kjerkoli. Ponudbe pod »Plačata dobro«. 10683-6

OPREMLJENO SOBO išče šivilja, ves dan odsotna, plača dobro, po dogovoru za nekaj mesecev vnaprej. — Ponudbe tel. 21-890, Ljubljana. 10686-6

ZA STANOVANJE pomagam v gospodinjstvu, imam izmenično službo. Ponudbe pod »Takoj«. 10657-6

MLAD ZDRAVNIK išče opremljeno sobo s posebnim vhodom. — Ponudbe pod »Beograd«. 10656-6

STUDENT išče sobico, po možnosti v okolici Študentskega naselja ali v centru. — Zebec, Študentsko naselje 2. 10653-6

ZAMENJAM enosobno stanovanje. Moša Pijade 18, vprašati od 9. do 11. ure. Dobnikar 10650-6

STUDENT strojne fakultete išče sobo, gre tudi za sostanovalca. Ponudbe pod »Takoj«. 10630-6

INOZEMSKI TELEVIZOR, nov, Philips, ekran 59, automatik, prodam. — Hafner, Cesta na Rožnik 38, Ljubljana. 10749-4

IŠČEM SOBO, plačam ali pomagam v gospodinjstvu, delam izmenično, sem pridna in poštena. — Ponudbe pod »Vestna«. 10604-6

PRAZNO SOBO pri starejši osebi ali zakoncih iščem. Ponudbe pod »Pomagam popoldan«. 10618-6

KUPIMO dobro ohranjen rabljen stroj za rezanje mesnih izdelkov — salame. Ponudbe pošljite na naslov: »Zarja«, trg. podjetje Jesenice. 722-5

TRODELNO OMARO prodam. Domžalska, blok B, vrata 5. 10666-4

ZARADI SELITVE prodam kredenco in kombinirano sobo, Hacquetova 3, pritličje, od 15. do 19. ure. 10648-4

KAVČ, zložljivo posteljo z 2 mrežama, omaro, fotelje itd., vse orehov furnir, prodam. Ogled od nedelje dalje. Pregl Mirko, Šentvid — Ljubljana 99a, blok. 10633-4

STROJČEK za izdelovanje slik (Abziegbilderjev), ročni, prodam. — Ponudbe pod »Svilotisk«. -4

PRODAM stroj za oblanje — nemške znamke Fulda, širina 60 cm, poravnalka in debelinka. Goropečnik, Bišče 27, p. Domžale. 10606-4

PRODAM čistokrvne, 2 meseca stare nemške boksarje. Sebenik Anton, Črnuče 147. 10617-4

HARMONIKO — kromatično — »Grandiossa«, 1. reg., 120 basov, prodam. Lebar Stepan, Vugrišinec 43, Macinec. 917-4

TESANE TRAME, razne, prodam. Informacije Turnerjeva 20c, Stožice. 10640-4

OTROŠKO POSTELJICO, dobro ohranjeno, proda Pestotnik Majda, Hudovernikova 41-IV-15, Ljubljana. 10635-4

OGNJAVARNA blagajna 65x50 x45 cm naprodaj. Titov trg 10-I, Kranj. 726-4

DIRKALNO KOLO znamke »Rog« prodam. Fortuna, Rožna dolina, cesta XIX 18-I.

PHILIPS prenosni UKV radio in sobni radio avtomatik z gramofonom prodam. Prezelj, Radovljica, Gradnikova 5. 6310-4

DIESEL AGREGAT za proizvodnjo toka — stabilen, popolnoma nov, še pakiran, znamke »Gumins« ZDA, z močjo 250 KS, 200 KVA — 400/231 V, 50 Hz, cena 15,000.000 din, proda »Agencija Beograd«, Beograd, Dositejeva 21-III, tel. 625-393. 6284-4

FIAT 1100, let. 1949, prodam, v dobrem stanju. Ogled v gostilni »Krim«, Dolenjska c. 28. 10730-3

ODDAM GARAŽO, ugodna za večje osebne avtomobile. — Cernetova 12. 10733-3

FIAT 600 D, 15.000 km, italijanska oprema, prodam za 950.000 din. Kranjc, Križevniška 8-I. 10734-3

AVTOMOBILA Opel-Olympia in šestsedežni Fiat 1100, izdelana 1950 in 1952, v voznem stanju, proda Feigel Valerija — Ajdovščina, Gregorčičeva ul. 15.

TAKOJ KUPIM »Opel Rekord« 1956—1958, ponudbe pod »Gotovina«. 10696-3

MAGAZZINI ALLA STAZIONE, Trst, via Cellini 2 (blizu železniške postaje) nudijo najceneje konfekcijo, perilo, bunde, dežne plašče, nogavice za vsak okus. — S tem oglasom popust. 5236-4

TEKSTILNI TEHNIK s 6-letno prakso, išče zaposlitev. Ponudbe pod »Stalen«. 10716-2

RAČUNOVODKINJA, 10 let na vodilnem mestu, menja službo, lahko kot pomočnik računovodje ali podobno. Ponudbe pod »Ljubljana«. 10649-2

GREM za samostojno gospod. pomočnico s 1. sept. k družini brez otrok. Strunjak, Veselova 10-III, Ljubljana. 10551-2

IŠČEM ŽENSKO za varstvo otroka v dopoldanskem času. Nudim hrano in stanovanje. Prezelj, Radovljica, Gradnikova 5. 6310-1

DKW JUNIOR, 7000 km, 1961, sive barve, prodam. Ogled pri gostilni »Kopač«, Brezovica pri Ljubljani, od 15. do 19. ure. 10634-3

»AVTOTEHNA« — zastopstvo tujih firm
LJUBLJANA — CELOVŠKA CESTA 38
zaposli takoj:
SALDAKONTISTKO
z znanjem strojepisja
Vljudno vabimo vse interesentke, da se zglasijo v upravi podjetja.
6340

PREDSTAVNIŠTVO
TVORNICE PARNIH KOTLOVA — ZAGREB
V LJUBLJANI, VRHOVČEVA 2
potrebuje
STROJNEGA INŽENIRJA
za projektantska dela kotlovskih naprav. — Ponudbe pošljite na p. p. 369-VII.
6303

Upravni odbor **SKLADA ZA ŠOLSTVO ObLO BREŽICE** razpisuje na podlagi 46. člena temeljnega zakona o graditvi investicijskih objektov (Uradni list FLRJ, št. 45-667/61)

JAVNO LICITACIJO

za gradbena in obrtniška dela »Šolskega centra za vzgojo kadrov v blagovnem prometu« v Brežicah

Licitacija bo 25. avgusta 1962 ob 9. uri v prostorih oddelka za družbene službe in občo upravo ObLO Brežice. Rok za oddajo ponudb je do 8. ure 25. avg. 1962. Rok za dograditev objekta je 20. januar 1963.

Interesenti za izvajanje del lahko prejmejo potrebni material z ustrezno obrazložitvijo vsak dan na Občinskem ljudskem odboru Brežice, soba št. 27.

6308

Prehrambena industrija »BELSAD« Črnomelj, razpisuje prosto delovno mesto

LABORANTA

Pogoji: končana srednja tehnična šola (kemijski oddelek) — po možnosti s prakso. Plača in ostali pogoji po dogovoru. Nastop službe 1. 9. 1962. — Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. — Ponudbe poslati na upravo podjetja. 6345

UPRAVNI ODBOR
KOVINSKEGA PODJETJA ŽALEC
razpisuje
naslednja prosta delovna mesta:

1. **RAČUNOVODJA**
2. **KOMERCIALNEGA VODJA**
3. **KLJUČAVNIČARJA**

POGOJI:

pod 1. srednja šolska izobrazba z ustrezno prakso. Nastop službe 1. oktobra 1962;

pod 2. srednja šolska izobrazba z ustrezno prakso. Nastop službe 15. septembra 1962;

pod 3: kvalificiran ključavničar z znanjem elektro in avtogenega varjenja ter prost vojaščine. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Podjetje s stanovanji ne razpolaga. Ponudbe pošljite na upravo podjetja do 31. avgusta 1962.

6347

Okrajna kmetijsko-gozdarska zbornica kot soustanovitelj **Kmetijskega zavoda Novo mesto,** razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA KMETIJSKEGA ZAVODA

Pogoji: dokončana agronomska ali veterinarska fakulteta s petletno prakso na vodilnih delovnih mestih. — Plača po pravilniku o delitvi osebnega dohodka. — Prošnje z opisom dosedanje službene prakse je poslati na naslov: Okrajna kmetijsko-gozdarska zbornica Novo mesto. — Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. 6344

Na podlagi 245. člena ZJU in v zvezi z 8. členom pravilnika o izvajanju razpisov uslužbenskih mest za učno in vzgojno osebje

razpisuje

razpisna komisija sveta za šolstvo pri ObLO Škofja Loka naslednja uslužbenska mesta za

učno in vzgojno osebje
na šolah v občini Škofja Loka:

I. OSNOVNA ŠOLA ŽELEZNIKI:

1 mesto predmetnega učitelja ali profesorja za telesno vzgojo —
VPŠ ali visoka šola za telesno vzgojo

1 mesto predmetnega učitelja za gospodinjski pouk —
višja gospodinjska šola

Ugodnosti: Za obe mesti brezplačno stanovanje in kurivo, ugodne avtobusne zveze.

II. GIMNAZIJA V ŠKOFJI LOKI:

1 mesto profesorja za matematiko in fiziko
univerza; stanovanja ni.

Rok za vlaganje prijav je 15 dni po objavi razpisa.

Vzdihnil je, ko je s belimi prsti prijel za majhne vrečke na Memlikovi temni koži, da bi potegnil čemnje britev. Govoril je počasi, zakaj če hoče nekdo vtisniti kaj muslimanu v glavo, ima podobno nalogo, kot da bi skušal prepleskati steno: počakati mora, da se prvi sloj barve posuši (prva ideja), preden začne spet pleskati.

»Izmed dveh bratov je eden bogat veleposestnik, drugi pa ima dosti denarja — to je tisti, ki ima korane. Čemu bodo posestva vaši ekscelenci? Toda tisti, čigar mošnja je brez dna...« V njegovem glasu je zvenelo vse zaničevanje človeka brez zemlje do dobrega sveta.

»Že, še, toda...« je dejal Memlik s počasno, nepoudarjeno nestrpnostjo, toda ne da bi zganil ustnice pod rezkim poljubom britve. Nestrpno je čakal, da bo razvil idejo. Rafael se je nasmehnil in je za hip pomolčal. »Listine,« je zamišljeno pripomnil, »ki jih je prejela vaša ekscelenca, je res podpisal Hosnani z družinskim priimkom. Kdo naj pove, kateri brat jih je podpisal, kdo je kriv in kdo nedolžen? Če bi bili zares modri, ali bi žrtvovali denarno bogatega človeka na ljubo veleposestniku? Jaz ne, ekscelenca, jaz ne.«

»Kaj bi ti storil, Rafael?«

»Britancem bi zadevo lahko prikazal tako, kakor da je kriv revni brat, ne bogati. Jaz samo na glas mislim, ekscelenca, majhen človek sredi velikih zadev.«

Memlik je mirno dihal skozi usta in imel oči zaprte. Vešč je bil umetnosti, da ni nikoli kazal presenečenja. Toda misel, ki mu je lano obvisela v zavesti, je vzbudila v njem zamišljenost in začudenje. V zadnjem mesecu je prejel tri korane za svojo knjižnico, tako da ni prav nič dvomil o tem, da je njegov klient, starejši Hosnani, razmeroma bogat. Bližal se je krščanski božič. Globoko je razmišljal. Zadovoljiti Britance in svoj lastni pohlep... To bi bilo zelo prebrisano!

Komaj osemsto metrov vstran od stola, v katerem je udobno sedel Memlik, na drugi strani rjavih Nilovih voda, je sedel Mountolive in proučeval svoje listine. Na pološčeni mizi pred njim je ležalo veliko, razkošno vabilo, ki je izražalo željo po njegovi udeležbi pri velikem družabnem dogodku leta — Nesimovem vsakoletnem lovu na divje race na jezeru Mareotis. Naslonil ga je na črnilnik, da bi ga ponovno prebral z izrazom begnega očitka.

Toda prišlo je tudi drugo sporočilo, ki je bilo še bolj pomembno. Celo po dolgem molku je prepoznal Leilino živčno pisavo na kuverti z oblogo, ki je dišala po chypre. Toda v kuverti je našel stran, ki je bila istrgana iz zvezka in počečkana z besedami in stavki. Vse skupaj je bilo vsekakor napisano v silni naglici.

»David, odhajam v tujino, morda za dolgo, morda za krajši čas. Ne vem. Proti svoji volji. Nesim vztraja. Toda govoriti moram s teboj, preden odidem. Zbrati moram pogum in govoriti s teboj večer pred odhodom. Ne zapusti me. Nekaj te moram vprašati in nekaj ti imam povedati. ‚Ta zadeva!' Nič nisem vedela o njej do pusta, prisegam ti. Samo ti lahko rešiš...«

Tako se je pismo zmešano nadaljevalo. Mountoliva se je polotila čudna mešanica čustev — nerazumljivo olajšanje, ki je nekako drhtelo na robu ogorčenja. Po tako dolgem času bo čakala nanj, ko se bo stemnilo, blizu Auberge Bleue na starem vozu z vprego, ki bo nekoliko vstran s ceste med palmami!

Ta načrt je imel vsaj nadih nečesa, kar je spominjalo na njeno staro domišljijo. Iz nekega razloga Nesim ni smel vedeti za ta sestanek — čemu naj bi mu nasprotoval? Toda sporočilo, da vsaj ona ni bila udeležena pri zarotah, ki jih je skoval njen sin, je vzbudilo v njem olajšanje in nežnost. In ves ta čas je videl v Leili sovražni podaljšek Nesima, in se trudil, da bi jo zasovražil!

»Uboga Leila,« je dejal na glas in držal kuverto pred nosom ... nil je tele... Errola. »Me... Hosnanijev ... drzen, da ... veda odklo... vi, fantje, ... zaradi javn... Najlepša hv... vom bom ... naslednjega ... cesti v puščavi. Ne, vesel sem, da imate to priložnost. Vsekakor, in dober lov.«

Naslednjih deset dni je minilo kot v nekakšnih sanjah, ki so jih v presledkih prekinjali udarci resničnosti. To pa ni bilo več mamilo, vdajanje uživanju, ki bi mu pomirjevalo živce. Njegove dolžnosti so bile muke dolgočasja. Čutil je, da je preko mere izrabljen, izčrpan, ko je opazoval svoj obraz v ogledalu v kopalnici in ga z neprikritim odporom nastavljal rezilu britve. Zdaj so mu prav očitno osiveli lasje na sencih.

Nekje iz prostorov za služinčad je bilo slišati radio, ki je vztrajno hreščal melodijo stare pesmi. Ta je odmevala skozi celo aleksandrijsko poletje: »Jamais de la vie.« Zdaj jo je sovražil. To novo obdobje — čas pozabe, izpolnjen z drobci navade, opravkov in okoliščin — ga je navdajalo z morečo nestrpnostjo. Pod vso to površino je čutil, da zbira moči za dolgo pričakovano srečanje z Leilo. Nekako to srečanje ne bo opredelilo fizičnega, otopljivega smisla njegove vrnitve v Egipt, temveč predvsem njegov psihičen smisel glede na njegovo notranje življenje. O, bog! Kako nerodno se je izrazil — toda kako naj človek sicer izrazi te reči? To je bila nekakšna ovira v njem samem, ki jo je moral preskočiti, puberteta čustev, ki jo je moral prerasti.

... je se ... puščavi v avtomobilu ... užival ob prijetnem žvižganju ... žvižgu vetra ob straneh ... tako sem potoval ... se je prejšnjih in srečnejših ... dirjal skozi še vedno ... na brzinomeru drhtela ob ... čeprav mu je bila popevka ... znana:

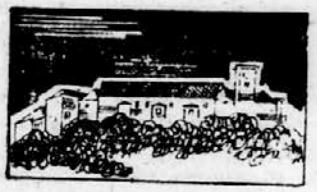
Nikoli, nikdar,
nikoli ponoči,
ko žalost ti tare srce...

Kdaj se je zadnjič zasačil pri takšnem-le popevanju? Že davno. Ni bila sreča, ampak silno olajšanje duha. Celo ta zoprna pesem mu je pomagala, da se mu je povrnila izgubljena podoba Aleksandrije, ki ga je nekoč očarala. Ali ga bo še, ali ga more še?

Bilo je že pozno popoldne, ko je prispel do roba puščave in začel počasi zavijati, da bi prišel do gozda zanemarjenih predmestij. Nebo je bilo oblačno. Nad Aleksandrijo je začela divjati nevihta. Proti vzhodu se je na ledenozelene valove jezera vsipala huda ploha — zavesa lesketajočih se iglic in prebadala vodo. Nejasno se je slišal pritajeni šum dežja kljub šepetanju motorja. Zagledal je biserno mesto skozi rogoznico oblakov, njegove minarete, ki so se dvigali proti oblačnim pramenom zgodnjega sončnega zahoda: perilo, namočeno v krvi. Morski veter se je zaletaval in silil v obrobne vode ustja. Še više na nebu so blodile skupine zadimljenih, okrvavljenih oblakov, ki so odbijali nenavaden blesk na ulice in trge ... mesta. Pozimi je bil dež v Aleksandriji le redek in kratkotrajen pojav. Zdajci bo zapihal s morja veter, spremenil nagib in oluščil nebo v nekaj minutah ter pospravil kopaste oblake kot ... Spolirana svežina zimskega neba bo spet ... svetlobo, v kateri se bo ponovno za... mesto ob puščavi kot kremenec, kot kaka ... umetnina. Ni bil več neskrpen. Somrak je ... pomenil večerno zarjo. Ko se je približal ... barak in skladišč ob zunanjem ..., so se mu začele gume kaditi in sikati na mokrem asfaltu, ohladile so se v rahlem dežju. Čas, da začne voziti nekoliko počasneje...

Spored od 12. avgusta do 18. avgusta 1962

LJUBLJANA

Zdravniška dežurna služba

Zdravstveni dom Ljubljana – Center, tel. 33-063

Nočna dežurna služba za nujne obiske na bolnikovem domu od 20. do 7. ure zjutraj, ob nedeljah in praznikih ves dan.

Zdravstveni dom Ljubljana – Rudnik

Od 11. do 13. avgusta: dr. Miran Mal, Wolfova 5-I., telefon 22-684. V nedeljo, 12. avgusta, dežurna služba v ambulanti Ižanska cesta 3 od 9. do 11. ure samo za nujne primere.

Od 14. do 17. avgusta: dr. Judita Levstek, Rudnik 80, telefon 23-282.

V odsotnosti zdravnika kličite telefon LM 20-500.

Zdravstveni dom Ljubljana – Moste

13. avgusta: dr. Nada Kikelj, Koblarjeva 17, tel. 33-401

14. avgusta: dr. Vinko Ravnikar, Prvomajska 13, tel. 33-162

15. avgusta: Zdravstveni dom Moste, Prvomajska 5 – telefon 30-507

16. avgusta: Zdravstveni dom Moste, Prvomajska 5 – telefon 30-507

17. avgusta: dr. Vinko Ravnikar, Prvomajska 13, tel. 33-162

18. avgusta: Zdravstveni dom Moste, Prvomajska 5 – telefon 30-507

19. avgusta: Zdravstveni dom Moste, Prvomajska 5 – telefon 30-507

Nedeljska ambulantna služba za nujne primere od 8. do 12. ure, sicer kličite telefon dežurnega zdravnika.

V odsotnosti zdravnika kličite telefon: LM 30-300.

MALA GALERIJA

V Mali galeriji je vsak dan od 10. do 20. ure odprta razstava grafik, ki jih razstavlja akademski slikar Vladimir Makuc.

Kino

Kino Triglav: 11. in 12. avgusta »Pesem upornika«, 13. in 14. avgusta »Ne drezaj v srečo«.

Mladinski kino: 11. in 12. avgusta »Obračun pri O. K. Corralu«, 13. do 15. avgusta »Dežela petih kontinentov«.

Kino Dom JLA: 12. in 13. avgusta »Dvoje«, 14. avgusta »SOS Radio-taksi«, 16. in 17. avgusta »Prodajalka vijolic«.

Kino »Svoboda« – Dolgi most: 11. in 12. avgusta »Avtobusna postaja«, 18. avgusta »Pojmo v dežju«.

Kino »Svoboda« – Črnuče: 11. in 12. avgusta »Sladko življenje«, 15. in 16. avgusta »Hamlet«, 18. avgusta »Hrepenenje po moškem«.

Kino »Svoboda« – Šentvid: 11. in 12. avgusta »Nekateri so pritekli«.

Kino Savlje: 11. in 12. avgusta »20.000 milj pod morjem«, 18. avgusta »Plavi angel«.

Kino Guncljе: 11. in 12. avgusta »Nepričakovana ljubezen«, 18. avgusta »Davy Crocket«.

Kino Zadobrova: 11. in 12. avgusta »Vrtoglavica«, 14. in 15. avgusta »Kitajski zid«.

Kino Dravlje: 11. in 12. avgusta »Vozovi na zahod«, 15. in 16. avgusta »Deveti krog«, 17. in 18. avgusta »Vreži njeno ime s ponosom«.

Kino Vevče: 11. in 12. avgusta »Liga gentlemenov«, 15. in 16. avgusta »Tango ljubezni«, 17. in 18. avgusta »Vichita«.

CELJSKA TURISTIČNA ZVEZA CELJE

Turistična zveza v Celju prireja od 12. do 19. avgusta Turistični teden v Velenju z naslednjim sporedom:

Nedelja, 12. avgusta, ob 8.00: OTVORITEV RAZSTAVE »TURIZEM V SLIKI« v prostorih Delavskega kluba;

ob 10.00: Začetek nogometnega turnirja na stadionu TVD Partizan Velenje;

ob 16.00: nadaljevanje nogometnega turnirja.

Ponedeljek, 13. avg., ob 17.00: Svečana seja Turističnega društva Velenje.

Torek, 14. avgusta, ob 17.00: Rokometna tekma med TVD Partizan Velenje in Slovenj Gradec na rokometnem stadionu TVD Partizan Velenje.

Sreda, 15. avgusta, ob 17.00: Sahovski dvoboj Celje : Velenje na vrtni terasi hotela »Paka«;

ob 20.00: Promenadni koncert godbe na pihala RR pred hotelom »Paka«.

Četrtek, 16. avgusta, ob 20.00: Promenadni koncert godbe na pihala iz Beograda pred Kulturnim domom v Velenju.

Petek, 17. avgusta, ob 16.00: Film »Dežela petih kontinentov«;

ob 20.00: Film »Dežela petih kontinentov«. Obakrat v kinu Svoboda v Velenju.

Sobota, 18. avgusta, ob 17.00: Waterpolo tekma Neptun (Celje) : Velenje na kopališču Jezero;

ob 20.00: Zabavni program v restavraciji Jezero.

LJUBLJANSKA TURISTIČNA ZVEZA

prireja v nedeljo, 9. septembra, v Grosupljem »II. noč med dolenjskimi polharji«.

PLANINSKO DRUŠTVO LJUBLJANA MATICA

priredi v soboto, 11., in v nedeljo, 12. avgusta, izlet na Kanin.

—

V soboto, 18., in v nedeljo, 19. avgusta, priredi izlet na Škrlatico (2738 m). Za izlet so potrebni dobri čevlji, vetrni jopič, dežni plašč, jopica in žepna svetilka. Odhod iz Ljubljane v soboto z vlakom ob 14.30 do Kranjske gore in nato dve uri peš do planinske koče v Krnici. V tej koči bo večerja in prenočevanje. V nedeljo bo ob 4. uri odhod po dolini preko Kržiške stene, mimo Dlkve špice na Škrlatico. Povratek bo po drugi poti navzdol v Vrata v Aljažev dom, od tu v Majstrano in z vlakom s prihodom v Ljubljano ob 22. uri. Z vrha Škrlatice je slikovit razgled na vse vrhove Julijskih Alp, Karavank do Kamniških planin. Vidijo pa se tudi Dolomoti v Italiji, nizke in visoke Ture v Avstriji itd.

—

V Postojni bo v nedeljo, 12. avgusta, ob 17. uri pred Jamo svečanost ob priliki petmilijontega obiskovalca.

DELO naročite na Vaš poštniški naslov

MARIBOR

Kino Union: »Pobalini« in »Lov za zmajem«.

Kino Partizan: »Mladoletnice«.

Kino Udarnik: »Fredi pod tujimi zvezdami« in »Golo mesto«.

LEKARNE

Nedelja, 12. avgusta: lekarna »Studenci«, Gorkega ulica 18.

Ponedeljek, 13. avgusta: lekarna »Center«, Gosposka ulica 12.

Torek, 14. avgusta: lekarna »Tabor«, Trg revolucije 3.

Sreda, 15. avgusta: lekarna »Melje«, Meljska cesta 1.

Četrtek, 16. avgusta: lekarna »Planinka«, Glavni trg 20.

Petek, 17. avgusta: lekarna »Pri gradu«, Partizanska cesta 1.

Sobota, 18. avgusta: lekarna »Studenci«, Gorkega ulica 18.

RADIO

NEDELJA

12.00—13.00 Mariborski feljton; 14.15—15.00 Želeli ste – poslušajte!

PONEDELJEK

8.00—8.05 Domače vesti; 8.05 do 8.30 Objave, zabavna glasba in reklame; 8.30—8.55 Veselo v novi teden; 17.00—17.10 Domača poročila; 17.10—17.30 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame; 17.30—18.00 Med našimi pevci in godci.

TOREK

8.00—8.05 Domače vesti; 8.05 do 8.30 Objave, zabavna glasba in reklame; 8.30—8.55 Narodne pesmi pojo naši solisti in ansambli; 14.35—15.00 Želeli ste – poslušajte! 17.00—17.10 Domača poročila; 17.10—17.30 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame; 17.30—18.00 Kulturnoprosvetno popoldne.

SREDA

8.00—8.05 Domače vesti; 8.05 do 8.30 Objave, zabavna glasba in reklame; 8.30—8.55 Iz zakladnice nemških skladateljev; 17.00 do 17.10 Domača poročila; 17.10 do 17.30 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame; 17.30—17.40

Domači pesniki in pisatelji: Milan Stancar: Pesmi; 17.40 do 18.00 Skladbe slovenskih avtorjev poje Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikoška.

ČETRTEK

8.00—8.05 Domače vesti; 8.05 do 8.30 Objave, zabavna glasba in reklame; 8.30—8.55 Vrtimo vam domače napeve; 14.35—15.00 Želeli ste — poslušajte! 17.00 do 17.10 Domača poročila; 17.10 do 17.30 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame; 17.30—17.40 Mi in vi o športu; 17.40—18.00 Plesno glasbo igra kvartet Satler.

PETEK

8.00—8.05 Domače vesti; 8.05 do 8.30 Objave, zabavna glasba in reklame; 8.30—8.55 Melodije od tu in tam; 17.00—17.10 Domača poročila; 17.10—17.30 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame; 17.30—18.00 Beseda mladih.

SOBOTA

8.00—8.05 Domače vesti; 8.05 do 8.30 Objave, zabavna glasba in reklame; 8.30—8.55 Lahek orkestralni spored; 14.35—15.00 Želeli ste — poslušajte! 17.00—17.10 Domača poročila; 17.10—17.30 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame; 17.30—17.40 Radijska reportaža; 17.40—18.00 Mikrofoni in diskoteka.

Celje

Kino Union: 11. in 12. avgusta »Grofica Marica«, 13. in 14. avgusta »Ovčar«, 15. in 16. avgusta »Trije za revijo«, 17. in 18. avgusta »Sedmo Simbadovo potovanje«.

Kino Metropol: 11. in 12. avgusta »Pločevinasta zvezda«, 13. do 16. avgusta »Lady Macbeth«, 17. in 18. avg. »Ploščnik Pariza«.

Letni kino: 11. avgusta »Dobri stari pianino«, 12. do 15. avgusta »Heraklej in kraljica Lidija«, 16. do 18. avgusta »Neznanec je prišel«.

KRANJ

PRIREDITVE

V Kranju je odprt »Gorenjski sejem« do 14. avgusta.

Kino Center: 11. avgusta »Daniela«, Smrt preži«, 12. avgusta »Aleksander Veliki« in »Daniela«, 13. do 15. avgusta »Navihanec iz Tormesa«, 16. in 17. avgusta »Smrt preži«.

Letni kino Partizan: 13. in 14. avgusta »Smrt preži«, 15. do 17. avgusta »King Kong«.

Kino Storžič: 11. avgusta »Tonka«, »Navihanec iz Tormeza«, 12. avgusta »Tonka«, »Navihanec iz Tormeza« in »Mister P[illegible]« 13. do 15. avgusta »Velika tureja«, 16. in 17. avgusta »Maščevalec Kjer Ogli«.

Kino Svoboda: 11. avgusta »V starem koloradu«, 12. avgusta »Daniela«, »Gigi« in »Smrt preži«, 13. avgusta »Maščevalec Kjer Ogli«.

Kino Naklo: 11. in 12. avgusta »Tri ure do odločitve«.

Kino Krvavec — Cerklje: 11. in 12. avgusta »Karneval v New Orleansu«.

Radio Koper

NEDELJA

8.40 Z vedro pesmijo v nedeljsko jutro — 9.00 Naša reportaža: »Naš zdravstveni dinar« — 9.15 »Barve in zvoki moje domovine« — posnetki II. dela koncerta zbora JLA iz Beograda dne 13. VI. 1962 v Kopru p. v. Mladena Jagušta, recitator Janez Rohaček — 13.30 Sosedni kraji in ljudje — 14.00 Glasba po željah — 15.00 Poročila — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.15 Poje zbor iz Barkovelj p. v. Milana Pertota — 15.30 Igrajo veliki zabavni orkestri.

PONEDELJEK

7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 7.30 Poročila — 7.35 Glasba za dobro jutro — 13.30 Poročila — 13.40 Odlomki iz oper — 14.30 Od ansambla do orkestra — 15.00 Dnevnik — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Slovenske narodne pesmi.

TOREK

7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 7.30 Poročila — 7.35 Glasba za dobro jutro — 13.30 Poročila — 13.40 V ritmu z malimi ansambli — 14.00 Paleta zabavnih popevk — 14.30 Dve fantaziji na slovenske narodne pesmi Karla Hoffmeistra in Antona Trosta, igra Marijan Lipovšek — 14.45 Pojo mladinski zbori iz Kobarida, Kopra in Idrije — 15.00 Dnevnik — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Poskočne in okrogle.

SREDA

7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 7.30 Poročila — 7.35 Glasba za dobro jutro — 13.30 Poročila — 13.40 Zabavni ritmi — 14.00 Odmevi iz Jugoslavije — 14.30 Za oddih in razvedrilo igrajo in pojo Horst Wende, The Fuller Bros, Medallion Strings, Frank Sinatra in The Hurricanes — 15.00 Dnevnik — 15.15 Zabavna glasba — vmes reklame — 15.30 Slovenske narodne v priredbah Emila Adamiča in Cirila Preglja poje moški zbor iz Celja p. v. Egona Kuneja.

ČETRTEK

7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 7.30 Poročila — 7.35 Glasba za dobro jutro — 13.30 Poročila — 13.40 Kvintet, godala in plesni orkester s pianistom G. Shearingom — 14.00 Glasba po željah — 15.00 Dnevnik — 15.15 Zabavna glasba — vmes reklame — 15.30 Slovenske narodne pesmi.

PETEK

7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 7.30 Poročila — 7.35 Glasba za dobro jutro — 13.30 Poročila — 13.40 Poje Akademski zbor »Branko Krsmanović« — 14.00 Vedro in populamo — 14.30 Straussovi valčki — 15.00 Dnevnik — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Ruske melodije igra instrumentalni ansambel »Berjozka«.

SOBOTA

7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 7.30 Poročila — 7.35 Glasba za dobro jutro — 13.30 Poročila — 13.40 Popevke in ritmi od tu in tam — 14.30 Mali koncert zabavne glasbe — 15.00 Dnevnik — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Zagorske narodne pesmi igrata zbor in narodna družina RTV Zagreb.

OSTALI KRAJI

MENGEŠ

Kino Mengeš: 11. in 12. avgusta »Kočija sanj«, 15. in 16. avgusta »Peto kolo«, 18. avgusta »Ti si moja pesem«.

KAMNIK

Kino Duplica: 11. in 12. avgusta »Noč velikega napada«, 15. in 16. avgusta »Vrnjeni v življenje«, 18. avgusta »Strelec v zelenem«.

Kino Dom: 11. do 13. avgusta »Plavi angel«, 14. do 16. avgusta »Izpod ranga«, 18. avgusta »Nedolžna dekleta«.

TRBOVLJE

Kino Svoboda II: 11. do 13. avgusta »Mina v ritmu«, 14. in 15. avgusta »Pojmo v dežju«, 16. avgusta »Stopnice junaštva«.

Kino Delavski dom: 11. do 13. avgusta »Groba sila«, 14. do 16. avgusta »Čudno dekle«.

Kino Svoboda — Zasavje: 11. do 13. avgusta »Vichita«.

HRASTNIK

Kino Svoboda II: 11. do 13. avgusta »Balada o trobenti in oblaku«, 16. in 17. avgusta »Noč«.

SEMPETER V S. D.

Kino Svoboda: 11. in 12. avgusta »Drevo za obešanje«, 15. in 16. avg. »Pesem«, 18. avgusta »Tarzanova borba za življenje«.

VIDEM-KRŠKO

Kino Svoboda: 11. in 12. avgusta »Pot okoli sveta v 80 dneh«, 15. in 16. avgusta »Zakon v senci«, 18. avgusta »Poklican je tudi V—3«.

POLZELA

Kino Polzela: 11. in 12. avgusta »Moby Dick«.

ROGAŠKA SLATINA

Kino Rogaška Slatina: 11. in 12. avgusta »Grbavi vitez«, 13. in 14. avgusta »Martin v oblakih«, 15. in 16. avgusta »Rdeča jadra«, 17. in 18. avgusta »Lepotica in cigan«.

MURSKA SOBOTA

Kino Park: 11. in 12. avgusta »Konjeniki«, 13. in 14. avgusta »Hrepenenje«, 15. in 16. avgusta »Dolga noč 1943«.

ŽALEC

Kino Zalec: 11. in 12. avgusta »V krempljih špijonov«, 14. avgusta »Po toliko letih«, 15. in 16. avgusta »Liga gentlemanov«, 18. avgusta »Nujen posiv«.

PTUJ

Mestni kino: 11. in 12. avgusta »Današnja dekleta«, 14. avgusta »Aleksander Veliki«, 16. in 17. avgusta »Šampion in igralka«, 18. avgusta »Zgodba iz Monte Carla«.

NOVO MESTO

Kino Krka: 11. do 13. avgusta »Želja«, 14. do 16. avgusta »Lov za zmajem«, 17. in 18. avgusta »Dan, ko so delili otroke«.

ČRNOMELJ

Kino Črnomelj: 11. in 12. avgusta »Kapetan Leši«, 14. in 15. avgusta »Črni Orfej«, 17. in 18. avgusta »Osamljeni človek«.

SKOFJA LOKA

Kino Sora: 11. in 12. avgusta »Teror barbarov«, 14. in 15. avgusta »Tuja žena«, 16. in 17. avgusta »Moja lepa mama«.

RADOVLJICA

Kino Radovljica: 11. avgusta »Serenada v Mehiki«, 12. avgusta »Dan, ko so delili otroke« in »Serenada v Mehiki«, 14. in 15. avgusta »Dekle s kovčkom«, 16. in 17. avgusta »Freddy pod tujimi zvezdami«.

BLED

Kino Bled: 11. in 12. avgusta »Noč velikega napada«, 13. in 14. avgusta »Tovariš predsednik srednji napadalec«, 15. in 16. avgusta »Francozinja in njena ljubezen«.

JESENICE

Kino Plavž: 11. in 12. avgusta »Toma Palčič«, 13. in 14. avgusta »Vohur. Sorge«.

Kino Radio: 11. do 13. avgusta »Vohun Sorge«.

Kino Žirovnica: 11. avgusta »Gabor in Leila«, 12. avgusta »Smer severozapad«.

Kino Dovje: 11. avgusta »Dekliška pomlad«, 12. avgusta »Gabor in Leila«.

CERKNICA

Kino Cerknica: 11. avgusta »Kraljica Jansija«, 12. avgusta »Kraljica Jansija« in »Gigi«, 16. avgusta »Martin v oblakih«.

ILIRSKA BISTRICA

Kino Svoboda: 11. in 12. avgusta »Črni narednik«, 13. in 14. avgusta »Dom na griču«, 15. in 16. avgusta »Nasilje na trgu«, 18. avgusta »Evropski tiger«.

SEŽANA

Kino Svoboda: 11. in 12. avgusta »Planeta smrti«, 14. in 15. avgusta »Ljubezen na razpotju«, 16. in 17. avgusta »Sirup in cvetje«.

RTV Ljubljana

POČITNIŠKO POPOTOVANJE OD STRANI DO STRANI
Marja Cerkovnik: »Zapiši vse to«

Mladinsko uredništvo je v svojem »Počitniškem popotovanju od strani do strani« kot zadnjo pripravilo še zgodbo Marje Cerkovnik »Zapiši vse to«. V tem ciklu oddaj, ki je v poletnih dneh na sporedu namesto radijskih šolskih ur, bodo torej otroci razen dveh daljših zgodb, ki smo jih izbrali in prevedli iz svetovne mladinske književnosti, spoznali zdaj še izvirno delo domače avtorice.

Marja Cerkovnik bo v svoji dramatizirani pripovedi mlade poslušavce popeljala med ljudi, med kakršnimi živе tudi sami. V zgodbi to stori pripovedovavec, ki nas vodi po hiši, v kateri živi več strank in nam predstavi vse njene prebivavce. Seznani nas z družino Potočnikovih, ki pravkar pričakujejo novega člana, pa za gospo Križajevo, ki še vedno misli samo na svoje sinove, katere je zgubila v vojni. Pobliže se seznanimo z jezikavo Mojco in zvemo za skrivnost njenega brata Petra. Razen teh nam pripovedovavec predstavi še družino dveh Tonček in dveh Tončkov, pa mlada zakonca Krušičeva in na koncu še štiri sestrice, ki so se v svojim očetom šele pred nedavnim vselile sem. Priča smo mnogim drobnim, a tudi marsikaterim velikim doživetjem, skrbem in radostim teh ljudi... O vsem tem bodo mogli naši mladi poslušavci slišati, če bodo sledili desetim nadaljevanjem zgodbe Marje Cerkovnik »Zapiši vse to«. Začenjamo jo z 18. avgustom in bo na sporedu vsak torek, četrtek in soboto, vsakikrat ob 8.55.

TRIJE SKLADATELJI – TRI OBLETNICE

To je naslov naše večerne nedeljske glasbene oddaje v tem tednu. Posvečamo jo spominu treh pomembnih glasbenih ustvarjavcev, ki mineva letos od njihove smrti petindvajset let.

Prvi od njih je KAROL SZYMANOWSKI, največji poljski skladatelj po Chopinu in eden najbolj samosvojih čarovnikov zvoka, kar jih pozna zgodovina evropske glasbene umetnosti. Ista bolezen kot Chopinu je tudi njemu izkopala grob – tuberkuloza. Iskal je zdravja po raznih tujih in domačih zdraviliščih, med drugim v Zakopanih, kjer je postal posebno na lepoto poljskega ljudskega glasbenega blaga. To spoznanje je iz njega, dotlej svetovljana, naredilo nacionalnega skladatelja. Ko se je leta 1936 mudil v Parizu, srečen ob uspehu, ki ga je v pariški Operi doživel njegov s poljsko folkloro obarvani balet »Harnasie«, je bil že tako slaboten, da je moral vse dni preživeti v postelji, če se je zvečer hotel pokazati v družbi. In vendar ni slutil da mu je konec tako blizu. Naslednjo pomlad se je zatekel v sanatorij v Lozani. Naročil si je kup notnega papirja, da bi delal, a je kmalu nato, 29. marca 1937 – komaj štiriinpetdesetleten – umrl v rokah svoje drage sestre Stanislave. Njegovo truplo so prepeljali v domovino in ga pokopali v krakovski katedrali, kjer počivajo izbrani veliki možje Poljske. V naši oddaji se ga bomo spomnili z eno njegovih poslednjih stvaritev – z drugim koncertom za violino in orkester.

Cetrt leta za njim – 11. julija 1937 – je na drugem koncu zemeljske oble, v Hollywoodu, umrl kot žrtev brezuspešne operacije možganskega tumorja GEORGE GERSHWIN, star šele devetintrideset let. George Gershwin – kdo pač ne pozna tega skladatelja, čigar kratko življenje je bilo kar se da blesčeča kariera: film, glasbena komedija, simfonični in operni oder – povsod je uspeval ta rojeni melodik. Najbolje bo brzkone živel v svoji operi »Porgy in Bess«, za svetovno slavo pa se jim zahvaliti znani RAPSODIJI V MODREM, ki je po letu 1924 začela osvajati kontinent za kontinentom. In s to skladbo se bomo v naši oddaji poklonili njegovemu spominu.

Zadnji v tej trojici pa je francoski skladatelj ALBERT ROUSSEL, Debussyjev in Ravelov sodobnik, simpatičen mojster, ki je v svoji umetnosti združil duha dveh poglavitnih idejnih tokov francoske muzike polpretekle dobe – klasicizma Cesarja Francka in Debussyjevega impresionizma. Iz prve svetovne vojne se je vrnil z močno razrahljanim zdravjem. Živel je precej samotno, delu posvečeno življenje, deloma v Parizu, deloma v svoji hišici v Normandiji. Umrl je 23. avgusta 1937 v Riyanu pri Bodeauxu v osemnšestdesetem letu. Počiva sam zase na normandijski obali, v neposredni bližini morja, ki mu je bilo drago vse življenje in je izpolnilo nekaj let njegove mladosti – bil je mornariški častnik. Iz njegovega opusa smo v našo spominsko oddajo uvrstili eno njegovih najlepših partitur, suito iz baleta BACCHUS IN ARIANA.

ŠE POMNITE, TOVARIŠI... Stane Stražar: Juriš od Sv. Trojice do Škocjana

Okolica Domžal je bila tudi tesno povezana s partizani. Zato so Nemci večkrat prišli nad prebivalce. Tako je bilo tudi tistikrat, julija 1944. leta.

Nemški preiskovalci in požigalci so se razsuli po Skocjanu, vdrli naprej proti Studencu in še naprej v Zalog. Pred njimi se je širila vznemirjiva vest, kot neslodaj pred Turki.

»Nemci gredo! Hajka bo!«

Potem so pobirali živino in ljudi, v zaloških gozdovih pa so našli tri bunkerje Okrožne tehnike ter še četrtega – Boštenkovega. Tovariši, ki so delali v tehniki, so se komaj umaknili.

Boštenkova mama se je umikala pred nemškim navalom s petimi otroki.

V tem so se tamkajšnji terenci srečali s Slandrovo in Pohorsko brigado. Naglo je bil dogovorjen načrt, da bodo Nemce takoj napadli.

Brigadi so vodili domačini. Tako so se nemškim postojankam in zasedam približali tako, da so bili potem nasilneži resno presenečeni.

Slandrova brigada se je pomikala iz Prikernice, Pohorska pa iz Češnjic ter se bližala Trojici. Nemcem se še sanjalo ni, da so partizani čisto blizu njih in toliko!

To je bilo na soboto, 22. julija... In začelo je pokati kot tam še nikoli prej. Domačini, ki so še delali na polju, so se naglo umaknili, nemški policisti so se spustili v beg. Toda tam, kjer so še ostali po vaseh, so še vedno razsajali nad ljudmi.

Prvi bataljon Slandrove je pognal Nemce s Studenca, Pohorska pa jih je tolkla pri Trojici. In Nemci so tekli, kar ni bilo tako pogostokrat.

Po teh bojih sta se brigadi sestali na Studencu. Na Vrhpoljah so Pohorci priredili miting, zjutraj pa so odšli na Sv. goro pri Litiji, kjer so se takoj spet spoprijeli z Nemci. Slandrova pa je ostala v Zalogu.

V tem metežu je bil ubit tudi Bolfčev Vencelj, čez dva dni pa je odšla še Slandrova brigada. Naslednji dan so pribrneli v Zalog že nemški kamioni in kmalu zatem je zagorela Boštenkova hiša.

Rossini in Brivec iz Seville

Stiri minute za komponiranje arije, dva dni za mašo in 26 dni za »Seviljskega brivca«, to je Giacomo Rossini. »Ne spadam med tiste, ki se potijo pri komponiranju,« je večkrat izjavil.

Ta veliki glasbeni humorist se seveda ni mogel roditi na noben drug dan kot na 29. februar: to je bila prva dobra šala! Bilo je leta 1792 v Pesaru, tri mesece po Mozartovi smrti. Oče je bil hornist, mati pevka. Po študiju na Liceu musicale v Bologni je z 18 leti debutiral v Benetkah kot skladatelj opere »Cambiale di matrimonio«. Po uspehih, ki jih je s svojimi operami doživljal v raznih mestih Italije – največji je bil uspeh na reprizi Seviljskega brivca – se je Rossini preselil v Pariz. Tu je nekaj časa brez večjega uspeha vodil italijansko gledališče, v svojih zadnjih operah pa se je približal idealom francoske velike opere. Za nekaj časa se je vrnil v Bologno, vendar je po nekaj letih spet odšel v Pariz – da bi, z nekaj redkimi izjemami, kot skladatelj za vselej obmolknil. Rossini je napisal okoli štirideset pretežno komičnih oper. Komponiranje mu ni delalo težav, če mu je zmanjkalo časa – invencija mu nikoli ni pošla! – si je rad kaj sposodil, večinoma pri sebi. Tako je tudi z danes tako popularno uverturo k Seviljskemu brivcu. Rossini je bil v veliki časovni zadregi: da bi komponiral novo uverturo ni kazalo, pa je vzel predigro neke svoje propadle starejše opere in stvar je bila v redu.

Umrl je v Parizu leta 1868, bogat in ugleden.

O homatijah okoli »Seviljskega brivca« in nekaj odlomkov iz te opere boste lahko slišali v naši oddaji v petek ob 18.10 na prvem programu.

Georg Friedrich Haendel
ACISIN GALATEA

V sredo bomo ob 20.00 na II. programu predvajali pastoral Georga Friedricha Haendla »Acis in Galatea«. To delo je nastalo med leti 1719 in 1721 na angleški posvetni tekst, uprizorili pa so ga šele leta 1732 hkrati na dveh londonskih odrih. Prvotno si je Haendel zamislil koncertno obliko, nastalo pa je odrsko delo, ki se je kot eno redkih Haendlovih del do danes ohranilo v opernih sporedih. Izvedba, ki jo boste slišali v sredo, je naravnost briljantna in je doživetje za vsakega ljubitelja in poznavavca glasbe.

Radio Beograd

NEDELJA

9.02 Oddaja za podeželje – 10.00 Nedeljski simfonični koncert – 11.00 Najlepša pesem na svetu – 11.10 Izbrani zabavni program – 11.55 Sedem dni – 12.30 Skladbe naših avtorjev – 13.30 Veselo in poskočno – 14.00 Nedelja po svetu – 14.45 Poje Lola Novaković – 15.20 Narodne pesmi pojeta Gordana Cvetković in Jovan Milošević – 16.10 Ura športa in zabave – 19.10 Večerna revija želja – 20.15 Sportni tednik – 20.30 Veseli večer.

PONEDELJEK

8.10 Glasba za razvedrilo – 9.10 Dopoldanski koncert – 10.05 Pesmi in plesi na narodne motive – 10.30 Radio vam odgovarja – 11.00 Trideset minut s pevci jazza – 11.45 Naj vas spomnimo – 13.05 Filmska glasba – 14.40 Mala prodajalna plošč – 15.15 Mozaik popularne glasbe – 17.00 Danes v naši domovini – 19.00 Večerna revija želja – 20.20 Panorama – 21.05 Dubrovniške letne igre – 23.03 Ples v poletni noči (studio Zagreb).

TOREK

8.10 Richard Rodgers »Oklahoma« – 9.00 Novosti iz življenja in tehnike – 10.05 Zabavna glasba – 10.30 Radio vam odgovarja – 11.00 Kronika o starih pesmih – 11.45 Naj vas spomnimo – 12.30 Veseli torek – 12.45 Plesi in marši – 13.30 Zabavajo vas solisti naših radijskih postaj – 14.40 Mala prodajalna plošč – 19.00 Večerna revija že-

Nadaljevanje na 6. strani

TEDENSKI PROGRAM RADIA LJUBLJANA OD 12. AVGUSTA DO 18. AVGUSTA 1962

Nedelja, 12. avgusta

6.00–8.00 S sprejemnikom na dopust – vmes ob
6.30–6.35 Napotki za turiste
7.30–7.35 Radijski koledar in prireditve dneva
8.00 Mladinska radijska igra – Astrid Lindgreen: Erazem in potepuh – I.
8.40 Dve orkestralni skladbi za mlade poslušavce
8.55 Vedri intermezzo
9.05 Z zabavno glasbo v novi teden
10.00 Se pomnite tovariši ... Stane Stražar: Juriš od Trojice do Škocjana – I. del
10.30 Operna matineja
G. Verdi: Uvertura k operi Sicilijanske večernice – L. van Beethoven: Trio iz 1. dej. opere Fidelio – P. I. Čajkovski: Arija Tatjane iz opere Evgenij Onjegin – A. Thomas: Zbor in poloneza iz 2. dej. opere Mignon – G. Puccini: Poročna scena in nastop Borza iz opere Madame Butterfly – R. Strauss: Valček iz 2. dej. opere Kavalir z rožo
11.30 Polde Majdič: Mladost na dopustu (reportaža)
11.50 Nekaj melodij za dober tek
12.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo – I. del
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Za našo vas
14.00 Zbor Donskih kozakov
14.15 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo – II. del
15.15 Hitri prsti
15.30 Popoldne pri Chopinu
Poloneza št. 1 cis-mol op. 26 – 4 mazurke – Balada v As-duru op. 47, št. 3
16.00 Humoreska tega tedna: A. Upit: Brezbožnež
16.20 Melodije za nedeljsko popoldne
17.05 Glasbena medigra
17.15 Radijska igra – Janko Mlakar: Kako je Trbušnik hodil na Triglav
17.45 Petnajst minut ob glasbenem avtomatu
19.00 Obvestila
19.05 Športna nedelja
19.05 Glasbene razglednice
19.30 Radijski dnevnik
20.00 Vaša pesem – vaša melodija
20.50 Športna poročila
21.00 Trije skladatelji – tri obletnice
22.15 Posnetki III. jugoslovanskega festivala jazza Bled 1962 – 11. oddaja
23.05 S plesno glasbo v novi teden

DRUGI PROGRAM

12.00 Nedeljski koncert ob dvanajstih
13.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved
13.10 Z velikih opernih odrov (Arije iz oper Norma, Povest o pravem človeku, Aida in Somrak bogov)
14.00 Priljubljene popevke
14.30 Robert Schumann: Karneval
15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved
15.15–16.00 Kopavcem za prijetno nedeljsko popoldne
20.00 Igra violinist Leonid Kogan
20.20 Majhne parade pihalcev z novimi posnetki
20.40 Od menueta do jazza
21.00 V nedeljo ob devetih zvečer
Naš gost je skladatelj Mirko Soue
22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda II. programa za naslednji dan
22.15 Barčni nocturno
23.00–23.05 Poročila

Ponedeljek, 13. avg.

5.00–8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored)
8.05 Narodne pesmi iz Vojvodine
8.20 Trikrat pet
8.35 Dva ansamblska prizora iz opere Cavaleria rusticana
8.55 Za mlade radovedneže
a) Majda Stanovnik: V Eindhovenu
b) Glasbena oddaja za otroke
9.25 Melodije raznih dežel
9.45 Šivičeve skladbe za violino in klarinet
10.15 Od tod in ondod
11.00 L. M. Škerjanc: Koncert za violino in orkester
11.30 Zabavni kaleidoskop
12.05 Božo in Miško pojeta
12.15 Kmetijski nasveti – inž. Jože Bevec: Umetno sušenje mlade živalske krme za potrebe našega Agrokombinata
12.25 Melodije ob 12.25
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Pianist Leonard Pennario z novimi posnetki
13.52 Igra violinist Edvard Grač
Andrej Šepaj: Madžarski napev – Nin.-Kochanski: Chants D'Espagne
14.05 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov
15.20 Pojo moderni vokalni ansambli
15.40 Literarni sprehod
Liam O'Flaherty: Pretep
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Arija skozi stoletja
18.00 Poročila – aktualnosti doma in v svetu
18.10 Portreti jugoslovanskih skladateljev zabavne glasbe XV: Ljubo Kuntarić
18.45 Novo v znanosti
19.00 Obvestila
19.05 Glasbene razglednice
19.30 Radijski dnevnik
20.00 Nočni preludij
20.15 Z letošnjega festivala v Dubrovniku (1)
Koncert komornega orkestra Radiotelevizije Zagreb dirigira Alexander Gibson, solist Peter Pears
W. A. Mozart: Simfonija v A-duru K 201
W. A. Mozart: Per pieta non ricercate (koncertna arija)
20.45 Kulturni globus
21.00 Z letošnjega festivalav Dubrovniku (2)
Koncert violinistke Pine Carmirelli, pri klavirju Marijan Lipovšek
J. S. Bach: Partija v d-molu za violino solo
J. Brahms: Sonata v G-duru op. 78, št. 1
21.56 Skrivna ljubezen (izvaja orkester Mantovani)
22.50 Literarni nokturno
23.05 Melodija, ples in jazz
24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje

DRUGI PROGRAM

20.00 Za vsakodar nekaj
21.00 Kotiček za staro glasbo
Koncert Purcellove glasbe. Ansambel Philomusica iz Londona vodi Thurston Dart S sporedov BBC
21.30 Vrtiljak vsega za vsakogar
22.00–22.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda II. programa za naslednji dan

Torek, 14. avgusta

5.00–8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored)
8.05 Tri Hatzejeve rapsodije
Bosenska rapsodija – Hrvatska rapsodija – Partizanska rapsodija
8.25 Zabavni kaleidoskop
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
Vera Panova: Serjoža – VI.
9.10 Z Madžarskega na Balkan
Zoltan Kodaly: Plesi iz Marosszeka – Marko Tajčević-Bogo Leskovic: Sedem balkanskih plesov
9.41 Pihalni orkester JLA
10.15 Od tod in ondod
11.00 Košček Švedske sopranistka Busk Margit Jonsson – II. del
11.15 Sergej Ljapunov: Lezginka
11.25 Henry eCcil: Obe plati postave – 3. epizoda
Ni na jedilnem listu
12.05 V narodnem tonu
12.15 Kmetijski nasveti – Ing. Jože Verbič: O pasi govedi za pitanje
12.25 Melodije ob 12.25
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Iz vlog Marije Calas
14.05 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Od kola do kola
15.30 V torek na svidenje
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Iz romantične glasbene literature
Carl Goldmark: Koncert za violino in orkester v a-molu – Milly Balakirev: Tamara, simfonična pesnitev
18.00 Poročila – aktualnosti doma in v svetu
18.10 Dvajset minut ob glasbenem avtomatu
18.30 Poje Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikoška
18.45 S knjižnega trga
19.00 Obvestila
19.05 Glasbene razglednice
19.30 Radijski dnevnik
20.00 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe
20.30 Radijska igra – Marin Držić–dr. Mirko Rupel: Boter Andrash
21.46 Komorni intermezzo
22.15 Dve simfonični pesnitvi iz jugoslovanske glasbe
Blagoje Ivanovski: Razmišljanje, simfonični poem – Svetomir Nastasijević: Vizija Kosovske devojke
22.50 Majhni zabavni ansambli
23.05 Vsem vam, ki nas še poslušate
24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje

DRUGI PROGRAM

20.00 Jugoslovanski skladatelji v zborih: Slavko Zlatić, Vojislav Kostić, Todor Skalovski
20.25 Veliki posnetki stoletja
L. van Beethoven: Sonata za violino in klavir št. 9 v A-duru op. 47 (Kreutzerjeva)
21.00 Joseph Haydn: 4. dej. opere Filozofova duša
21.30 Mednarodna radijska in televizijska univerza
Zadnja arheološka odkritja v Grčiji
21.45 Jazz ob 21.45
22.00–22.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda II. programa za naslednji dan

Sreda, 15. avgusta

5.00–8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored)
8.05 Pisana orkestralna matineja
G. Rossini: Tatinska sraka, uvertura – W. Rudolf: Prva orkestralna suita – I. Albeniz: Triana – B. Arnić: Prvi polet, simf. poema za klavir in orkester – J. Suk: Fantastični scherzo
8.55 Pisan svet pravljic in zgodb
a) Laura Wilder: Dolga pot
b) Glasbena slikanica za cicibane – sodelujeta: otroški zbor osnovne šole Fran Levstik in Lesjakov instr. ansambel
9.25 Operetni napevi
9.45 Melodije Bruna Bjelinskega
2 invenciji – Štiri pesmi za glas in klavir
10.16 Od tod in ondod
11.00 Igrajo »Štirje fantje«
11.15 Človek in zdravje
11.25 Uvertura in nekaj prizorov iz Pikove dame
12.05 Kmečki valčki
12.15 Kmetijski nasveti – inž. Jože Korošec: Trave in detelje lahko sejemo tudi v agustu
12.25 Melodije ob 12.25
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Edvard Grieg: Peer Gynt – dve simfonični suiti
14.05 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Zabavna glasba
15.20 Poje Komorni zbor RTVL
15.40 Dvořakove pesmi za instrumente in glasove
Moč tvojih oči – Pesmi, ki me jih je mati učila – Indijanska žalostinka – Odplavam ti – Vzleti, ptiček – Če bi bila kosa nabrušena – Humoreska op. 101, št. 7 v G-molu
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Soferjem na pot
17.50 Narodne iz Bosne
18.00 Poročila – aktualnosti doma in v svetu
18.10 Favr in njegova flavta
Deset oddaj za stoletnico rojstva Clauda Debussyja – 8. oddaja
18.45 Ljudski parlament
19.00 Obvestila
19.05 Glasbene razglednice
19.30 Radijski dnevnik
20.00 Večer ob zabavni glasbi
22.15 L. van Beethoven: Trio za violino, violončelo in klavir v c-molu op. 1, št. 3
22.50 Literarni nokturno
23.05 Zadnji ples pred polnočjo
24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje

DRUGI PROGRAM

20.00 Georg Friedrich Haendel: Acis in Galathea
Sodelujejo:
Galathea – Ingrid Czerny, Nimfa – Jutta Vulpius, Acis – Hans-Joachim Rotzsch, Polyphem – Herbert Rösler – Združenje solistov vzhodnonemškega komornega orkestra iz Berlina, dirigent Heimuth Koch
21.40 Igrajo majhni in veliki zabavni orkestri
22.00–22.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda II. programa za naslednji dan

Četrtek, 16. avgusta

5.00–8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored)
8.05 Iz češkin glasbenih logov
Zifi Antonin Benda: Sonata št. 9 v a-molu, I. in II. stavek – Vaclav Trojan: Kvintet za pihala na motive čeških ljudskih pesmi
8.30 Petnajst minut s triom Dorka Škoberneta
8.45 Nekaj makedonskih narodnih pesmi
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
Vera Panova: Serjoža – VII.
9.10 Vesele počitnice
9.25 Znameniti operni zbori
(odlomki iz oper Carmen, La Gioconda, Faust, Sneguročka, Lohengrin, Trubadur, Madame Butterfly, Tannhäuser)
10.15 Od tod in ondod
11.00 Simfonični orkester Jugoslovanske radiotelevizije dirigira Stjepan Šulek
J. Brahms: Simfonija št. IV. v e-molu
11.38 Zabavni potpurri
12.05 Nekaj narodnih s harmoniko
12.15 Kmetijski nasveti – Ing. Jože Rihar: Oskrba čebel na gozdni paši
12.25 Melodije ob 12.25
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Zvoki iz nekdanjih časov
Petintrideset minut starejše slovenske glasbe
14.05 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.25 Glasbena medigra
15.25 Trije prizori iz slov. oper
Franjo Foerster: Nastop Franja in Lovra, arija Franja, duet Minke in Franja iz opere Gorenjski slavček – Mirko Polič: Krjavljeva povest iz opere Deseti brat – Matija Bravničar: Jernej pri županiku iz opere Hlapec Jernej
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Koncert po željah poslušalcev
18.00 Poročila – aktualnosti doma in v svetu
18.10 Turistična oddaja
19.00 Obvestila
19.05 Glasbene razglednice
19.30 Radijski dnevnik
20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov
20.45 Zabavni orkester in zbor Gordon Jenkins
21.00 Večer umetniške besede
Eksperimentalno gledališče
21.40 Srečanje z Bachom
J. S. Bach: Drugi koncert za dva klavirja z orkestrom
22.15 Posnetki III. jugoslovanskega festivala jazza Bled 1962 – 12. oddaja
23.05 Romantičnim plesalcem
23.35 Odlomki iz opere Wozzeck Albana Berga
24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje

DRUGI PROGRAM

20.00 Bard izpod Besikdov – 9. oddaja
Sedemdesetič – Car Berendej – Simfonietta
20.45 Petnajst minut s triom Horwedel
21.00 Ples v mesečini
22.00–22.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda II. programa za naslednji dan

Petek, 17. avgusta

5.00–8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored)
8.05 Dueti iz Massenetove Manon
Scena ter duet Manon in Des Grieuax iz 1. dej. opere Manon – Duet Manon in Des Grieuxa iz 1. dej. opere Manon. – Zaključni prizor opere Manon
8.30 Zabavni kaleidoskop
8.55 Pionirski tednik
9.25 Vilem Petrželka: Pastoralna simfonietta
9.45 Ruske narodne pesmi
10.15 Od tod in ondod
11.00 Dopoldne pri W. A. Mozartu: Trio za violino, violončelo in klavir v E-duru (K. 542)
11.20 Iz skladb Marija Kogoja
11.30 Henry Cecil: Obe plati postave – 5. epizoda: Omejevanje osebne svobode
12.05 V narodnem slogu
12.15 Kmetijski nasveti – inž. Milica Oblak: Pridelovanje črnega ribeza na Kozjanskem
12.25 Melodije ob 12.25
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Slovenski pevci v Verdijevih operah
14.05 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Zabavna glasba
15.20 Napotki za turiste
15.25 Glasbena medigra
15.30 Pri dveh slovenskih skladateljih
Matija Bravničar: Simfonična antiteza – Zvonimir Ciglič: Tri pesmi za visoki glas in orkester
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Solist tega tedna pianist Rudolf Firkušny
17.40 Orkester Max Greger in pevec Vladimir Trošin
18.00 Poročila – aktualnosti doma in v svetu
18.10 Rossini in brivec iz Seville
18.45 Iz naših kolektivov
19.00 Obvestila
19.05 Glasbene razglednice
19.30 Radijski dnevnik
20.00 A. Vivaldi: Presenetljiva harmonija in invencije
Concerto grosso št. 9 v d-molu za oboo, godala in cembalo
20.15 Tedenski zunanje politični pregled
20.30 Drobci iz opusa Jakoba Petelina-Gallusa
21.00 Kvartet Page Cavanaugh
21.15 Oddaja o morju in pomorščakih
22.15 Razpoloženjska glasba z velikimi zabavnimi orkestri
22.50 Literarni nokturno
23.05 Iz sodobne evropske glasbene ustvarjalnosti
W. Walton: Scapino, uvertura – W. Fortner: Mouvements za klavir in orkester – A. Honegger: Simfonija št. 5 »Di tre Re«
24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje

DRUGI PROGRAM

20.00 Izleti v deželo samospevov
Izbor Brahmsovih pesmi
20.45 Portret v miniaturi
Lola Novaković
21.00 Stare in nove plesne melodije
21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domišlijije
Sedanjost pred poletom
21.45 Jazz ob 21.45
22.05–22.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda II. programa za naslednji dan

Sobota, 18. avgusta

5.00–8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored), vmes ob
6.30–6.35 Napotki za turiste
8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji
8.35 Nekaj partizanskih samospevov z medigro
Veseli veter, za glas ob spremljavi harmonike – Partizanska romanca – Šanjala si – Partizanska romanca – Romunski ljudski plesi – Odločitev – Večer
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
Marja Čerkovnik: Zapiši vse to – I.
9.10 Zabavni kaleidoskop
a) Glasbeno srečanje (Dolf van der Linden in Hazy Osterwald)
b) Tako poje Nino Robić
c) Ko se oglasijo piščali hammond orgel
d) V stilu Georgea Shearinga
9.40 Od Ljubljane do Skopja (Pojo razni zbori)
10.15 Od tod in ondod
11.00 Novi posnetki Bizetove Carmen
11.35 Mali klub ljubiteljev popevk
12.05 Igra nam Trio Avsenik
12.15 Kmetijski nasveti – Ing. Štefan Erjavec: Letošnji izbor in sort poljščin za seme v Staršah pri Ptuju
12.25 Melodije ob 12.25
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Baletni intermezzo
K. Baranović: Imbrek z nosom, baletna suita
A. Hačaturjan: Suita iz baleta »Gayane«
14.05 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Saljiva klaviatura
15.40 Popoldne ob zborih Vasilija Mirka in Petra Liparja
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Gremo v kino
17.50 Ciganske melodije
18.00 Poročila
18.10 Franz Liszt: Koncert za klavir in orkester št. 2 v A-duru
18.30 Dalmatinske narodne
18.45 Okno v svet
19.00 Obvestila
19.05 Glasbene razglednice
19.30 Radijski dnevnik
20.00 Za prijeten konec tedna
22.15 Oddaja za naše izseljence
23.05 Za ples in razvedrilo
(Popevke in plesni ritmi)
24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje

DRUGI PROGRAM

20.00 Čajkovski in Dvořak
d-molu
P. I. Čajkovski: Koncert za violino in orkester v D-duru; A. Dvořak: Simfonija št. 2 v »Lighthouse All-Stars na koncertu v Laguni«
21.15 Jazz na koncertnem odru
22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda II. programa za naslednji dan
22.15 Sobotni ples
23.00–23.05 Poročila

Radio Zagreb

NEDELJA

7.05 Za vas, soterji – 9.03 Niz zabavnih zvokov – 10.00 Oddaja za podeželje – 11.00 Operna matineja – 12.00 S knjižnih polic – 12.35 V zabavnem tonu – 13.15 Glasbene aktualnosti – 13.40 Pesmi za vas – 14.45 Poje Dušanka Vojnović s tamburaškim zborom RTV Zagreb – 15.05 Baletna glasba – 16.30 Zabavna glasba in reklame – 17.10 Glasba – Šport – glasba – 20.15 Športni tednik – 20.30 Veseli večer – 22.15 Solisti in zabavni ansambli RTV Zagreb.

PONEDELJEK

8.10 Glasbeni album – 9.00 Oddaja za delovne kolektive – 10.00 Radio vam odgovarja – 11.00 Glasbena matineja – 11.10 Petdeset turističnih minut – 12.00 Po vašem okusu – 13.12 Plesi in pesmi narodov Jugoslavije – 13.45 Za mlade pianiste – 15.10 Zabavna glasba in reklame – 16.10 Iz opere v opero – 17.00 Dopisniki poročajo – 17.20 Klavirski intermezzo – 18.45 Melodije in ritmi – 20.00 Oddaja za pomorščake – 21.05 Dubrovniške letne igre – 23.03 Ples v poletni noči.

TOREK

8.10 Glasbeni album – 9.00 Oddaja za delovne kolektive – 10.00 Glasba iz Italije – 10.30 Orkestralna glasba – 11.10 Petdeset turističnih minut – 12.00 Po vašem okusu – 13.12 Narodni plesi – 14.00 Zabavni akordi – 15.10 Zabavna glasba in reklame – 16.00 Iz življenja in tehnike – 17.20 Koncert in opera – 21.05 Zabavna glasbena revija.

SREDA

8.10 Glasbeni album – 9.00 Oddaja za delovne kolektive – 10.00 Glasbena matineja – 11.10 Petdeset turističnih minut – 12.00 Po vašem okusu – 13.12 Pesmi s Havajev – 13.45 III. festival popularne otroške pesmi – 14.00 V zabavnem tonu – 16.00 Za vas, vozniki – 16.30 Zabavna glasba in reklame – 18.15 Znameniti umetniki – 20.00 Sestanek v studiju 8 – 23.03 Popotni zapiski.

ČETRTEK

8.10 Glasbeni album – 9.00 Oddaja za delovne kolektive – 10.00 Koncert in opera – 11.10 Petdeset turističnih minut – 12.00 Po vašem okusu – 14.00 Zabavne melodije – 15.10 Zabavna glasba in reklame – 17.20 Plesi naših narodov – 18.45 Glasbeni avtomat – 22.15 Avgust, revija zabavnih melodij.

PETEK

8.10 Glasbeni album – 9.00 Oddaja za delovne kolektive – 9.35 Ansambli madžarskega radia – 11.10 Petdeset turističnih minut – 12.00 Po vašem okusu – 14.00 Ura zabavnih melodij – 15.10 Zabavna glasba in reklame – 20.00 Oddaja ob 20-letnici vojne mornarice – 21.05 Mali zabavni ansambli – 22.15 Iz francoskih operet.

SOBOTA

8.10 Glasbeni album – 9.00 Oddaja za delovne kolektive – 9.35 Glasba za najmlajše – 10.00 Glasbena matineja – 11.10 Petdeset turističnih minut –

Nadaljevanje na 6. strani

Televizijski spored

Oglašujte v DELU

Nedelja

SPORTNO POPOLDNE
RTV BEOGRAD
20.00 SEDEM DNI
20.45 PREPOVEDANE IGRE — francoski igrani film
Režija — Rene Clement. V glavnih vlogah Brigitte Rossey in Georges Poujouly

Ponedeljek

JTV
20.00 TV DNEVNIK
RTV BEOGRAD
20.20 TEDENSKI ŠPORTNI PREGLED
20.35 Hikmet: ALI JE ŽIVEL IVAN IVANOVIĆ — posnetki s predstave Jugoslovanskega dramskega gledališča
Nazim Hikmet, pesnik in pisec satiričnih del, je po poreklu Turek, vendar že več let živi v Sovjetski zvezi. Njegova komedija o Ivanu Ivanoviću je pomembno delo na področju sodobne satirične literature, predvsem po ideji in problemu, ki ga obravnava. Glavna oseba komedije, birokrat Ivan Ivanović je bil nekdaj borec za socializem. Komedija je pravzaprav dvogovor glavne osebe s svojim dvojnikom, s svojim alter egom. Ivan Ivanović se na koncu zamisli nad svojim sedanjim birokratskim delovanjem in se nostalgično ozre na svojo revolucionarno preteklost. Predstavo Jugoslovanskega dramskega gledališča je režiral Miroslav Belović. V glavnih vlogah: Jovša Vojnović, Petar Slovenski, Dejan Dubajić, Milan Ajvaz, Slavko Simić in drugi

Torek

N I S P O R E D A

Sreda

RTV BEOGRAD
10.45 LOTO IN ŠPORTNA PROGNOZA
JTV
20.00 TV DNEVNIK
RTV ZAGREB
20.20 KRATKI FILMI
20.30 JUTRI BO PREPOZNO — italijanski igrani film — Režija: Leonide Moguy. V glavnih vlogah: Vittorio de Sica, Gabrielle Dorziat, Luis Maxwell, Ana Maria Pierangeli in Gino Leurini
Film kritizira zastarele nazore profesorjev, ki jim je poverjena vzgoja otrok. Zgodba prikazuje otroka, ki ju je zatekla nevihta in sta prenočila v gozdu. Za učitelje je to velik moralni prestopek. S svojim ravnanjem so deklico malone poslali v smrt

Četrtek

JTV
20.00 TV DNEVNIK
RTV LJUBLJANA
20.20 INTERPOL — serijski film
RTV BEOGRAD
20.20 POŠTNA KOČIJA — serijski film
RTV LJUBLJANA
20.50 TV OBZORNIK
21.20 NAGRADNA UGANKA ZA AVTOMOBIL AMI—6
21.30 GLASBENA ODDAJA

Petek

JTV
20.00 TV DNEVNIK
RTV ZAGREB
20.20 DOKUMENTARNI FILM
RTV BEOGRAD
20.40 IGRANI FILM

Sobota

RTV LJUBLJANA
19.30 VETER — serijski film (posreduje samo Krvavec s priključenimi oddajniki in pretvorniki)
JTV
20.00 TV DNEVNIK
RTV BEOGRAD
20.20 PROPAGANDNA ODDAJA
20.30 S KAMERO PO DOMOVINI IN SVETU
20.50 DOKUMENTARNI FILM
ITALIJA
21.05 JAGUARJEV PRIJATELJ — glasbena revija
RTV LJUBLJANA
22.20 POŠTNA KOČIJA — serijski film
RTV BEOGRAD
22.20 TRETJI ČLOVEK — serijski film

ZA NAŠE TELEVIZIJSKE GLEDALCE

Ako si izberemo nek drug kraj, ki nima direktne vidljivosti s Krvavcem, na primer hišo, ki leži južno, vendar tik pod Mengeškim hribom, verjetno s samo notranjo anteno, ki je v televizorju, ne bomo dosegli zadovoljivih rezultatov, ker bo poljska jakost za hribom premajhna. Slika bo medla, videli jo bomo kot skozi »sneg«, verjetno bo tudi zvok spremljalo šumenje. Strokovnjak, ki bo izvedel meritve poljske jakosti, nam bo iz rezultata meritve poljubne jakosti in ocemene sprejete slike lahko takoj nasvetoval, kakšna naj bo ustrezna antena. Sami bi brez meritve težko v trgovini izbrali pravšno anteno. Ponudili nam bodo verjetno dražjo in ker ne bomo vedeli, kako in kaj, bomo največkrat kupili predrago. Ob strokovni pomoči bi si lahko prihranili nekaj tisočakov. Če so sprejemni pogoji taki, da so po sredi še kakšni refleksi, bomo kljub prevelikim izdatkom za nepravilno anteno s sprejemom nezadovoljni.

Lahko rečemo, da pri direktni vidljivosti med sprejemno in oddajno anteno navadno ni težav in bo že preprosta antena zadostovala. Kakor hitro pa te ni, pade poljska jakost že ob robu hriba, ki n. pr. predstavlja oviro, tudi le na približno 10% vrednost poljske jakosti pri direktni vidljivosti. Za tak primer bo potrebna večja, uspešnejša antena z večjim številom elementov.

Sprejemni pogoji se spreminjajo tudi z razdaljo sprejemne antene od oddajnika. Čim večja je oddaljenost, tem bolj se zmanjšuje poljska jakost, tem uspešnejšo anteno bomo morali izbrati. V Sloveniji, ki ni tako razsežna, ta okolnost niti ne pride toliko v obzir, bolj nam delajo preglavice refleksi (odboji) z manjšim ali večjim številom »strahov« v sliki. Vzrok temu je izredna hribovitost Slovenije. Skoro za vsak naseljen kraj v Sloveniji, ki pride v poštev za televizijski sprejem, lahko rečemo, da ima različne sprejemne pogoje. Razlike so v tem, da v nekaterih krajih dobimo sprejem le z enega oddajnika z direktno vidno oddajno anteno, drugod direktne vidljivosti ni, ampak so sami refleksi, ponekod je možno dobiti dva ali celo več programov, z refleksi ali brez njih itd. Mogoče so najrazličnejše kombinacije. Če sprejemamo le en oddajnik, potem si bomo nabavili tako anteno, ki je narejena nalašč le za tisti kanal, ki ga ima ta oddajnik. Kjer pa je možno dobiti več oddajnikov, navadno iz različnih smeri, bomo nabavili več anten za ustrezne kanale oddajnikov, ki jih še zadovoljivo lahko sprejemamo. Če so pa oddajniki skoro v isti smeri, nam bo zadostovala le ena antena. Narejena pa mora biti tako, da sprejema dobro več kanalov v enem pasu ali pa kar ves pas. Tako anteno imenujemo širokopasovno za razliko od onih, ki so narejene le za en kanal in ki jih imenujemo tudi selektivne antene. Ponekod bomo problem sprejema več postal iz različnih smeri rešili s širokopasovno anteno, ki jo bomo na strehi pritrdili tako, da jo bomo po potrebi v vsakem trenutku lahko zasukali v ustrezno smer oddajnika, ki ga želimo sprejemati. Seveda je konstrukcija, ki omogoča poljubno vrtenje antene, dodatni strošek, vendar je včasih edina rešitev, posebno v primerih, če na strehi nimamo iz kakršnega koli vzroka, na primer zaradi velikega števila anten sostanovalcev, dovolj prostora za namestitev več anten. Obstajajo najrazličnejše rešitve in izvedbe konstrukcij za vrtenje televizijskih anten, od preprostih z vzvodi in žičnimi vrvmi do kompliciranih z elektromotorjem in upravljanjem na daljavo.

Nadaljevanje s 5. strani

12.00 Po vašem okusu — 13.30 Operne miniature — 15.10 Ta teden v naši domovini in v svetu — 13.30 Operne miniature — 15.10 Ta teden v naši domovini in v svetu — 16.00 Filmski mozaik — 17.00 Dopisniki javljajo — 17.20 Opereta in revija — 18.00 Oddaja za Gradiščanske Hrvate — 18.30 Želeli ste, poslušajte — 20.00 Mikrofon je vaš — 21.35 Iz repertoarja velikega narodnega orkestra (studio Beograd) — 23.15 Glasba za ples.

Nadaljevanje s 3. strani

lja — 21.05 Zabavna glasbena revija — 22.15 Dela naših skladateljev — 23.03 Umetnost in kritika.

SREDA

9.00 Zdravnik vam svetuje — 9.10 20 minut s solisti radia Priština — 10.30 Radio vam odgovarja — 10.40 Zabavna glasba iz SZ — 11.34 Naj vas spomnimo — 12.02 Glasbeni intermezzo — 12.45 Masovne pesmi — 13.05 Pesmi in plesi raznih narodov — 13.30 Jazz glasba — 14.40 Mala prodajalna plošč — 15.15 Mikro-magazin — 17.15 Dirigenti, ki ne bodo več slišali aplavza (Arturo Toscanini) — 18.10 Zabavne melodije — 19.00 Večerna revija želja — 20.00 Sestanek v studiju 8 — 21.05 Verdi »Nabucco« — 23.20 Za ljubitelje jazza.

ČETRTEK

8.10 Glasbeni kaleidoskop — 9.00 »Nič neobičajnega« — 9.15 Poje Gabi Novak — 9.30 Koncerti starih mojstrov — 10.30 Radio vam odgovarja — 11.00 Opera v 15 minutah — 11.15 Naj vas spomnimo — 13.40 Pesmi in melodije iz SZ — 14.40 Mala prodajalna plošč — 16.02 Mi doma in v družbi — 18.40 Izbrano za danes — 19.00 Večerna revija želja.

PETEK

9.40 Jazz glasba — 10.30 Radio vam odgovarja — 10.40 Bolgarska zabavna glasba — 11.00 Zabavni program — 11.45 Naj vas spomnimo — 12.02 Glasbeni intermezzo — 12.40 Vojvodina v pesmi in plesu — 14.02 Popularna orkestralna glasba — 14.40 Mala prodajalna plošč — 15.15 Petinštirideset brezbrižnih minut — 16.02 Govorimo o filmu — 17.15 Novo, aktualno in zanimivo — 19.00 Večerna revija želja — 22.15 Iz francoskih operet.

SOBOTA

9.10 Rapsodije — 10.30 Feljton — 11.00 Popularna radijska igra — 11.45 Naj vas spomnimo — 12.30 Narodne pesmi in plesi — 14.02 V soboto ob dveh — 14.40 Mala prodajalna plošč — 17.15 Igrajo ljubljanski mali ansambli — 17.30 Za ljubitelje operne glasbe — 18.40 Karavan — 19.00 Večerna revija želja — 20.00 Mikrofon je vaš — 23.15 Glasba za ples — 0.05 Ples v poletni noči.

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

LOTO

URADNO DOKONČNO POROČILO ZA 22. KOLO

Žrebanje je bilo 1. avgusta 1962 v Beogradu.

Ker so pretehtani pravočasno sprejeti ugovori na uradno začasno poročilo 22. kola LOTO, objavljeno v listih »Borba« in »Delo«, dne 4. avgusta, je ugotovljeno:

da v Sloveniji ni bilo reklamacij.

Utemeljene zahteve za 3 zadetke bodo objavljene na tistih vplačilnih mestih kjer so lastniki talonov opravili vplačilo, in sicer po poteku roka za zahteve, po 15. avgustu.

Potemtakem so dobitniki-lastniki talonov, katerih številke so objavljene v uradnem začasnem poročilu v listih »Delo« in »Borba« in na vplačilnih mestih, kakor tudi lastniki talonov, katerih zahteve za 3 zadetke bodo sprejele pristojne poslovne enote.

Vplačano je 19,911.600 din, od tega se dobitnikom izplača 9,955.800 din.

Število dobitnikov s 5 zadetki: 14, dobitek znaša 320.007 din.

Število dobitnikov s 4 zadetki: 732, dobitek znaša 3.400 din.

Število dobitnikov s 3 zadetki: 10.276, dobitek znaša 290 din.

Udeležence, katerih so zahteve za 3 zadetke neutemeljene, bodo pismeno obvestile pristojne poslovne enote.

Dobitke izplačujejo takoj, neposredno ali s položnico.

Dobitniki s 4 zadetki naj predložijo osebno svoje talone za izplačilo ali jih pošljejo v vrednostnem in priporočenem pismu pristojnim direkcijam in filialam Jugoslovanske loterije, dobitniki s 3 zadetki pa plačilnim mestom, kjer so opravili vplačilo, in poslovnim enotam, ki so pristojne za izplačila.

Dobitke izplačujejo:
za 4 zadetke: Direkcija za LR Slovenijo, Ljubljana, Titova, štev. 1-I.

Za 3 zadetke vplačilna mesta kjer je bilo opravljeno vplačilo in poslovne enote, pristojne za vplačilo

Na zneske, večje od 5000, se plača davek na dohodek po lestvici od 10 odstotkov in občinski davek po lestvici, ki jo je določil ljudski odbor prebivališča dobitnikov, davek na dohodek in občinski davek se odtegne dobitniku ob izplačilu dobitka.

Izplačilo dobitkov zapade 9. oktobra 1962.

Štev. 08-6085/2
Beograd, 11. avgusta 1962.
Glavni direktor:
Nenad Stanković, l. r.

URADNO ZAČASNO POROČILO ZA 23. KOLO

Žrebanje je bilo 8. avgusta v Beogradu.

1, 6, 27, 28, 40, 46, in dodatna štev. 22. Te številke so bile izžrebane po naslednjem vrstnem redu:

6, 28, 40, 27, 1, 46 in dodatna štev. 22.

Skupno je bilo vplačanih kombinacij 337.624: 19,381.200 din
Sklad za razdelitev dobitnikom (50% vplačanega zneska) 9,690.600 din
od tega:
20% za 6 zadetkov 1,938.128 din;
znesek se po čl. 28 pravil igre LOTO prenese v sklad dobitnikov s 5 zadetki, ker ni dobitnika s 6 zadetki, niti s 5 + 1 zadetek.
25% za 5 zadetkov 2,422.650 + + 1,938.120 skupaj 4,360.770.
25% za 4 zadetke 2,422.650.
30% za 3 zadetke 2,907.180.
Število dobitnikov s 5 zadetki 3, dobitek znaša 1,453.590.
Število dobitnikov s 4 zadetki 256, dobitek znaša 9.463.
Število dobitnikov s 3 zadetki 5.121, dobitek znaša 567.
Število dobitnikov je ugotovljeno na podlagi poročila poslovnih enot.

I.

Komisija za ugotavljanje dobitnikov je razglasila za dobitnike vse imetnike talonov s 4 zadetki, in sicer:

ČETVORKE V SLOVENIJI:
Ljubljana (2) 7-210711/4, 7-212170/4
Celje (2) 23-036478/2, 24-002596/2
Koper (2) 44-026746/4, 44-026776/4
Novo mesto (1) 66-127914/4

Številke dobitnikov s 3 zadetki v tem poročilu niso objavljene, skladno s čl. 19. pravil igre LOTO, ker bodo objavljene na tistem plačilnem mestu, kjer je dobitnik opravil plačilo.

II.

Niso upoštevani:

1. ker glavna direkcija Jugoslovanske loterije v Beogradu ni prejela do določenega roka (čl. 13 pravil igre LOTO) vse kontrolne kupone naslednjih vplačilnih mest:

Ravne na Koroškem štev. 75, Slov. Konjice št. 85.

Udeleženci-lastniki, ki so vplačali pri zgoraj navedenih vplačilnih mestih, ne sodelujejo v tem kolu, temveč v naslednjem, in sicer če bodo izpolnili pogoje iz odstavka prvega člena 13 pravil igre LOTO.

2. Ker niso sprejeti in deponirani v trezoru glavne direkcije Jugoslovanske loterije v Beogradu (čl. 12 pravil igre LOTO) naslednji kontrolni kuponi:

SLOVENIJA:
43-012428/2, 43-027765/4, 43-027802/4

III.

Pri določanju dobitnikov so sprejeti: 1. ker so prispeli v glavno direkcijo Jug. loterije v Beogradu do določenega roka za to kolo (čl. 14 pravil igre LOTO).

a) vsi kontrolni kuponi iz 22. kola na naslednjih vplačilnih mestih:

zastopnik št. 36 Idrija (od 008198/2 — 008199/2 in 095460/4 — 095471/4),

zastopnik št. 91 Velenje (od 140144/2 — 140148/2 in 158494/4 — 158505/4).

IV.

V tem poročilu so navedene številke talonov tolikokrat, kolikor je na kontrolnem kuponu tega talona, ki je spravljen v trezoru glavne direkcije Jugoslovanske loterije, komisija ugotovila dobitnih kombinacij (kolon) za 4 zadetke.

V poročilih na vplačilnih mestih so navedene številke talonov tolikokrat, kolikor je na kontrolnem kuponu tega talona dobitnih kombinacij (kolon) za trojko.

To poročilo ni končno in so proti njemu možni ugovori – reklamacije

Udeleženci ki imajo 6 zadetkov 5 + 1, 5 ali 4 zadetke in niso objavljeni v začasnem poročilu ali niso objavljeni tolikokrat kolikorkrat imajo dobitek na enem listku, morajo v štirih dneh od dneva objave poročila poslati ugovor zaradi točnosti, da si zagotove svojo pravico do dobitka.

Ugovore za 6, 5 + 1, 5 in 4 zadetke pošljite glavni direkciji Jugoslovanske loterije, oddelek za LOTO, Beograd, Nušičeva 12-II. vhod. Na ovitku je treba napisati »Ugovor – reklamacija za LOTO«.

Za pravočasno poslani pismeni ugovor velja tisti ugovor, ki ga bo prejela glavna direkcija Jugoslovanske loterije v Beogradu, najkasneje do 15. avgusta 1962 do 24. ure.

Pismeni ugovor, poslan neposredno glavni direkciji Jugoslovanske loterije, bo veljal za pravočasnega, če bo izročen do 15. avgusta leta 1962 do 12. ure.

Ugovor mora vsebovati:
datum žrebanja določenega kola, številko talona z označenim številom kombinacij in pripombo, katera kombinacija je osnova za ugovor, in število ter sedež vplačilnega mesta, kjer je bilo opravljeno vplačilo.

Ugovore, sprejete po poteku tega roka, ne bodo upoštevali.

Udeleženci, katerih številke imajo tri zadetke in niso objavljene v začasnem poročilu pri tistem vplačilnem mestu, kjer so opravili vplačilo, ali niso objavljene tolikokrat, kolikorkrat imajo 3 zadetke na enem listku, morajo do 22. avgusta 1962 predložiti pristojni enoti zahtevo za priznavanje – pravic do 3 zadetkov.

Zahteve predložite direkcijam Jugoslovanske loterije:

Direkcija za LR Slovenijo, Ljubljana Titova 1-I; na ovitku je treba napisati »Zahteva za trojko – LOTO«.

Zahteve, sprejete po preteku tega roka, in sicer po 22. avgustu 1962, ne bodo upoštevali.

V.

Dobitkov po tem poročilu ne bodo izplačevali.

Dobitke izplačujejo na podlagi končnega poročila, ki ga objavlja Jugoslovanska loterija po poteku roka za ugovore.

Naslednje žrebanje dobitkov bo 15. avgusta 1962 v Beogradu.

Štev. 08-6207/1

Beograd, 11. avgusta 1962.
Glavni direktor:
Nenad Stanković, l. r.

Komisija za sprejem in odpust delavcev in uslužbencev pri

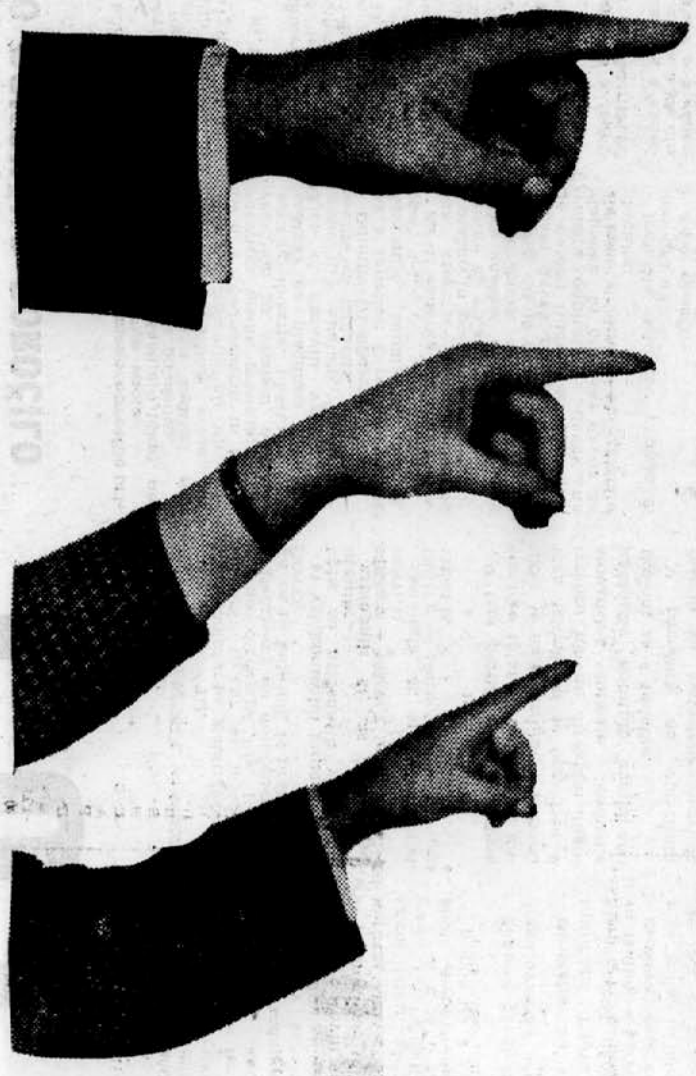
PODJETJU »HRAST« – LJUBLJANA,
Linhartova 49 a,

razpisuje prosta mesta:

1. **RAČUNOVODJE**
2. **REFERENTA**

za obračun oseb. dohodka (mezd. knjigovodje in blagajnika).

Razpis velja do zasedbe mest. — Pismene in ustne ponudbe na »HRAST«, Ljubljana, Linhartova 49 a.

Edinota

Ei

ZAVODI RR

Kako so ujeli Dražo Mihailovića

Tudi brez kruha se težko prestane

GOJKO BANOVIĆ — KOSTA STEPANOVIĆ:

Zunanji in notranji stebri, na katerih je slonela ravnogorščina, so se naglo sesipali drug za drugim, toda Draža se je še naprej upiral in odklanjal že samo misel na to, da je vse izgubljeno. V Okruglici je cukal žganje in pogostokrat vlekel s prstom po zemljevidu Jugoslavije ter nekaj mrmral. S prstom je porival svoje enote iz Srbije, jih zbiral okrog sebe in jih v valovih pošiljal nazaj na vzhod.

Potem pa, ko se je spet streznil, je spregledal, da slepi samega sebe. Čutil je, da tudi sami vojaki okrog njega kakor tudi člani centralnega komiteja čedalje bolj kolebajo in se vprašujejo, kam in za kom gredo. To je samo čutil, medtem ko je bilo drugim docela očitno, kako misli njegova vojska.

V osvobojenem Mostarju februarja 1945. leta

Gojko Stanišić, danes predsednik krajevnega odbora v vasi Okruglici, je bil leta 1944 še otrok. Neko popoldne je v Brgulah pri Varešu, v svoji rojstni vasi, skrit za plotom gledal, kako na njihovem vrtu molče pobirata sadje dva četnika. Ko je po poti prijahal na belem konju Draža Mihailović, je rekel eden izmed obeh četnikov drugemu:

— Ljubiša, ali si ga videl?

Ljubiša ni nič odgovoril in je naprej brskal po vrtu za sadjem. Četnik je ponovil:

— Ali si ga videl, Ljubiša? Kaj misli napraviti z nami?

— Boga vprašaj, — se je oglasil Ljubiša

— Če bi ga v Srbiji spravili s poti, potlej ti in jaz ne bi bila danes tatova. Odpeljal nas je z naših domov, ko bi si le vrat zlomil.

— Zdaj odpada listje, na spomlad, ko bo gora ozelenela, pa bom spet doma.

— Pa partizani?

— Podnevi bom v gozdu, ponoči pa doma.

V taisti vasi, v hiši Gojkovega sorodnika Save Stanišića, je Draža nekega večera razdelil veliko činov, odlikovanj in dukatov domačim četnikom. Vrstile so se zdravice in prisege na zvestobo. Toda poldrug mesec pozneje, ko je bilo treba kreniti z Dražo, so domači četniki prelomili prisego. Niso hoteli zapustiti svojih vasi.

Draža je prinesel v Bosno tifus, ropanje in trdno odločenost, da se še naprej vojskuje zoper partizane, ter načrte o nekakšnem nadaljnjem gibanju in potikanju četnikov po Jugoslaviji, medtem ko se bosenskim četnikom ni dalo iz Bosne. Niso imeli moči, da bi se odtrgali od svojih hiš in njiv, od očetov in mater, žena in otrok. Če že morajo svoje orožje, ki jim je že tako začelo presedati, položiti pred partizani, potem se ga hočejo znebiti na svojih dvoriščih in poljih, ne pa v neznanih gozdovih daleč od svojih vasi. Ko jih bodo nove oblasti razorožile in si jih podvrgle v njihovem rodnem kraju, jim bodo menda lažje oprostile njihovo vojno kot zmotno in jim dopustile, da spet svobodno stopajo po svojih poljih, da težkajo zoreče pšenične klase in poslušajo klopotanje mlinov na svojih potokih. Da se vrnejo v življenje.

Povsod okrog Draže je naraščalo in kipelo nezadovoljstvo. Člani komiteja, pobiti in razjarjeni, so valili na Dražo krivdo za vse, kar se je zgodilo v Srbiji. Vojaki so skrbno pregledali vsak grm in ograjo, izza katere bi se lahko pomolila puškina cev, domači četniki pa so želeli, da bi jim Draža čimprej pokazal hrbet.

Najbolj in najhuje pa je Draža razočaral same komandante bosenskih četnikov. Kadar je bil daleč od njih, si ga je njihova kmečka domišljija še predstavljala kot nekaj svetlega in vrednega položaja vrhovnega komandanta, ko pa se je znašel pred njimi, poražen in obdan od svojih potepenih, namrščenih spremljevalcev, so videli, da so se med vojno držali za tenko in krhko vejo. Govorili so o njem v srednjem spolu, kakor znajo Bosanci:

— Mar nas je tole vodilo? Kdo je tole postavil za komandanta naše vojske? Kdo je dal onétu pravico, da nas peha v boj? Če je naša kmečka pamet kratka, je njegova še krajša.

Dražev prihod v Okruglico, na predvečer popolnega četniškega propada, je dal mnogim ženam povod, da so zaropotale nad svojimi možmi:

— Mar ti nisem govorila, da si slep na očeh? Gledal si, videl pa nič, kakor uročen! Draža je general, Draža je minister, Draža glavni za vse, no, kaj pa je zdaj ta tvoj Draža? Skril se je v Zekićevo hišo pa čaka, da ga partizani potegnejo ven za ušesa kot zajca iz grma!

Ko je Draža v vasi Kunosićih vprašal nekega starca, kdaj in kje je ostal brez desnega očesa, mu je starec ponosno odgovoril:

— Gledal sem v Srbijo in tako ostal brez tega očesa.

— Kdaj si gledal v Srbijo? — je povprašal Draža.

— V avstrijski vojski, v Galiciji. Vdal sem se Rusom, odšel v dobrovoljce in Bolgari so mi izbili desno oko na solunski fronti. Pa tudi s tem levim očesom vidim, da zdaj v Srbiji ni več Nemcev.

Odhajali so, on pa je ostal

Nihče ni vedel, kakšni so pravi, resnični nameni Draže Mihailovića. Za navadne vojake, tiste maloštevilne četnike, ki so šli z njim v Bosno, je bil boleča uganka, ki jih je, kakor da so bili slepi, odtrgala od njihovih domov in družin, pa tudi ljudje iz njegove neposredne bližine, njegovi najtesnejši politični sodelavci, ga niso gledali drugače. Kot stari četniki, s svojo usodo zvezano z usodo ravnogorstva, so se krčevito oklepali Draže, ni pa jim bilo znano, kakšne misli in načrti ga navdihujejo. Ko je Draža jahal na svojem belcu po Okruglici in bližnjih vaseh, po Kunosićih, Čemernu in Črni reki, je govoril o svojih nadaljnjih premikih danes tako, jutri drugače, tako da je bilo včasih videti, kakor da niti sam ne ve, kaj hoče.

Kot politični steber in propagandni zvon ravnogorske misli je v prvih letih vojne tičal kraj Draže Dragiša Vasić. Ta je prišel do četniške kokarde in uniforme preko svoje predvojne vloge v Srbskem kulturnem klubu. Vasić je s svojim nastopanjem v tem klubu, v senci Slobodana Jovanovića, pobijal vse, kar je kot človek in književnik oznanjal takoj po prvi svetovni vojni.

Trden in dosleden je bil Vasić samo v boju proti partizanom, ostale značilnosti njegove osebnosti pa so izdajale človeka brez hrbtenice in ravnotežja. Znal je biti dopoldne monarhist, popoldne republikanec, zvečer pa nekakšna nepojmljiva mešanica monarhista in republikanca. Taval je v okvirih notranje politike, a tudi zunaj teh okvirov se ni videlo, kaj pravzaprav hoče in kakšno oslombo išče.

Vasić je bil velik čudak. Vpil je proti politikom sploh in v »Ravni Gori« pisal, da bi bilo treba pobiti vse politike, sebe pa je imel za prvega četniškega politika. Za varstvo ga je spremljalo kakih deset starih, dobro oboroženih četnikov. Tako se je šopiril kakor kak paša po nekaj mesecev, potem pa je na lepem, ko se tega nihče ni nadejal, razgnal vse svoje spremljevalce in se umaknil v kako vas, brez vsakega osebnega stražarja, in pisal zgodbe. Razdor med njim in Dražo je bil neizogiben.

Ko je namesto Dragiše Vasića sedel k Draži dr. Stevan Moljević, advokat iz Banje Luke, je eno nadlogo zamenjala druga. Advokat je zamenjal advokata, toda drugi se je pokazal prav tako nemogoč kot prvi. Medtem ko je prvi, kakor se je zdelo, jezdaril po oblakih, daleč od zemlje, je bil drugi od glave do peta tuzemski. V oktobrskih dneh leta 1944, ko se je Draža čutil kakor utopljenec, ki mu nihče več noče ponuditi roke, je sestavljal Moljević statistiko o razmerju med pravoslavnim, muslimanskim in katoliškim prebivalstvom v Bosenski krajini. Zasut s številkami, ves v vodah ozkega, malomeščanskega srbinstva, je Moljević kakor tudi vsi člani komiteja pritrjeval vsemu, kar so v Srbiji počeli pod zastavami ravnogorstva, a šele ko so prišli v Bosno, se je zganil in uprl četniškemu sodelovanju z Nemci. To sodelovanje je prikazal kot največjo tragedijo četništva, skliceval se je celo na Angleže in njihovo mnenje o četnikih. Draži se je od tega ježila brada, ne samo lasje. Zato je pahnil od sebe tudi Moljevića in potem takoj namesto njega vzel k sebi Aleksandra-Aco Aksentijevića, penzionista in bivšega narodnega poslanca na seznamu Bogoljuba Jevtića.

Asentijević je bil delegat centralnega komiteja v vrhovni komandi. Oficirji iz vrhovne komande niso imeli starega Aksentijevića prav nič v časti, kot tudi ne njegove funkcije in zvanja delegata. Tudi Draži samemu kot delegat ni veliko pomenil, a kot človek mu je bil po prihodu v Bosno starec potreben, še toliko bolj, ker ni bolehal za veličavostjo in nestalnostjo Dragiče Vasića niti za drobnim politikanstvom Stevana Moljevića. Vedel je, da pred bolnikom, ki zanj ni zdravila, ni treba govoriti o smrti. Kadarkoli je prekoračil mejo svoje obzirnosti do Draže, se mu je to maščevalo.

Novembra, mesec dni po prihodu v Bosno, se je Draža v Srednjem, nedaleč od Okruglice, spet sestal z Nemcem Sterkerjem, svojim starim znancem iz Srbije. V navzočnosti polkovnika Gojka Borote, Dražinega oficirja za zvezo v štabu generala von Lehra v Sarajevu, sta vso noč, od devetih zvečer do šestih zjutraj, prebila v pogovorih. Draža je zahteval orožje in strelivo, Sterker pa je ustregel njegovi zahtevi.

Tiste novembrske dni je Draža prejemal veliko pošte in depeš po radiu. Aksentijević, ki je sestanek s Sterkerjem spravljal v zvezo s to obilno pošto in depešami, je bil prepričan, da se pripravljajo nekakšni veliki dogodki, morebiti tudi nekakšen odrešilni preokret. Nekega dne je Aksentijević v Okruglici, ležeč na postelji, gledal, kako Draža za mizo prebira pošto in si nekaj zapisuje. Tedaj se je odločil, kar ni bila njegova navada, da bo malo globlje podrezal v Draževe misli.

— Čika, kaj je novega?

— Nič, čika Aco.

— Kakšno je stanje v Srbiji?

— Črno.

— Ali vozijo vlaki?

— Vozijo.

— Do kod je prišla naša vojska?

— Približuje se Bosni.

— Kam bomo šli, ko se združimo?

— To nam bodo povedali dogodki.

— V Slovenijo?

— Mogoče.

— Kaj ne bomo ostali v Bosni?

— Tudi to se lahko zgodi. Jaz pa sem najbolj prepričan, da bomo šli nazaj v Srbijo ... Čika Aco, zakaj me danes tako napadaš? Doslej nisi bil tak.

— Nič te ne napadam. Saj veš, da nimam ne moči ne volje, da bi te napadal.

— Napadaš me, brate, s temi svojimi vprašanji. Če hočeš meni in sebi dobro, me pusti pri miru! Aco, ne draži me! Aco, ne bo ti dobro, če se ne spametuješ!

Aksentijević je umolknil. Ležeč na postelji, ves premrl in obnemogel, si je govoril, da se ta človek, ki sedi za mizo zasut s pošto, ta komandant četniške vojske, čedalje bolj prepušča dogodkom, da ga rešujejo dogodki in razmere same.

Kadar se narodu zazdi, vzame tudi življenje, ne samo titel

Nekega dne okrog poldne je šel mimo Zekićeve hiše Sredoje Brkić, član centralnega komiteja, bivši senator in kmečki politikant, po rodu iz Dragačeva. Ko je postal, da bi nekaj povprašal neko dekletce, je iz hiše pogledal Draža in mu zaklical:

— Pridi, boš nekaj videl! Nekaj zelo lepega!

Brkić je zavil v hišo in videl na mizi veliko suhih tobačnih listov. Draža jih je bil začel rezati, da bi imel tobak za pipo. Lotil se je spet tega dela, Brkiću pa rekel:

— Ali mi verjameš, Sredoje, da težje prestanem brez tobaka kakor brez kruha?

— Draža, tudi brez kruha se težko prestane — je odgovoril Sredoje.

— Sredoje, prosim te, nikar me ne kliči tako. Zate nisem Draža, ampak Čiča. Za vse vas hočem biti Čiča, samo Čiča.

— Zame ne moreš biti Čiča.

— Kaj praviš?

Roke so mu zatrepetale. Videč, da ga Draža ni razumel, je Sredoje naglo pripomnil:

— Tako se reče samo starejšim ljudem, ti si pa še mlad. Koliko si star?

— Ne gre za to, koliko sem star, ampak za nekaj drugega. Narod mi je vzdel ime Čiča.

Lopnil je s pestjo po mizi in ponovil:

— Čiča, to mi je narod vzdel!

Sredoje, človek iz naroda, je vzel med tri prste nekaj narezanega tobaka in ga vohal, zroč v sobna vrata. Tako je nadaljeval, ne da bi gledal Dražo:

— Čiča, narodu je verjeti. Poglej tega Jefto Zekića, pri katerem stanuješ. Dober človek, pošten, spoštuje te in ti streže, toda verjemi mi, da bi te prav ta Jefto strpal v vrečo in te vrgel v Misočo, če bi imel priložnost. Kadar se narodu zazdi, vzame tudi življenje, ne samo titel.

Draža pa se je vdajal svojim mislim in rekel kakor da ni slišal Sredoja:

— Ko pride naša vojska, ko jo zberem in uredim, se vrnemo v Srbijo.

— Kaj ne bomo šli v Slovenijo? — je vprašal Sredoje.

— V Srbijo. Tako vidiš, bom razmestil svoje čete med Drino in Moravo.

Razrinil je več kupov tobaka po mizi, enega tja, drugega sem, potem pa jih spet zgrnil in pomešal med seboj.

— Sredoje, ali vidiš tole? Vračam se v Srbijo in narod, ki ga spodbuja moja vojska, se dviga na vstajo proti komunistom. Metež in anarhija vsepovsod, potem pa bo tista gospoda z zahoda morala priti in vzpostaviti red. Tako bo, moj Sredoje.

Drugo pismo Wilsonu

Ko je Dražo minil zanos, katerega mu je ustvarila lastna domišljija, je nehal misliti na svojo vrnitev v Srbijo, odhod v Slovenijo pa je odklanjal kot podvig, ki je že vnaprej obsojen na propad. Tedaj mu je spet prišel na misel general Wilson. Dne 13. novembra 1944, ko so bile četniške enote že na poti v Bosno, je Draža, spet po Topaloviću, poslal Wilsonu drugo poslanico.

Spoštovani general!

General Draža Mihailović me je prosil, da Vam sporočim naslednji njegov poziv:

»Pred dvajsetimi dnevi sem prosil svojega prijatelja dr. Živka Topalovića, naj Vas obvesti kot zavezniškega vrhovnega komandanta na Sredozemlju, da sem pripravljen podrediti Vaši komandi 50.000 oboroženih in izvežbanih ljudi, da bi se borili proti skupnemu sovražniku, bodisi na Balkanu ali pa na kakem drugem bojišču, kjer se Vam bo zdelo potrebno. Zelo obžalujem, da doslej nisem prejel nobenega odgovora na svojo ponudbo.

Zdaj bi Vas rad obvestil, da sem 20.000 ljudi podredil komandi generala Trifunovića na ozemlju med rekama Taro in Limo. Ker se Nemci prebijajo skozi Novopazarski Sandžak k Bosni in k fronti v Italiji, bi lahko moje čete onemogočile ta prehod. Imam namen zapreti to važno prometno žilo. Ker pa so moje čete brez streliva, Vas prosim, da čimprej pošljete svojo misijo h generalu Trifunoviću, da mu priskrbite primerno orožje in vojaško opremo in da ga uporabite za izvršitev te zelo važne vojaške operacije.

Se nadalje ostanem pri svoji prejšnji ponudbi in sem Vam popolnoma na razpolago z ostankom svojih čet, ki so zdaj v Bosni.

Nemci so se umaknili z vse dalmatinske obale. Po tem so ustaši poklicali partizane in jim izročili vso oblast. Med umikom Nemcev, ki so se neovirano pomikali proti severozahodu, ni bil na umikajočega se sovražnika sprožen noben partizanski strel. Toda partizanska vojska ravna z ljudsko množico slabše, kot bi to počenjala katerakoli kazenska ekspedicija. Vsak dan množično pobijajo ljudi, povečini Srbe, pobijajo pa tudi vidne in vplivne Hrvate, zlasti pristaše dr. Vladka Mačka.

Tudi ustaši povsod sodelujejo s komunisti pri napadih na srbske vasi. V plamenih so vse srbske vasi v okolici Zadra, Obrovca, Benkovca in Skradina. Ljudje množično bežijo v gore. Četniki se borijo, da bi zaščitili narod, in notranja vojna dobiva velikanski obseg.

V tistih delih Srbije, ki so zaradi ruskega napredovanja prišli pod oblast partizanov, vladata popolna nezakonitost in teror. Množično iztrebljajo ugledne nacionaliste. V Kragujevcu so javno ustrelili več ko 200 ljudi. V Beogradu prav tako množično zapirajo in ubijajo. Prebivalstvo silijo, da izobeša zastave z rdečo zvezdo. Nikomur ne dovolijo zapustiti mesto. Po vaseh izvajajo rekvizicije, kakršnih ljudje ne pomnijo, veliko je ropov in tatvin. Srbski narod je ves zaprepaden nad tem, da so ga njegovi zavezniki tako zapustili in prisilili, da bojuje državljansko vojno.

Zato Vas prosim, da pošljete svoje misije v vsa večja mesta v državi, da bi napravili konec temu strašnemu stanju, nastalemu v imenu zmage zaveznikov in v imenu osvoboditve dežele.«

Dovoljujem si pripomniti, spoštovani gospod, da bi učinkovita intervencija zaveznikov z namenom, končati državljansko vojno, naletela na odobravanje obeh nasprotnih strani.

Vlada dr. Subašića nima nobene avtoritete. Brez moči je, da bi kakorkoli prispevala k zbliževanju med narodom in h konsolidaciji države, ker ta vlada ne predstavlja nikogar, ne politično ne nacionalno. Edino, kar je ta vlada storila, je to, da je razpustila ustanove in spodkopala avtoritete, ki so prej obstojale in ki bi lahko zelo dobro in uspešno pripomogle k rešitvi problemov, zaradi katerih se bije notranji boj.

Uporabljam to priložnost, spoštovani gospod, da Vam izrazim svoje globoko spoštovanje.

Rim, 13. novembra 1944.

Dr. Živko Topalović,
podpolkovnik

Wilson je tudi na to pismo odgovoril z molkom.

(PONATIS PREPOVEDAN)

Živko Topalović in Draža Mihailović

ERICH GIMPEL: agent št. 176

»Obtoženi Gimpel, kot predsednik tega sodišča imam dolžnost, da vam sporočim sodbo. Sodišče vas je spoznalo za krivega v vseh točkah obtožnice ...«

Sodnik je vstal, me gledal naravnost v oči in spregovoril besede, ki jih ne bom nikoli pozabil:

»To be hanged by the neck until death.«

To pomeni:

»Obsojen, da visi, dokler ne nastopi smrt.«

Čez štiri dni mi bodo dali vrv za vrat. Napravili bodo trinajst vozlov, kakor predpisujejo pravila krvniku. Še triindevetdeset ur lahko diham in mislim, potem pa konec.

Nemirno blodim po kletki. Ure, minute me ubijajo pod svojo težo, včasih pa lahkotno bežijo.

Čelo se mi znoji. Jezik je suh kot usnje. Pohlepno popijem vse, kar mi prinesejo. Ljudje me pogledujejo boječe, nekateri sočustvujejo. Skoraj vsem se smilim, toda ameriško usmiljenje gre pogosto po kaj nenavadnih potih.

V bistvu sem razstavni predmet. Brez sramu me razkazujejo vsem, preden me bodo obesili, vsaj vsem tistim, ki imajo opraviti v Fort Jay ali vsaj v vojski. Le redko sem sam. Obiskovalci mi stiskajo roko, govorijo, ne da bi jih razumel, in mi zastavljajo vprašanja, na katera ne morem odgovarjati. Vprašujejo me po zdravju. To se sliši kot norčevanje. Toda ni to, marveč nekaj hujšega: navada.

VI.

ALCATRAZ

Sonce vzhaja vsak dan. Ure imajo šestdeset minut, minute po šestdeset sekund. Ljudje prihajajo in odhajajo. Svet gre naprej po svoji običajni poti. Toda čez štiri dni ne bom nič več živel.

Sodniki so nekaj govorili o petih tednih. Sodba je bila jasna. Brez priziva. Zagovornika sta mi stisnila roko.

»Zame je bila velika čast, da sem vas lahko branil pred sodniki, gospod Gimpel,« mi je dejal Reagin.

Dal mi je cigareto in jo prižgal. Moje roke niso bile več svobodne. Dvajset sekund po izreku sodbe mi je vojaški policist nataknil lisice.

Odslej me bodo zvesto spremljale vse do konca, sem takrat pomislil.

»... Pred sodiščem ste napravili dober vtis,« je nadaljeval. »Če je kaj na svetu, česar ne morem prenašati, so to slabiči. Lahko mi verjamete, da sem jih videl mnogo. Pokonci glavo! Vrhovno sodišče bo pregledalo sodbo in ugotovilo, da ne vsebuje formalnih napak. Žal!«

»In potem?«

»Se zmeraj lahko prosite predsednika, da vas pomilosti.«

»Res veliko upanje!«

»Nikakršno, če govorim resnico, vsaj dokler traja vojna. Dokazalo pa bo eno stvar: da niste zakrnel nacist. Marsikateri obsojenec bi si lahko rešil življenje, če ne bi bil tako ponosen in bi prosil za pomilostitev.«

»Poskrbite torej za to v mojem imenu, prosim,« sem mu dejal in se poskusil nasmehniti.

»Sproti vas bom o vsem obveščal. Obiskoval vas bom vsak teden. Povejte mi, če dobro ravnajo z vami. Če ne, bom posredoval.«

Ponudil mi je roko.

»... Hotel bi vam prizanesti z železjem, toda predpisi so strogi.«

Odšel je in ostal sem sam.

Minil je teden, nato drugi. Potem tretji, četrti. T i s t o se je približevalo. Danes zjutraj so me prišli vprašat za naslov mojih sorodnikov v Nemčij. Vem, kaj to pomeni. Kuhar me je vprašal, kaj želim jesti v prihodnjih dneh. Tudi to sem razumel. Kurat je poslal vprašat, ali ga želim videti. Zelo jasno.

Dal sem jim očetov naslov. Moral sem razmišljati nekaj sekund, preden sem se ga spomnil. Vse to je bilo že tako daleč ... V duhu sem spet videl človeka, po katerem imam postavo, oči, nos in tudi željo, da bi vedno počel tisto, kar je prepovedano. Ko mi je bilo tri leta, sem se znašel pred materino krsto. Ničesar nisem razumel, bil sem premajhen. Oče me je vzgajal po svoje. Živela sva v naravnem in molčečem tovarištvu, ki ga prinese prezgodnja materina smrt med očeta in sina. Kot mladenič sem počel vse, kar ni bilo potrebno. Nekega dne smo na ulici igrali nogomet in poskušali zadeti gol. Žogo sem poslal v izložbo neke slaščičarne. Poskušal sem pobrati žogo iz črepinj in slaščičarka me je nagnala z metlo.

Domov sem se vrnil dve uri prepozno. Nič dobrega nisem slutil. Oče je že plačal škodo.

»Se bojiš, kaj?«

»Da,« sem spravil iz sebe nič kaj ponosno.

»To je neumno,« je dejal oče. »Mar misliš, da nisem storil še kaj hujšega, ko sem bil mlad?«

Kaj počne zdaj? Misli na mene? Nikoli meni vprašal, za koga delam.

»Nočem vedeti,« mi je rekel nekega dne. »Saj veš, kaj delaš, ne? Samo eno željo imam: da bi te po vojni videl živega in zdravega.«

Po vojni! Za mene ni pojma p o v o j n i.

ZASTRAŠUJOČ OBISK

Prišel je moj paznik Johnny in mi potisnil skozi mrežo prižgano cigareto.

»Brž,« je dejal. »Pri tebi človek nikoli ne ve, kdo te bo obiskal, Edward,« je dodal čez čas — »vsi me kličejo po izmišljenem imenu — »nič ne maraj, saj ni tako hudo, kot si zamišljaš.«

»Gotovo ne,« sem odvrnil.

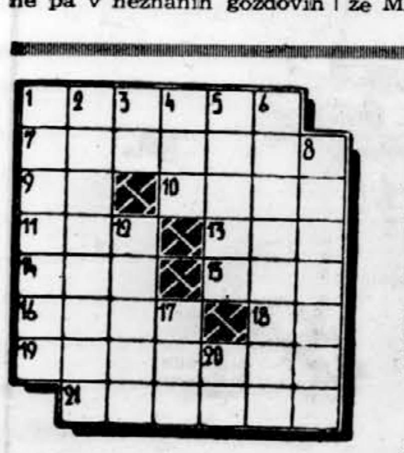
»Zadnjič sem bral neko knjigo,« je nadaljeval Johnny, »ki jo je napisal učitelj. O vojni za neodvisnost.«

»Zanimiva reč,« sem rekel.

»Boš videl. Nekdo je bil obsojen na smrt in obesili so ga na drevo. Visel je že, ko je prišla pomilostitev. Brž so ga sneli.«

»In ti misliš, da se mi bo zgodilo nekaj podobnega?«

»Ne, to je zelo malo verjetno,« je odgovoril Johnny. »Vse to ti pripovedujem iz enega samega razloga: pomiloščeni obsojenec je nato napisal knjigo, v kateri opisuje vtise obešenca. Pravi, da človek najprej začuti strahotno tesnobo, nato pa nenadoma ničesar več. Vse je prijetno, lahko, tako da se človek počuti kot na drugem svetu.

Križanka

VODORAVNO: 1. nedavno umrla ameriška filmska igralka, 7. radioaktivni kemični element, 9. začetnici znamenitega jugoslovanskega elektrotehnika v ZDA, 10. groza, mrzel srh, 11. parobek, štor, 13. prejšnja uradna kratica Češkoslovaške, 14. angleški izraz, ki se uporablja pri igrah z žogo, 15. figura iz četvorke, 16. prižig, 18. števnik, 19. meteorski kamen, izpodnebnik, 21. mesto na severnem Švedskem z velikimi rudniki železne rude.

NAVPIČNO: 1. staro italijansko mesto ob reki Mincio, 2. oplick, odpadek pri struganju, 3. kot 9. vodoravno, 4. strm gorski greben, 5. kraj na Gorenjskem, 6. največji fizik našega stoletja (Albert), 8. tuje ime za reko Neretvo, 12. števnik, 17. krajevni prislov, 20. kitajsko moško ime.

REŠITEV PREJŠNJE ŠTEVILKE

VODORAVNO: 1. Rusk, 5. Atair, 7. Carmen, 9. Ant, 10. noj, 12. triera, 14. estet, 15. taca.

21. »Naš vin pravi, da je to zato, ker je vino na Zemlji predrago,« važno pripomni Šuki in se odpaše — na signalni plošči piše ODVEŽITE SE. Agronom se odkašlja, kakor da bi se pripravljal na daljše predavanje. »Odkar se je naša Zemlja pred kakimi sto leti začela ohlajati,« pravi, »je vinska trta resda redkost in vino je samó še za zdravilo. Sicer pa ga tudi na Luni ni, tudi tam imajo zgolj žganjice, ki so zdravju nadvse škodljive. Čudim se tistim, ki jih uživajo ..«

»Eh, kaj,« ga prekine neki arhitekt, »strožje premetne globe in kazni bi morali uvesti, samo to bi pomagalo.« Književnik pripomni: »Tako je. Saj to so isti ljudje, ki so prej namerno kvarili lepoto naše narave, ko so s šilnicami vesarji kalili mir naših deviških hribov. Ne, vidite, zdaj pa še začenjajo kvariti vesolje. Odkar je vesolje odprto za turistični promet, je vesoljski romantiki odzvonilo!«

Arhitekt, ki je namenjen na Luno poslovno — tamkaj bo opremil nov lokal — namršči čelo: »Vi pa vaša romantika! Mar ne razumete, da turizem ne more živeti od samih cvetic in lepih razgledov? Tak je pač razvoj. Devize so devize.« Vzdušje postaja napeto. Kapitan jih opomni: »Pa pred otroki. Krotite se vendar!« Jure ima srečno misel. Zapoje, drugi pritegnejo za njim: »Od Urala do Triglava ..« Arhitekt vzame kriminalko in se zatopi v branje.

foto kronika

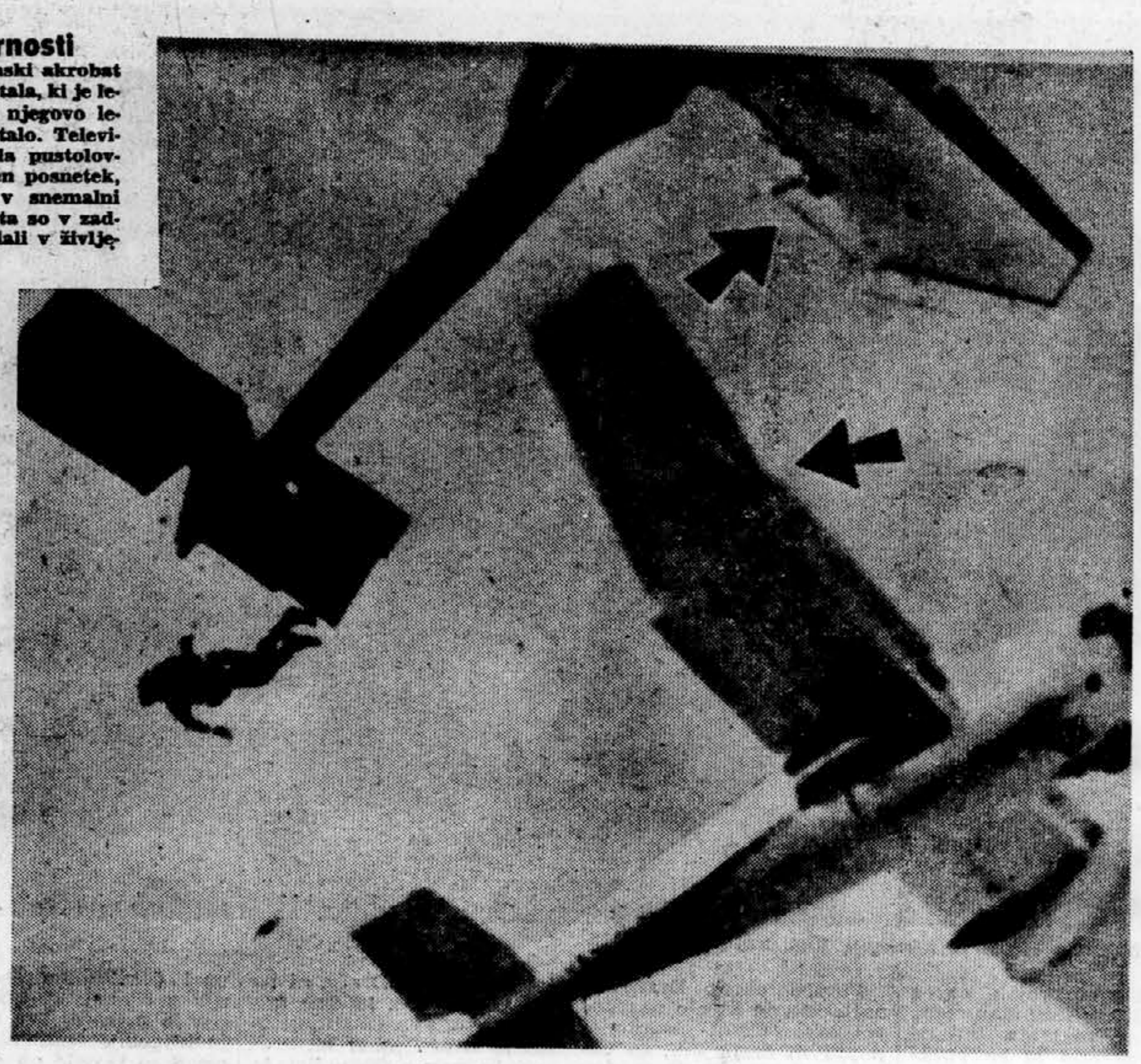

Počitek v senci tudi za jeklene konje
Kdo ve, ali se tudi njim prileže? Najbrž, da se, v teh dneh, ko brez usmiljenja gospodari sonce! Posnetek je iz avtokampa pri Bledu. Foto: Selhaus

Lubarda za palačo ZIS
Znani beograjski slikar Petar Lubarda dela za poslopje zveznega Izvršnega sveta v Novem Beogradu sliko »Pot v vesolje«. Slika bo široka 20 in visoka 5 metrov. Na sliki vidimo umetnika pri delu.

Filmski akrobat v življenjski nevarnosti
Tik preden bi se moral filmski akrobat Lyle Cameron pognati iz letala, ki je letelo 1800 metrov visoko, je njegovo letalo trčilo v neko drugo letalo. Televizijska družba, ki je snemala pustolovski film, je dobila realističen posnetek, kakršen ni bil predviden v snemalni knjigi: Cameron in oba pilota so v zadnjem trenutku skočili s padali v življenje.

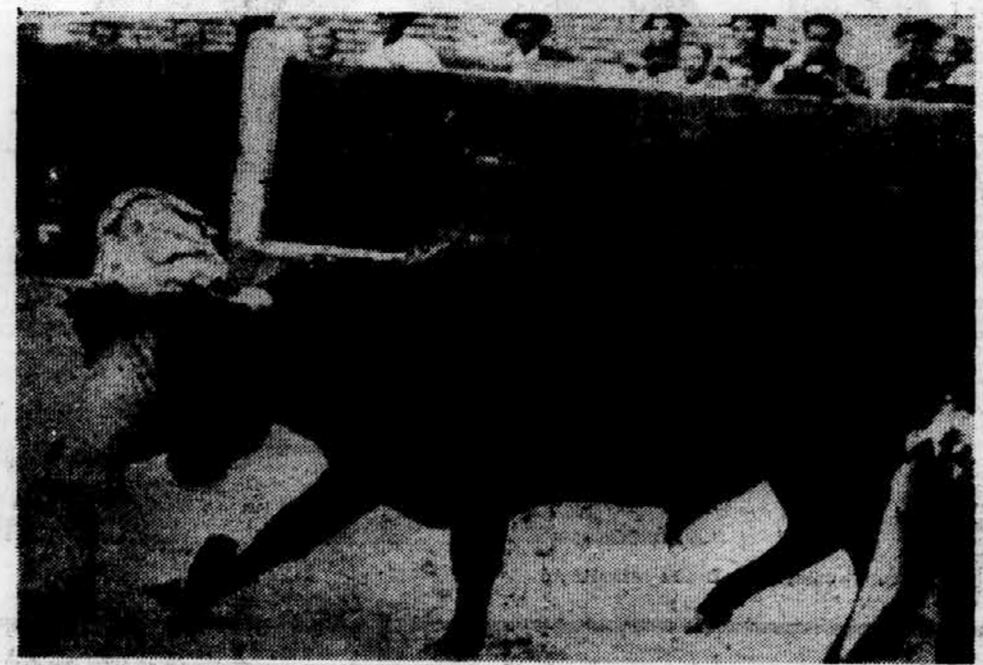

Potujoči astronavt
Svetovni potnik major Jurij Gagarin se ne more oddahniti: pred kratkim se je prišel nasmehnit tudi udeležencem svetovnega mladinskega festivala v Helsinkih, kjer je tudi napovedal, da bo kmalu poletel v vesolje sovjetski »astronavt št. 3«.

Avtograme na čepico
Ljubkim manekenkam, ki so uradno spremljale kolesarje na dirki po Jugoslaviji, je naš fotoreporter Svetozar Busić predlagal, naj ponudijo za avtograme tekmovalcev kar svoje čepice. Zadnji se je na čepico manekenke Fride podpisal zmagovalec dirke Franc Škerlj.

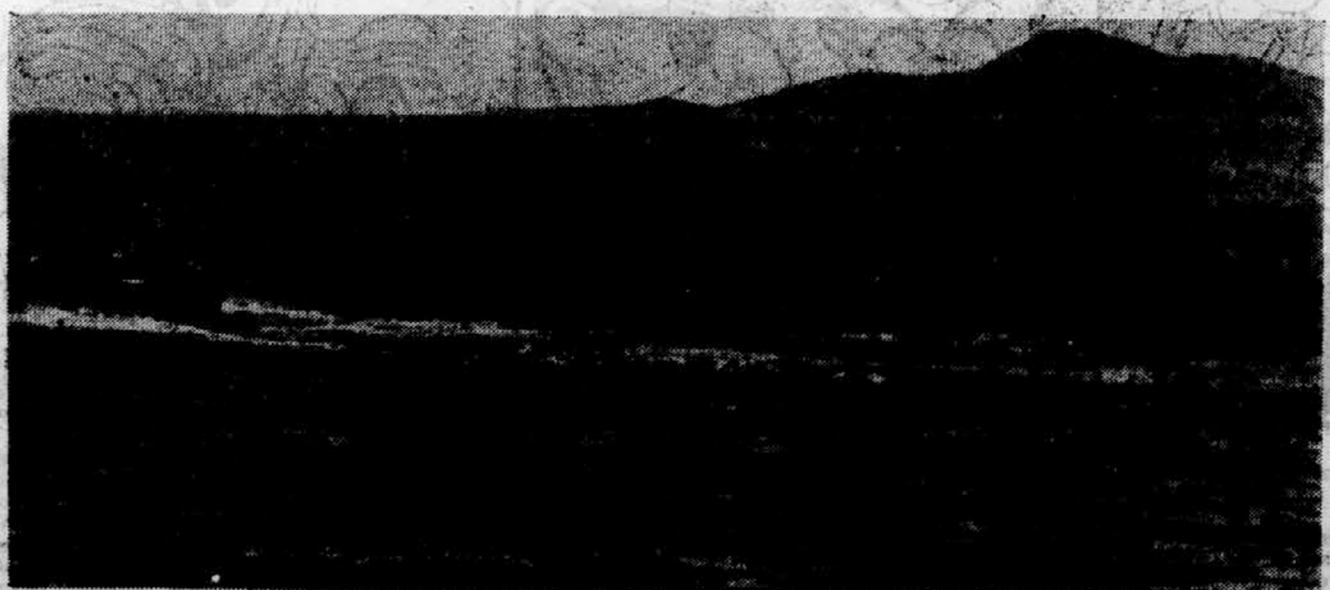

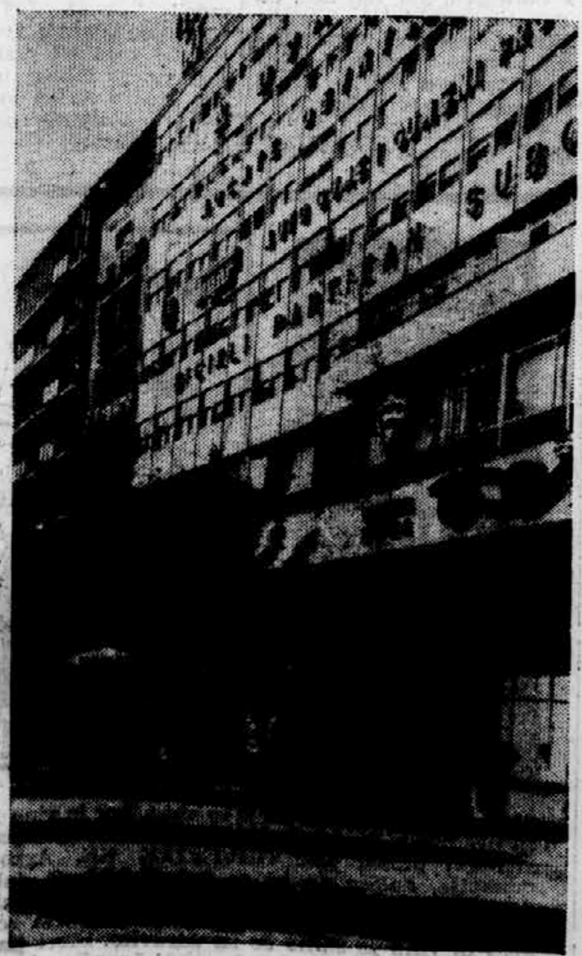
Prav nič nevarno!
Španski bikoborec Manuel »El Bala« Alvarez se je usedel sredi madridske arene na stol in obrnil razjarjenemu biku hrbet. Prav nič nevarno! (Slika zgoraj.) Venezuelec Lucio Requena je prijel bika celo za roge in se z njim sprehodil po vročem pesku. Res, prav nič nevarno — za gledalce!

Tudi pri nas smuk na vodi
Smučanje na vodi se pri nas zaradi drage opreme še ni razmahnilo. Največkrat vidimo le tujce, ko se na opremi, ki jo pripeljejo s seboj, smučajo po morju. Na sliki: smučanje na vodi pri Biogradu na Moru.

NAŠA FOTOREPORTAŽA ● NAŠA FOTOREPORTAŽA ● NAŠA FOTOREPORTAŽA

Pasji dnevi v Beogradu
Ko se razbeljeno sonce skrije za obzorjem, ulice nenadoma oživijo. Vodomet na Trgu Marxa in Engelsa (med zgradbo Centralnega komiteja ZKJ in Domom sindikatov) je eno izmed najpriljubljenejših zbirališč Beograjčanov, kajti vodni curki prijetno hladijo razgreti in suhi zrak.

Ko so v Beogradu »izbruhnili« avgustovski pasji dnevi, je ozko grlo beograjskega prometa Terazije skoraj popolnoma izumrlo. Ljudje se pojavijo na vročem asfaltu le zaradi najnujnejših opravkov.

Ni malo Beograjčanov, ki jo takoj po delu pobrišejo na Ado Ciganlijo, kjer se uprava res ne more pritoževati nad obiskom.

Pisma bralcev

Da bi bilo manj spraševanja

Tovariš urednik,

večkrat opažam, kako turisti, zlasti tujci, sprašujejo v Ljubljani za razne stvari; tega bi bilo manj, če bi se Ljubljančani bolje pripravili za turistično sezono. Ljubljana je že po svoji legi prehodno mesto, skozi katerega gre med sezono menda največ tujih turistov. Zato je težko razumeti, zakaj je v mestu tako malo napisov ali tabel, ki bi turistu oziroma tujcu jasno pokazale, kam naj se obrne, če želi dobiti prenočišče, iti na zabavišče, napraviti izlet itd.

Te pomanjkljivosti opažamo iz leta v leto, a nihče ničesar ne ukrene; vse ostane pri besedah. Ne samo tujci, tudi naši državljani, ki pridejo v Ljubljano — predvsem tisti iz drugih republik in s podeželja — se le težko znajdejo in največkrat ne gre brez spraševanja. Napisov namreč niti v domačem jeziku ni veliko. Nič čudnega ni torej, če begajo turisti po Ljubljani in sprašujejo celo, kje so hoteli Slon, Union, Turist itd. Nemalokrat jih iščejo, ko so že v neposredni bližini hotela ali gostišča. To prav gotovo ni prijetno, zapušča pa tudi slab vtis o naših gostinskih in turističnih podjetjih.

In naposled? Ali ne bi bil že čas, da bi izobesili na vidnem mestu, vsaj med turistično sezono, zemljevid mesta Ljubljane. Drugod v tujini pa tudi v drugih naših mestih so to že zdavnaj napravili.

Peter Kolar, Ljubljana

Hvala, tovariš šofer!

Tovariš urednik,

dne 27. julija letos sva se s prijateljem peljala z motornim kolesom iz Kumrovca v Ljubljano. Do Celja nama je kar dvakrat spustila zračnica zadnjega kolesa. Oba defekta sva nekako popravila. Ko sva privozila v Celje, sva dolila bencina in se nato odpeljala naprej proti Ljubljani. Ko sva pustila za seboj Ložnico, pa naju je spet zaneslo, torej že tretji defekt oziroma tretja smola. V bližnjem zvoniku je odbila ura 12.

Kaj sedaj? Noč je, delavnice so zaprte, cesta že precej prazna. Ustavila sva sicer nekaj motoristov, toda vsak se je po svoje izgovarjal. Končno sva sklenila, da bova nesrečno motorno kolo pustila ob glavni cesti in se odpeljala, če bo le možno, v Ljubljano z avtobusom.

In res so se kmalu zasvetili na cesti žarometi avtobusa. Šofer, tovariš Kogoj, je takoj ustavil in seveda tudi takoj videl najine težave. Odprla so se vrata in s prijateljem sva stopila v avtobus in tako z njim prispela v Ljubljano. Toda smole še ni bilo konec. V avtobusu sem pozabil svojo motorsko čelado. Torej že četrta smola. Hitro sem stopil nazaj in že zagledal sprevodnika tov. Udvanca, ki gre s čelado proti meni. Zares lepa pozornost tako šoferja kot sprevodnika.

Ernest Janežič, Ljubljana, Pugljeva 17.

O poklicu, ki ga moraš imeti rad

Tovariš urednik,

prebral sem članek Spoznal sem učiteljski poklic (Delo 3. 8. t. l.). Čutim potrebo, da o učiteljskem poklicu, ki ga moramo imeti zelo radi, napišem nekaj besed.

Tudi jaz sem bil začetnik, ni dolgo tega. Leta 1958 sem začel učiti na enooddelčni šoli, in priznati moram, da sem se marsikdaj lovil. Ker sem prišel na šolo sredi šolskega leta, sem upravičeno pričakoval pedagoškega svetovalca. Tisto šolsko leto ga ni bilo, dvakrat pa je prišel naslednje leto, no, in prišel je tudi tretjič, ko mi je zapisal oceno o mojem delu. Takrat sta prišla pravzaprav dva, ocena pa se je glasila: zadovoljuje. Moje delo sta spoznala v pol ure, jaz pa sem delal vse leto po ves dan, in to ne samo v šoli, delal sem tudi v organizacijah in se večkrat vračal šele ob pozni uri v svojo sobo.

Takrat se mi je zdela ocena krivična. Ko pa so mi pred dvema letoma dali najboljšo oceno, je pa spet nisem bil vesel. Če sem namreč primerjal tedanje delo z onim na enooddelčni šoli, se mi je zdelo, da take ocene nisem zaslužil.

Ko sem prebiral oceno mladega učiteljskega tovariša, sem imel občutek, da so mu napravili krivico. Večkrat dodelijo mladim učiteljskim štipendistom mesta, na katerih si v začetku ne morejo prav nič pomagati. Ker pa so štipendisti, morajo pač vse prevzeti — nikogar pa ni, ki bi se zanimal, kako bo tak učitelj delal, kako bo živel, kajti tudi na košček osebnega življenja ima pravico. Na to pa vsi pozabijo: tu so le celodnevni pouk in še zahteve, da delaj v vrsti organizacij. Potem pa nekega dne ugotovijo, da nekaj ni prav in da ni pravega uspeha. Kritizirati ni tako težko, prej bi bilo treba pomagati in svetovati. Res imamo pedagoške svetovalce, ki pa večkrat zelo malo svetujejo, zares malo.

Še nekaj besed mlademu učiteljskemu tovarišu. Delal si v težkih razmerah v šoli in v organizacijah. Bil se zares prosvetni in družbeni delavec. Končno so prišle ne preveč pedagoške pripombe pedagoškega svetovalca. Najtežje, kar si doživel, je odnos staršev do šole. Starši morajo spoznati, da mora človek v današnjem času tudi za delo na kmetiji marsikaj vedeti. Svetujem ti, da na prihodnji sestanek povabiš pedagoškega svetovalca in še zastopnika občinskega odbora.

Všeč mi je, ko praviš, da si se navezal na svoje učence. To je v našem poklicu zelo važno. Gotovo imajo tudi učenci tebe radi! Skupno boste prebrodili težave in si ohranili vsaj nekaj idealizma, ki je za šolsko delo tako potreben.

Želim ti, da v prihodnjem šolskem letu spoznaš svoj poklic, ki ima tudi lepe strani. Kljub temu da sem tudi sam doživel marsikatero grenko in težko, imam še vedno veliko dobre volje in rad poklic učitelja, ki še ni povsod našel mesta, ki mu gre.

Miloš Djuzić, Šmartno pri Litiji.

Zakaj račun za že plačano delo?

Tovariš urednik,

Center za socialno delo Novo mesto je dobil 1. junija letos svoje prostore v Kandijski ulici 5. V teh prostorih je bil prej Zavod za urejanje gozdov. Ko smo se vselili, smo se z Zavodom dogovorili, naj ostane v prostorih telefonski aparat z vso napeljavo, nadaljnje stroške medkrajevnih pogovorov in redno naročnino pa bo prevzel naš Center. O tem sporazumu smo obvestili podjetje za PTT promet Novo mesto, kjer so napravili ustrezno spremembo.

Za junij je dostavilo podjetje račun za PTT storitve še bivšemu naročniku telefonskega aparata, račun za julij pa je prejel Center za socialno delo, kar je popolnoma pravilno.

Ne zdi pa se nam pravilno to, da nas je kot novega naročnika oziroma naslednika telefonske številke 211 obremenilo podjetje za PTT promet med drugim tudi za plačilo stroškov »vključitve telefonskega aparata«, in sicer kar za 38.000 din, saj je bila napeljava že stara in je nismo niti najmanj spreminjali ali popravljali. Ta obremenitev se nam zdi neutemeljena tudi zato, ker je bila napeljava telefonskega aparata že enkrat plačana.

Viktor Bartolj, v. d. upravnika.

Prepovedane trate

Tovariš urednik,

kadarkoli grem v teh vročih dneh skozi Novo Velenje — mimo stanovanjskih blokov, v katerih stanuje »naš rudar s svojo družinico« — mi je težko, ko gledam naše najmlajše, kako se igrajo na vročih pločnikih. Pri vsakem bloku jih naštejem deset, pa tudi več. Nekateri otročki, posebno fantki, ki so že vsaj nekoliko zrasli, pa zlezejo skozi plotove na gradbišča, kjer je zanje polno raznih nevarnosti. To mi ni všeč zaradi tega, ker so med temi velikimi hišami lepe pokošene trate, kamor pa ne smeš stopiti. Ko sem rekla pred hišo sedeči materi, naj vendar pusti v tej vročini bose otročke na pokošene trate, mi je odgovorila, da je to prepovedano.

Vprašam prizadete mame, ali res ni mogoče, da bi vsak stanovanjski blok primerno gojil in čuval trato za svoje najmlajše, ki še niso »godni« za razna igrišča. Ne zagovarjam seveda kakega nereda, toda to bi se prav lahko uredilo za zdravje najmlajših, saj bi zaradi tega Novo Velenje ne bilo prav nič manj lepo; le otrokom bi nudili nekaj več poletnega veselja in razvedrila, njihovim staršem pa zadovoljstva.

Darinka Strbenk, Velenje, Koroška 76.

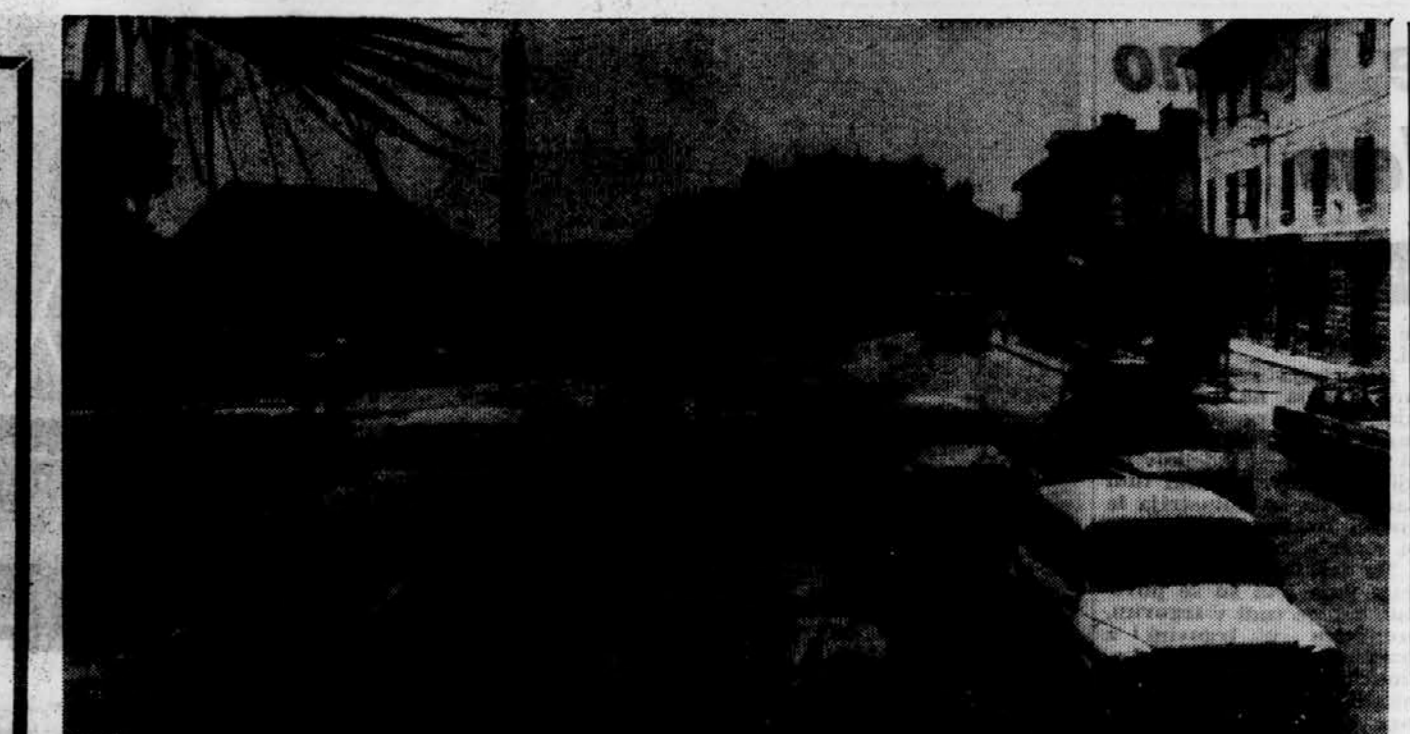
Odločbe še vedno ni

Tovariš urednik,

januarja letos sem vložil pri ObLO Cerknica prošnjo za lokacijo enostanovanjske hiše. Še isti mesec je bil ogled, za katerega sem plačal 4700 din. Po ogledu je bil sestavljen zapisnik, ki je določal točno lokacijo hiše in ostale gradbene pogoje. Do danes pa še nisem prejel odločbe o odobreni lokaciji.

Po zagotovilu občinskega organa, ki je napravil ogled, oziroma zapisnika, sestavljenega ob tej priložnosti, sem si nabavil material za gradnjo, za katerega sem porabil 250.000 din. Sedaj ne vem, kaj bi. Omenim naj še, da moj primer na območju obLO Cerknica ni osamljen.

Anton Pišek, Podcerkev 24.

V Postojni ob glavni cesti raste poslopje novega hotela A kategorije, ki bo čez dve leti sprejel prve goste. V njem bo prostora za blizu 100 turistov, pod isto streho pa bosta tudi kavarna in restavracija. Foto: Šelhaus

Postojnski turistični paberki

Tuji gosti v postojnski restavraciji zadovoljno sedijo v senci in čakajo, da mine opoldanska vročina, ko bodo lahko krenili naprej, proti morju. Neka turistka zadovoljno ogleduje spominke, ki jih je nakupila v Postojni, njen mož pa se podpisuje na kopico razglednic, ki jih bosta poslala znancem, v dokaz, da sta obiskala Jugoslavijo. Oba sta dobre volje.

Tudi mali prometni miličnik, ki si je med šolskimi počitnicami poiskal honorarno zaposlitev in zdaj nasmejano pozdravlja avtomobiliste, ki se ustavljajo na parkirnem prostoru, ki ga čuva, je zadovoljen.

»Turistična pisarna je za vogalom,« takoj postreže z informacijami: »Samo nikar se ne zmotite in ne zavijte h Kompasu.«

Pa bi se res ne bilo težko zmotiti. Vrata Kompasove poslovalnice in nove pisarne postojnskega turističnega društva so tesno skupaj, le puščica je vmes, puščica, ki je usmerjena proti Kompasu.

»To puščico občutimo vsak dan,« pravijo v turističnem uradu. »Pri nas in pri njih je menjalnica, toda ker puščica kaže k njim, tudi tujci največkrat zavijejo tjakaj, mi pa jih le gledamo . . .«

Tujim turistom so kaj malo mar te skrbi. Postojna jih je očarala in zdaj premišljujejo, če bi še ostali. Sob je dovolj, so zvedeli. Preko 200 in nekaj celo praznih. Postregli pa so jim tudi z informacijami, da bodo čez dve leti lahko prenočili v novem hotelu A kategorije, v katerem bodo tudi restavracija, kavarna in morda celo kino.

Medtem ko se gosti živahno pomenkujejo, v turistični pisarni preštevajo letošnje goste. V prvem polletju jih je bilo več kot 96 tisoč. Precej več kot lani ob istem času. Spomladansko vreme je res precej nagajalo. Zato pa so samo v juniju našteli več kot 50 tisoč obiskovalcev v jami. Največ seveda tujih, zakaj z domačimi tudi v Postojni letos nimajo sreče.

V nerodne reči je nerodno drezati. V Postojni neradi govorijo, kako je zdaj z načrtom, da bi uprava Postojnske jame prevzela upravo tudi nad Škocjanskimi jamami. Odgovorni so odšli na dopust in se čez poletje poslovili od turizma. Morda bo kaj več novic v jeseni . . .

A. Bibič

● LENART V SLOV. GORICAH

IZGUBA V TOVARNI USNJA

V tovarni usnja v Lenartu v Slovenskih goricah so prvo polletje zaključili z izgubo. Kljub temu pa je direktor na svojo odgovornost dal nalog računovodji, da je treba izplačati 100-odstotne osebne dohodke ne glede na dosežene rezultate. O tem podjetju so razpravljali tudi na nedavni seji Okrajnega komiteja Zveze komunistov Maribor in menili, da se bo moralo to podjetje čimprej povezati z ostalimi usnjarskimi podjetji, ker v nasprotnem primeru ne bo moglo poslovati.

M.

● CELJE

SINDIKALNE DELAVCE JE TREBA USPOSABLJATI

V praksi sindikalnega dela se je doslej izkazalo, da dosežejo največ uspehov tam, kjer so sindikalni delavci za svoje poslanstvo tudi ustrezno usposobljeni, predvsem pa delavoljni in aktivni. Še posebej velja to za sindikalna vodstva, vštevši plenum občinskega sveta. To spoznanje vodi tudi vodstvo občinskega sindikalnega sveta v Celju in njegovo kadrovsko komisijo. Zategadelj bodo v prihodnje zlasti usposabljali mlade in delavoljne sindikalne delavce za odgovorne naloge v vodstvih. Z vodstvi političnih organizacij po kolektivih razpravljajo med drugim tudi o izbiri bodočih sindikalnih funkcionarjev, tako da bo ob novih volitvah občinskega vodstva široka kadrovska izbira.

Kandidati za sindikalne delavce bodo predvidoma jeseni obiskovali večerno politično šolo pri občinskem komiteju ZKS, kjer bodo dobili potrebno teoretično znanje in podrobneje spoznali elemente družbeno političnega dela. Njihovo aktivnost v kolektivih bo občinski sindikalni svet pozorno spremljal, ker pač želi natanko preceniti dejanske sposobnosti in pripravljenost za odgovorno delo z ljudmi v sindikalni organizaciji. Pri predlogih za kandidate, bodoče sindikalne delavce, bodo nedvomno lahko najobjektivneje presojali, če je kdo sposoben ali ni, prav člani sindikalnih organizacij. Prav njihova odločitev lahko sindikalnega delavca obvezuje za res marljivo udejstvovanje z vso mero odgovornosti do članstva.

F. K.

Naš fotozapisek

V Vuzenici že tretje leto impregnirajo drogove za telefonske in električne napeljave na prostem z vtiskanjem impregnacijske tekočine po sistemu naravnega pritiska — rezervoar s tekočino imajo na stolpu. Zmogljivost obrata je 2700 kub. metrov letno v tistih mesecih, ko ne zmrzuje, ali 15 kub. metrov dnevno. Drogove jim dobavljajo kmetijske zadruge, impregnirane pa prodajajo v razne kraje naše države. Foto: Petek

● MARIBOR

Tri sezonska obdobja na Pohorju

Na pobudo krajevnega odbora SZDL Pohorje so se zbrali v Poštarskem domu vsi upravniki in zastopniki ustanoviteljev počitniških domov na Pohorju. Po poročilu predsednice Martine Tratarjeve so razpravljali o pripravah za sezono v letu 1963. Dogovorili so se, da bodo v prihodnje imeli na Pohorju tri sezonska obdobja, v katerih bodo veljale različne cene. Tako bo glavna sezona v juliju, avgustu in od 15. decembra do konca januarja. Predsezona in posezona bosta februarja, maja, junija in septembra, medtem ko mrtvo sezono predvidevajo v marcu, aprilu, oktobru, novembru in do 15. decembra.

Po končani seji se je takoj sestal koordinacijski odbor počitniških domov Mariborskega Pohorja in predlagal upravnim odborom podjetij penzionske cene v letu 1963. Po tem predlogu bi se cene penzionov gibale v sezoni od 1000 do 6800, medtem ko so bile letos od 800 do 1600 dinarjev. V Poštarskem domu bi bil penzion v glavni sezoni 1500 do 1800, v predsezoni in posezoni 1300 do 1600 in v mrtvi sezoni od 1000 do 1300 dinarjev. V Kagerjevem domu pa obstaja predlog za cene 1200, 1000 in 850 dinarjev v posameznih sezoni. V »Jelki« predlagajo najvišji penzion 1000, v Planiki 1400 din itd.

K. M.

ŽELEZNIČARSKI DOM POLNO ZASEDEN

Železničarski dom na Pohorju je polno zaseden, saj trenutno preživlja v njem svoj dopust blizu 70 gostov. V glavnem so prišli iz Beograda, Novega Sada, Zagreba, Subotice in nekaterih drugih krajev. Med prehodnimi gosti zabeležijo vsak dan tudi nekaj tujcev. V sezoni plačajo gostje penzion 1200 do 1300, izven sezone pa od 1100 do 1200 dinarjev. Tudi za letovanje v septembru je veliko zanimanje.

M.

ZA PRAVILNO KADROVSKO POLITIKO

Okrajni komite Zveze komunistov v Mariboru, občinski komiteji in osnovne organizacije ZK v mariborskem okraju si prizadevajo, da bi v samoupravnih organih uveljavili pravilno kadrovsko politiko. Povsod poudarjajo potrebo po vključevanju večjega števila delavcev, mladine in žensk v samoupravne organe. Kljub temu pa so ponekod še vedno anomalije, ki kažejo na nepravilen odnos do uveljavljanja žensk v samoupravnih organih. Tako je n. pr. v Mariborski tekstilni tovarni več kot 65 odstot. zaposlenih žensk, vendar imajo moški v samoupravnih organih in vodstvih političnih organizacij večino.

K.

● ŠOŠTANJ

POSLOVNI REZULTATI SO VEDNO BOLJŠI

Elektrofiltrski elementi niso več novost za naša gradbena podjetja, ampak postajajo vedno bolj vsak- [illegible] danja potreba. Zato ni čuterakih elementov v Šoštanju, ki deluje kot samostojna ekonomska enota rudnika lignita Velenje, ne morejo proizvesti zahtevane količine zidakov, da bi zadostili potrebam kupcev. Naročnikov je iz dneva v dan več. Če so se še pred nedavnim borili, kako z noviteto prodreti na tržišče, potem se morajo sedaj ukvarjati s tem, da bodo čim več proizvajali. Skratka, poiskati in izkoristiti morajo vse proste zmogljivosti.

Poslovni rezultati kažejo, da je obratni delavski svet sproti odstranjeval vse negativne vplive, ki so v prvem polletju ovirali uspešno gospodarjenje. Poglobljeno in vztrajno delo tega samoupravnega organa je že rodilo plodne rezultate. V obratu elektrofilterskih elementov so namreč julija izdelali 1,011.000 enot in tako dosegli do zdaj največjo mesečno proizvodnjo.

J. N.

turistične informacije

Koprsko turistično območje:

V Portorožu, Kopru in Izoli bo 16., 17. in 18. avgusta revija popevk s pevko Lolo Novaković. V Kopru bo gostoval 20. avgusta Ukrajinski narodni zbor plesov in pesmi; isti zbor bo gostoval 21. avgusta v Portorožu. Temperatura vode v Portorožu je 23 stopinj Celzija. Sicer pa je v vseh turističnih krajih na koprskem območju v glavnem vse zasedeno. Nekaj prostih postelj je le v zasebnih sobah v Piranu, Portorožu in Kopru. V **Postojni** pričakujejo v nedeljo 12. avgusta 5 milijontega obiskovalca jame, ki bo dobil spominsko darilo. **Istega dne bo na ploščadi pred jamsko restavracijo prireditev s plesom.**

Goriško turistično območje:

V vseh krajih na goriškem turističnem območju je še nekaj prostih postelj. Izjema so le **Bovec, Log pod Mangartom, Soča in Trenta**, ki bodo zasedeni do 25. avgusta.

Gorenjsko turistično območje:

Na **Bledu** je v glavnem vse zasedeno, vendar pa je možno dobiti še nekaj postelj v zasebnih sobah in hotelu Triglav; priporočljiva pa je predhodna rezervacija. Nekaj prostora je še v **Kranjski gori**, prav tako pa tudi v planinskih kočah na **Vršiču** in v **Batečah**. Zaseden je tudi Dom pod Golico nad **Jesenicami**. Na **Jezerskem**, kjer so sicer vse kapacitete zasedene, bodo priredili v nedeljo, 19. avgusta, »Ovčarski bal«. Na sporedu je prihod pastirjev z ovcami s planin, sprejem pri gospodarju, ocenjevanje in striženje ovac. Nastopa tudi folklorna skupina z gorenjskimi in koroškimi plesi. Splošno rajanje bo pred Planinskim jezerom. Gostom bodo na razpolago originalne planšarske jedi. V **Kranju** je še nekaj prostih postelj, prav tako pa tudi v domu na **Joštu**. Dovolj prostora je tudi v **Tržiču**, pod **Storžičem** in na **Kofcah**. V **Bohinju** so zasedene vse turistične sobe in hoteli. Temperatura Bohinjskega jezera je 21 stopinj Celzija.

Celjsko turistično območje:

V **Velenju** bo od 12. do 18. avgusta »turistični teden« s številnimi kulturnimi, športnimi in gostinskimi prireditvami. Sicer pa je v Velenju še nekaj prostih postelj samo še v hotelu Paka, medtem ko je weekend naselje zasedeno. Osem postelj je za zdaj prostih tudi v **Rogaški Slatini**, kjer bo 25. avgusta mednarodni plesni turnir. Sicer pa so vsa zdravilišča na celjskem turističnem območju v glavnem zasedena; nekaj prostora je samo v zasebnih sobah v **Rimskih Toplicah** in v **Laškem**. Zasedena so vsa weekend naselja, prav tako pa tudi **Logarska dolina**. V ostalih krajih je na razpolago še nekaj postelj.

Mariborsko turistično območje:

Vsi domovi na **Mariborskem Pohorju** so zasedeni. Nekaj prostora je samo na skupnih ležiščih v Zidanškovem domu in v Planinki. Zasedena je tudi Ribniška koča na **Zahodnem Pohorju** in letovišče **grad Statenberg**. V ostalih krajih, to je v **Lovrencu na Pohorju, Črni na Koroškem, Radljah ob Dravi** in na **Kozjaku** je še nekaj prostih postelj.

Pomursko turistično območje:

V Slatini Radencih je prostih 6 ležišč v treh weekend hišicah. Prostih je tudi nekaj zasebnih sob, vendar pa je priporočljiva predhodna rezervacija. Dovolj prostora je v hotelu Zvezda v Murski Soboti in v turistični postojanki **Goričko v Gornjih Petrovcih**. Temperatura vode v olimpijskem jezeru v Slatini Radencih **je 25 do 27 stopinj Celzija.**

Dolenjsko turistično območje:

V vseh krajih na dolenjskem turističnem območju je prostih še nekaj postelj. Prosto je tudi v kampingu in v motelu na **Vinici**. Temperatura **Kolpe** je 23 stopinj, medtem ko ima voda v odprtem bazenu v **Šmarjeških toplicah 32 stopinj C.**

Ljubljansko turistično območje:

V okviru Ljubljanskih letnih iger bo izvedlo gledališče »Ad hoc« dne 11. in 12. avgusta ob 20.30 v Križankah Girandouxovega AMFITRIONA 38.

V ostalih krajih na ljubljanskem turističnem območju, to je na **Kureščku**, na **Polževem**, v **Logatcu**, na **Rovtah** in na **Travni gori**, v **Polhovem Gradcu** in na **Rakitni** je še nekaj prostih postelj. Deset prostih postelj je tudi v **Medijskih toplicah**, kjer ima voda v odprtem bazenu 27 stopinj Celzija.

● RADLJE OD DRAVI

SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA

Trgovsko podjetje »Drava« v Radljah ob Dravi se je lotilo ureditve samopostrežne trgovine, ki jo gradi domače gradbeno podjetje. Za gradnjo in opremo bo trgovsko podjetje prispevalo blizu 7 milijonov dinarjev. Računajo, da bodo samopostrežno trgovino odprli še v začetku septembra. Pobuda trgovskega podjetja »Drava« je vredna pohvale, saj se je kljub nekaterim pomislekom lotilo tega dela, ki pomeni napredek v prodajni tehniki.

—ok

● SLOVENJ GRADEC

DVOMESEČNA ZALOGA HLODOVINE

V lesnoindustrijskem podjetju Slovenj Gradec v prvem polletju niso dosegli realizacije bruto produkta, čeprav so fizični obseg proizvodnje povečali za 20,5 odstotka v primerjavi z istim obdobjem lani. Največji problem je pospešen dotok hlodovine, saj imajo trenutno dvomesečno zalogo. Prav tako imajo na zalogi tudi večjo količino rezanega lesa, ki ga zaradi manjše investicijske dejavnosti in visokih cen težko prodajo.

K.

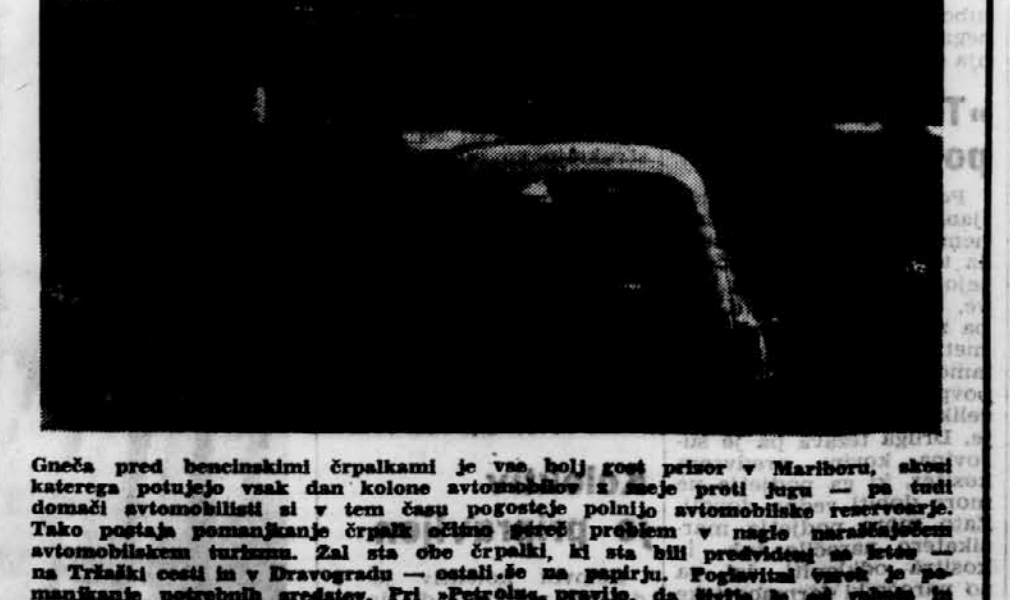
● ČRNA NA KOR.

SLABA PRESKRBA Z ZELENJAVO IN SADJEM

Gospodinje v Črni na Koroškem se pritožujejo, da preskrba z zelenjavo, s sadjem in z drugimi pridelki ni zadovoljiva. Prav tako ugotavljajo, da je prodano blago slabše kakovosti kot v Mariboru, Celju in drugih mestih. O tem problemu so razpravljali že na sestankih SZDL in zborih volivcev ter menili, da bo treba to stanje izboljšati. V Črni sedaj urejajo tudi novo tržnico, od katere si gospodinje precej obetajo.

M.

PREMALO BENCINSKIH ČRPALK

Gneča pred bencinskimi črpalkami je vse bolj gost prizor v Mariboru, skozi katerega potujejo vsak dan kolone avtomobilov z meje proti jugu — pa tudi domači avtomobilisti si v tem času pogosteje polnijo avtomobilske rezervoarje. Tako postaja pomanjkanje črpalk očitno pereč problem v naglo naraščajočem avtomobilskem turizmu. Žal sta obe črpalki, ki sta bili predvideni za letos — na Tržaški cesti in v Dravogradu — ostali še na papirju. Poglavitni vzrok je pomanjkanje potrebnih sredstev. Pri »Petrolu« pravijo, da živijo le od rabata in sami ne zmorejo potrebnih investicij. Na pomoč naj bi priskočile občine, kot so to storili v Rogaški Slatini, Kamniku, Radovljici itd. Pomanjkljivosti še sedaj odpravljajo prizadevni uslužbenci na črpalkah, ki so hitri, ustrežljivi in prijazni kljub napornemu delu. Pri prodaji presegajo evropske rekorde svojih vrstnikov, saj vsaka od treh črpalk v mestu proda mesečno nad 200 ton goriva, medtem ko je povprečje pri zahodnih sosedih 60 ton. Na sliki: Pred bencinsko črpalko na Šentiljski cesti v Mariboru. Foto: Jp

Štedilniki tudi za izvoz

V velenjski tovarni »Gorenje« že za več kot 1,5 milijarde dinarjev proizvodov

Tovarna gospodinjske opreme »Gorenje« v Velenju je uvrstila v letošnji proizvodni program, ki obsega že več deset tisoč štedilnikov različnih vrst, še izpopolnjen tip klasičnega štedilnika na trda goriva. Novost je v tem, da ima kroman okvir ob plošči, vrata pekača iz pleksit stekla z vgrajenim termometrom in ličen emajliran pokrov. Takih štedilnikov bodo letos izdelali 5000, prihodnje leto pa že 18.000. Sčasoma bo veliko povpraševanje po oblikovno lepših in bolj praktičnih štedilnikih izpodrinilo masovno proizvodnjo enostavnejših tipov. Tovarna »Gorenje« je mimo tega v celoti osvojila proizvodnjo plinskega štedilnika na tri plamene s pekačem, prav tako tudi proizvodnjo električnega štedilnika. — Prvo količino plinskih štedilnikov so že izvozili v Poljsko. Sklenjena je tudi pogodba za izvoz štedilnikov v Sirijo za prodajo 25.000 plinskih rešojev v ZDA pa so razgovori v teku.

Razen štedilnikov gredo na domačem trgu zelo v promet dodatne peči na trda goriva, kakršne v novih stanovanjih postavljajo zraven električnih štedilnikov. Teh izdelajo vsako leto več deset tisoč. Vrednost proizvodnje bo letos presegla poldrugo milijardo dinarjev.

Ob tem velja omeniti, da obseg proizvodnje bo kmalu v tovarni gospodinjske opreme tudi nekaj novega z emajliranjem pločevine. — Sprva je zanje v celoti emajlirala celjska Tovarna emajlirane posode. Pred približno dvema letoma so v »Gorenju« postavili prvo manjšo emajlirno peč, kjer sedaj opravijo več kot polovico emajliranja. Pred koncem letošnjega leta pa bosta začeli obratovati še dve peči, tako da bo poslej lahko emajliranje vseh delov opravljeno doma.

Vzporedno s prizadevanji v proizvodnji kolektiv tovarne gospodinjske opreme ni zanemaril skrbi za ureditev servisne službe. Za svoje proizvode imajo v Sloveniji in Hrvatski krožni servis. Usposobljeni strokovnjaki obiskujejo z vozilom enkrat mesečno ob določenih dnevih vse pomembnejše kraje. Prav tako se zglasijo pri predstavnikih trgovine in tu zbero morebitne reklamacije. Potujoči servis seveda obišče, če je nujno, kupca tudi izven določenega časa.

F. K.

HITRO PRIPRAVLJENO KOSILO

SKUŠE V ZELENJAVI, KORUZNA POLENTA S PREKAJENO SLANINO, ČEŠNJEVO PECIVO.

Skuše (lahko tudi kake druge ribe): dve večji ali štiri manjše skuše, tri čebule, tri do štiri korenjčki, dva paradižnika, dve žlici margarine (olje), lovorjev list, štiri zrna, celega popra, vršiček timijana, sol, žlička limoninega soka, zelen peteršilj.

Čebulo in korenjček zrežemo na kocke, ki jih položimo v toplo maščobo, kjer se dušijo. Čez čas dodamo še na kocke zrezan paradižnik. Še dušimo. Potem zalijemo z litrom tople vode. Odišavimo z lovorjevim listom, poprom, timijanom in koščkom limonine lupinice. — Kuhamo toliko časa, da se korenjček skoro zmehča. — Ribe očistimo, zrežemo na večje kose in položimo v juho, ki jo še solimo. Počasi kuhamo še deset do petnajst minut, da se ribe skuhajo. Juho odišavimo z limoninim sokom. Potresemo jo s sesekljanim zelenim peteršiljem. K juhi skuhamo polento.

Polenta: liter vrele in osoljene vode, pol litra koruznega zdroba, 8 dkg prekajene hamburške slanine.

V vrelo vodo zakuhamo koruzni zdrob. Slanino zrežemo na drobne kocke, jo zarumenimo in stresemo v kuhano polento.

Češnjevo pecivo: pripravimo ga najprej, da se medtem ko pripravljamo kosilo, peče. Rabimo: 10 dkg margarine (rastlinske masti), 15 dkg sladkorja, vanilin, eno jajce, ščepec soli, 30 dkg moke, zavojček pecilnega praška, osminko litra mleka, kilogram češenj, sladkor in cimet za posipanje.

Maščobo mešamo, da se speni. Postopoma dodajamo sol, sladkor, jajce, vanilin. Pecilni prašek zmešamo z moko in presejemo, da se bolj porazdeli. Postopoma dodajamo mleko in moko. Mleka porabimo toliko, da dobimo gosto tekoče testo, ki pada v debelih kosmih od kuhalnice. Na pločevino, namazano z margarino, stresemo testo. V hladni vodi omočimo žlico, da testo lahko zagladimo. Češnjam odstranimo koščice in jih porazdelimo po testu. Pecivo postavimo v vročo pečico in pečemo štirideset do petdeset minut, nakar potresemo s sladkorjem, med katerega smo zamešali malo mletega cimeta.

GOULARTOV GOVOR

Moč „kmečkih lig“

Brazilska agrarna struktura je zasnovana na fevdalizmu

RIO DE JANEIRO, 10. avg. (Tanjug). Brazilski predsednik Goulart se je zavzel za agrarno reformo, rekoč, da sedanja agrarna struktura »izraža sredi 20. stoletja kolonialno družbo, zasnovano na fevdalizmu, ki je ustrezala potrebam nekdanje portugalske metropole«.

Goulart je dejal, da je treba v ta namen spremeniti ustavo, katere posebna določba veleva, da je treba za vsako razlastitev zemlje in drugega imetja takoj izplačati odškodnino v denarju.

Brazilski predsednik je to izjavil v govoru na zaostalem severovzhodu, v državi Paraibi, kjer so se zadnja leta zlasti okrepile »kmečke lige«, kmetovalcem brez zemlje, ki se čedalje pogosteje spopadajo z veleposestniki.

Agrarno reformo — je poudaril Goulart — je treba uresničiti ne samo zato, da bi pospešili industrializacijo in gospodarski razvoj, ampak tudi zaradi družbenih interesov države, v okviru katerih je treba odpraviti neurejen položaj zlasti na vasi.

Goulart je zavrnil trditev veleposestnikov, da so »kmečke lige« subverzivne organizacije, rekoč, da so nastale zato, ker sedanji zakoni ne dovoljujejo kmetom in tistim, ki nimajo zemlje. da ustanavljajo druge organizacije, ki bi ščitile njihove koristi. Zavzel se je za to, da bi dali kmetovalcem pravico, da se sindikalno organizirajo, ter je zahteval, naj se »kmečke lige« spremene v sindikate.

U Tant 24. avgusta v Moskvi

New York, 10. avg. (AP). Vršilec dolžnosti generalnega sekretarja OZN U Tant bo 24. avgusta prispel na tridnevni obisk v Moskvo. Potem pa bo obiskal še Varšavo, Prago in Dunaj.

Zahodnonemški vojaški izdatki

Bonn, 10. avg. (Reuter). Po vesteh iz krogov zahodnonemškega obrambnega ministrstva bodo zahodnonemški vojaški izdatki prihodnje leto za 3 milijarde mark večji kot letos. V načrtu imajo, da bodo znašali prihodnje leto ti izdatki 18 milijard. V okviru tega proračuna se bo povečalo številčno stanje Bundeswehra od 375.000 mož na pol milijona.

Nova sovjetska atomska eksplozija

Upsala, 10. avg. (Reuter) Seizmografski inštitut v Upsali je objavil, da so danes ob 10. uri registrirali novo sovjetsko atomsko eksplozijo v atmosferi. Sporočilo pove, da je bila eksplozija nad Novo zemljo, na področju Arktike, njena rušilna moč pa je znašala tri megatone.

Združevanje zunanjetrgovinskih podjetij v Črni gori

Titograd, 10. avg. (Tanjug). V Titogradu proučujejo možnost, da bi se združila nekatera sorodna zunanjetrgovinska podjetja. V Črni gori deluje zdaj devet zunanjetrgovinskih podjetij. Nekatera se ukvarjajo s prometom istorodnih proizvodov, kar povzroča nezdravo konkurenco. Tu prevladuje mnenje, da bi v Črni gori zadostovala tri ali štiri zunanjetrgovinska podjetja. Zato je pričakovati, da bodo na pristojnem mestu v kratkem v tem smislu sprejeli tudi dokončne sklepe.

Novi čilski veleposlanik v FLRJ

Beograd, 10. avg. (Tanjug). Pomočnik državnega sekretarja za zunanje zadeve Josip Djerdja, ki zastopa odsotnega državnega sekretarja za zunanje zadeve, je sprejel danes novega čilskega veleposlanika v Jugoslaviji Miguela Serana Fernandeza, ki mu je izročil kopijo akreditivnih pisem.

V OKTOBRU »MESEC VARNOSTI V PROMETU«

Prizadevanja za varnejšo vožnjo po naših cestah

Uvedli naj bi kontrolne tečaje za šoferje, ki že dalj časa vozijo

BEOGRAD, 10. avg. (Tanjug). V mesecu oktobru bomo imeli tradicionalno akcijo »Mesec varnosti v prometu«. — Njen cilj je v oktobru — mesecu, ko se pripeti največ prometnih nesreč v letu, povečati varnost na cestah ob nadaljnjem razvijanju dela za prometne vzgojo otrok in mladine ter mobilizirati vse organe, družbene in gospodarske organizacije za odstranjevanje vzrokov prometnih nesreč.

Razen Avtomoto zveze, ki bo letos nosilec akcije, se bo tudi Združenje šoferjev in avtomehanikov zavzelo za čimvečji uspeh »Meseca varnosti v prometu«. Združenje šoferjev in avtomehanikov pravzaprav vse leto skuša zatirati vse tisto, kar v določenih pogojih lahko povzroči prometne nesreče. Toda pogoji dela poklicnih šoferjev, zlasti v transportnih gospodarskih organizacijah, kjer dostikrat spričo pomanjkanja šoferskega kadra šoferji vozijo tudi po 16 ur dnevno, objektivno povzročajo preveliko utrujenost šoferjev, katere najpogostnejša posledica so prometne nesreče.

Zvezni organi že precej dolgo pripravljajo odlok o delovnem času in počitku šoferjev, ki predvideva, da šofer ne sme voziti nad pet ur nepretrgoma in da je treba za prevoz na daljših progah določiti za avto dva šoferje. Ta predpis, katerega pomanjkanje čutimo že več let, bi bil zelo važen za povečanje varnosti prometa in zato bi ga bilo treba čimprej sprejeti.

V Zvezi združenj šoferjev in avtomehanikov Jugoslavije poudarjajo, da bi bilo treba v »Mesecu varnosti prometa« šoferje motornih vozil opozoriti na nekatere najpogostnejše vzroke nesreč, ki jih povzročijo šoferji. Ti vzroki so: omalovaževanje predpisov, prevelika hitrost, omalovaževanje pravice prednosti, raztresenost in malomarnost, nepravilno prehitevanje in alkohol.

Vzporedno s prizadevanjem, da bi odstranili te vzroke, bi morali po mnenju predstavnikov Zveze združenj šoferjev in avtomehanikov bolj celotno proučevati okoliščine, v katerih se dogajajo nesreče oziroma ne valiti krivde samo na šoferje, kajti če odpovedo zavore, je v enaki meri kriv tudi mehanik, ki je zavore popravljal.

K povečanju varnosti v prometu bi prispevala tudi uvedba psihotestov za šoferje, ki opravljajo izpit, ker je to edini način, da bi vsestransko preverili lastnosti človeka, ki je odgovoren za svoje in tuje življenje.

Zveza šoferjev in avtomehanikov namerava kontrolo nad prometom zaupati starejšim, izkušenim šoferjem, ki bi vse ugotovljene prekrške prijavljali organom prometne milice. Ta način kontrole nad prometom že uspešno uporabljajo v nekaterih evropskih deželah.

V septembru naj bi se začeli tudi občasni kontrolni tečaji za starejše šoferje. Program teh tečajev naj bi zajel spoznavanje prometnih predpisov in vedenje šoferjev na cesti. Uvedene bodo tudi posebne nagrade za marljive in vestne šoferje, ki v določenem času niso storili nobenega prekrška.

Razen tega se Zveza šoferjev in avtomehanikov zavzema za uvedbo prometne vzgoje v šolah, kar statistika kaže, da so šolski otroci najbolj ogrožena skupina državljanov v prometu.

Sprejem mladincev tržaške »Mladinske inicijative«

Beograd, 10. avg. (Tanjug). Član predsedstva CK LM Jugoslavije Jože Predikaka je sprejel danes skupino mladincev, ki pripadajo naprednemu mladinskemu gibanju slovenske narodnostne manjšine v Trstu »Mladinska inicijativa«. S to skupino 21 fantov in deklet se je precej dolgo prisrčno in prijateljsko pogovarjal.

Pripadniki naprednega mladinskega gibanja iz Trsta so se v minulih 15 dneh mudili v mladinskem naselju »Kruševska republika« v Laništu na odseku Avto ceste bratstva in enotnosti. Na cesti so delali v študentovski brigadi »Franc Rozman-Stane« iz Ljubljane. Ko se bodo vračali v Trst, bodo pripadniki »Mladinske inicijative« obiskali Avalo in tovarno kmetijskih strojev »Zmaja« v Beogradu, potem pa Novi Sad, Zagreb in Ljubljano.

Po Miklošičevi cesti bo spet stekel promet

Ljubljana, 10. avg. — Popravila na križišču Miklošičeve ceste in Trga OF so končana, zato bodo jutri Miklošičevo cesto ponovno odprli za ves promet. Na Trgu OF pa se bo odvijal promet spet v obeh smereh. Tudi mestni avtobus Ljubljana Transporta, ki vozi na progi Moste—Ajdovščina—Moste, bo vozil že z jutrišnjim dnem spet po redni progi po Miklošičevi cesti in Trgu OF.

L. C.

ZBOR PROIZVAJALCEV OLO KOPER JE ZASE DAL

V ostrejšo bitko za plan

Industrijska proizvodnja v koprskem okraju je bila v prvem polletju celo manjša kot lani v istem obdobju – Zbor proizvajalcev je sprejel vrsto sklepov, da bi nadoknadili zamujeno

KOPER, 10. avg. — Zbor proizvajalcev OLO Koper budno spremlja gibanje proizvodnje. V začetku junija je obravnaval rezultate prvih štirih mesecev, danes pa so razpravljali o polletnih rezultatih. Zasedanja so se udeležili tudi predstavniki večjih gospodarskih organizacij. O gibanju gospodarstva v prvem polletju v okraju je poročal predsednik OLO Davorin Ferligoj, s čimer so še posebej poudarili pomembnost tega zasedanja zbora proizvajalcev.

Bolje je, da zdaj zvonimo, kot pa novembra, ko ne bi mogli več pomagati, je dejal eden izmed diskutantov na današnjem zasedanju. Položaj glede industrijske proizvodnje res ni rožnat, saj ji je ob koncu polletja manjkalo skoraj 11 odstotkov do plana. Obseg proizvodnje je celo za 3 odstotke manjši kot v lanskem prvem polletju. Ugotavljajo, da je nekaj krivo slabo vreme v prvem tromesečju, največ pa pomanjkanje reprodukcijskega materiala, zlasti iz uvoza. Pri tem je tovarna Tomos najbolj občutljiva postavka, ki z deležem 28,3 odstotka v letnem planu kaži celotno podobo v okraju. Med objektivnimi vzroki za tako dinamiko proizvodnje navajajo tudi slabo prodajo opeke, pohištva in turkotaje, kar pa sodi pravzaprav bolj med subjektivne vzroke. V istem obdobju je bilo za okoli 3 odstotke več zaposlenih, osebni dohodki so bili v gospodarstvu pa za 3,5 odstotkov večji kot lani ta čas. Počitki o osebnih dohodkih najbrž niso povsem točni in bodo natančnejše podatke dali polletni obračuni, o katerih bo tudi razpravljal zbor proizvajalcev, kakor so se dogovorili na današnjem zasedanju.

Vzrokov za zaskrbljenost zbora proizvajalcev torej ni manjkalo in so vestno razpravljali o problematiki kljub dopustniškemu času. Zbor proizvajalcev kljub takemu položaju sodi, da ni razlogov za malodušje, oziroma da ne bi mogli nadoknaditi zamujeno, toda le, če kolektivi takoj odpravijo vse tisto, kar zavira proizvodnjo in ne čakajo na zadnje mesece v letu, ko ponavadi zavihajo rokave, da bi spravili plan pod streho. Posebej so poudarili, naj v kolektivih nikar ne prepuščajo skrbi za izpolnitev plana in povečanje storilnosti le tehničnemu in upravnemu vodstvu podjetja, ker so za to odgovorni organi delavskega samoupravljanja, pa tudi politična vodstva. Prav te zavzetosti manjka, tega vzdušja v kolektivih, da bi se vsak čutil odgovornega za to, kako uresničiti planske naloge, so ugotavljali v razpravi. To pa pomeni, da bi morali pogumneje graditi neposredno delavsko samoupravljanje in preko tako samouprave ter delitve po delu oblikovati zavzetost delavcev za skupne probleme podjetja.

Na zasedanju so obširno razpravljali še o združevanju v gospodarstvu, o izvozu, ki je večji kot lani, priporočili so tudi, naj bi okrajno gospodarsko zbornico kadrovsko oblikovali, da bi mogla čimprej vplivati na gospodarsko dogajanje v okraju. Zbor proizvajalcev je tudi znova opozoril na svojo resolucijo glede gospodarjenja, ki jo je sprejel junija.

V. J.

Nova številka »Naših razgledov«

Danes je izšla 254. številka. Na uvodnem mestu je razmišljanje **D. Dolinarja** o kairski konferenci. Med glosami in dokumentacijo iz mednarodnega življenja je: odlomek iz uvoda v najnovejši knjigi o Kitajski, ki jo je spisal **Tibor Mende**; »Norstadova skrivnost« je naslov odlomka iz pariškega L'Espressa o razmerah v glavnem štabu NATO za Evropo. Sledi daljši izvleček iz razprave **Petra Kapice** o bodočnosti znanosti. Objavljen je prvi del referata o socialno-ekonomskih vidikih gibanja za načrtovanje družine, ki sta ga za posvetovanje v Varšavi pripravila **dr. Lidija Aldošek** in **prof. dr. F. Novak**, **Drago Ulaga** razpravlja o sodobnih konceptijah v telesni kulturi. **J. Messner** glosira petletnico gimnazije za Slovence v Celovcu. **I. Voje** je napisal razmišljanje ob izdaji zgodovine Bizanca, G. A. Ostrogorskega, **Branko Rudolf** pa o knjigi Williama Howellsa Nastanek človeštva.

Na bralni strani je objavljen odlomek iz knjige **Pavleta Zidarja** »Soha z oltarja domovine« pod naslovom Obisk pri starčkih. Ob 80-letnici Alojza Gradnika piše **B. Peternu**. V gledališki anketi sodelujejo **B. Hartman**, **M. Javornik**, **J. Kislinger** in **D. Tomše**. Polemika o alienaciji in eksperimentalizmu v književnosti se v tej številki zaključuje. **F. Kalan** odgovarja S. Batušiću na njegovo oceno Kalanovih gledaliških esejev. **F. Stele** poroča o prvem bienalu tapiserije, **I. Petrič** portretira C. Debussyja, **L. M. Škerjanc** pa je prispeval »Zakasnelo praško pismo«. O puljskem filmskem festivalu razmišlja **F. Brenk**. **M. Jurak** ocenjuje roman J. G. Kozzensa, **B. Rudolf** pa španske romance. Na arhitekturni strani je objavljena razprava o urbanizmu in vrednosti zemljišča **T. Klemenčiča**, zapisek o razstavi turističnega plakata in daljši povzetek o urbanistični podobi današnje Moskve. Sledé običajne informativne rubrike.

Likovna oprema: reprodukcije grafikov **V. Makuca**, tapiserije in vinjete.

Izvoz tuzlanskega premoga v Italijo

Tuzla, 10. avg. (Tanjug). Večje število rudarjev je v rudnikih lignita »Kreka« preložilo svoje dopuste in dela tudi v nedeljah, da bi lahko pravočasno izročili velike količine premoga, za katere so se pogodbeno obvezali. V zadnjem času je povpraševanje za lignitom precej naraslo; podjetje se je v pogodbah zavezalo, da bo izročilo 4 milijone ton premoga. Del teh količin bodo izvozili, tudi v severno Italijo, sedaj pa se dogovarjajo, da bi povečali količine za izvoz.

Huda suša v Dalmaciji

Suša je najbolj prizadela živino

SPLIT, 10. avg. (Tanjug). V Dalmaciji že od aprila ni deževalo. Silna suša je napravila veliko škodo, ki čedalje bolj narašča. Samo v splitskem okraju je ostalo brez vode kakih 50 krajev, tako da je problem preskrbe z vodo trenutno najbolj pereč.

Okrajni ljudski odbor, ki ima za te potrebe dva cisternska kamiona po en vagon, in ki je od obalne plovbe najel 300 tonsko ladjo »Ušće«, je moral storiti izredne ukrepe, da bi prebivalstvu priskrbel vodo. Odbor je dobil za prevoz vode še tri cisternske kamione in še tri ladje »Svilaja«, »Sušac« in »Vez«. Cisternski kamioni vozijo vodo v kraje v zagorskem delu in obalnem pasu, ladje pa v kraje na otokih. Razen tega nekatere kraje na Jadranu preskrbujejo z vodo ladje JVM in železniški cisternski vagoni.

V okrajnem ljudskem odboru pa poudarjajo, da krajevne oblasti na otokih niso najbolje organizirale sprejemanje vode, da jo neracionalno trošijo in da se za to dogajajo primeri, da neupravičeno zahtevajo nove količine vode.

Suša je v Dalmaciji najbolj prizadela živino. Na pašnikih je sonce kar požgalo travo, živinska napajališča so usahnila. Zadružne organizacije kupujejo seno v Slavoniji in v Gorskem Kotaru. Toda vse to je še premalo in ljudje množično prodajajo živino za zakol. Če pristojne oblasti ne bodo storile odločnejših ukrepov za nakup živinske krme, preti nevarnost, da bo živina uničena.

Obisk ministra za finance Tanganjike

Beograd, 10. avg. (Tanjug). Minister za finance Tanganjike Paul Bomani, ki se mudi pri nas kot gost ZIS, je obiskal danes pomočnika državnega sekretarja za zunanje zadeve Josipa Djerdjo in viceguvernerja Narodne banke FLRJ Isaka Siona.

Minister Bomani in Josip Djerdja sta govorila o raznih vidikih odnosov med Jugoslavijo in Tanganjiko in o drugih vprašanjih, ki zanimajo obe deželi. Na teh razgovorih je sodeloval tudi opolnomočeni minister v državnem sekretariatu za zunanje zadeve Sava Obradović, ki odpotuje v kratkem na položaj odpravnika poslov jugoslovanskega veleposlaništva v Tanganjiki.

Isak Sion je v daljšem razgovoru seznanil ministra Bomanija z bančnim in kreditnim sistemom v Jugoslaviji.

ARGENTINSKA KRIZA ŠE VEDNO TRAJA

Samo oficirska razprtija?

Boj za oblast med »zmernimi« in »radikalnimi antiperonisti«

BUENOS AIRES, 10. avg. (AFP). Argentinska kriza, ki se je začela z uporom generala Montera, še vedno traja. Do sestanka voditeljev oboroženih sil, ki naj bi se sinoči sestali v Buenos Airesu in imenovali novega poveljnika vojske namesto Battiste Loze, ni prišlo »zaradi vremenskih neprilik«.

Že sinoči so vladni krogi napovedali, da bo »težko uresničiti« sestanek zaradi »nezanesljivega prometa in zaprtih letališč v pokrajinah«.

Nova v krizi je samo vest, da je obrambni minister Cantilo, ki je po odstopu Loze sprejel tudi dolžnost komandanta in ministra za vojsko, obiskal predsednika Guida. Obvestil ga je o novem položaju v državi in o razgovorih, ki jih je imel s tistimi generali, ki so v Buenos Airesu.

Novo v položaju je tudi to, da so sinoči ukinili vse dopuste policije v glavnem mestu, vendar pa je bila s tem samo potrjena kriza, ki naj bi jo do sinoči uredili z izvolitvijo novega poveljnika vojske.

Kakor piše današnji »New York Times«, je »spor med argentinskimi oficirji notranja razprtija«. List opozarja na »pomanjkanje državljanske odgovornosti in razumevanja«.

Po splošnem prepričanju se zdaj bije boj za oblast med tako imenovanimi »zmernimi« oficirji, ki so bili bolj strpni do najnovejših manifestacij peronističnih tendenc v državi, in tistimi, ki se imajo za »radikalne antiperoniste«, med katere prištevajo tudi upornega komandanta četrtega korpusa generala Montera.

Telegrami

ZAHTEVA SIRSKEGA DRŽAVNEGA TOŽILCA. — BEJRUT. Kakor poroča Reuter, je sirski državni tožilec zahteval smrtno kazen za 178 oseb, ki so obtožene sodelovanja pri izjalovljenem državnem udaru decembra lani.

SPORAZUM MED INDONEZIJO IN FIRMO NSU. — DŽAKARTA. Indonezija je podpisala sporazum z zahodnonemško firmo NSU za zgraditev tovarne, ki bi v Indoneziji sestavljala malolitražne avtomobile »Prinz-4«.

KONGRES AFRIŠKE IN SKANDINAVSKE MLADINE. — OSLO. V Oslu se je začel kongres mladine afriških in skandinavskih držav, ki se ga udeležuje kakih 250 delegatov. Kongres, ki ga je otvoril predsednik norveškega Stortinga Nils Langhelle, bo trajal tri tedne.

NESREČA AMERIŠKEGA LETALA. — ANNAPOLIS. Štirimotorno letalo ameriške mornarice je strmoglavilo blizu pomorskega oporišča Patuxent v zvezni državi Maryland. Poročajo, da so bile pri tej nesreči ubite tri osebe.

TAJFUN NA OTOKU HOKAIDO. — TOKIO. Japonski otok Hokaido je opustošil tajfun »Opal«. Ubiti sta bili dve osebi, ranjenih devet, medtem ko je več tisoč ljudi brez strehe. Nad 900 hiš je pod vodo.

Komična stran hladne vojne

»Izginula« strojepiska Roberte Warmley je povedala, da je na Bledu preživela nekaj lepih dni

LONDON, 10. avg. (Po telefonu). Tu je navada, da morebitne nevšečnosti državljanov v tujini v tisku obravnavajo resneje kakor vesti velikega mednarodnega pomena. Kakor hitro je kdo od Angležev zaprt v tuji deželi, je že na delu Wall Street in tiskovna konferenca v Foreign Officeu se pretvori v pravo bombardiranje diplomacije z vprašanjem, kaj bo storila za zaščito podložnika Njenega veličanstva. Če gre še za drugo stran linije hladne vojne, postane ta oseba takoj osrednja figura nacionalne pozornosti.

Da je takšen patriotizem včasih preuranjen in nevaren, dokazuje primer 22-letne strojepiske Roberte Warmley, ki je z avtostopom potovala po srednji Evropi, bila za nekaj ur zaradi nesporazuma odpeljana z vlaka v Vzhodni Nemčiji in nato za nekaj dni izginila. Diplomati so šli takoj na posel, da bi od vzhodnonemških oblasti zvedeli, kje je »njihova žrtev«. Tisk je z velikimi naslovi pisal »Angležinja izginila za železno zaveso«. Vse je bilo pripravljeno za veliko dramo.

Zamišljajte pa si razočaranje, ko se je Roberta Warmley nenadoma znašla v Doveru, kjer je iz tiska zvedela, da so jo iskali. Seveda je takoj izjavila: »Nisem bila zaprta za železno zaveso. Po obmejnem nesporazumu v Vzhodni Nemčiji sem odpotovala v Jugoslavijo in tam preživela nekaj divnih dni na Bledu. Poglejte, kako sem lepo rjava. Niti pojma nisem imela, da sem postala predmet mednarodne pozornosti.«

Izmed londonskih listov je bil edino »Daily Express« tako hraber, da je objavil celotno poročilo z vsemi podrobnostmi o tej zgodbi.

J. G.

VREME

Stanje 10. avgusta: Področje visokega zračnega pritiska nad srednjo in jugovzhodno Evropo slabi. Frontalne motnje so zajele severno Francijo in Nemčijo ter se pomikajo proti vzhodu.

Napoved za sobote: Sončno vreme, najnižje nočne temperature okoli 10, v Primorju 18, najvišje dnevne do 30 stopinj Celzija.

UKREPI POLITIČNEGA BIROJA FLN

Pregrupacija enot

Mohamed Kider je izjavil, da so novi ukrepi del načrta za pretvoritev alžirske osvobodilne armade v nacionalno vojaško silo

ALŽIR, 10. avg. Politični biro FLN je sklenil vojaškim enotam prepovedati vsako pobiranje davkov, rekvizicijo imovine in nezakonito zaseganje zasebnih hiš. To je nocoj, kakor poroča Associated Press, sporočil Mohamed Kider.

Ko je govoril po alžirskem radiu in televiziji, je Kider rekel, da je politični biro storil nujne ukrepe za nastanitev vseh vojaških enot v vojašnicah. Vojski je zlasti prepovedano rekvirirati hrano, žito in kmetijsko opremo na posestvih, ne glede komu pripada; Alžircem ali Evropejcem.

Enotam alžirske armade je ukazano, naj izpraznijo vse šole, poslovne prostore in poslopja, določena za javne potrebe. Da bi olajšali pregrupacijo enot, je dal politični biro pooblastila, da smejo zasesti vse prostore, ki jih ima zdaj francoska armada, hkrati pa apeliral na Francoze, naj izpraznijo čim več vojašnic, v katerih naj bi se nastanile čete alžirske osvobodilne armade.

Mohamed Kider je poudaril, da so novi ukrepi del načrta za pretvoritev alžirske osvobodilne armade v nacionalno vojaško silo, ki bi izpolnjevala ukaze civilnih oblasti.

Novotny o ekonomiki ČSSR

Beograd, 10. avg. (Tanjug). Kakor poroča radio Praga, je predsednik ČSSR in prvi sekretar CK KPČ Antonin Novotny grajal pomanjkljivosti, ki se od lani kažejo v ključnih panogah češkoslovaške industrije, v kmetijstvu in v preskrbi prebivalstva.

V govoru na zadnjem plenumu CK KPČ pa je Novotny demantiral glasove, da se pripravlja podražitev vrste proizvodov široke potrošnje oziroma denarna reforma ČSSR. Ko je poudaril, da takih namenov sploh ni, je predsednik Novotny rekel, da bo Češkoslovaška še nadalje stopala po poti zviševanja mezd in zniževanja cen za široko potrošnjo.

Glavni del svojega govora je Novotny posvetil perspektivam za nadaljnji razvoj češkoslovaške družbe v prihodnjih 10. letih in prehod k komunizmu. Ta dokument, ki odkrito govori o vseh problemih ekonomike ČSSR, bo v kratkem prišel v široko razpravo.

Mladinsko šahovsko prvenstvo Jugoslavije

Vrnjačka Banja, 10. avg. — (Tanjug) Danes je bila svečana otvoritev 14. mladinskega prvenstva Jugoslavije v šahu. Takoj po otvoritvi so igrali 1. kolo, ki se je končalo takole: Jerbić : Anturac prekinjeno v dobljenem položaju za belega, Meštrović : Djorić prekinjeno z možnostjo Djorića na zmago, Planinc : Milošević 0:1, Cebalo : Desnica remi, Župski : Musil 0:1, Kurajica : Blagojević 1:0, Žagar : Cvetković 1:0, Bojković : Koristović prekinjeno v boljši poziciji za Bojkovića.

PRIJATELJSKI NOGOMET

Kranj: Rijeka — Triglav 8:3 (6:1)

Abud za »afriški vrh«

Kartum, 10. avg. (MEN). Predsednik Vrhovnega vojaškega sveta Sudana Ibrahim Abud je prevzel pobudo za sklicanje konference šefov držav, na kateri bi razpravljali o odstranitvi ovir za sodelovanje med državami monrovijske in casablanške skupine. Predstavnik sudanskega zunanjega ministrstva je izjavil, da je predsednik Abud zdaj v stikih z voditelji afriških držav.

Pristanišče v Sisku je doseglo velik promet

Sisak, 10. avg. (Tanjug). Prejšnji mesec je pristanišče Sisak doseglo čez 70.000 ton prometa raznega blaga in s tem postavilo svoj letošnji rekord.

Smrtna nesreča motorista

Celje, 10. avg. — Pri Podlogu blizu Žalca se je sinoči smrtno ponesrečil 36-letni motorist Alojz Vevčer. Vevčer je vozil proti Žalcu po sredini ceste in zaradi teme ni opazil konjske vprege Ferda Kunsta, ki mu je pripeljal nasproti. Ob srečanju se je zaletel v sprednje oje voza, ki mu je predrlo prsni koš. Vevčer je takoj umrl, 9-letni sin Alojz, ki ga je peljal na zadnjem sedežu motorja, pa je dobil pretres možganov in so ga prepeljali v celjsko bolnišnico. Organi TNZ so ugotovili, da je Vevčer vozil brez voznikega izpita.

VOZIL JE VINJEN

Ljubljana, 10. avg. — Skozi vas Tomišelj je vozil včeraj dopoldne mopedist Stane Mavec s sopotnikom Silvom Pavlenčičem. Med vožnjo je nenadoma skrenil s ceste in se zaletel v leseno ograjo. Pri padcu se je Mavec hudo poškodoval. Do nesreče je prišlo, ker je vozil vinjen.

NESREČA NA KRIZIŠČU

Ljubljana, 10. avg. — Včeraj dopoldne so vozili po Celovški cesti proti Šentvidu drug za drugim avtomobilista avstrijski državljan Franz Brunner in Janko Perot ter trolejbus, ki ga je vozil Milan Muhič. Ker jim je na križišču Celovške in Aleševčeve ulice semafor zaprl pot, sta prva dva voznika ustavila, Muhič pa zaradi okvare zavor na trolejbusu ni mogel ustaviti. Zaletel se je v Perotov avtomobil in ga odrinil v Brunnerjevega. Poškodoval se ni nihče, na obeh avtomobilih je za 100.000 din škode.

PREVRNILA SE JE IZ NEZNANEGA VZROKA

Trbovlje, 10. avg. — Včeraj popoldne je vozila iz Podmeje proti Trbovljam avtomobilistka Jelka Odlazek. Na ovinku pri odcepu ceste za Hrastnik se je iz neznanega vzroka zaletela v obcestni breg in se prevrnila. Ostala je nepoškodovana, na avtomobilu pa je za 170.000 din škode.

NESREČA PRI USTAVLJANJU

Ljubljana, 10. avg. — Na Aškerčevi cesti v Ljubljani so vozili včeraj popoldne v koloni avtomobilist Vekoslav Živič, motorist Frančišek Cankar in avtomobilist Boris Trbežnik. Pri hiši št. 15 sta prva dva voznika ustavila, Trbežnik pa zaradi okvare na zavorah ni mogel takoj ustaviti vozila in se je zaletel v drugega voznika ter ga odrinil v prvega. Na vozilih je skupno za 100.000 din škode.

PETER MOZOLEC: TURISTIČNI PLAKAT

Pisma bralcev

Da bi bilo manj spraševanja

Tovariš urednik,

večkrat opažam, kako turisti, zlasti tujci, sprašujejo v Ljubljani za razne stvari; tega bi bilo manj, če bi se Ljubljančani bolje pripravili za turistično sezono. Ljubljana je že po svoji legi prehodno mesto, skozi katerega gre med sezono menda največ tujih turistov. Zato je težko razumeti, zakaj je v mestu tako malo napisov ali tabel, ki bi turistu oziroma tujcu jasno pokazale, kam naj se obrne, če želi dobiti prenočišče, iti na zabavišče, napraviti izlet itd.

Te pomanjkljivosti opažamo iz leta v leto, a nihče ničesar ne ukrene; vse ostane pri besedah. Ne samo tujci, tudi naši državljani, ki pridejo v Ljubljano — predvsem tisti iz drugih republik in s podeželja — se le težko znajdejo in največkrat ne gre brez spraševanja. Napisov namreč niti v domačem jeziku ni veliko. Nič čudnega ni torej, če begajo turisti po Ljubljani in sprašujejo celo, kje so hoteli Slon, Union, Turist itd. Nemalokrat jih iščejo, ko so že v neposredni bližini hotela ali gostišča. To prav gotovo ni prijetno, zapušča pa tudi slab vtis o naših gostinskih in turističnih podjetjih.

In naposled? Ali ne bi bil že čas, da bi izobesili na vidnem mestu, vsaj med turistično sezono, zemljevid mesta Ljubljane. Drugod v tujini pa tudi v drugih naših mestih so to že zdavnaj napravili.

Peter Kolar,
Ljubljana

Hvala, tovariš šofer!

Tovariš urednik,

dne 27. julija letos sva se s prijateljem peljala z motornim kolesom iz Kumrovca v Ljubljano. Do Celja nama je kar dvakrat spustila zračnica zadnjega kolesa. Oba defekta sva nekako popravila. Ko sva privozila v Celje, sva dolila bencina in se nato odpeljala naprej proti Ljubljani. Ko sva pustila za seboj Ložnico, pa naju je spet zaneslo, torej že tretji defekt oziroma tretja smola. V bližnjem zvoniku je odbila ura 12.

Kaj sedaj? Noč je, delavnice so zaprte, cesta že precej prazna. Ustavila sva sicer nekaj motoristov, toda vsak se je po svoje izgovarjal. Končno sva sklenila, da bova nesrečno motorno kolo pustila ob glavni cesti in se odpeljala, če bo le možno, v Ljubljano s avtobusom.

In res sva se kmalu zasvetili na cesti šarometi avtobusa. Šofer, tovariš Kogoj, je takoj ustavil in seveda tudi takoj videl najine težave. Odprla so se vrata in s prijateljem sva stopila v avtobus in tako z njim prispela v Ljubljano. Toda smole še ni bilo konec. V avtobusu sem pozabil svojo motorsko čelado. Torej že četrta smola. Hitro sem stopil nazaj in že zagledal sprevodnika tov. Udvanca, ki gre s čelado proti meni. Zares lepa pozornost tako šoferja kot sprevodnika.

Ernest Janežič,
Ljubljana, Pugljeva 17.

O poklicu, ki ga moraš imeti rad

Tovariš urednik,

prebral sem članek Spoznal sem učiteljski poklic (Delo 3. 8. t. l.). Čutim potrebo, da o učiteljskem poklicu, ki ga moramo imeti zelo radi, napišem nekaj besed.

Tudi jaz sem bil začetnik, ni dolgo tega. Leta 1958 sem začel učiti na enooddelčni šoli, in priznati moram, da sem se marsikdaj lovil. Ker sem prišel na šolo sredi šolskega leta, sem upravičeno pričakoval pedagoškega svetovalca. Tisto šolsko leto ga ni bilo, dvakrat pa je prišel naslednje leto, no, in prišel je tudi tretjič, ko mi je zapisal oceno o mojem delu. Takrat sta prišla pravzaprav dva, ocena pa se je glasila: zadovoljuje. Moje delo sta spoznala v pol ure, jaz pa sem delal vse leto po ves dan, in to ne samo v šoli, delal sem tudi v organizacijah in se večkrat vračal šele ob pozni uri v svojo sobo.

Takrat se mi je zdela ocena krivična. Ko pa so mi pred dvema letoma dali najboljšo oceno, je pa spet nisem bil vesel. Če sem namreč primerjal tedanje delo z onim na enooddelčni šoli, se mi je zdelo, da take ocene nisem zaslužil.

Ko sem prebiral oceno mladega učiteljskega tovariša, sem imel občutek, da so mu napravili krivico. Večkrat dodelijo mladim učiteljskim štipendistom mesta, na katerih si v začetku ne morejo prav nič pomagati. Ker pa so štipendisti, morajo pač vse prevzeti — nikogar pa ni, ki bi se zanimal, kako bo tak učitelj delal, kako bo živel, kajti tudi na košček osebnega življenja ima pravico. Na to pa vsi pozabijo: tu so le celodnevni pouk in še zahteve, da delaj v vrsti organizacij. Potem pa nekega dne upokojijo, da nekaj ni prav in da ni pravega uspeha. Kritizirati ni tako težko, pač bi bilo treba pomagati in svetovati. Res imamo pedagoške svetovalce, ki pa večkrat zelo malo svetujejo, zares malo.

Še nekaj besed mlademu učiteljskemu tovarišu. Delal si v težkih razmerah v šoli in v organizacijah. Bil se zares prosvetni in družbeni delavec. Končno so prišle ne preveč pedagoške pripombe pedagoškega svetovalca. Najtežje, kar si doživel, je odnos staršev do šole. Starši morajo spoznati, da mora človek v današnjem času tudi za delo na kmetiji marsikaj vedeti. Svetujem ti, da na prihodnji sestanek povabiš pedagoškega svetovalca in še zastopnika občinskega odbora.

Všeč mi je, ko praviš, da si se navezal na svoje učence. To je v našem poklicu zelo važno. Gotovo imajo tudi učenci tebe radi! Skupno boste prebrodili težave in si ohranili vsaj nekaj idealizma, ki je za šolsko delo tako potreben.

Želim ti, da v prihodnjem šolskem letu spoznaš svoj poklic, ki ima tudi lepe strani. Kljub temu da sem tudi sam doživel marsikatero grenko in težko, imam še vedno veliko dobre volje in rad poklic učitelja, ki še ni povsod našel mesta, ki mu gre.

Miloš Djuzić,
Šmartno pri Litiji.

Zakaj račun za že plačano delo?

Tovariš urednik,

Center za socialno delo Novo mesto je dobil 1. junija letos svoje prostore v Kandijski ulici 5. V teh prostorih je bil prej Zavod za urejanje gozdov. Ko smo se vselili, smo se z Zavodom dogovorili, naj ostane v prostorih telefonski aparat z vso napeljavo, nadaljnje stroške medkrajevnih pogovorov in redno naročnino pa bo prevzel naš Center. O tem sporazumu smo obvestili podjetje za PTT promet Novo mesto, kjer so napravili ustrezno spremembo.

Za junij je dostavilo podjetje račun za PTT storitve še bivšemu naročniku telefonskega aparata, račun za julij pa je prejel Center za socialno delo, kar je popolnoma pravilno.

Ne zdi pa se nam pravilno to, da nas je kot novega naročnika oziroma naslednika telefonske številke 211 obremenilo podjetje za PTT promet med drugim tudi za plačilo stroškov »vključitve telefonskega aparata«, in sicer kar za 38.000 din, saj je bila napeljava že stara in je nismo niti najmanj spreminjali ali popravljali. Ta obremenitev se nam zdi neutemeljena tudi zato, ker je bila napeljava telefonskega aparata že enkrat plačana.

Viktor Bartolj,
v. d. upravnika.

Prepovedane trate

Tovariš urednik,

kadarkoli grem v teh vročih dneh skozi Novo Velenje — mimo stanovanjskih blokov, v katerih stanuje »naš rudar s svojo družinico« — mi je težko, ko gledam naše najmlajše, kako se igrajo na vročih pločnikih. Pri vsakem bloku jih naštejem deset, pa tudi več. Nekateri otročki, posebno fantki, ki so že vsaj nekoliko zrasli, pa zlezejo skozi plotove na gradbišča, kjer je zanje polno raznih nevarnosti. To mi ni všeč zaradi tega, ker so med temi velikimi hišami lepe pokošene trate, kamor pa ne smeš stopiti. Ko sem rekla pred hišo sedeči materi, naj vendar pusti v tej vročini bose otročke na pokošene trate, mi je odgovorila, da je to prepovedano.

Vprašam prizadete mame, ali res ni mogoče, da bi vsak stanovanjski blok primerno gojil in čuval trato za svoje najmlajše, ki še niso »godni« za razna igrišča. Ne zagovarjam seveda kakega nereda, toda to bi se prav lahko uredilo za zdravje najmlajših, saj bi zaradi tega Novo Velenje ne bilo prav nič manj lepo; le otrokom bi nudili nekaj več poletnega veselja in razvedrila, njihovim staršem pa zadovoljstva.

Darinka Štrbenk,
Velenje, Koroška 76.

Odločbe še vedno ni

Tovariš urednik,

januarja letos sem vložil pri ObLO Cerknica prošnjo za lokacijo enostanovanjske hiše. Še isti mesec je bil ogled, za katerega sem plačal 4700 din. Po ogledu je bil sestavljen zapisnik, ki je določal točno lokacijo hiše in ostale gradbene pogoje. Do danes pa še nisem prejel odločbe o odobreni lokaciji.

Po zagotovilu občinskega organa, ki je napravil ogled, oziroma zapisnika, sestavljenega ob tej priložnosti, sem si nabavil material za gradnjo, za katerega sem porabil 250.000 din. Sedaj ne vem, kaj bi. Omenim naj še, da moj primer na območju ObLO Cerknica ni osamljen.

Anton Pišek,
Podcerkev 24.

V Postojni ob glavni cesti raste poslopje novega hotela A kategorije, ki bo čez dve leti sprejel prve goste. V njem bo prostora za blizu 100 turistov, pod isto streho pa bosta tudi kavarna in restavracija. Foto: Šelhaus

Postojnski turistični paberki

Tuji gosti v postojnski restavraciji zadovoljno sedijo v senci in čakajo, da mine opoldanska vročina, ko bodo lahko krenili naprej, proti morju. Neka turistka zadovoljno ogleduje spominke, ki jih je nakupila v Postojni, njen mož pa se podpisuje na kopico razglednic, ki jih bosta poslala znancem, v dokaz, da sta obiskala Jugoslavijo. Oba sta dobre volje.

Tudi mali prometni miličnik, ki si je med šolskimi počitnicami poiskal honorarno zaposlitev in zdaj nasmejano pozdravlja avtomobiliste, ki se ustavljajo na parkirnem prostoru, ki ga čuva, je zadovoljen.

»Turistična pisarna je za vogalom,« takoj postreže z informacijami: »Samo nikar se ne zmotite in ne zavijte h Kompasu.«

Pa bi se res ne bilo težko zmotiti. Vrata Kompasove poslovalnice in nove pisarne postojnskega turističnega društva so tesno skupaj, le puščica je vmes, puščica, ki je usmerjena proti Kompasu.

»To puščico občutimo vsak dan,« pravijo v turističnem uradu. »Pri nas in pri njih je menjalnica, toda ker puščica kaže k njim, tudi tujci največkrat zavijejo tjakaj, mi pa jih le gledamo ...«

Tujim turistom so kaj malo mar te skrbi. Postojna jih je očarala in zdaj premišljujejo, če bi še ostali. Sob je dovolj, so zvedeli. Preko 200 in nekaj celo praznih. Postregli pa so jim tudi z informacijami, da bodo čez dve leti lahko prenočili v novem hotelu A kategorije, v katerem bodo tudi restavracija, kavarna in morda celo kino.

Medtem ko se gosti živahno pomenkujejo, v turistični pisarni preštevajo letošnje goste. V prvem polletju jih je bilo več kot 96 tisoč. Precej več kot lani ob istem času.

Spomladansko vreme je res precej nagajalo. Zato pa so samo v juniju našteli več kot 50 tisoč obiskovalcev v jami. Največ seveda tujih, zakaj z domačimi tudi v Postojni letos nimajo sreče.

V nerodne reči je nerodno drezati. V Postojni neradi govorijo, kako je zdaj z načrtom, da bi uprava Postojnske jame prevzela upravo tudi nad Škocjanskimi jamami. Odgovorni so odšli na dopust in se čez poletje poslovili od turizma. Morda bo kaj več novic v jeseni ...

A. Bibič

● ŠENTRUPERT NA DOLENJSKEM

UMRLA JE PARTIZANSKA MATI

Pred dnevi so v Šentrupertu na Dolenjskem pokopali Malko Prijatelj, znano partizansko mamico iz Ravnika pri Šentrupertu. Prijateljeva je vseh svojih šest otrok vzgojila v naprednem duhu. Dva sinova sta se borila v vrstah NOV, dve hčeri pa sta kot aktivistki delali v Ljubljani. Prijateljeva domačija na Ravniku je bila med drugo svetovno vojno vedno odprta partizanom in aktivistom, ne glede na okupatorjevo divjanje. Kako je bila pokojna priljubljena v vsej okolici, je pokazal pogreb, kakršnega v Šentrupertu ni bilo. Na zadnji poti jo je spremilo več kot tisoč ljudi, med njimi stari borci in aktivisti, ki partizanske matere niso pozabili. Njen grob so zasuli s cvetjem in venci.

(r)

● TRBOVLJE

KONFERENCE OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZK

Sredi septembra se bodo začele v trboveljski občini letne konference osnovnih organizacij ZK, ki bodo končane v podjetjih, zavodih in na terenu do konca oktobra. Občinski komite ZKS Trbovlje je sprejel v zvezi s pripravami na te konference več sklepov, ki poudarjajo predvsem dobre in pravočasne vsebinske priprave osnovnih organizacij na konferenco, vprašanje idejne rasti komunistov ter njihovo vključevanje v družbeno in gospodarsko življenje komune. Občinska konferenca ZK bo v novembru.

-pb-

● ŠENTJANŽ NA DOLENJSKEM

Večja povezava z zadružniki

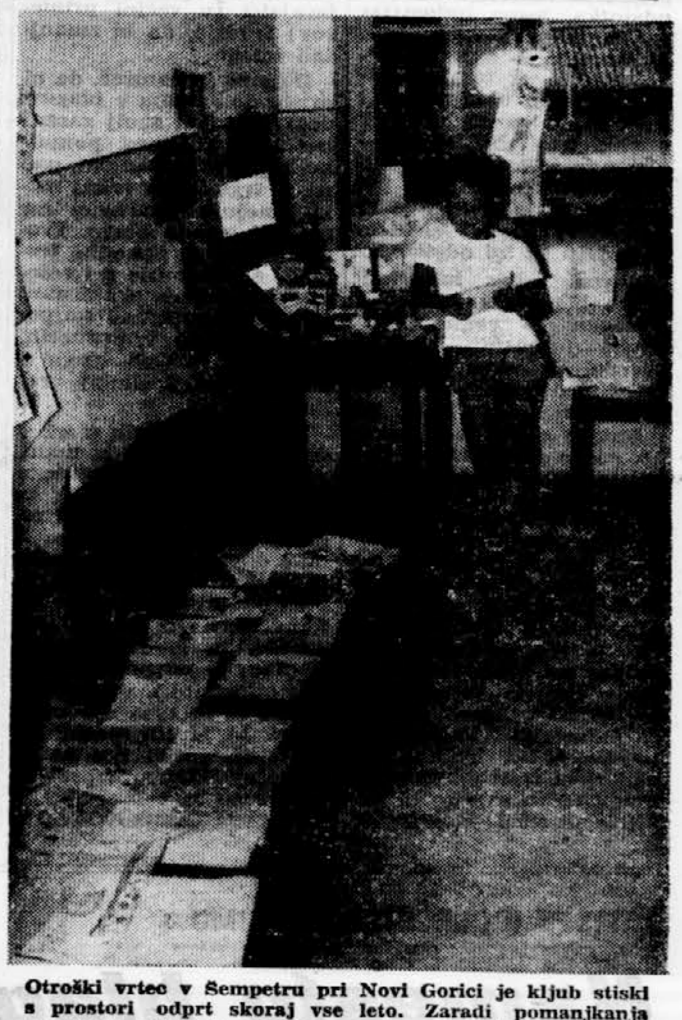
V kmetijski zadrugi Šentjanž-Tržišče so v zadnjem času uvedli nove oblike stikov z zadružniki. Namesto da bi kmetijski strokovnjaki obiskovali posamezne zadružnike, sklicujejo ob večerih sestanke zadružnikov za vso vas. Na takih sestankih odgovarjajo kmetijski strokovnjaki na vprašanja zadružnikov, hkrati pa se tudi dogovarjajo o kooperacijah. Največkrat tudi na sestankih podpišejo kooperacijske pogodbe. Kmetijska zadruga ima zaposlenih šest kmetijskih tehnikov, ki si prizadevajo, da so čimveč v neposrednem stiku z zadružniki, hkrati pa neposredno vodijo proizvodnjo.

Te dni sklepajo pogodbe za setev ozimnih žit. Lani so plan pogodbene setve visokorodnih sort pšenice dosegli s 93 odstotki. Letos mislijo zajeti v pogodbeno pridelovanje še večje površine. Zaradi neugodne zime je bil pridelek pšenice nekaterih italijanskih sort letos manjši kot so pričakovali. Dober pridelek pa je dala pšenica francoskih sort, zato bodo letos poskušali zasejati čimveč semena te sorte, ki je odpornejša proti mrazu.

Zadruga pa razen tega čedalje bolj razvija tudi lastno proizvodnjo. Sedaj ima blizu 100 hektarov lastne zemlje. Te površine stalno povečuje, vendar so pri tem težave zaradi razdrobljenosti parcel. Zadruga ima deset ha hmeljskih nasadov, 11 hektarov ribezlja, nekaj vinogradov in dva hleva živine. Pravkar pripravljajo načrte za gradnjo še dveh hlevov za govejo živino, vsakega za 130 glav. Medtem ko proizvodnja mleka doslej ni bila rentabilna, sodijo, da bo z novo določeno ceno oziroma premijo postala bolj rentabilna. Nove hleve pa bodo zgradili predvsem za pitanje mlade živine. Hkrati z gradnjo hlevov si prizadevajo zagotoviti tudi zadostne površine za proizvodnjo krme.

P. R.

Naš fotozapisek

Otroški vrtec v Šempetru pri Novi Gorici je kljub stiski s prostori odprt skoraj vse leto. Zaradi pomanjkanja prostorov prirejajo razstave na domu svojih malih varovancev. Oblika teh razstav je vsekakor koristna, saj tesno povezuje družino z vrtcem. Naš posnetek kaže razstavo izdelkov enega najboljših risarjev, malega Bojana Klemenčiča. Talent so pokazali tudi drugi otroci, ki bodo šli letos prvikrat v šolo, in tisti malčki, ki so letos prvikrat obiskali vrtec. Foto: Perat

turistične informacije

Koprsko turistično območje:

V Portorožu, Kopru in Izoli bo 16., 17. in 18. avgusta revija popevk s pevko Lolo Novaković. V Kopru bo gostoval 20. avgusta Ukrajinski narodni zbor plesov in pesmi; isti zbor bo gostoval 21. avgusta v Portorožu. Temperatura vode v Portorožu je 23 stopinj Celzija. Sicer pa je v vseh turističnih krajih na koprskem območju v glavnem vse zasedeno. Nekaj prostih postelj je le v zasebnih sobah v Piranu, Portorožu in Kopru. **V Postojni** pričakujejo v nedeljo 12. avgusta 5 milijontega obiskovalca jame, ki bo dobil spominsko darilo. Istega dne bo na ploščadi pred jamsko restavracijo prireditev s plesom.

Goriško turistično območje:

V vseh krajih na goriškem turističnem območju je še nekaj prostih postelj. Izjema so le **Bovec, Log pod Mangartom, Soča in Trenta,** ki bodo zasedeni do 25. avgusta.

Gorenjsko turistično območje:

Na **Bledu** je v glavnem vse zasedeno, vendar pa je možno dobiti še nekaj postelj v zasebnih sobah in hotelu Triglav; priporočljiva pa je predhodna rezervacija. Nekaj prostora je še v **Kranjski gori,** prav tako pa tudi v planinskih kočah na **Vršiču** in v **Ratečah.** Zaseden je tudi Dom pod Golico nad **Jesenicami. Na Jezerskem,** kjer so sicer vse kapacitete zasedene, bodo priredili v nedeljo, 19. avgusta, »Ovčarski bal«. Na sporedu je prihod pastirjev z ovcami s planin, sprejem pri gospodarju, ocenjevanje in striženje ovac. Nastopa tudi folklorna skupina z gorenjskimi in koroškimi plesi. Splošno rajanje bo pred Planinskim jezerom. Gostom bodo na razpolago originalne planšarske jedi. V **Kranju** je še nekaj prostih postelj, prav tako pa tudi v domu na **Joštu.** Dovolj prostora je tudi v **Tržiču, pod Storžičem** in na **Kofcah. V Bohinju** so zasedene vse turistične sobe in hoteli. Temperatura Bohinjskega jezera je 23 stopinj Celzija.

Celjsko turistično območje:

V Velenju bo od **12. do 18.** avgusta »turistični teden« s številnimi kulturnimi, športnimi in gostinskimi prireditvami. Sicer pa je v Velenju še nekaj prostih postelj samo še v hotelu Paka, medtem ko je weekend naselje zasedeno. Osem postelj je za zdaj prostih tudi v **Rogaški Slatini,** kjer bo 25. avgusta mednarodni plesni turnir. Sicer pa so vsa zdravilišča na celjskem turističnem območju v glavnem zasedena; nekaj prostora je samo v zasebnih sobah v Rimskih Toplicah in v Laškem. Zasedena so vsa weekend naselja, prav tako pa tudi **Logarska dolina.** V ostalih krajih je na razpolago še nekaj postelj.

Mariborsko turistično območje:

Vsi domovi na **Mariborskem Pohorju** so zasedeni. Nekaj prostora je samo na skupnih ležiščih v Zidanškovem domu in v Planinki. Zasedena je tudi Ribniška koča na **Zahodnem Pohorju** in letovišče **grad Statenberg.** V ostalih krajih, to je v **Lovrencu na Pohorju, Črni na Koroškem, Radljah ob Dravi** in na **Kozjaku** je še nekaj prostih postelj.

Pomursko turistično območje:

V Slatini Radencih je prostih 6 ležišč v treh weekend hišicah. Prostih je tudi nekaj zasebnih sob, vendar pa je priporočljiva predhodna rezervacija. Dovolj prostora je v hotelu **Zvezda v Murski Soboti** in v turistični postojanki **Goričko v Gornjih Petrovcih.** Temperatura vode v olimpijskem jezeru v Slatini Radencih je 25 do 27 stopinj Celzija.

Dolenjsko turistično območje:

V vseh krajih na dolenjskem turističnem območju je prostih še nekaj postelj. Prosto je tudi v kampingu in v motelu na **Vinici.** Temperatura Kolpe je 23 stopinj, medtem ko ima voda v odprtem bazenu v **Šmarjeških toplicah** 32 stopinj C.

Ljubljansko turistično območje:

V okviru Ljubljanskih letnih iger bo izvedlo gledališče »Ad hoc« dne 11. in 12. avgusta ob 20.30 v Križankah Girandouxovega **AMFITRIONA 38.**

V ostalih krajih na ljubljanskem turističnem območju, to je na **Kureščku, na Polževem, v Logatcu, na Rovtah** in na **Travni gori, v Polhovem Gradcu** in na **Rakitni** je še nekaj prostih postelj. Deset prostih postelj je tudi v **Medijskih toplicah,** kjer ima voda v odprtem bazenu 27 stopinj Celzija.

● HRASTNIK

NAMESTO ŠTEVILK — ULICE

V hrastniški občini, ki so jo zadnja leta tudi precej urbanistično preuredili, se pripravljajo na poimenovanje 47 naselij z 405 hišnimi številkami v ulice in ceste. To poimenovanje pa ne bo tako preprosto, ker se razteznost samega Hrastnika vleče tudi do 5 kilometrov in ker naselja, predvsem stara, niso grajena po sistemu ulic.

-pb-

● KRANJ

Proizvodnja in izvoz v prvem polletju

Na ločenih sejah obeh zborov ObLO Kranj so med drugim razpravljali tudi o količinski proizvodnji in izvozu v I. polletju letošnjega leta.

Industrijska proizvodnja se je v prvih šestih mesecih povečala za 2,6 odstotka v primerjavi z istim obdobjem lani in tako realizirala 49.9 odstotka letnega plana količinske proizvodnje. Kljub temu pa je upati, da bo količinski plan dosežen zaradi vsakoletne večje dinamike proizvodnje v drugi polovici leta. Pomanjkanje primernih surovin in reprodukcijskega materiala iz uvoza najbolj pogosto zavira proizvodnjo.

Največji zaostanek je v industriji gradbenega materiala (Kranjske opekarne), kjer je slabo vreme oviralo proizvodnjo, tako da je bilo doseženih komaj 30 odstotkov plana. Znatno pod planom je tudi usnjarska (Standard) in obutvena (Planika, Alka) industrija predvsem zaradi pomanjkanja surovin oziroma sezonskega značaja proizvodnje. **Tekstilna industrija (Tekstilindus, IBI) je presegla plan za nekaj več kot 1 odstotek,** čeprav imajo težave z rekonstrukcijo, uvozom kemikalij in barvil ter slabim asortimanom bombaža.

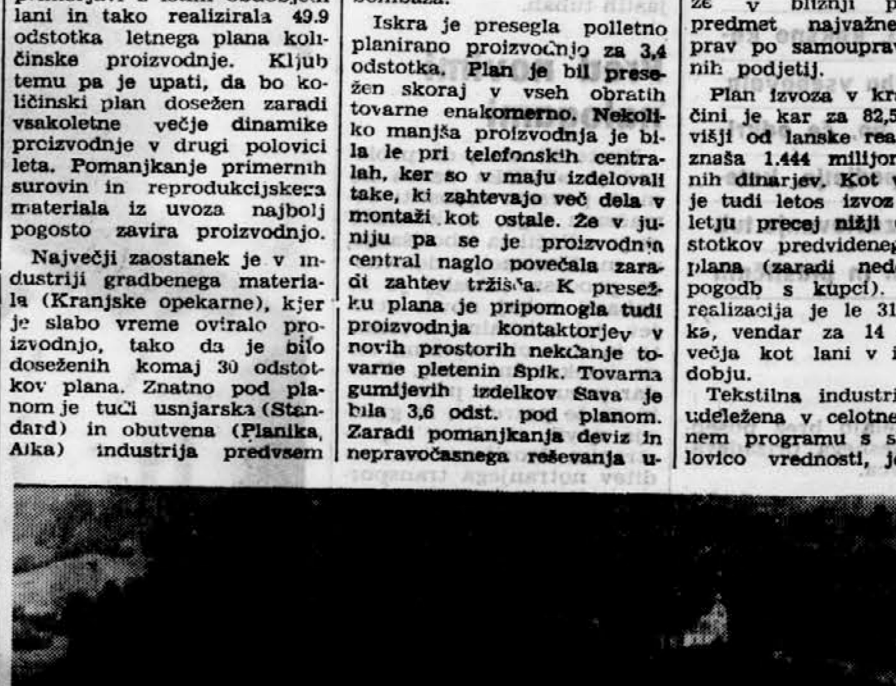
Iskra je presegla polletno planirano proizvodnjo **za 3,4 odstotka. Plan je bil presežen** skoraj v vseh obratih tovarne enakomerno. **Nekoliko manjša proizvodnja je bila le pri telefonskih centralah, ker so v maju izdelovali take, ki zahtevajo več dela v montaži kot ostale. Že v juniju pa se je proizvodnja central naglo povečala zaradi zahtev tržišča.** K preseženju plana je pripomogla **tudi** proizvodnja kontaktorjev v novih prostorih nekdanje tovarne pletenin Špik. Tovarna gumijevih izdelkov Sava je bila 3,6 odst. pod planom. **Zaradi pomanjkanja deviz in nepravočasnega reševanja** uvoznih dovoljenj so imeli težave z nabavo kavčuka, jeklene žice in saj.

V razpravi so odborniki poudarili, **da je problematičnejša** od proizvodnje sama njena **realizacija. Velike** zaloge, ki se kopičijo po skladiščih, **bodo morale biti** že v bližnji prihodnosti predmet najvažnejših razprav po samoupravnih organih podjetij.

Plan izvoza v kranjski občini je kar za 82,5 odstotka višji od lanske realizacije in znaša 1.444 milijonov deviznih dinarjev. Kot vsako leto je tudi letos izvoz v 1. polletju precej nižji od 50 odstotkov predvidenega letnega plana (zaradi nedokončanih pogodb s kupci). Letošnja realizacija je le 31.9 odstotka, vendar za 14 odstotkov večja kot lani v istem razdobju.

Tekstilna industrija, ki je udeležena v celotnem izvoznem programu s skoraj polovico vrednosti, je izvozila za skoro 185 milijonov din, kar je nekaj več kot četrtina planiranega izvoza. Precej ugodnejša situacija je v Iskri, kjer so uspeli realizirati izvoz že z 42 odstotki. Tovarna pa ima že sedaj precej sklenjenih pogodb, zato upajo, da bodo do konca leta plan izvoza lahko dosegli. Edino večje podjetje, ki je v prvem polletju uspelo že 50 odstotno doseči izvozni plan, je Sava. V prvih šestih mesecih je izvozila za 126,7 milijona deviznih dinarjev svojih proizvodov, to je 50,2 odstotka.

L. S.

NOVA OSEMLETKA V TRŽIČU — V Tržiču gradijo novo, sodobno osemletko, v kateri bodo začeli pouk prihodnje šolsko leto. Šola bo dvanajstrazredna, imela bo vse potrebne kabinete, telovadnico, pionirsko sobo, prostor za pomenke s starši in zimski plavalni bazen. Foto: Boštjan Piro

● ZAGORJE

TRGOVSKI PAVILJON

Ob Cesti zmage so pričelili z gradnjo trgovskega paviljona, v katerem bodo razen prodajnih prostorov »Mladinske knjige« uredili še tri prodajalne. Del sredstev za gradnjo tega paviljona bo prispeval ObLO Zagorje iz občinskega investicijskega sklada.

-pb-

HITRO PRIPRAVLJENO KOSILO

SKUŠE V ZELENJAVI, KORUZNA POLENTA S PREKAJENO SLANINO, ČEŠNJEVO PECIVO.

Skuše (lahko tudi kake druge ribe): dve večji ali štiri manjše skuše, tri čebule, tri do štiri korenjčki, dva paradižnika, dve žlici margarine (olje), lovorjev list, štiri zrna celega popra, vršiček timijana, sol, žlička limoninega soka, zelen peteršilj.

Čebulo in korenjček zrežemo na kocke, ki jih položimo v toplo maščobo, kjer se duši. Čez čas dodamo še na kocke zrezan paradižnik. Še dušimo. Potem zalijemo z litrom tople vode. Odišavimo z lovorjevim listom, poprom, timijanom in koščkom limonine lupinice. — Kuhamo toliko časa, da se korenjček skoro zmehča. — Ribe očistimo, zrežemo na večje kose in položimo v juho, ki jo še solimo. Počasi kuhamo še deset do petnajst minut, da se ribe skuhajo. Juho odišavimo z limoninim sokom. Potresemo jo s sesekljanim zelenim peteršiljem. K juhi skuhamo polento.

Polenta: liter vrele in osoljene vode, pol litra koruznega zdroba, 5 dkg prekajene hamburške slanine.

V vrelo vodo zakuhamo koruzni zdrob. Slanino zrežemo na drobne kocke, jo zarumenimo in stresemo v kuhano polento.

Češnjevo pecivo: pripravimo ga najprej, da se medtem ko pripravljamo kosilo, peče. Rabimo: 10 dkg margarine (rastlinske masti), 15 dkg sladkorja, vanilin, eno jajce, ščepec soli, 20 dkg moke, zavojček pecilnega praška, osminko litra mleka, kilogram češenj, sladkor in cimet za posipanje.

Maščobo mešamo, da se speni. Postopoma dodajamo sol, sladkor, jajce, vanilin. Pecilni prašek zmešamo z moko in presejemo, da se bolj porazdeli. Postopoma dodajamo mleko in moko. Mleka porabimo toliko, da dobimo gosto tekoče testo, ki pada v debelih kosmih od kuhalnice. Na pločevino, namazano z margarino, stresemo testo. V hladni vodi omočimo žlico, da testo lahko zagladimo. Češnjam odstranimo koščice in jih porazdelimo po testu. Pecivo postavimo v vročo pečico in pečemo štirideset do petdeset minut, nato potresemo s sladkorjem, med katerega smo zamešali malo mletega cimeta.

● MIRNA NA DOLENJSKEM

ČEBULO BODO SUŠILI

V novi sušilnici kmetijske zadruge Trebnje na Mirni so končali priprave za sušenje čebule. Pravzaprav bodo čebulo sušili in mleli v moko. Posušeno in zmleto čebulo potrebuje predvsem konservna industrija, zato je po njej veliko povpraševanje. Seveda je posušena čebula uporabna tudi v gospodinjstvu. Od kar je od lani v pogonu ta moderna sušilnica, so že posušili velike količine sadja, krompirja in zelenjave. Spomladi letos so posušili tudi mnogo uvožene čebule. Večji del posušenega sadja so prodali v tujino.

(r)

STROGA KAZEN ZA ZLORABO URADNEGA POLOŽAJA

Ljubljana, 10. avg. — Danes je »smledniška afera« dobila svoj epilog na ljubljanskem okrožnem sodišču. Bivši poslovodja poslovne enote KZ Medvode v Smledniku Stane Jerala in njegova žena Anica, ki je bila računovodkinja iste zadruge v Medvodah, sta bila obsojena: Stane Jerala na 4 leta, njegova žena pa na 3 leta in 6 mesecev strogega zapora, obema pa bo tudi zaplenjeno premoženje, (hiša, avto, garaža itd.). Po prestani kazni pa 5 let ne bosta smela opravljati podobnega poklica. Lesni manipulant S. L. je bil zaradi pomanjkljivih dokazov oproščen.

Razprava, ki jo je vodil sodnik Milan Jesenko, je pokazala, da sta si Jeralova na račun manipulacije z lesom, pridobila precejšnjo premoženjsko korist. Obtožena sta bila, da sta z zlorabo uradnega položaja od leta 1958 pa do aprila 1962 dvignila v blagajni KZ Medvode najmanj 1,152.000 dinarjev. **Jeralova sta v začetku preiskave sicer dopuščala možnost, da sta si z viški lesa pridobila 3 do 4 milijone dinarjev. Za tolikšno vsoto ju je namreč obremenjevalo okrog 70 prič. Vendar ju je okrožni javni tožilec Edo Grgič obtožil, zaradi nekaterih nezanesljivih izpovedi prič, le za tisto vsoto, ki je bila z listinami dokazana in sta jo Jeralova tudi priznavala. Stane Jerala je namreč izstavljal prevzemne liste za les (največ s domnevnimi** prodajalci), njegova žena pa, ki je knjigovodsko ugotavljala viške, pa je izstavljala na podlagi teh prevzemnic listine, s katerimi je njen mož dvigoval denar pri blagajni zadruge. Viške pa je ustvarjal predvsem tako, da je prodajalcem lesa slabše meril, kupcem pa označeval večjo količino od dejanske. S takšnim delom si je seveda Jerala lahko kupil najprej 1957. leta eno hišo in avto BMW (za oboje je dal okrog 2 in pol milijona dinarjev), v začetku lanskega leta pa je še izplačal svojemu bivšemu dekletu 800.000 dinarjev. Anica Jeralova pa je skupaj z možem 1960. leta kupila še hišo za 1,750.000 dinarjev in pohištvo za pol milijona dinarjev. Vse to pa sta si nabavila pri mesečnem zaslužku, ki je 1956. leta znašal 11 do 12.000 dinarjev, 1961. leta pa 23 do 29.000 dinarjev. **Očitno je bilo, da so bili njuni izdatki v velikem razkoraku z dohodki.** Ob tej zadevi pa se pokažejo v slabi luči zlasti revizijske komisije, ki so leto na leto ugotavljale, da je v KZ Medvode vse v najlepšem redu. Zato bi bilo prav, da bi tudi taki revizorji, ki pravočasno ne ugotavljajo pomanjkljivosti, bili klicani na odgovornost skupaj s povzročitelji gospodarskega kriminala. Poleg tega pa so v zadrugi očitno kršili zakon, saj so dopustili, da sta mož in žena bila na odgovornih položajih in sta ju tako zlahka izrabila.

ra—